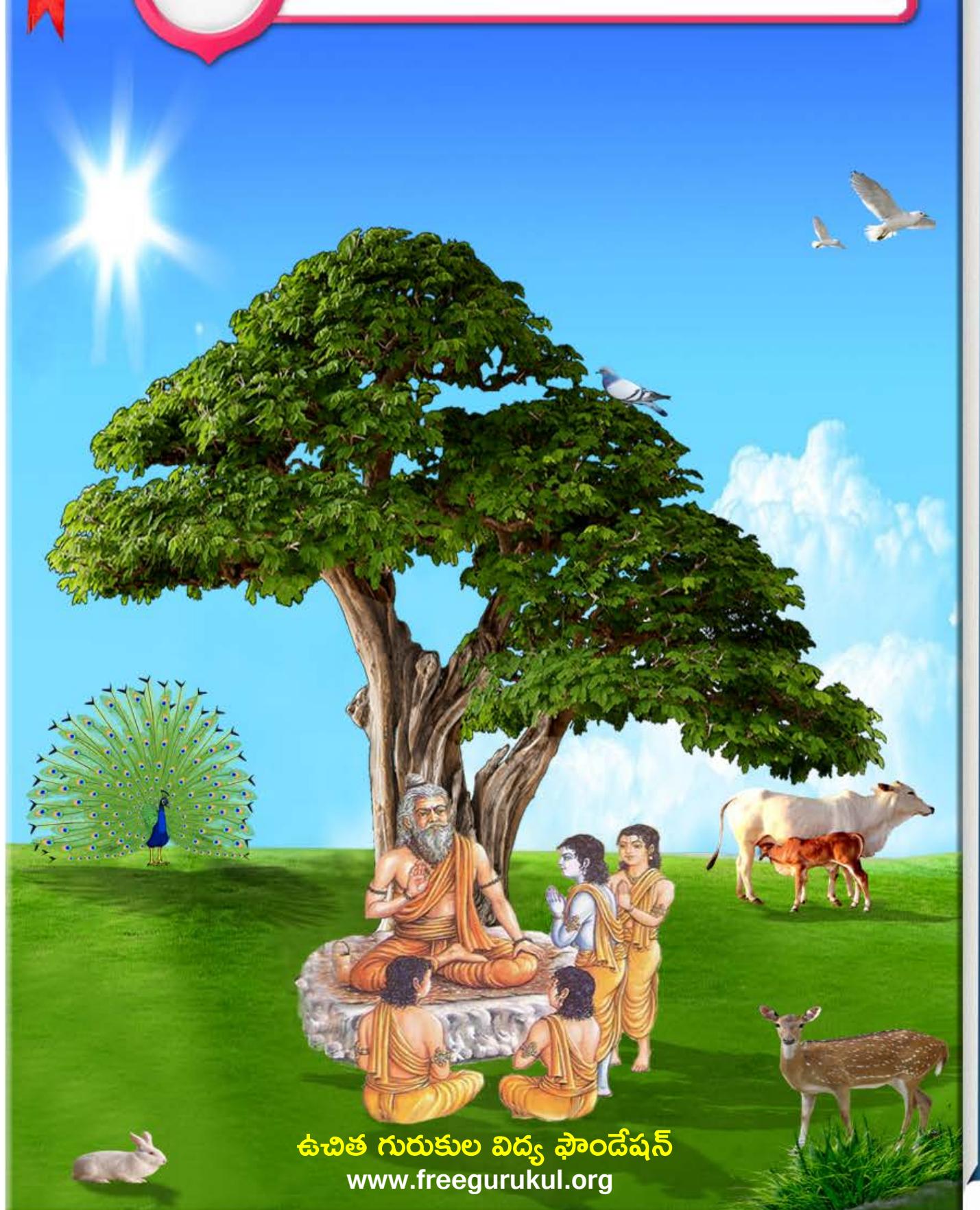

పురాణములు

కవిత పురాణము-1,2

ఉచిత గురుకుల విద్య పొందేషన్
www.freegurukul.org

సదాశివ సమారంభం

గురు దిక్షితాముహ్రి

గురు వెన్కటేశ్వర ముహ్రి

గురు శుక ముహ్రి

గురు నారద ముహ్రి

గురు వాస్తవికీ ముహ్రి

గురు కృప

శంకరాచార్య మధ్యమం

గురు దివిదాస్

గురు కశ్చేర్ దాస్

గురు శైలశ్రీ మహా ప్రథము

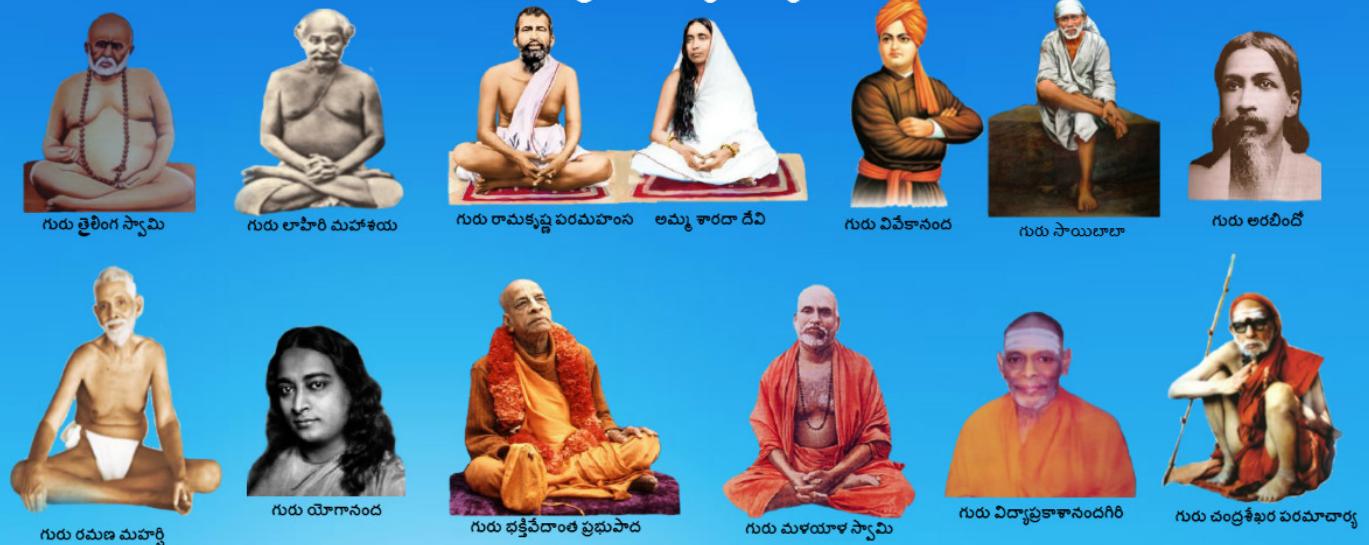
గురు నాన్క్

గురు రామచేంద్ర స్వామి

గురు వీరబ్రహ్మండ్ర స్వామి

యోగి మేమన

అస్క్రూదాచార్య పర్యంతాం

గురు రమణ ముహ్రి

గురు యోగానంద

గురు శ్రీవేదాంత ప్రథమాద

గురు మాయాశ స్వామి

గురు విద్యాత్రికాసందగిరి

గురు రంద్రశేఖర పరమామార్య

పందే గురుపరంపరాం..

“ఉచిత గురుకుల విద్య పొందేషన్” ద్వారా విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందించే సేవా కార్యక్రమంలో బాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ (డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా) నుంచి సేకలించి అందిస్తున్నాము. ఇందుకు మేము వారికి కృతజ్ఞత తెలియజేసుకుంటున్నాము.

సాయి రామ్ వారి సేవల విస్తరణలో బాగంగా ఈ పొందేషన్ స్థాపించబడినది. ఈ స్వచ్ఛంద సంస్కరణ ద్వారానే అన్ని సేవలు అందించబడును. ఇటువంటి పుస్తకాలు మీరు ప్రాసినట్టయితే లేక సేకరిస్తే మాకు తెలియజేయండి. మేము ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా అందేలా చేస్తాము, తద్వారా ఉన్నత విలువలు, నైపుణ్యాలు కలిగిన విద్యార్థులను మన దేశానికి అందించవచ్చు. మాతో కలిసి నవ భారత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిజేయటకు, భాగస్వామ్యం ఆగుటకు ఆసక్తి ఉంటే సంప్రభించగలరు.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డోషోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in>
- 2) ఉచిత గురుకుల విద్య పొందేషన్ వెబ్ సైట్ : www.freegurukul.org
- 3) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్ : <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) మొబైల్ అప్: Free Gurukul

గమనిక: భక్తిజ్ఞానం, ధర్మ ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు డిజిటల్ లైబ్రరీ సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది లాభార్జన దృష్టిలేని ఉచిత సేవ. ఈ సేవలో అంతర్జాలంలోని(ఇంటర్నెట్) లైసెన్సు / కాపీరైట్ అభ్యంతరాలు లేనివి అనుకోన్న పుస్తకాలను గ్రహించటం జరిగినది. అనుకోకుండా ఏవైనా అభ్యంతరకరమైనవి ఉన్నచో మాకు తెలుప మనవి, వాటిని తొలగించగలము అని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Website: www.freegurukul.org

Mobile App: Free Gurukul

email: support@freegurukul.org

Facebook: www.facebook.com/freegurukul Help Line / WhatsApp: 904 202 0123

“మన లక్ష్యం: విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య అనేబి ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందలికి అందించబడాలి “

ఉచిత గురుకుల విద్య పొందేషన్ – Free Gurukul Education Foundation

సర్వం పరమాత్మ పొద సమర్పణమన్న

ಭಾರತ ಪ್ರಭುತ್ವಪು ವೆಬ್ ಸೈಟ್ - ಡಿಜಿಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಅಫ್ ಇಂಡಿಯಾ

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc.

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books Journals Newspapers Palm-Leaves (Manuscripts)

Title: Ramayanam

Author:

Year: to

Subject: Any Subject

Language: Telugu

Scanning Centre: Any Centre

Clear Search

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

Click [Here](#) to know More about DLI New!

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
<ul style="list-style-type: none">Rashtrapati BhavanCMU-BooksSanskritITD.TirupathiKerala Sahitya Akademi	<ul style="list-style-type: none">INSA	<ul style="list-style-type: none">Times of IndiaIndian ExpressThe HinduDeccan HeraldEenaduVaartha	<ul style="list-style-type: none">Tamil Heritage FoundationAnnaUniversity <small>New!</small>

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Author's Last Name

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Year

1850-1900	1901-1910	1911-1920	1921-1930	1931-1940	1941-1950	1951-
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-------

Subject

Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...
--------------	---------	-----------	-----------	-----	-------------	-----------	----------	--------------------------------------

Language

Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu
----------	---------	---------	-------	---------	---------	-------	--------	------

Click [here](#) for PDF collection
DLI MIRROR at IUCAA Data Center PUNE

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వవేకానంద

“దూసాలలోతల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శేషమైంది! దాని తరువాతిది లోకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అనుదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ పూడ్చలలో నిలిచి బోకూడదు. లోకమంతబీనీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. స్వాందవ వేదాంతం ఎన్నదూ ఈ దేశం దాచి బోలేదని చెప్పేవారు, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్లిన సన్మాసిని నేనే అని చెప్పేవారు, తమ జ్ఞాతివరిత నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచేతుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొఱధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు, అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జిపించి, లోకిక జ్ఞానాన్ని సంఘనిర్మాజ విజ్ఞానాన్ని విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు, కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజు పుష్టుల రాసుల్ని వికసించజేసే మంచులాగా నిశ్చట్టంగా ఇరగవలని ఉంది. భారతదేశం నిరాచంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమాత్మిక ధర్మాలను బోధించదానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికి భారతదేశంలో కొన్ని సంస్కలను నెలకొల్చాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్టులు, జవసంపన్నులు, బుఱువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇవ్వారక్తి తక్కిన శక్తులన్నీటి కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్కార భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లోంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్టం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోనీ మహాస్వత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించదానికి కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తాంది. అనేక శతాబ్దాలూగా ప్రజలకు క్షద్రసిద్ధాంతాలు నేర్చడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయట్టాంతులై, పతుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్నానరూపులమనే మాటను వినదానికినా వారెన్నదూ నోచుకోలేదు. “సీచాతిసిచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పింది. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. *

శ్రీ

కల్ప పురాణము

ప్రఫుమ భాగము

అనువక్త

ప్రో॥ శ్రీపాద సత్యనారాయణ మూర్తి

సంపాదకురాలు

శ్రీమతి. ఎస్. వి. ఫణీశ్వరి

తిరుపతి

సంపాదకీయం

కల్పింపురాణము- ఆంధ్రానువాదము

భారతీయ సంస్కృతికి మూలాధారమగు వైదిక వాజ్ఞాయము విశ్వసాహిత్యములో ప్రథమ స్తానమలంకరించినది. శ్రుతులు, స్నేహులు యజ్ఞయాగాది క్రియా కలాపమునకే పరిమితము కాక కర్తవ్యకర్తవ్యములబి సువదేశించుచు అధునిక జ్ఞానమునకు సయితము నిధిగి విలసిల్లమన్నవి. ఆస్తిక జగత్తునందు వేదస్నేహులకు వీమ్యట పురాణములకు విశ్ిష్టస్తానముగాలదు. ప్రథమ వలె ఆస్తిక జగత్తునందు వేదస్నేహులకు వీమ్యట పురాణములకు విశ్ిష్టస్తానముగాలదు. ప్రథమ వలె శాసించడివి వేదములైతే, స్నేహాతుని వలె కర్తవ్యకర్తవ్యముల సువదేశించునవి పురాణములు కికు, వ్యాకరణాదులు వేదోవకారకములైనట్లు వేదార్థమును పరిపూర్ణముగ తెలుసుకొనుటకు పురాణము లెంతయో ఉపకరించు చున్నవి. కనుకనే

“ఇతివాసపురాణాభ్యం వేదార్థమువట్టంహాయేత్తి” అని మహాభారతము ఆదివర్యమున (1-267) వీరోనపిడినది.

వేదములకు పుట్టి నిల్లగు భరత ఖండము ప్రవంచములోనే పవిత్రభూమి. మనమ్ముని సన్మార్ఘమందు ప్రవర్తింపజేయుచు, మానవత్వపు విలువలను చాటి చెప్పుచు, కర్తవ్యకర్తవ్యముల సువదేశించు వైదిక వాజ్ఞాయము సామాన్యం కందుబాటులో లేదు. ఈ కారణముచే పరమ కారుణికుడగు వేదవ్యాస వహన్నర్థి సహాజకల్యాణమునకై సామాన్య ప్రజలను సయిత ముద్దరించుటకు ఇతివాసపురాణములను రచించి వైదిక ధర్మముల నందరికి అందుబాటులోనికి తెచ్చేచు. వ్యాసమహర్షి బ్రహ్మాసూత్రములు అద్వైత - ద్వైత - విశిష్టాద్వైత సంప్రదాయములకు పట్టుగొమ్మలు. భవసాగరమున మునిగి తేలుచు, పాపవంకిలమగు జీవనమున కలవాటు వడి పాపాక సుఖభోగముల కలవాటు వడిన ప్రాణులను భవబంధముల నుండి విముక్తి చేయుట శ్రుతి స్నేహితుల పురాణముల ప్రధానోద్దేశ్యము.

“పురాణం సర్వకాప్రాణాం ప్రథమం బ్రహ్మాజాస్న్యతమ్

అనంతరం చ వక్త్రేభ్యో వేదార్థస్య విసర్గాః”

అని మత్స్యపురాణమున (53-3) పురాణముల వైశిష్ట్యము చెప్పబడినది. వేదములను విభజించిన వ్యాస మహర్షిచే ఇతివాస పురాణములు రచింపబడుటచే వైదిక విషయములన్నియు పురాణముల యందు నిగూఢములై యున్నవి.

“పురాణస్వాయమీమాంసాధర్మశాప్తాఙ్గమికితః:

వేదాః స్తోనాని విద్యానాం ధర్మస్య చ చతుర్దశ”

వేదములు (4) మీమాంస(2) వేదాంగములు (6) పురాణధర్మశాప్తములను చతుర్దశ విద్యలలో పురాణములకు స్తోనము గలదు.

యజ్ఞ-యగ-దాన-తీర్థ-ప్రత-ఉత్సవములే కాక థాగోళిక, సాంఖ్యిక, సామాజిక ప్రతిగతులన్నియో ఇతిహస పురాణముల వలన మనము తెలిసికొనవచ్చును.

“జననీ సర్వభూతానాం సర్వభూతధరా ధరా

నానాజనపదాక్రూ నానాధిష్టోనపత్తనా.

నానానదనదికైలా నైకజూతి సమాకులా

అనంతా గిరుతే దేవి పృద్విషబహువిస్తరా.”

అని వాయు పురాణమున (5-23) భూమండలస్వరూపము పేర్కొనబడినది. విష్ణుపురాణమున

II 2-3-4-22

“తత్త్రాపీ భారతం శ్రేష్ఠం జంబూదీపే మహామునే
యతో పొ కర్మ భూరేషా తతోఽన్య భోగభూమయుః.
ఇతః సంప్రాప్యతే స్వర్గో ముక్తిమస్మాత్ ప్రయాంతి వై
తిర్యక్తం నరకం చాపి యాంత్యతః పురుషాః మునే.”

అని జంబూదీపమున ఇతరప్రదేశములు భోగసిలయములు కాగా భారతవర్షము కర్మభూమియని పేర్కొనబడినది. ఇందు వర్ణించిని విషయము లేదు. శిల్పము, కథ, రాజనీతి, ఆయుర్వేదము, ఆవార్యపోరములు, ధార్మిక ప్రతిగతులు, స్ఫుర్తిప్రశయ ప్రక్రియ, కృతయుగ, త్రైతాయుగ, ద్వాపారయుగ, కలియుగ ప్రతిగతులు, భూగోళ పరిస్థితులు, నదులు, వర్యతములు, రాజుల చరితము---- ఒక్కచేపిటి? సమస్తము ఇతిహస పురాణములలో నిబిద్ధమైయున్నది. భగవదతారములు, మాహాత్మ్యము, ఉపాసనా పద్ధతి, భక్తి మార్గము, ముక్త్యపాయము వివరింపబడినవి. కనుకనే మహాభారతమున వ్యాసమహార్షి-

“ధర్మైచార్థై చ కామే చ వోషైచ భరతర్థభ

యదిహస్తి తదన్యత్త యన్నేహస్తి న తత్ క్వచిత్.”

(స్వద్.ప. 5-50) అని స్వయముగ పెప్పినాడు.

వేదములలో సంగ్రహముగ పేర్కొనబడిన విషయములు ఉపాఖ్యానముల ద్వారా విష్ణుత పరచి సామాన్య ప్రజల కందించిన మహాపురుషుడు వ్యాసమహార్షి.

“విష్ణుర్విషక్రమే త్రైధాత్రునిదధే పద్ము” అని బుగ్గేరసూక్తమున వామనావతారము

ప్రస్తుతింపబడడను. కేవలము బీజరూపముగ అహాల్యాది వృత్తాంతములు వేదములలో పేర్కొనబడడనవి. వాటి విస్తారము పురాణములలో కలదు. కనుక పురాణాన్నము లేనివో మైదిక విషయములను సంపూర్ణముగ అవగాహన చేసుకొనలేము.

ధర్మార్థకామహోకములను వతుర్భీధ పురుషార్థములలో తురీయమగు మోక్షము పరమపురుషార్థము ధర్మార్థకామములను సమపాశ్చలో ఆపరించుట ద్వారా పరమ పురుషార్థమును పొందవలెను. సత్కు రజస్తమోగుణములలో ఆమసము రాజున ప్రవృత్తికి బీజము. ఇట్లి ఆత్మ వినాశకమగు గుణమును పరిపూరించుటకు భక్తి మార్గ మొక్కటే సామాన్యంలకు శరణ్యము. భక్తిమార్గముచే పొకాముప్పై ఘల సంపాదనమే పురాణముల పరమ లక్ష్యము.

పురాణ మనగా నేమి?

“సర్వశ్శ (ప్రతిసర్వశ్శ) వంశో మన్యంతరాజి చ

వంశాను చరితం చేతి పురాణం చంచలంకుండి.”

సర్వ, ప్రతిసర్వ, వంశ, మన్యంతర, వంశానుచరితములు కలది. పురాణమనబడును. ఈ అయిదు అక్షణములు పురాణములయందు కన్పట్టును. సర్వ అనగా ప్రవంచము యొక్కస్థాషి.

“అవ్యాకృత గుణాంభాన్ మహాత (శ్రీవృతోఽహమః

భూతమాత్రేంద్రియార్థానాం సంభవః సర్వ ఉచ్యతే.”

శ్రీమద్భాగవతం - 12-7-11.

సామ్యావస్తాపన్మమగు సత్కురజస్తమోగుపత్రిగుణాత్మక ప్రధాన తత్త్వము యొక్క జ్ఞాభవలసి మహాత్ముత్త్వము, దాని వలన అహంకారము, అహంకారము వలన ఏకాదశేంద్రియములు, పంచమాత్రాతముల ఉత్పత్తిసర్వమనబడును. ప్రతిసర్వమనగా ప్రవంచము యొక్క ప్రశయము. ఇది నైమిత్తిక ప్రశయము, ప్రాక్షతీక ప్రశయము, నిత్యప్రశయము, ఆత్మంతిక ప్రశయమని నాలుగు విధములు. శ్రీమద్భాగవతమున, అన్య పురాణముల యందు వీటి వివరణగలదు.

3. వంశము. “రాజ్మాం బ్రహ్మా ప్రసూతానాం వంశస్త్రీకాలికోఽన్యయః” భా.పు. 17-7-16

బ్రహ్మ వలన పుట్టిన రాజులు, మహార్షుల భూత భవిష్యద్వారమాన కులవరంపరవంశమనబడును.

4. మన్యంతరమనగా మనువు, మనుపుత్రులు, ఇంద్రుడు, దేవతలు, బుధులు, విష్ణువు యొక్క అవతార సంఖుటనల ఉల్లేఖము.

“మన్యంతరం మనుర్తేవా మనుపుత్రాః సుశ్యర్పః

బుధయోఽంశావతారశ్శ హరేః షడ్యైధముచ్యతే.”

భా.పు. 12-7-15

5. వంశాను చరిత మనగా మర్యాదలోకమున పుట్టిన పుణ్య కర్మాలురగు బుమల, ధర్మ రఘులగు రాజుల వంశ వంశ చరితు. “వంశానువరితం తేషాం వృత్తం వంశధరాశ్రీయే” అని పురాణాలములైదు.

ఆయాపురాణములనునరించి కాలనిర్ణయము.

కృతయుగము	1728000నం॥లు
ల్రేతాయుగము	1296000నం॥లు
ద్వావర యుగము	864000నం॥లు
కలియుగము	432000నం॥లు

నాలగు యుగములు కలని మహాయుగమునభడును. దీని పరిమాణము 4320000నం॥లు.

71 మహాయుగములు ఒక మయ్యంతరము. దీని పరిమాణము 306720000నం॥లు. వదునాలగు

మయ్యంతరములు ఒక కల్పమునభడును. కల్పపరిమాణము (4320000000) బ్రహ్మకు ఒక

II పెగలు. ఈ విధముగ నూరు సంవత్సరములు బ్రహ్మ ఆయుర్వాయము. అనగా 3110400000000000నం॥లు. ఈ విధముగ జగత్తు యొక్క వాస్తవ పరిచయము పురాణముల వలన లభించు చుస్తుది.

పురాణములు వదునెనిమిది. పిటికున్న ప్రస్తీద్రి ఉప పురాణములకు కన్నించుట లేదు. కానీ ఉపపురాణములలో కొన్ని పురాణములకు పూరకములు కాగా మరికొన్ని స్వతంత్రములు. ఉపపురాణములలో కల్పి, పురాణమునకు విశ్వస్తోనముము గలదు. భాగవత పురాణమునకు శూరట్టు భవిష్యత్తులో కలియుగమున జరుగు వృత్తములీందు పేర్కొనబడినవి. కలియుగాంతమున విష్ణుమూర్తి కల్పిగ అవతరించి కలిని నాశము చేసి కృతయుగమును స్తాపించుట ప్రధానవృత్తము. ఇందు మూడు అంశాలు గలవు. ఒక్కొక్క అంశ మరల ఆధ్యాయములుగా విభజింపబడినది. ప్రధానముగ భక్తి ఇందు నిరూపింపబడినది. కల్పి పురాణము యొక్క వరణ శ్రవణముల వలన పరమపురషాద్రము లభించును. దీనిని చక్కగా పరించి భక్తులు ముక్తి నొందుధురు గాకి. దీని ప్రధానమునకై ఆర్థిక సహాయ మొనరించిన తిరుపతి దేవస్తానం వారికి నాకృతజ్ఞతాభి వందనములు.

స్వల్ప కాలములో ఈ గ్రంథము ననువదించి యిచ్చిన శ్రీపాద సత్యనారాయణమూర్తి గారికి నానుస్సులు.

చక్కగా DTP చేసి యిచ్చిన వ్యాసగ్రాఫిక్స్ కాకినాడ వారికి నాకృతజ్ఞతాభి వందనములు.

సంపాదకురాలు

కల్పి పురాణము- ప్రథమ భాగము

విషయ సూచిక

ప్రథమాంశము

	పుట
1. కలి వివరణము	1-1
2. కల్పి జన్మము- ఉపనయనము	1-11
3. కల్పి వరములను పాందుట	1-19
4. కల్పికి హరుడు వరము లిచ్ఛివు	1-27
5. పద్మాస్వయంవరము- రాజులు స్త్రీత్వము నొందుట	1-35
6. శుక పద్మల సంపాదము	1-40
7. హరిభక్తి వివరణము.	1-47

ద్వితీయాంశము

	పుట
1. కల్పి ఆగమన వర్ధనము	1-55
2. పద్మాకల్పుల సౌభాగ్యంవాదము	1-63
3. రాజులు కల్పిని స్తుతించుట	1-70
4. అనంత-మాయా దర్శనము	1-77
5. అనంత-మాయా నిరసనము	1-86
6. బుద్ధ నిగ్రహమునక్క కల్పి కీకట పురమున కేగుట	1-93
7. బౌద్ధులతో కల్పి యుద్ధమొనర్చుట.	1-100

కల్పిషురాణము

ప్రథమాంశము -- ప్రథమాధ్యాయము

సేంద్రా దీవగణా మునీశ్వరజనా లోకాః సపొలాః సదా
స్వం స్వం కర్మ సుసిద్ధయే ప్రతిదినం భక్త్యై భజం త్వాత్మమాః
తం వీఘ్నేశమనంత మచ్యుత మజం సర్వజ్ఞ సర్వాశయమ్
వందే వైదిక తాంత్రికాది వివిధైః శాస్నేః పురోవందితమ్.

1

అవతారిక : [గ్రంథారంభమున విష్ణు నాశము కొఱకు వ్యాసమహార్షి ఇష్ట దైవ మగు నారాయణునికి నమస్కారము చేయుచున్నాడు.

భావము : ఇంద్రాది దేవతలు, మునీశ్వరులు, అష్టదిక్షాలురు మొరలగు వారిచే తమ తమ అభిష్ట్యై కార్యస్థిత్కొఱకు ప్రతిదినము భక్తితో పూజింపబడువాడు, పూర్వకాలమున దేవతలచే వివిధవైదికతాంత్రికాది శాస్త్రములచే ఆరాధింపబడినవాడు, సమస్తము నెరిగినవాడు సమస్తమున ధారభూతుడు, విష్ణుములను పోగొట్టువాడు ఆద్యంత రహితుడు నగు అచ్యుతుని నమస్కారించుచున్నాను.

★ ఇచట శ్లోకమున రెండవ పాదమున యం సర్వార్థ సుసిద్ధయే అని పాతాంతర మన్మధి.

వి: ఇంద్రో వహ్నః పితృషులిః నిర్మతి ర్వయుషోఽి నిలః

భనదు: శంకరశ్శ్వర లోకపొలాః పురాతనాః. (అగ్ని పు.)

(ఇంద్రుడు, అగ్ని, యముడు, నిర్మతి, వరుణుడు, వాయువు, కుబేరుడు, శంకరుడు అనువారు దిక్షాలకులు)

నారాయణం నమస్కృత్యై నరం చైవ నరోత్తమమ్

దేవీం సరస్వతీం చైవ తతో జయ ముదీరయేత్.

2

భూ: వారాయణుని, నరోత్తముడగు నరుని, సరస్వతీదేవిని నమస్కారి ఒచి పిమ్మట జయమును అనగా ఇతిహాస పురాణముల నుచ్చరింపవలెను.

వి: అస్తోదశ పురాణాని రామస్య చరితం తథా
 కార్షికం వేదం పంచమం చ యన్మహోభారతం విదుః
 తథైవ జివధర్మాశ్ర విష్ణుధర్మాశ్ర శాశ్వతాః
 జయేతి నామ తేషాం చ ప్రవదంతి మనీషిణాః
 సంసార జయనం గ్రంథం జయ నామాన మీరయేత్.

అని భవిష్యత్పురాణమున చెప్పబడినది. సంసారబంధము నుండి విముక్తి కలుగ జీయునది గావున జయ మనబడును. నారాయణుడనూ విష్ణుమూర్తి అవతారము. నారమనూ జలము. ప్రలయ కాలమున జలమును అయినము = ఆశ్రయముగ చేసికొనుట వలన నారాయణుడని పేరు. విష్ణుపురాణమున

ఆపో నారా ఇతి ప్రైక్తా ఆపో వై నరసూనవః
 అయినం తస్య తాః పూర్వం తేన నారాయణాః స్నేహః
 అనిచెప్పబడినది. విష్ణువు యొక్క అవతారవిశేషమే నరుడు. (బుష్మి విశేషము)
 శ్రీ మద్బుగవతమున

ధర్యన్య దక్షాదుహిత ర్యజనిష్ఠ మూర్ఖ్యం

నారాయణో నర ఇతి స్నేహః ప్రభావః

2-7-7

అనిచెర్పినపటినది. దక్షపుత్రికయందు జన్మించిన విష్ణువు యొక్క అంశములు నరనారాయణులు. బుష్మలగు వీరు శైవారతప మాచరించిరి.

తుర్యే ధర్మకలాస్దే నరనారాయణా వ్యుషీ
 భూత్వాత్మైషమోపేత మకరో స్తుత్యరం తపః .

1 - 3 - 7

యద్వీర్ధండ కరూల సర్వ కవల జ్యౌలా జ్యౌలద్విగ్రహః

సేతుః సత్కరవాల దండ దలితా భూపాః క్షితికోభకాః

శశ్వత్ సైంధవవాహనో ద్విజజనిః కలిగ్మిః పరాత్మా హరిః

పాయత్తస్తుయముగాది కృత్తస్త భగవాన్ ధర్మప్రవృత్తిప్రేయః .

3

భాః రాజ్యమును రథీంపవలసిన రాజులు భూమండలమున త్వోభకలుగజీయు సమయమున, పరమాత్మ యగుకల్పియొక్క బాహువులనెడి భయంకర సర్వముల విషబ్ద్యాలలచే రాజులశరీరములు భేషజభూతములగును. కల్పి తీట్క కరవాలముచే (కత్తి) రాజులు చంపబడురురు. [బాహుబ్లిజంపంశమందు జన్మించి అశ్వము వాహనముగ కలిగి, కృతాదియుగములకు ప్రవర్తకుడై ధర్మప్రవృత్తి యందు ప్రియుడు కల్పితమారముమధరించిన భగవంతుడు శ్రీహరి రథీంచూక.

వి : చత్వారి భారతే వర్దై యుగాని బుషయోఽ బ్రుహం

కృతం తేతా ద్వాపరశ్చ కలిశేతి చతుర్యగమ్.

అని మత్స్యపురాణమున (118 ఆధ్యా) నాలుగు యుగములు చెప్పబడినవి. కృతయుగమున ధర్మము నాలుగు పాదములతో నడవగ క్రమముగ పోసము చెందుచు కలియుగమున ఒక్కపాదముతో నడుచు నని చెప్పబడినది.

ఇతి సూతవచః శ్రుత్వా నైమిషా రణ్యవాసినః

శాసకాద్య మహాభాగాః పప్రచ్ఛ స్తం కథా మిమామ్స..

4

పేశూతా సర్వధర్మజ్ఞ ! లోమహార్షణ పుత్రక

త్రికాలజ్ఞ ! పురాణజ్ఞ ! వద భాగవతీం కథామ్.

5

భా : లోమహార్షణ పుత్రుడగు ఉగ్రశ్రవసుని మాటలు వినిన నైమిషారణ్య వాసులగు మనిజనము భూత, భవిష్యద్వర్మానములను, సర్వధర్మములను పురాణములను తెలిసిన లోమహార్షణ పుత్రుని చూచి సూతా ! భగవత్ప్రంబంధమగు కథను చెప్పుమని అడిగిరి.

వి : 'బ్రాహ్మణాయం త్తత్తియాత్ సూతః' అని యాజ్ఞవల్సైస్త్రుతిలో చెప్పబడినది.

విష్ణుపురాణమున(3-6-16)

ప్రభ్యాతో వ్యాస శిష్యోఽభూత్ సూతో షై లోమహార్షణః

పురాణపంపాతా స్తుస్తై దదౌ వ్యాసో మహామునిః.

అని లోమహార్షణుడు వేదవ్యాసులవారి ప్రధానశిష్యుడుగు పేర్కొనబడినది. వ్యాసుడు ప్రసన్నుడై తనగ్రంథముల నన్నిటిని లోమహార్షణున కిచ్చేను. శ్రీమద్యగవతమున లోమహార్షణుని వృత్తాంతము(10-7-13) ఇటులున్నది. వ్యాసానవమునకూర్చుండి. లోమహార్షణుడు నైమిషారణ్యవాసులగు మహార్షులకు పురాణములను వినిపించుండెను. ఆ సమయమున తీర్థయాత్రలు చేయుచు బలదేవు డచ్చటకు వచ్చేను. బుషు లందరు లేచి నిలబడి అతనికి నమస్తరించిరి. కాని లోమహార్షణుడు లేవలేదు. బలదేవుడు అతనిని అహంకారిగ తలచి క్రద్ధుడై సంహరించెను. బుషు లందరు తిరిగి అతనిని బ్రతికించుచుని వేడుకోవగ బలదేవుడు 'రోమహార్షణుడు తిరిగి బ్రతుకుట సాధ్యము కాదు. ఇతని పుత్రుడగు ఉగ్రశ్రవసుడు (ఉగ్రశ్రవః) మీకు పురాణశ్రవణము చేయుని నని చెప్పేను. కల్పి పురాణమునకు వక్త కూడా ఉగ్రశ్రవసుడే.

కః కలి? కుత్ర వా జ్ఞాతో జగతా మీశ్వరః ప్రభుః

కథం వా నిత్యధర్మస్త్రువినాశః కలినా కృతః.

6

ఇతి తేషాం వచః శ్రుత్వా సూతో ధ్యాత్వా హరిం ప్రభుమ్
సహర్షపులకో ద్విన్నసర్వాంగః ప్రాపా తాన్ మునీన్.

7

భా: కల్పి ఎవరు? ఎక్కుడ జన్మించెను? ఎట్లు లోకముల కథిపతి ఆయైను? ఎట్లు నిత్యధర్మమును నాశముజేసెనని మహర్షులు ప్రశ్నించిరి. వారి మాటలు వినిన ఉగ్రప్రసదు హరిని ధ్యానించి, ఆనందపులకితుడై మహర్షుల కేట్లు చెప్పేను.

సూత డివాచ

శృంఖలధ్వ మిద మాఖ్యానం భవిష్యం పరమాద్యుతమ్

కథితం బ్రహ్మాణా పూర్వాం నారదాయ చిప్పుచ్ఛతే.

8

నారదః ప్రాపా మునయే వ్యాసా యామితతీజేసే

స వ్యాసో నిజపుత్రాయ బ్రహ్మరాతాయ ధీమతే.

9

భా: ఓమహర్షులారా! మిక్కెలి అశ్వర్యమును గొలుపు వృత్తాంతమును మీరు వినుడు. పూర్వకాలమున నారదు డడుగగ బ్రహ్మ అతనికి ఈ ఉపాఖ్యానము చెప్పేను. నారదుడు అనీతతీజీస్వియగు వ్యాసునకు, వ్యాసమహర్షి తస్పత్రుడుగు బ్రహ్మరాతునకు ఈ కథను చెప్పేను.

స చాభిమన్యపుత్రాయ విష్ణు రాతాయ సంసది

(ప్రాపా భాగవతాన్ ధర్మ నష్టోదశసహస్రకావ్).

10

తదా వృషే లయం ప్రాపే సప్తాహే ప్రశ్నశేషితమ్

మార్గాండేయాదిభిః పృష్ఠః ప్రాపా పుణ్యశ్రమే శుకః.

11

భా: బ్రహ్మరాతుడు అభిమన్య పుత్రుడుగు విష్ణురాతునికి సభలో భాగవతధర్మములను వినిపించెను. అందు 18000 శ్లోకములు గలవు. రాజగు విష్ణురాతుడు మరణించగా పుణ్యశ్రమమున మిగిలిన భాగవతధర్మములను మార్గాండేయాది మహర్షులడుగగ శుకమహర్షి పారికి వివరించెను.

తత్రాపాం తదనుజ్ఞాతఃః శ్రుతవా నస్మి యాః కథాః

భవిష్యాః కథయామీపా పుణ్యా భాగవతీః శుభాః.

12

తాః శృంఖలధ్వం మహాభాగాః సమాపీతధియోఽనిశమ్

గతే కృష్ణేష్వ స్వనిలయం ప్రాదుర్భాతో యథా కలిః.

13

భా: శుకమహర్షి వలన పుణ్యశ్రమమున వినిన పుణ్యప్రదమగు భాగవతవృత్తాంతమును మీకు చెప్పేదను. శ్రీకృష్ణభగవానుడు వైకుంఠమునకు వెడలిన పెమ్మట కలి పుణ్ణీవృత్తాంతమును

సావధానముగ వినుడు.

ప్రలయాంతే జగత్తుష్టా బ్రహ్మీ లోకపీతామహః

సన్సర్జిఫోరం మలినం పృష్ఠదేశాత్ స్వేషాతకమ్.

14

స చాధర్మ ఇతి ఖ్యాత స్తస్య వంశాను కీర్తనాత్

శ్రవణాత్ స్వరూపాల్లోకః సర్వపొష్ణః ప్రముచ్యతే.

15

భా : ప్రలయాంతమున స్పృష్టికర్తయగు బ్రహ్మ తన పృష్ట దేశమునుండి ఫోరము,

మలినమునగు స్వీయ పాతకమును స్వజించెను. ఆపాతకము అధర్ముడను పేరుతో ప్రసిద్ధి నొందెను.

తర్వాంశమును కీర్తించుట వలన వినుట వలన స్వరీంచుట వలన ప్రజలు సర్వపాపములనుండి ముక్తులగుదురు.

అధర్మస్య ప్రీయా రఘ్యా మిథ్యా మార్జారలోచనా

తస్య పుత్రోఽ తితేజస్సీ దంభః పరమకోపనః

16

సమాయాయాం భగిన్యాం తు లోభం పుత్రం చ కన్యకామ్

నిక్షతిం జనయామాస తయోః క్రోధః సుతోఽభవత్

17

భా : అధర్ముని భార్య పేరు మిథ్య. పిల్లి కళ్ళగలది. అయినా మనోహరమైనది. వారికి మిత్కీలి తేజస్సు, కోపముగల దంభుడను పుత్రుడు కలిగెను. మాయ వారి పుత్రిక. దంభునివలన తనసోదరియగు మాయయొక్కగర్భమున లోభుడను పుత్రుడు, నిక్షతి యను కన్యకయు కలిగిరి. క్రోధనిక్కతులకు క్రోధుడను కొడుకు పుట్టేను.

స హింసాయాం భగిన్యాం తు జనయామాస తం కలిమ్

వామహస్తధృతోపస్థం తైలాభ్యక్తాంజన ప్రభమ్.

18

కాకోదరం కరాలాస్యం లోలజిహ్వాం భయానకమ్

పూతిగంధం దూర్యాతమవద్య త్రీసువర్షకృతాశ్రయమ్.

19

భా : క్రోధుని సోదరి హింస. క్రోధుని వలన హింసకు కలి జన్మించెను. కలి ఎడమచేతిలో లింగమును (గుహ్యాంగము) ధరించెను. అతడు తైలమిత్రితము అగు అంజనము (కాటుక) వలె నల్లగ నుండెను. కాకి పొట్టు, నల్లని ముఖము , వ్రేలాడు (జిహ్వ) నాలుక కలిగి కలి భయంకరు డయ్యెను. కలి జూదము, మర్యాద, స్త్రీ, సువర్ధముల నాశయించి యుండెను.

భగిన్యాం తు దురుక్టాం స భయం పుత్రం చ కన్యకామ్

మృత్యుం స జనయామాస తయోశ్చ నిరయాఽభవత్.

20

యాతనాయాం భగిన్యాం తు లేఖి పుత్రాయుతాయుతమ్

ఇ త్థం క లికులే జాతో బహువో ధర్మనిందకాః

21

భా: కలికి తన సోదరియను దుర్యుత్తి వలన భయ నామకపుత్రుడు మృత్యువను పుత్రికయు కలిగిరి. మృత్యువునకు భయునివలన నిరయుడు జన్మించెను. యాతన నిరయుని సోదరి వారిద్దరికి అసంఖ్యాకులను పుత్రులు జన్మించిరి. ఇట్లు కలి వంశమున అనేకులు ధర్మనిందకుల పుట్టిరి.

యజ్ఞాధ్వయనదానాది వేదతంత్రవినాశకాః

ఆధివ్యాధి జరాగ్నాని దుఃఖశోక భయాత్మయాః .

22

కలిరాజానుగాశైరు రూపాధశోక నాశకాః

బభూవుః కాలవిభ్రష్టాః కశీకాః కాముకా నరాః .

23

భా: కలి వంశీయులు యజ్ఞము , అధ్వయనము, దానము మున్సగు వైదిక ధార్మిక కార్యములను నాశము చేయుచు, ఆధి, వ్యాధి, ముసలితము, గ్ర్హని, దుఃఖము, శోకము, భయముల నాశయించి యుండిరి. (ఆధి=మానసిక వ్యధ) కలిరాజ నమసరించు సేవకజనము లోకమును పీడించుచు గుంపుగ తిరుగసాగిరి. వీరు కాలమున కతీతులై భోగలాలసులై, కామ స్వభావము గల పారయిరి.

దంభాచార దురాచారా స్తాతమాత్మ విహింసకాః

వేదహీనా ద్విజా దీనాః శూద్రసేవాపరాః సదా.

24

కుతర్మవాదబహులౌ ధర్మఫిక్రయణోఽధమాః

వేదవిక్రయణో ప్రాత్మా రస విక్రయణ స్తథా.

25

మాంస విక్రయణః క్రూరాః శిశ్నేధరపరాయణాః

పరదారరతా మత్తా వర్ధనంకర కారకాః .

26

భా: కలిరాజ జనము దంభావారులు, దురాచారులై తల్లిదండ్రులను పొంసించు చుండిరి.

(బాహ్యాణావంశమున పుట్టిన వారు వేదశాస్త్రములకు దూరమై , దరిద్రులై నిరంతరము శూద్రసేవాతత్తురులైరి. వారు (బాహ్యాణాలు) కుతర్మములతో కాలయాపన చేయుచు అధార్మికులు, అధములు, ఉపసంయనాది సంస్కృతచాప్యాలు నయిరి. వారు (కలిసేవకజనము) నిషిద్ధమగు వేద-మాంస - రస విక్రయము జీయుచు క్రూరులై, కామతత్త్వరులై ఉదరత్ప్రియే లక్ష్మీముగ పరదారలయం దాసకులై మదించిన వారై వర్ధనంకర కారకు లగుచున్నారు.

ప్రథమ భాగము

ప్రాస్త్వకూరాః ; పొపసారాః శర్తా మత నివాసినః
పోడశాఖ్వయుషః శ్వాల బాంధవా నీచసంగమాః.

27

వాదకలహకుబ్ధః కేశవేశ విభూషణః

కలో కులీనా ధనినః పూజ్యై వార్ధుషికా ద్విజాః.

28

భా: కలిని అనుసరించు జనులు పొట్టివారు, పొపపరాయణులు, వంచకులు,
మరతివాసులు, పద్మారుసంవత్సరము లాయుర్ద్యాయముగలవారు శ్వాలబాంధవులు నీచసంగత్యము
గలవారునైరి. వివాద, కలహములకు కారణభూతులై, కేశాదుల నలంకరించుకొనుటయం దాసక్తి
కలవారైరి. కలి యుగమున కులీనులు, ధనికులు వార్ధుషికులగు (వడ్డి వ్యాపారము చేయువారు)
బ్రాహ్మణులు పూజ్యులగు చున్నారు.

సన్యాసినో గృహసంక్తా గృహసంభూతి ప్ర్యావీకేసినః

29

గురునిందాపరా ధర్మధ్వజిసః సాధువంచకాః.

ప్రతిగ్రహారతాః శూద్రాః పరస్వ హరణాదరాః

30

ద్వయోః స్నీకారముద్వాహాః శలేషైత్తి వదాస్త్రతాః .

ప్రతిదానే క్షమాశక్తా విరక్తి కరణాక్షమే

31

వాచాలత్వం చ పాండిత్యై యజోఽస్తై ధర్మసేవనమ్.

భా: న స్వాసులు గృహస్తధర్మమం దమరక్త లయిరి. గృహస్తులు అవివేకులైగురునిందు
చేయుచు, సాధువంచకులై తా మాచరించునదియే ధర్మమని తలచుచున్నారు. ప్రతిగ్రహమం
దాసక్తికల్గిన శూద్రులు పరధనము నపహరించు వారయిరి. శ్రీపురుషుల సమ్మతియే వివాహము.
వంచకులతో మైత్రీచేయుదురు. ప్రతిదానమునుచేయుచు తమను తాము ప్రశంసించుకొందురు.
అపరాధము చేసినారిని దండించక కథించెదరు. దుర్భులుల యొడ విరక్తి ప్రకటించెదరు. ఎక్కువ
మాట్లాడులయే పాండిత్యము. యశస్విను పాందుటకు మాత్రమే ధర్మకార్యములు చేయుదురు.

ధనాధ్యత్వం చ సాధుత్వై దూరే సీరే చ తీర్థతా

32

సూత్రమాత్రేణ విప్రత్వం దండమాత్రేణ మస్త్రరే.

అల్వసస్త్వా వసుమతీ నదితీరేఱైవరోపితా

త్రీయో వేశ్వాలాపసుఖాః స్వపుంసా త్వక్షమానసాః .

33

భా: ధనవంతుని సాధుపురుషునిగ, దూరవుందున్న జలము తీర్థజలముగ,
యజ్ఞాపవీతధారణము చేతనే బ్రాహ్మణుడుగు, దండధారణము చేతనే స్వాసిగ తలచుదురు.
భూమి అల్వస్యము పండునదగును. జలము సమృద్ధిగ లేకపోవుటచే నదులు తీరములవెంబడి

ప్రవోంచును. శ్రీలు తమ భర్తలయం దనురాగము లేనివారై వేశ్యాలాపములచే సుఖపడుదురు.

పరాన్న లోలుపో విప్రో శ్శ్రండాల గృహాయాజకాః

త్రీయో వైధవ్యహీనాశ్చ స్వాచ్ఛందాచరణప్రీయాః.

34

చిత్రవృష్టికరా మేఘా మందసస్యా చ మేదినీ

ప్రజాభజా నృపో లోకాః కరపీడాప్రపీడితాః.

35

భా: పరాన్నమందు లోభముచే బ్రాహ్మణములు చండాలగ్నిపూములయందు పోరో హిత్యము చేయుదురు. శ్రీలు వైధవ్యము లేనివారై స్వాచ్ఛందముగ తిరుగుదురు. మేఘములు చిత్రముగ వర్షించుచుండుటచే భూమియందు పంటలు తగ్గును. ప్రజారక్తకులు కావలసిన రాజులు కలియుగమున పన్నులచే ప్రజలను బాధించుచు ప్రజాభక్తకు లగుదురు.

స్నేయి భారం కరే పుత్రం కృత్యై కుబ్రాః ప్రజా జనాః

గిరి దుర్గం వనం ఘోర మాశ్రయిష్టంతి దుర్గుగాః.

36

మధు మాంసై రూపులఫలై రాపోర్తోః ప్రోణధారణాః

ఏవం తు ప్రథమే పోదే కలేః కృష్ణవినిందకాః.

37

భా: అభ్యార్జనము భుజమున భారము, చేతిలో పుత్రునితో దుర్గమ పర్వతములను ఘోరణ్యములను ప్రవేశించి మధు- మాంస- కందమూల ఫలములను ఆహారముగ స్నేకరించును ప్రోణధారణ చేయుదురు. అవిధముగ కలియుగము ప్రథమపోదమున జనులు కాలయాపన చేయుచు శ్రీ కృష్ణస్నిందకు లగుదురు.

ద్వీతీయే తన్నామహీనా స్తుతీయే వర్ణసంకరాః

ఏక వర్ణా శ్చతుర్భై చ విస్కృతామ్యత సత్క్రియాః.

38

నిఃస్వాధ్యాయ స్వ్యధా స్వ్యహా వేష డోంకార వర్ణత్తాః

దేవాః సర్వో నిరాపారాః బ్రహ్మణిం శరణం యయుః.

39

భా: కలియుగము ద్వీతీయ పోదమున ప్రజలు శ్రీకృష్ణుని నామోచ్చారణము కూడ చేయురు. మూడవ పోదమున వర్ణపాంకర్యము, నాల్గవ పోదమున బ్రాహ్మణాది నాలుగు వర్ణముల స్తానమున ఒక్క వర్ణమే యేర్పడి శ్రీకృష్ణుని ఆరాధించుట పూర్తిగ మరచెదరు. ఇట్లు స్వ్యధాయము, స్వధా, స్వ్యహా, పషట్ట, ఓం కారాదులు అంతర్శ్రీతమగుటచే (యజ్ఞయాగాది క్రియాకలాపము లుప్తమగుటచే) సమస్త దేవతలు ఆహారము లేనివా రయిరి. అప్పుడు వారు బ్రహ్మాదేవుని శరణు వేడిరి.

ఫరిత్రి ప్రగతః కృత్వై క్షీణాం దీనాం మనస్యసీమ

దద్మశు బ్రహ్మాణో లోకం వేదధ్యని నినాదితమ్ .

40

యజ్ఞధూమైః సమాకీర్తం మునివర్ణనిపేవితమ్

సువర్ణవేదికామధ్యై దక్షిణావర్త మజ్జులమ్ .

41

భా: దుర్ఘటము దీనము నయి, మనస్యసీయగు భూమిదేవిని ముందుంచి కొని దేవతలందు బ్రహ్మాలోకమునకు వెడలిరి. వేదగానములతో ప్రతిధ్యనించు బ్రహ్మాలోకమును వారు చూచిరి. అచ్చట సువర్ణవేదికామధ్యదేశమున దక్షిణావర్తమను ఆగ్ని జ్వలించు చున్నది. అప్రదేశమంతయు మునీశ్వరులచే సేవించడాను యజ్ఞధూమముచే వ్యాప్తమైయున్నది.

వహ్నియూపాంకితోద్యాన వన పుష్ప ఫలాన్వితమ్

సరోభిః సారసైః హంసైః రాహ్వాయంత మివాతిథిమ్.

42

వాయులోల లతాజూల కుసుమాలికులాకులైః

ప్రణామాహ్వోన సత్కార మధురాలాపవీక్షణైః .

43

భా : యాగీయ పశబంధము కొలుకు ఉపయోగించు స్తంభమునకు యూపమని పేరు. అట్టియూపముతో కూడినదై బ్రహ్మాలోకము పుష్ప ఫలాన్వితములయిన ఉద్యానమములతో శోభిల్లుమండెను. అతిధులను అహోనించుచున్నవా యన్నట్లు శజ్జములు చేయు సారస - హాంసలతో నిండిన సరోవరము లచ్ఛట గలవు. వాయుసంచారముచే కదలుచున్న లతా పుష్పముల పైప్రాలెడి. తుమ్మెదల రుఖంకారములు పథిక జనమునకు ప్రణామ - ఆహోన్ - సత్కార - మధురాలాప - వీక్షణములు చేయుచున్నవా యన్న ట్లున్నపాపి.

తద్వహ్మాసదనం దేవాః సేశక్ష్యరాః క్లిన్నమానసాః

వివిశు స్తదనుష్ణాతాః నిజకార్యం నివేదితమ్.

44

త్రిభువనజనకం సదాసనష్ఠం సనక సనందన సనాత నైశ్చసిద్ధైః

పరిసేవిత పాదకములం బ్రహ్మాణం దేవతా సేముః.

45

భా: శిన్నమనస్యైలయిన దేవతలు ఇంద్రునితో గూడి బ్రహ్మాయనుజ్జ పాందినవారై తమకార్యమును నివేదించుటకు బ్రహ్మాభవనమునకు వెడలిరి. సనక సనందనాది బుములచే, సిద్ధులచే సేవింపబడు చున్న బ్రహ్మకు దేవతలు నమస్కరించిరి.

ఆతి శ్రీకల్ప పురాణేహను భాగవతే
భవిష్యై కలి వివరణం నామ
ప్రథమాధ్యాయః

ఇది భాగవతానుబంధము భవిష్యము నగు
(శ్రీ) కల్ప పురాణమున
కలివివరణ మను
ప్రథమాధ్యాయము.

★ ★ ★

కల్పరాణము

ప్రథమాంశము-- ద్వితీయాధ్యాయము

సూత ఉచ.

ఉపవిష్టా స్తుతో దేవా బ్రహ్మాతో వచనాత్ పురః

కలే ర్మాప్తా ధర్మహానిం కథయామాసు రాదరాత్.

1

దేవానాం తద్వచః త్రుత్వా బ్రహ్మాతానిహా దుఃఖితాన్

ప్రసాదయిత్వా తం విష్ణుం సాధయిష్యా మృఖీప్నితమ్.

2

భాః సూతుడు పరీక్షను. దేవతలు బ్రహ్మాభవనమును ప్రవేశించి బ్రహ్మాయను మతితో కూర్చుండిరి. పిమ్మట కలిదోషము వలన కలుగు ధర్మహానిని విన్నవించిరి. దేవతల వచనములు విని బ్రహ్మా దుఃఖితు లయిన దేవతలను గూర్చి ‘విష్ణుమూర్తిని ప్రసన్నుని చేసుకొని మీకోరిక తీర్చునని చెప్పును.

జతి దేవైః పరివృతో గత్వా గోలోకవాసినమ్

స్తుత్వా ప్రాపూ పురో బ్రహ్మా దేవానాం హృదయేప్నితమ్.

3

తచ్చుత్వా పుండరీకాఛో బ్రహ్మాజా మిద మబిత్

శంభలే విష్ణుయశసో గృహో ప్రాదుర్భవా మృహామ్

సుమత్వాం మాతరి విభో! కన్యాయాం త్వాన్నిదేశతః.

4

భాః ఇట్లు చెప్పి బ్రహ్మా దేవతలను తీసుకొని వైకుంఠమునకు వెడలి విష్ణుమూర్తిని స్తుతించి దేవతల యభీష్టమును నివేదించెను. పిమ్మట పుండరీకాకుడు బ్రహ్మతో హోవిథో! నీపు చెప్పిన ప్రకారము నేను శంభలనగరమున విష్ణుయశసుని గృహమున సుమతియను కన్యకు జన్మించగలనని పరీక్షను.

చతుర్భిః భ్రాతృభి ర్మేష! కరిష్యామి కలికయమ్

భవంతో బాంధవా దేవాః స్వాంశే నావతరిష్యధ.

5

ఇయం మమ ప్రియా లఙ్గుః సింహాలే సంభవిష్టతి
బృహద్రథస్య భూపస్య కోముద్యం కమలేషణా
భార్యాయాం మమ భార్యైషా పద్మనామ్మి జనిష్టతి.

6

భా: నలుగురు సోదరులతో కలిసి కలినాశమును చేయగలను. మీరందరుబంధుజనముగ
తమతమ అంశలతో భూమండలమున అవతరించెదరు. మాకు మిత్రీతి ప్రీతిపాత్రులయిన
లక్ష్మీదేవి సింహాలదేశమున బృహద్రథ రాజపత్నియుగు కొముది గర్జమున పద్మ అను పేరుతో
జనిష్టించగలదు.

యాత యూయం భువం దేవాః స్వాంశావతరణే రతాః

రాజానౌ మరుదేవాపీస్థాపయిష్టా మృహం భువి.

7

పునః కృతయుగం కృత్యా ధర్మాన్ సంస్థాప్య పూర్వవత్క

కలివ్యాలం సంనిరస్య ప్రయాస్యై స్వాలయం విభో.

8

భా: ఓ దేవతలార! మీరు మీమీ అంశలతో అవతరించుటకు భూమండలమునకు
వెడలుడు. నేను మరుడు, దేవాపి అను ఇద్దరు రాజులును పృథివీయందు నిలుపురును. ఓ బృహద్రైవ!
నేను మరల కృతయుగమునుజోసి ధర్మసంస్కారపన గావించెదను. కలియును సర్వమును సంహరించి
నేను వైకుంఠమునకు తిరిగి వెళ్లారను.

ఇత్యదీరిత మాకర్ణై బ్రహ్మాదేవగణై రఘుతః

జగామ బ్రహ్మసుదనం దేవాశ్చ త్రిదివం యయుః .

9

మహిమాం స్వాస్య భగవాన్ నిజజన్మకృతోద్యమః

విప్రర్థ! శంభలగ్రామ మాఖివేశ పరాత్మకః.

10

భా: విష్ణుమూర్తి మాటలు వినిన పీమ్మటు బృహద్రై బ్రహ్మాలోకమునకు, దేవతలు
స్వర్గలోకమునకు వెడలిరి. ఓ విప్రశ్ఛో! విష్ణుభూమానుడు దేవతలకు చెప్పిన ప్రకారము జన్మించుటకై
శంభల గ్రామమును ప్రవేశించెను.

సు. త్యాం విష్ణుయశస్మా గర్భ మాధత్త వైష్ణవమ్

గ్రహానక్తత రాశ్యాది సేవిత త్రీపదాంబుజమ్.

11

సరిత్సుముద్రా గిరయో లోకాః సస్థాంబుజంగమ్యః

సహర్షా బుషయో దేవా జాతే విష్ణో జగత్పత్తు.

12

ప్రథమ భాగము

బభూషః సర్వసత్క్యానా మానందా వివిధాశ్రయః 13

సృత్యుంతి పితరో హృష్ణస్తుష్టా దేవా జగుర్జ్ఞః .

చక్ర ర్యాద్యాని గంధర్వా నస్తతు శాచపురో గణః . 14

భా: జగత్తుతి యగు శ్రీమహావిష్ణువు మానవ గద్భమున జన్మించగనే నదులు, సముద్రములు, పర్వతములు, లోకములు అనగా స్తోవరజంగమములు, బుషిగణము, దేవతలు మిక్కిలి ప్రసన్నులయిరి. సమస్తప్రాణులు తమ తమ ఆనందమును ప్రకటించినవి. పీత్యదేవతలు ఆనందముతో నృత్యము చేసిరి. దేవతలు సంతోషముతో విష్ణుమూర్తి యశస్వునుగానము చేసిరి. గంధర్వులు వార్యములు వాయించిరి. అప్యర త్రీలు నృత్యము చేసిరి.

ద్వాదశాం శుక్లపక్షస్య మాధవే మాసి మాధవమ్

జాతం దదృశతుః పుత్రం పితరో హృష్ణమానసౌ . 15

ధాత్మమాతా మహాపణ్ణే నాభిచ్ఛైత్తి తదంబికా

గంగోదకలైదమోక్షా సావిత్రీ మార్గనోద్యతా . 16

భా: వైశాఖశుక్ల ద్వారశి నాడు మాధవుడు భూమియం దవతరించెను. తండ్రి విష్ణుయశస్సు, తల్లి సుమతి మిక్కిలి ఆనందముతో పుత్రుని చూచిరి. మహాపణ్ణే (దుర్గాదేవి యొక్క ఒకమూర్తిపేరు.) బాలునికి ధాత్రి (రక్షకురాలు) ఆయైను. అంబిక (దుర్గ) బాలుని బొట్టు కోసము. సావిత్రి గంగాజలముతో బాలునికి నీళ్ళు పోసెను.

ఏ. గాయత్రీ నామ పూర్వాప్యో సావిత్రీ మధ్యమే దినే

సరస్వతీ చ సాయాహ్నే పైవ సంధ్య త్రిధా స్పృతా .

కాలభేదముచే సంధ్యకు గాయత్రి, సావిత్రి, సరస్వతి అని పేరల్లు. ఉదయమున గాయత్రి, మధ్యహామున సావిత్రి, సాయంకాలమున సరస్వతి అని సంధ్య దేవికి పేరల్లు.

తస్య విష్ణో రనంతస్య వసుధాత్మాత్ పయః సుధామ్

మాత్రకా మాంగల్యావచః కృష్ణజన్మదినే తథా . 17

బ్రిహంత్రీ తదుపథార్యాశు స్ప్రాశగం బ్రాహ్మ సేవకమ్

యాహీతి సూతికాగారం గత్యా విష్ణుం ప్రబోధయి . 18

చతుర్వుజమిదం రూపం దేవానామపి దుర్గభమ్

త్ర్వుక్యో మానుషవద్మాపం కురు నాథ! విచారితమ్.

భా: విష్ణుమూర్తి కృష్ణవతార దినమున వలె విష్ణువు కల్పి అవతారమెత్తిన రోజున పృథివీ

ద్వారాపమగు సుధాధారను ధరించెను. మాతృక యను దేవి బాలున కాళిర్వాదముల నొసొను, విష్ణువు చతుర్వజములతో శంభల గ్రామమున జన్మించె నను విషయము తెలిసి బ్రహ్మ శీఘ్రగతి గల సేవకుడగు పవనుని ‘నీవు సూతికా గృహమునుకు వెళ్లి విష్ణుమూర్తిని ‘బొధ! చతుర్వజయాపమును విడిచి మానుషరూపము ధరించవలసినదని’ ప్రభో ధించు’ మని పలికము.

ఇతి బ్రహ్మవచః | శుల్వా పవనః సురథిః సుఖమ్

సశీతః | ప్రాపా తరసా | బ్రహ్మణో వచనాదృతః .

20

తచ్ఛుత్వా పుండరీకాఙ్కశః తత్కణాద్ ద్విభుజోఽభవత్

తదా తత్త్వితరౌ దృష్ట్వై విష్ణుయాపన్నమానసౌ.

21

భా: శీతలుడు, సుగంధయుక్తుడగు పవనుడు బ్రహ్మవచనమును విని శీఘ్రముగవెడలి విష్ణుమూర్తికి నివేదించెను. పుండరీకాథుడు బ్రహ్మవచనాను సారము చతుర్వజమూర్తి నుప సంహరించుకొనిరెండు భుజములు కలవాడాయెను. నాలుగు భుజములుగల బాలునిరెండు భుజములు కలవానిగ మారుటను చూసి తల్లిదండ్రులు ఆళ్ళర్యచకితు లయిరి.

భ్రమ సంస్కరవ తత్త్రమేనాతే తస్య మాయయా-

తతస్తు శంభలగ్రామే సోత్పువా జీవజాతయః

మంగళా చారబహులాః పొపతాపవివర్తితాః

22

భా: కానీ వారు విష్ణుమూర్తి మాయచే మోహితులై తామే భ్రమచే రెడు భుజములు గలవానిని నాలుగు భుజములు గల వానిగ తలచితి మనుకొనిరి. శంభల గ్రామమున ప్రజలందరు పొపతాపములను విడిచి మంగళాచరణ కలవారై ఉత్పవము జరుపుకొనిరి.

సుమతిస్తం సుతం లబ్ధా విష్ణుం జీష్ముం జగత్వత్తిమ్

పూర్వకామా విప్రముఖ్యా నాపూరా యాదా ధ్వవాం శతమ్.

23

పారేః కళ్యాణకృ ద్విష్ణుయశాః శుద్ధేన చేతసా

సామర్ష్య జీ ర్షింద్రియ రాత్రే స్తన్మామకరణే రతః.

24

భా: జగత్తుతి, జిష్మువు ను విష్ణుమూర్తిని పుత్రునిగ పొంది సుమతి బ్రాహ్మణోత్తములను అహోనించి నూరుగోవులను దానముగ నిచ్చెను. తండ్రియగు విష్ణుయశుడు బాలుడగు హరికి శుభము కోరి బుంగ్యేద-యజ్ఞర్వేద-సామవేద విదులగు బ్రాహ్మణులను నామకరణమందు నియోగించెను.

ప్రథమ భాగము

తదా రామః కృషోవ్యాసో ద్రోణి ర్షికుశరీరిణః
సమాయాతా హరిం ద్రష్టుం బాలకత్వముపాగతమ్.

25

తా నాగతాన్ సమాలోక్య చతురః సూర్యసన్నిభాన్
హృష్టరోమా ద్వైజవరః పూజయాశ్చిక్రతశశ్వరాన్.

26

భా: అప్పుడు పరశురాముడు, కృపాచార్యుడు, అశ్వత్థామ, వ్యాసుడు భీషమరూపమును ధరించి బాలకుడగు హరిని చూచుటకు వచ్చిరి. [బ్రాహ్మణోత్తముడగు విష్ణుయశుడు సూర్యుని వలె ప్రకాశించేడి నలుగురిని చూచి హర్షపులకితుడై పూజించెను.

పూజితా స్నేస్వాసనేషు సంవిష్టః స్వాసుభాత్రయాః

27

హరిం క్రోడగతం తస్య దదృశుః సర్వమూర్తయః.

తం బాలం నరాకారం విష్ణుం నత్యమునీశ్వరాః

28

కల్పిం కల్పివినాశార్థ మావిర్మాతం విదు ర్భుధాః.

భా: నలుగురు మహర్షులు యథోచితముగ పూజింపబడినవారై తృప్తిని పొంది ఆసనములయం దుపచిష్టులై తండ్రి ఒడిలోనున్న బాలుడగు హరిని చూచిరి. మునీశ్వరులు మనష్యరూపమును ధరించిన హరికి నమస్కరించిరి; అతనిని భూకలంకవినాశనము కొఱకు ఆవిర్భవించిన కల్పి అవతారముగ వారు తెలిసికొనిరి.

నామాకుర్వం స్తుత స్తుస్య కల్పిరిత్యభివిశ్రుతమ్

29

కృత్యై సంస్కారకర్మాణి యయు స్నేహపూష్టమానసాః.

తతః స వవ్యధి తత్త సుమత్యా పరిపాలితః

30

కాలే నాలైన కంసారిః శుక్లపక్షే యథా శశి.

భా: మహర్షులు ఆబాలునికి కల్పిమును(పౌపమును) పోగొట్టువాడగుటచే కల్పియని ప్రసిద్ధమగు నామకరణము చేసిరి. పిమ్ముట జాతకర్మలను పూర్తి చేసి సంతుష్టమనస్కులై అక్కడిమండి వెడలిరి. జాతసంస్కారములు పూర్తియిన బాలుడు సుమతిచే పోషింప బడుచు అల్పకాలమునే శుక్లపక్ష చంద్రుని వలె వృద్ధిపొందెను.

కల్పేః జ్యేష్ఠాత్రయః శూరాః కవి ప్రాజ్ఞసుమంతకాః

31

పితుమాతృప్రాయకరా గురువిప్రప్రతిష్ఠితాః .

కల్పే రంకాః పురా జాతాః సాధవో ధర్మతత్తురాః

32

గార్ణి భార్ణి విశాలాద్య జ్ఞాతయ స్తదనుపతతాః .

భా: తల్లిదండ్రులకు ప్రియమును కల్గించువారు, గురువిప్రుల ప్రతిష్టకు కారణభూతులగు కవి-ప్రేజ్ఞ-సుమంతులు కల్పికి బ్యోషిసోదరులు. సజ్జములు, ధర్మతత్త్వరులు, విష్ణుమూర్తి యొక్కాంశలగుగార్థు భార్య విశాలాదులు కల్పి-నమసరించు వారై కల్పి-వంశమున జ్ఞాతులగజనిగ్రంచిరి.

విశాఖయూపభూపాల పాలితా స్తాపవర్షితాః

|బ్రాహ్మణాః కల్పి మాలోక్య పరాం ప్రీతి ముపోగతాః.

33

తతో విష్ణుయశాః పుత్రం ధీరం సర్వగుణాకరమ్

కల్పిం కమలపత్రాఙం ప్రోవాచ పరనాదృతమ్.

34

భా: విశాఖయూపభూపాలునిచే రక్షింపబడువారు, శోకరోతులునగు బ్రాహ్మణులు కల్పిని మాచి అత్యంతము ప్రసన్నులైరి. ధీరుడు, సర్వగుణాసంపన్నుడు, పద్మనేతుడగు పుత్రుని విద్యాభ్యాసమునకు యోగ్యునిగ తలచి తండ్రి విష్ణుయశసుడు ఇణ్ణు పరికెను.

తాత! తే |బ్రాహ్మంస్యారం యజ్ఞసూత్ర మనుత్తమమ్

సావిత్రీం వాచయిష్యామి తతో వేదాన్ పతిష్ఠాసి.

35

కల్పిరువాచ.....

కోవేదః కా చ సావిత్రీ తేన సూత్రేణ సంస్కృతాః

|బ్రాహ్మణా విదితా లోకే తత్తత్త్వం వద తాత మామ్.

36

భా: కుమారా! యజ్ఞసూత్రధారణరూపమగు ప్రధానమయిన బ్రాహ్మంస్యారమును గావించి సావిత్రిని (గాయత్రిమంతమును) చెప్పించెదను. పిమ్మట నీవు వేదముల నధ్యయనము జేయుము అనగానే కల్పి యిఱ్ఱు పరికెను. తండ్రీ! వేద మనేమి? సావిత్రీఎవరు? ఎటువంటి సూత్రసంస్కృతమునే తోకమున బ్రాహ్మణులుగ ప్రసిద్ధ మగుచున్నారు? ఈతత్త్వము లన్నియునాకు చెప్పుము.

పితోవాచ.....

వేదో హరీరావ్క సావిత్రీ వేదమాతా ప్రతిష్టితా

త్రిగుణజ్ఞాత్రివృత్తసూత్రం తేన విప్రాః ప్రతిష్టితాః.

37

దశయజ్ఞైః సంస్కృతా యే |బ్రాహ్మణా బ్రాహ్మంస్యాదినః

తత్ర వేదాశ్చ లోకానాం త్రయాణామిహ పోషకాః..

38

భా: తండ్రిపరికెను. హరియొక్కవాక్యవేదము. సావిత్రి వేదమాత. మూడుగ చేయబడిన సూత్రమును మూడుమార్గు ధరించుటవలన బ్రాహ్మణునిగ ప్రసిద్ధుడు.

ప్రథమ భాగము

దశయజ్ఞములచే సంస్కరింపబడిన వేదవేత్తలగు బ్రాహ్మణాలు లోకత్రయరక్షకము లగు వేదములకు రక్షకులు.

యజ్ఞాధ్వయనదానాది తపః స్వాధ్యాయ సంయోసః

ప్రీణయంతి హరిం భక్త్వైదతంత్ర విధానతః .

తస్మాద్యథోపనయన కర్మణో ఉహం ద్వైజోః సహః

సంస్కర్తుం బాంధవజనై స్త్ర్యామిచ్ఛామి శభ్ది దినే.

39

40

భా: వారు ముఖ్యమగు వైదిక మార్గమును అనుసరించి యజ్ఞము, అధ్యయనము దానము, తపస్సి, స్వాధ్యాయము, సంయువము మున్మువానినే భక్తి పూర్వకముగహరిని త్వాపీపరచెదరు. కనుక నేను ద్వీజలు, బాంధవులతో శుభదినమున నీకు ఉపనయనసంస్కరమును చేయవలెననుకొనుమన్నాము.

పుత్ర ఉహచ

కే చతే దశ సంస్కారా బ్రాహ్మణశేషు ప్రతిష్టితాః

41

బ్రాహ్మణాః కేనవా విష్ణుమర్భయంతి విధానతః..

భా: పుత్రుడు పరీక్ష ను. బ్రాహ్మణాలకోట్కన పరిసంస్కరములేవి? బ్రాహ్మణాలు ఏప్రకారముగ విష్ణువు నారాథించెదరు?

వి: దశవిధసంస్కారము లివి వివాహము, గర్భధానము, పుంసమము, (3 మాసమును), సీమంతోన్నయనము (4,6 లేక 8 మాసములతో) జాతకర్మ, నామకరణము, అన్న ప్రాశనము, చూడాకరణము, ఉపనథునము, సమావర్తనము (విద్యపూర్తి చేసుకొని గురుగ్గపూమునుండి తిరిగి వచ్చి సందర్భమున జరుగు సంస్కారము).

పితోవాహ-----

బ్రాహ్మణాం బ్రాహ్మణాః జ్ఞాతో గర్భధానాదిసంస్కారతః

42

సంధ్యాత్రయేణ సావిత్రీ పూజాజిపవరాయః ..

తపస్సీ సత్యవాగ్దీరో ధర్మత్వాత్రాతి సంస్కరితిమ్

43

విష్ణుర్భనమిదం జ్ఞాత్వా సదానందమయో ద్వైజః ..

భా: బ్రాహ్మణాని వలన బ్రాహ్మణాత్రీయందు జన్మించి గర్భధానాదులచే సంస్కరింపబడినవాడై సంధ్యాత్రయ మందు సావిత్రీపూజాజిపవరాయఱడై తపస్సీ, సత్యవాది, ఫీరుడు, ధర్మత్వుడైన ద్వీజాడు విష్ణువు నర్మించు విధానము తెలుసుకొని నిత్యానందమయుడై లోకమును రక్షించును.

పుత్ర జీవాచ.....

పుత్రాస్తే స ద్విజో యేన తారయం తృథిలం జగత్

సన్మార్గేణ హరిం ప్రీణన్ కామదోగ్భూ జగత్త్రయే.

44

భా: కల్పి పలికెను. నదాచారసంపన్నడై హరిని కొలుచుచు, ముల్లోకములలో మనోరథములను తీర్చుచు, నిఖిలజగత్తును ఉద్దరించు బ్రాహ్మణుడెక్కుడ కలదు? పితోవాచ.....

కలినా బలినా ధర్మసూతినా ద్విజపోతినా

నిరాకృతా ధర్మరత్నా గతా వర్ణాంతరాంతరమ్.

45

యేస్వోల్ప తపసో విష్ణాః స్థితాః కలియుగాంతరే

శిశ్నేధరబృతోఽధర్మసిరతా విరతక్రియాః .

46

భా: తండ్రి పలికెను. బలవంతుడు, ధర్మునాశకుడు, బ్రాహ్మణపాంతకుడగు కలిచే పీడింపబడిన ధర్మతత్త్వరులగు ద్విజులు వర్ణాంతరమునకు వెడలిరి. స్వల్ప తపస్సంపన్నలగు మిగిలిన బ్రాహ్మణులు కలియుచున అధర్మమందాస్కి కలవారై ఉరర, ఇంద్రియ సభములయందు వ్యాప్తులై తామాచరింపవలసిన క్రియాకలాపమును మరచిరి.

పాపసారా దురాచారాస్తోభోహీనాః కలావిషా

అత్మానం రజీతుంసైవ శక్తాః శూద్రరస్య సేవకాః.

47

ఇతి జనకవచో నిశమ్య కల్పిః కలికులనాశ మనోఽభిలాష జన్మా

ద్విజనిజవచ్ఛిష్టదోషసీతో గురుకులవాస మువాస సాధునాథః.

48

భా: కలికాలమున బ్రాహ్మణులు పాపకర్మలయందు ప్రవృత్తికలవారై, దురాచారులై తేజోహానులై, తమను తాము రక్షించుకొనుట కసమర్పులై శూద్రులను సేవించుచున్నారు. తండ్రిమాటలు వినిన కల్పికి కలివంశమును నాశమును చేయవలెనని అభిలాషకలిగున. పిమ్మటు బ్రాహ్మణుల వచనముల నమసరించి ఉపనయన సంస్కారము పూర్తి చేసుకొని గురుకుల వాసమునకు వెడలెను.

ఇతి శ్రీ కల్ప పురాణేషానుభాగవతే భవిష్యై కల్పి జనోగ్రషపనయనం నామ
ద్వితీయోఽధ్యాయః

ఇది భాగవతానుబంధముగు భవిష్యమునగు శ్రీ కల్పపురాణమున కల్పి జన్మ
ఉపనయనము అను దెండవ అధ్యాయము.

★ ★ ★

కల్పిషురాణము
ప్రథమాంశము--తృతీయాధ్వాయము

సూత ఉపాచ.....

తతో వస్తుం గురుకులే యాంతం కల్పిం నిరీడ్య సః

1

మహాంద్రాదిస్తీతో రామః స్వపసయ-శ్రమరప్రభుః..

ప్రాహ త్వాం పాతయశ్యమి గురుం మాం విధి ధర్మః

2

భుగువంశసముత్పన్నం జామదగ్న్యం మహాప్రభుమ్.

ప్రాచీనముల విశారదము

3

వదవదులు అంతా వ
క్రత్తానిఃక్రతియాం పుట్టిను దత్తాన్ విప్రాయ దశిణామ్.

ముహీందాద్రో తపస్తమాగతో ఉహం ద్వైజోత్సుజ

4

త్రణ పరాత నిజం వేదం యచ్చాన్య చ్ఛాత్రముత్తమ్.

త్వారపరామర్శాను వివసించు పరశురాముడు
భాః సూతుడు పరీక్షను. మహేంద్రపర్వతమందు వివసించు పరశురాముడు
విద్యాభ్యాసము కొఱకు గురుకులమునకు వెళ్ళచున్న కల్పిటిచూచి, అతనిని తన ఆశ్రమమునకు
తీసుకువచ్చి “నేను నీకు అధ్యాపనము చేయుదును. నన్న సీపు గురువుగ తెలిసికొనుము.
బ్రఘువంశమందు పుట్టిన జమదగ్ని పుత్రుడను నేను. వేదవేదాగంతత్త్వమును తెలిసినవాడను.
బ్రాహ్మణులకు కుమారా! నేను భూమినంతటిని తత్త్వియరహితముగ
ధనుర్విద్వావిశారదుడను. ఓ బ్రాహ్మణు కుమారా! నేను భూమినంతటిని తత్త్వియరహితముగ
చేసి బ్రాహ్మణులకు దక్షిణానిచ్చి తపస్సునాచరించుటకు మహేంద్రపర్వతమునకు వచ్చితిని. సీపు
ఇచ్చట వేదశాస్త్రముల నధ్యయనము జీయుము” అని చెప్పేను.

జ్ఞాని తద్వచ ఆశ్రూత్య సంప్రపూష్టమారుహః

5

కుల్పు : వీర సమస్కూల్పు చూ +
ప్రాంకున తథాపుమీకుల్ది దనురేదాదికం చ యత్త

6

సాంగం చతుర్వుష్టకల్రం ధనుష్యాయ మాండలిలో కొత్త కుత్తాంజలిలి.

సమధిత్యే జూమదగిన్వైత లంగ్రాం డ్రెస్ట్ -
భా: పరశురాముని వచనములు విని హర్షపులకితుడుయిన కల్పి గురువులకు సమస్తారించే
వేదాధ్యయనము జోసు. జూమదగ్గి నుండి 64 కళలు ధనుర్వ్యాది విద్యలను నేర్చుకొని,

కల్పి చేతులు జోడించి యిట్లు పరీకెను.

వి : శుక్ర నీతిలో 64 కళల వివరణము కలదు. ఆయుర్వేదము ధనుర్వేదము, గంధర్వ వేదము, అర్థశాస్త్రమని ఉపవేదములు నాలుగు.

దక్షిణాం ప్రార్థయ విభో! యా దేయా తవ సన్ని ధా

యయా మే సర్వసిద్ధిః స్తా ద్యా స్తాత్త్తోషకారిణీ.

7

భా : గురుదేవా! మీకు తప్పక ఈయదగినదియు, నాకు సర్వము సిద్ధింపజేయునదియు, మిసంతోషమునకు కారణభూతమునగు దక్షిణాను కోరుదు.

రామ ఉవాచ.....

బిహూణా ప్రార్థితో భూమన్! కలి నిగ్రహా కారణాత్

విష్ణుః సర్వాశ్రయం పూర్లః సజాతః శంభలే భవాన్.

8

మత్తో విద్యాం శివాదత్తం లబ్ధి వేదమయం శుక్ము

సింహాలే చ ప్రియాం పద్మాం ధర్మాన్ సంస్థాపయిష్యసి.

9

భా : పరశురాముడు పరీకెను. కలిసంపోరము కొఱకు బ్రహ్మదేవుని ప్రార్థనచే మీరు కల్పి రూపమున శంభలగ్రామమున జన్మించిరి. మీరు మానుండి విద్యను, శిఖని వలన అప్తుములను, వేదమయమగు శుక్మమును పొంది, సింహాలదేశమునుండి పద్మను భార్యాపొంది ధర్మసంస్కారపనచేయగలరు.

తతో దిగ్ంజయే భూపాన్ ధర్మహీనాన్ కలిప్రియాన్

నిగ్రహ్య బోద్ధాన్ దేవాపిం మరుణ్ణు స్తాపయిష్యసి.

10

వయమేతైస్తు సంతుష్టాః సాధుకృత్యైః సదక్షిణాః

యజ్ఞం ద్వానం తపః కర్మ కరిష్యామో యథోచితమ్.

11

భా : అనంతరము మీరు దిగ్ంజయ యోత్రచేపి కలిప్రియులు ధర్మహీనులగు రాజులను, బోధ్యలను నాశముజేసి మరు దేవాపులను రాజ్యమందు నియమించగలరు. ఈ సాధుకార్యము చే మేము సంతుష్టుల మగురుము. ఇదియే మాకు దక్షిణ. దీని వలన యజ్ఞము, దానము, తపము మున్నగు కర్మలను యథోచితముగ చేయగలము. (అని పరీకెను)

ఇత్యేత ద్వచనం శ్రుత్వా నమస్కృత్య మునిం గురుమ్

బిలోవ్దేశ్వరం దేవం గత్వా తుష్టాప శంకరమ్.

12

పూజయిత్వా యథాన్యాయం శివం శాంతం మహేశ్వరమ్

ప్రణిపత్యాశుతోషం తం ధ్యాత్వా ప్రింహా హృది స్తితమ్.

13

భా: పరశురాముని మాటలు వినినకల్గి గురువులకు నమస్కరించి బిల్వోరకేశ్వరుడు శంకరుని జీరి స్తోత్రము జేసి యథోచితముగ పూజించి నమస్కరించెను. అల్పసంతోషియు ప్యాద్యరుయస్తుడును శిఖుని ధ్యానించి కల్గి పశికను.

కల్గిరువాచ.....

గౌరీనాథం విశ్వనాథం శరణ్యం భూతావాసం వాసుకీకంఠభూషమ్

త్ర్యక్షం పంచాస్త్రాదిదేవం పురాణం వందే సాంద్రానందసందోహదక్షమ్. 14

యోగాధీశం కామనాశం కర్మాలం గంగాసంగా కీన్న మూర్ఖానమీశమ్

జటాజాటాటోపరిక్షిప్తభావం మహాకాలం చంద్రభాలం నమామి. 15

భా: కల్గి ఇట్లు స్తుతించెను. గౌరీనాథుడు, విశ్వనాథుడు, రక్తణ సమర్థుడు, సమస్త ప్రాణుల ప్యాద్యరుయములందున్న వాడు, వాసుకి కంఠభరణముగ గలవాడు, త్రిలోచనుడు, పంచవరనుడు, ఆదిదేవుడు, పురాతనుడు, అమితానంద సందోహదక్షుడు పరమేశ్వరుని నమస్కరించుచున్నాను. ధ్యానమున కథిషాతి, కామ్యకర్మలను నాశముచేయువాడు, భయంకరుడు, గంచేతడిసిన శిరస్సుగలవాడు, ఆష్టోదముకలుగజేయులాటము కలవాడు అగు మహో కాలుని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్వాసానస్థం భూతాతేలసంగం నానాశాస్త్రఃః ఖద్గశూలాదిభిర్భు

వ్యుగ్రాత్ముగ్రా బాహువోలోకనాశే యస్య క్రోధోదూతలోకోఉస్తమీతి. 16

యోభూతాదిః పంచభూత్తైః సిస్మకు స్తన్యాత్మాత్మాకాలకర్మస్వభావైః

ప్రపూత్యేదం ప్రాప్యజీవత్వమీశో బ్రహ్మస్యనందో రమతే తం నమామి. 17

భా: భూత, పికాచములతో గూడి శ్వాసానమందుండు వాడు, బహువిధశస్త్రములు, ఖద్గశూలాదులచే మిక్కిలి భయంకరములగు బాహువులు కలవాడు, ప్రశయులమునకోపాగ్నిచే సమస్తలోకమును భస్మముగా వించువాడు, పంచమహోభూతములకు కారణభూతముగు అప్యాంకారస్వరాపుడు (సత్యరజస్తమోగుణములు వుండు అప్యాంకారములు, తామసప్యాంకారముచే పంచమహోభూతస్ఫ్టోజరిగనని సాంబ్యమతము. తామసమగు అప్యాంకారము వచ్చిన్నచైతన్యమే మహాదేవుడని తాత్పర్యము. వేదాంతమతముననుసరించి స్ఫ్టోజరణము ఇప్పుప్రార్థము తన్నాతన్యరూపుడు (శజ్జ, స్వర్ష, రూప, రస, గంధములు తన్నాతలు) కాలకర్మ

స్వభావములచే జగత్తును స్వజించు కోరిక గలవాడు , ప్రశయకాలమున నమస్తమునపూరించి బ్రహ్మానందము పాందువాడగు పరమేశ్వరుని నమస్తారించుచున్నాను.

స్తీతోవిష్ణుః సర్వజిష్ముః సురాత్మా లోకాన్ సాధూాన్ ధర్మసేతుాన్ విభర్తి
బ్రహ్మద్వయంశే యోఉభిమానీ గుణాత్మా శబ్దాద్వయందైస్తం పరేశం నమామి. 18
యస్మాశ్చయా వాయవో వాంతి లోకే జ్ఞేలత్యగ్నిః సవితా యాతి తప్యన్
శీతోంశుః భేతారకై సగ్రహైశ్చ ప్రవర్తతే తం పరేశం ప్రపద్యే. 19
యస్మాశ్చాశ్వాత్ సర్వధాత్రీ ధరిత్రీ దేవో వర్షత్వంబు కాలః ప్రమాతా
మేరుర్మధ్యే భవనానాణ్ణు భర్తా తమిశానం చిక్షారూపం నమామి. 20

భా: లోకములను రక్షించుటయందు సర్వజయశీలుడగు విష్ణువై ధర్మసేతువులగు
సాధనములను పాలించువాడు, శబ్దాద్వయయంయవులచే సగుణ స్వరగూపుడవై
బ్రహ్మద్వయంశములయందు అభిమానముకలిగిన పరమేశ్వరుడగునీకు నమస్తారము. ఎవరి
ఆజ్ఞాచే వాయువు వీచనో, అగ్ని మండునో సూర్యుడు ప్రకాశించునో, చంద్రుడు నక్షత్రములతో
గూడి ఆకాశమున సంచరించునో అట్టి పరేశునకు నమస్తారము . ఎవరి ఆదేశమునే
భూమిసమస్తమును వహించునో, మేఘుడు వర్షించునో, కాలము కొలబద్ధయుగునో, సుమేరు
పర్వతము భూమండలమును వహించునో అట్టి విశ్వరూపుడగు పరమేశ్వరునికి నమస్తారము.

ఇతి కల్పిస్తుప శ్రుత్తుః శిపః సర్వాత్ముదర్శనః

సాఙ్కాత్ (ప్రాపా హాసన్నీశం పార్వతీసహితోఽగ్రతః. 21

కల్పుః సంస్పూళ్యహాస్తైన సమస్తావయవం ముదా

తమాహా వరయ ప్రేష్ట! వరం యత్తైఽభికాంక్షితమ్. 22

భా: కల్పి చేసిన స్తోత్రమును విని సర్వజ్ఞుడగు శివుడు పోర్తుతీ సహితుడై సాఙ్కాత్మారించి
పంతుప్పుడై కల్పిని చెతితో స్పృశించి ఓ శ్రేష్ఠుడ! నీకు అభిలషితమగు వరమును కోరుకొనుమని
పలికెను.

త్వయా కృత మిదం స్తోత్రం యే పరంతి జనా భువి

తేషాం సర్వార్థసిద్ధిః స్వాదిహలోకే పరతత్తచ. 23

విద్యాశ్చీ చాపుయాద్విద్యాం ధర్మాశ్చీ ధర్మమాపుయాత్

కామా నవాపుయాత్ కామీ పరనాచ్ఛువణాదపి. 24

భా: నీపు చేసిన శివస్తోత్రమును లోకమున పరించజనులు సర్వార్థములను

ఇహపరలోకములలో పొందగలరు. ఇది చదివిన లేక విన్నను విద్యార్థి విద్యను కామార్దికోరికలను ధర్మార్థి ధర్మమును పొందగలడు.

త్వం గారుడ మిదం చాశ్వం కామగం బహురూపిణమ్

శుక మేనజ్ఞసుర్వజ్ఞం మయూదత్తం గృహశాంతి భోః. 25

సర్వశాస్త్రత్వవిద్యాంసం సర్వవేదార్థపారగమ్

జయినం సర్వభూతానాం త్వం వదిష్టంతి మానవాః. 26

రత్నత్సరుం కరాలజ్ఞ కరవాలం మహాప్రభమ్

గృహశాంగురుభారాయాః పృథివ్యా భారసాధనమ్. 27

భా: ఓ కల్పి! నీకు సమస్తకోరికలు తీర్చునది, బహురూపములు గలదియగుగారుడము (గరుత్మంతుని వలన బుట్టినిది) అశ్వము, సర్వజ్ఞడగు చిలకను ఇచ్చేదను. గ్రోంపుము. జనులు నిన్న సర్వశాస్త్రవిద్యాంసునిగి, సర్వవేదార్థపారంగతునిగి జయశీలునిగి ప్రశంసించెదరు. రత్న మయమైన పిడికిలి గల్లి, పాడైవె తేజోమయమయిన ఖడ్గమును గ్రోంపుము. ఇది మిక్కెలి భారము ననుభవించు భూమియొక్క భారమును పోగొట్టు గలదు.

ఇతి తద్వచ ఆశ్రుత్యా నమస్కృత్యా మహేశ్వరమ్

శంభలగ్రామమగత్ తురగేణ త్వరాన్వితః. 28

పీతరం మాతరం భ్రాత్ర్యాన్ నమస్కృత్యా యథావిధి

సర్వం తద్విర్మయామాస జామదగ్న్యస్య భాషితమ్. 29

భా: పరమేశ్వరుని వచనములను విని కల్పివారికి నమస్కరించి గుట్టముమీద శిష్టముగ శంభల గ్రామము చేరెను. తల్లిదండ్రులకు సోదరులకు నమస్కరించి పరశురాముని వద్ద అధ్యయనము చేసినది వివరించి చెప్పేను.

శివస్య వరదానజ్ఞ కథయిత్వా శుభాః కథాః

కల్పిః పరమతేజస్యై జ్ఞాతిభోయైష్వరదన్ ముదా. 30

గార్భభార్యవిశాలాద్యాః తచ్ఛుత్వా నందితాః స్త్రితాః

కథోపకథనం జాతం శంభలగ్రామవాసినామ్.

భా: శివుడు పరమిచ్చిన శుభవృత్తాంతమును తల్లిదండ్రులతో బాటు తన బంధువులకు కూడ పరమతేజస్యైయగు కల్పి చెప్పేను. గార్భభార్యవిశాలాదులు ఈ వృత్తాంతమును విని మిక్కెలి సంతోషించిరి. శంభలగ్రామవాసులు దీనిని కథలు కథలుగ చెప్పుకొనసాగిరి.

విశాఖయూపభూపాలః శ్రుత్వా తేషాజ్ఞ భాషితమ్

ప్రాదుర్వావం హరే రైనే కలినిగ్రహాకారకమ్.

32

మాహిష్మత్యాం నిజపురే యాగదానతపోవతాన్

బ్రాహ్మణాన్ త్త్రియాన్ వైశ్వాన్ శూద్రానపి హరేః ప్రియాన్.

33

భాః శంభలగ్రావువాసుల మాటలు విని విశాఖయూప భూపాలుడు కలిని సంహారించుటకు అవతరించిన విష్ణుమూర్తి అవతారముగ కల్పిని తెలుసుకొనెను. మాహిష్మతీ నగరమున యాగదాన తపోవతములనాచరించి బ్రాహ్మణ త్త్రియ వైశ్వ శూద్రులు నాలుగు వద్దముల వారు హరికి ఇష్టులేరి.

స్వదర్శనిరతాన్ దృష్టౌ ధర్మిష్టౌ ఉభాత్ నృపః స్వయమ్

ప్రజాపాలః శుద్ధమనాః ప్రాదుర్వావాత్ శ్రియః పతేః.

34

అధర్మవంశాస్తాన్ దృష్టౌజ్ఞజనాన్ ధర్మక్రియాపరాన్

లోభానృతాదయో జగ్నుస్తద్వేశా ద్వః థితాభయమ్.

35

భాః బ్రాహ్మణ త్త్రియాదులు తమతమ ధర్మములయందాస్తి కలిగియుండుటను చూచి రాజగు విశాఖయూపుడు ధర్మతత్త్వరుడాయెను. లక్ష్మీపతి ప్రాదుర్వావము వలన శుద్ధమనస్సుషై ప్రజలను పాలించెను. మాహిష్మతీనగరమందు జనులందరు ధర్మతత్త్వరులగుట చూచి అధర్మవంశీయులుగు లోభము అన్వయము మున్ముగుషమి మిక్కిలి దుఃఖముతో భయముతో సంగ్రమము విడిచిపోయినవి.

జ్ఞితం తురగమారుప్యా ఖడ్గజ్ఞ విమలప్రభమ్

దంశితః సశరం చాపం గృహీత్వాగాత్ పురాదృహిః.

36

విశాఖయూప భూపాలః ప్రాయాత్ సాధుజనప్రియః

విశాఖయూహో దదృశే చంద్రం తారాగజ్ఞరిప

పురాదృహీః సుదైర్యద్వా దిందముచ్ఛేః శ్రవః స్థితమ్.

39

భాః తేజస్సంపన్నులగు కవిప్రాజ్ఞసుమంతులు ముందుండగ జ్ఞాతులగు గార్య భాగ్య విశాలురు కల్పిని చుట్టే యుండిరి. నక్షత్రసముదాయముతో చుట్టుముట్టేన చంద్రునివలె, దేవతలతోకూడి ఉచ్ఛేః) శ్రవ మధిరోహించిన ఇంద్రునివలె ఉన్న కల్పిని విశాఖయూహుడు చూసేను.

విశాఖయూహోఽవనతః సంప్రప్తాప్త తనూరుచాః

కల్పే రాలోకనాత్ సద్యః పూర్వాత్మాషైష్ణవోఽభవత్.

40

సహారాజ్ఞా వసన్ కల్పిః ధర్మానాహా పురోదితాన్

బ్రాహ్మణాష్టత్రియ విశా మాత్రమాణాం సమాసతః.

41

భాః కల్పిని చూచి పార్వతముతో పులకితుడయిన విశాఖయూహుడు అవనతుడాయేను. కల్పితర్పునము వలన రాజు పరిపూర్వులగు విష్ణుభక్తుడాయేను. రాజుతోకూడ నివసించు కల్పితనికి బ్రాహ్మణా త్రయియైష్యుల ఆశ్రమధర్మములను సంగ్రహముగచెప్పేను.

మమాంశాన్ కలిపిభ్రష్టానితి మజ్జన్య సంగతాన్

రాజసూయాశ్వమేధాభ్యాం మాం యజస్సై సమాహితః.

42

అహమేవ పరోలోకో ధర్మాన్మాహాం సనాతనః

కాలస్వభావ సంస్కరాః కర్మానుగతయో మమ.

43

భాః కలిపిపముచే భ్రష్టములయిన నాఅంశలునేను అవతరించుల వలన తిరిగి లభించినవి. రాజసూయ అశ్వమేధముల నాచరించి మమ్ములను సేవింపుము. నేనే ఉత్సాహప్రమాదుగు పరలోకము, సనాతన ధర్మమునేనే. కాలస్వభావ సంస్కరములు నాకర్మల నమసరించినవే యని కల్పిత పరికెను.

సోమసూర్యకులే జొతో దేవాపిమరుసంజ్ఞకౌ

స్థాపయిత్వా కృతయుగం కృత్వా యాస్యామి సుద్ధతిమ్.

44

ఇతి తద్వచనం శ్రుత్వా రాజో కల్పిం హరిం ప్రభుమ్

ప్రణమ్య ప్రాహా సద్గుర్ాన్ వైష్ణవాన్ మనసేప్పితాన్.

45

ఇతి సృష్టపచనం నిశమ్య కల్పః
కలికులనాశనవాసనావతారః
నిజజనపరిషద్వినోదకారి
మధురవచోభిరాహా సాధుధర్మాన్.

46

భా: చంద్రవంశమున పుట్టిన దేవాపీణి, సూర్యవంశమున జన్మించిన మరుని రాజులను చేసి కృతయుగమును ప్రవర్తింపజోసి సద్గతిని పొందగలనని కల్పింపలికను. భగవానుని మాటలు విని రాజు అతనికి నమస్కరించి మనోభీష్మములగు షైష్మవ సద్గర్భములను గూర్చి ప్రశ్నించెను. కలికుల నాశమున కవతరించిన కల్పిదేవుడు తనభక్తజనమునకు విజ్ఞానము వినోదమును కల్గించువాడై రాజు ప్రశ్నించిన సాధుధర్మములను మధురవాక్షులతో సమాధానము చేపైను.

ఇతి శ్రీ కల్పపురాణేఖను భాగవతే
భవిష్య కల్పివరలాభనామక
ప్సుతీయోఖధ్యాయః

ఇది భాగవతానుబంధము భవిష్యమునగు
శ్రీ కల్పపురాణమున
కల్పివరలాభమును పేరుగల
తృతీయాధ్యాయము.

★ ★ ★

కల్పింపురాణము

ప్రథమాంశము-- చతుర్థాధ్యాయము

సూత ఉపాచ....

తతః కల్పిః సభామధ్యై రాజమానో రవిర్యథా

బభాషే తం నృపం ధర్మమయో ధర్మాన్ ద్విజప్రియాన్.

1

భాః సూతుడు పరికెను. ఎమ్మటి విశాఖయూపుని సభలో సూర్యునివలె ప్రకాశించు
కల్పి ద్విజప్రియములగు సాధు ధర్మములను రాజునకు చెప్పేను.

కల్పిరుపాచ....

కరీన బ్రహ్మాణో నాశే ప్రపలయే మయి సంగతాః

2

అహమేవాసమేవాగ్రే నాస్యత్ కార్యమిదం మమ.

ప్రసుష్టలోకతంత్రస్య ద్వైతహినస్య చాత్మనః

3

మహానికాంతే రంతుం మే సముద్రాతో విరాట్ ప్రభుః.

భాః కల్పి పరికెను. ప్రశయకాలమున బ్రహ్మండము నాశము కాగా సర్వప్రాణాలు
నాయందులీనమగును. స్ఫుర్తికి పూర్వము నేనేయుంటిని. మరేపియు లేదు. స్ఫుర్తికి కారణము
నేనే. ప్రశయ కాలమున సర్వప్రాణాలు నాయందు లీపమై సుష్టుష్టలోనుండగనేను తప్ప మరొకటి
లేదు. ప్రశయకాలము అంతముకాగా స్ఫుర్తిరూప క్రీడకొలకు మాయుక్క సర్వశక్తులతో గూడిన
విరాణ్మార్థి అవిర్భవించెను.

సహాస్రశీర్ణా పురుషః సహాస్రాణః సహాస్రపోత్

4

తదంగభోఽభవద్రుషోఽపేదవక్రో మహః ప్రభుః.

జీవోపాధీర్ణమాంశాచ్చ ప్రకృత్యా మాయయా స్వయా-

5

బ్రహ్మోగ్రహాధిః స సర్వజ్ఞో మమ వాగ్దేవదశాసితః.

ససర్జ జీవజాతాని కాలమాయాంశ యోగతః

6

దేవా మన్మాదయో లోకాః సప్రజాపతయః ప్రభుః.

భా: విరాటపురుషుడు సహస్రశిర్మములు, సహస్రనేత్రములు, సహస్రపాదములు కలవాడు. అతని అవయవములమండి వేదముఖుడగు బిహ్వా ఉండ్రవించెను. బిహ్వాకు ఉపాధి అయిన సర్వజ్ఞుడగు విరాటపురుషుడు మా అంశయగు ప్రకృతి, స్వియమగు మాయతో సమస్తజీవములను స్ఫుజించెను. ఇట్లే మన్యాదుల, ప్రజాపతుల సృష్టి జరిగిను. (స్వాయంభువ, స్వారోచిష, ఉత్తమ, తామస, రైవత, చాక్షమ, వైవస్వత, సావర్ణి, దక్షసావర్ణి, బిహ్వాసావర్ణి, ధర్మసావర్ణి, గుదసావర్ణి, దైవసావర్ణి, ఇంద్రసావర్ణి అను వారు పదునల్యయ మనవులు. మరీచి, అత్రి, అంగిరసుడు, పులహాడు, క్రతువు, ప్రచేతసుడు, వశిష్ఠుడు, భూగువు, నారదుడు లనువారు పదిమంది ప్రజాపతులు.)

గుణిన్యా మాయయాంశా మే నానోపాథో ససుర్ఖిరే

సోపాధయ ఇమే లోకా దేవాః సస్తాణు జంగమాః.

7

మమాంశా మాయయా సృష్టా యతో మయ్యావిశన్ లయే

ఏవంవిధా బ్రాహ్మణశాయే మచ్ఛరీరా మదాత్మికాః.

8

భా: సత్యరజస్తవోరూపత్రిగుణాత్మకవగు ప్రకృతితో కూడిన మాయచే ఉపాధిభేదమువలన నాలంశలు దేవ, మానవ, స్తోవర, జంగమముల సృష్టి జరిగినది. మాయచే స్ఫుజించబు మా అంశలు ప్రశయకాలమున నాయందే లినమగును. ఇట్లు స్ఫుజింపబడిన బ్రాహ్మణులు నాయొక్క శరీర, ఆత్మస్ఫుర్యాపులు.

మాముధ్వరంతి భువనే యజ్ఞాధ్వయన సత్తియాః

మాం ప్రసేవంతి శంసంతి తపోదాన క్రియాస్విహా.

9

స్వరంత్యామోదయంత్యేవ నాస్యే దేవాదయస్తథా

బ్రాహ్మణశాధేవపక్తారో వేదామే మూర్తయః పరాః.

10

భా: యజ్ఞము, అధ్యయనము మున్మగు సత్తియలనాచరించు బ్రాహ్మణులు నన్ను ఉర్ధవించెదరు. తపస్సు, దానము మున్మగు కర్మలతో నన్ను సేవించు స్ఫురించెదరు. వేదములు నా యొక్క ఉత్సాహములగు మూర్తులు. అట్టి వేదములను పలుకు బ్రాహ్మణులు నన్ను కొలుచునట్లు, ఆనందపరచునట్లు దేవాదులెవ్వరు చేయలేరు.

తస్మాదిమే బ్రాహ్మణాస్తోః పుష్టాత్రిజగజ్ఞాః

జగంతి మే శరీరాణి తతోఽపే బిహ్వాణో వరః.

11

ప్రథమ భాగము

తేనాహం తాన్నమస్యామి శుద్ధసత్క్షీగుణాశయః

తతో జగన్నయం పూర్వం మాం సేవతేఉభిలాశయః.

12

భా: బ్రాహ్మణుల వలన ప్రచారము నొందిన వేదముల వలన ముల్లోకముల జనులు పరిపుష్టి లగుచున్నారు. ముల్లోకములు నాశరీరము. శరీరసోషణకు ముఖ్యసోధనములు బ్రాహ్మణులు. కనుక శుద్ధ సత్క్షీగుణవు నాశ్రంంచిన నేను బ్రాహ్మణులకు నమస్కరించుచున్నాను. నేను నమస్కరించినపిమ్మట శుద్ధంతః కరణులగు బ్రాహ్మణులు జగన్ నైయునిగ నన్న తెలుసుకొని సేవించెదరు.

విశాఖయాప ఊవాచ.....

విప్రస్తు లష్ణం బ్రూహీ త్వదభూతిః కాచ తత్కుతా

యతస్తవానుగ్రహేణ వాగ్వణా బ్రాహ్మణాః కృతాః.

13

కల్పిరువాచ.....

వేదా మామీశ్వరం ప్రాపురవ్యుక్తం వ్యక్తిమత్పురమ్

తే వేదా బ్రాహ్మణముభే నానాధర్మై ప్రకాశితాః.

14

భా: విశాఖయూపుడు పరికను... ఓదేవ! తమ అనుగ్రహము వాక్యాలే భాణములుగ కలపారిగ చేయబడిన బ్రాహ్మణుల లక్షణములను వివరింపుడు. మీయెడల వారికి గల భక్తి పటువంటిది?

కల్పి పరికను.... వేదములు నన్న అవ్యక్తుడు, వ్యక్తుడు, పరాత్మరుడు, ఈశ్వరుడు అని స్తుతించుచున్నవి. నానాధర్మప్రకాశకములగు అట్టివేదములు బ్రాహ్మణ ముఖమునుండి వ్యక్తములైనవి,

యో ధర్మై బ్రాహ్మణానాం హి సా భూత్తిర్మమ పుష్టులా

తయాహం తోషితః శ్రీశః సంభవామి యుగే యుగే.

15

డంద్ర్యం తు త్రివృతం సూత్రం సధవానిర్మితం శన్మిః

తంతుత్రయమధోవృత్తం యజ్ఞసూత్రం విదుర్ముధాః.

16

భా: బ్రాహ్మణులు యథావిధిగ తమ ధర్మములను ఆవరించుటయే నాయెడల భక్తిభావమని తెలిసికొనుము. వారి ధర్మాచరణముచే సంతుష్టుఛై యుగయుగమున లక్ష్మిపతిగ అవతరించెదను.

త్రిగుణం తద్దంథియత్కం వేదప్రవరసంమితమ్

శిరోధరాన్నాభిమధ్యత్త పృష్ఠాధ్య పరిమాణకమ్.

17

యజ్ఞర్విద్యాం నాభిమితం సామగ్ంనామయం విధిః

వామస్కుంధీన విధృతం యజ్ఞసూత్రం బలప్రదమ్.

18

భా: మూడుపేటలుగ చేయబడి (మూడు దారములతో గూడిన) గ్రంథులతో గూడిన యజ్ఞసూత్రమును యజ్ఞాప్రవీతధారణయోగ్యములగు వేరప్రవరలతో గూడి ధారణచేయవాను. కంఠదేశము నుండి.

మృద్భుస్కుచందనాధైస్తు ధారయేత్తిలకం ద్వైజః

భాలే త్రిపుండ్రం కర్మాంజం తేశపర్యంతముజ్ఞైలమ్.

19

పుండ్రమంగుఇమానం తు త్రిపుండ్రం తత్త్విధా కృతమ్

బ్రహ్మావిష్ణుశివావాసం దర్శనాత్ పొపనాశనమ్.

20

భా: బ్రాహ్మణుడు మణ్ణి, భస్మి, చందనాదులతో తిలకమును, లలాటమందు పుండ్రధారణము చేయవలెను. తేశపర్యంతము చేయబడిన ఉజ్యలమగు త్రిపుండ్రము ధారికుమగుకర్మకు అగము. అంగుళిపరిమాణకమగు పుండ్రమును మూడుసార్థక ధారణచేసిన త్రిపుండ్రమందురు. ఇందు బ్రహ్మావిష్ణు పరమేశ్వరులు నివాసముందురు. త్రిపుండ్రదర్శనము పాపనాశకము.

బ్రాహ్మణానాం కరే స్వర్గా వాచో వేదాః కరే హరిః

గాత్రే తీర్థాని రాగాశ్వ నాడీషు ప్రకృతి త్రివృత్తి.

21

సావిత్రీ కంఠకుహారా హృదయం బ్రహ్మాసంభ్రితమ్

తేషాం స్తనాంతరే ధర్మః పుష్టిః ఉధర్మః ప్రకీర్తితః.

22

భా: బ్రాహ్మణులవక్కులయందు వేదము హస్తమునస్సర్దము, శరీరమందు తీర్థములు, ప్రీతి నాదుల యందు త్రివృత్తి ప్రకృతి (తేజస్సు జలమ అన్మములను త్రివృత్తి ప్రకృతి యందురు.) కంఠదేశమున సావిత్రి విరాజిల్లంచున్నవి. బ్రాహ్మణుని హృదయము బ్రహ్మాస్వరూపము, వారి స్తనములనడుమ ధర్మము, పుష్టిభాగమున అధర్మము కలవు.

భూదేవా బ్రాహ్మణా రాజన్! పూజ్యా వందాయః సదుక్తిభిః

చతురాక్రమ్యకులా మమ ధర్మప్రవర్తకాః.

23

బొలాశ్చాపి జ్ఞానవృద్ధాస్తపోవృద్ధా మమ ప్రేయాః

తేషాం వచః పొలయితు మపతారాః కృతామయా.

24

భా: ఓ రాజు! భూదేవులగు బ్రాహ్మణులు బ్రహ్మావర్యము గాప్యప్తము, వానప్రస్తము,

సన్యాసమను నాలుగు ఆశ్రమముల యందు నిపుణులు, సనాతనధర్మ ప్రవర్తకులు కనుక వారు సదుక్కులచే పూజ్యులు వంద్యులు; జ్ఞానవృద్ధులు, తపోవృద్ధులగు బ్రాహ్మణులు బాలురయినను ప్రియులు. వారి ఆజ్ఞను పాలించుటకు నేను అవతరించేదను.

మహాభాగ్వతం బ్రాహ్మణానాం సర్వపొప ప్రణాశనమ్

కలిదోషహరం శ్రుత్యా ముచ్యతే సర్వతో భయాత్.

25

జతి కల్పివచః శ్రుత్యా కలిదోషప్రాతసనమ్

. ప్రణమ్య తం శుద్ధమనాః ప్రయయౌ షైష్ఠవాగ్రణీః.

26

భా� బ్రాహ్మణుల నుండి ధర్మమునువినుట వలన సర్వపొపములును పోవును. కలిదోషములు దూరమగును. సమస్త భయములు నశించును. ఇది యొంతయో మహాభాగ్వము. కలిదోషములను పోగోట్టు కల్పి వచనములు విని శుద్ధమనస్తుడు, షైష్ఠవాగ్ర గణ్యము నగు విశాఖయాప్రదు కల్పికి నమస్తురించి వెడలెను.

గతే రాజని సంధ్యాయాం శివదత్తశుకో బుధః

చరిత్వకల్పివురతః స్తుత్యా తం షురతః స్త్రితః.

27

తం శుకం ప్రాహా కల్పిస్తు సస్నేతం స్తుతి పారకమ్

స్వాగతం భవతా కస్తాదైశాత్ కిం భాదితం తతఃః.

28

భా� విశాఖయాపరాజు వెడలిన పిమ్మట శిష్టనిచే కాయబడిన పండితుడు శుకము సంధ్యాసమయమున కల్పి వద్దకు వచ్చి అతనిని స్తుతించి నిలిచెను. కల్పి మందహసముతో స్తోత్రపారకుడగు శుకమునకు స్వాగతము పటికి నీవు ఏదేశమునకేగి ఏ వృత్తాంతమును తీసుకువచ్చితివని అడ్డిను.

శుక ఉపాచ.....

శ్రుణు నాథ! వచో మహ్యాం కౌతూహలసమన్వితమ్

అహాం గతశ్చ జలధీర్మఫ్యై సింహాలసంఙ్జకే.

29

యథాదృతం దీపుగతం తచ్ఛితం శ్రవణప్రియమ్

బృహద్రథస్య నృపతేః కన్యాయాశ్చరితామృతమ్.

30

భా� శుకము పలికును. ఓరాజా! కుతూహలమునుకల్గించు వచనములను నా వలన మీరు వినుడు. సముద్రమధ్యమున గల సింహాలమను దీపుమునకు నేను వెళ్తిని. సింహాలమంది సమస్తవృత్తము ఆశ్చర్యము గొలుపునది. బృహద్రథరాజు కన్యాచరితుము వినుట కింపైనది.

కొముద్వామిహ బొతాయూ జగతొం పొపనాశనమ్

చరితం సింహాలే ద్వీపే చాతుర్వర్షై జనావృతే.

31

ప్రాసాదపూర్వై సదన పురరాజి విరాజితే

రత్నస్థాభికకుచ్యాది స్వర్ణతాభిర్విభూషితే.

32

భా: కొముదియను మహారాణికి జన్మించిన రాజపుత్రిక చరితము పొపనాశకము. సింహాశదేశమున బ్రాహ్మణ త్తుత్తియ వైశ్య శాధులు నాలుగు వర్షములవారు గలరు. ఆ నగరము రత్నస్థాభికమయములగు గోడలతో కూడిన ప్రాసాదములతో, పూర్వములతో, గృహములతో ప్రకాశించుండెను. స్వర్ణతలతో అలంకరింపబడెను. (ప్రశ్నములగు తీగలు పొరిజాతము మొదలగునవి.) (ప్రాసాదము = రాజగృహము, పూర్వము = ధనిక గృహము సదనము = సామాన్య గృహము).

త్తీభిరుత్తమ వేశాభిః పద్మినీభిః సమావృతే

సరోభిః సారస్వతంసై రుపకూల జలాకులే.

33

భృంగరంగ ప్రసంగాఛై పద్మై కల్పరకుందకై

నానాంబుజలతాజాల వనోపవన మండితే.

34

భా: అభృట నల్గని కేశ పొశములు గల పద్మినీజాతి త్తీలు గలరు. బెగ్గరు పత్ఫలు, జలచరపత్ఫలు హంసలతో గూడిన సరస్సులు గలవు. తుమ్మెదల రుముంకారములచే ఆ ప్రదేశము మనోహారముగ నున్నది. పద్మములు, కలువలు, కుందపుష్పములు, వివిధములగు ఎళ్ళగన్నేరు పుష్పములు, లతలతో గూడిన వన, ఉపవనములతో సింహాశదేశము విభూషిత మైయున్నది.

దేశే బృహద్రథోరాజౌ మహాబిల పరాక్రమః

తస్య పద్మావతీ కన్యా ధన్యారేచే యశస్వినీ.

35

భువనే దుర్గభా లోకేం ప్రతిమా వరవర్ణినీ

కామమోహకరీ చారుచరిత్రా చిత్రనిర్మితా.

36

భా: మహాపరాక్రమ వంతుడు బృహద్రథు సింహాశదేశమునకు ప్రభువు. బృహద్రథుని కూతురు పద్మావతి. ఆమె యశస్విని. అర్దితీయ సాందర్భయతి. కామమోహములను కల్గించు రూపము కల్గిన ఆమె చిత్రమందు గీయబడిన యువతి వలె మనోహారముగ నుండును. ఆమె చరితము అత్యంతరమణీయము.

శివసేవాపరా గౌరీ యథా పూజ్యా సుసమ్మతా

సథీభిః కన్యకాభిశ్చ జపధ్వాన పరాయణా.

37

జ్ఞాత్వాతాంచ హరీర్లక్ష్మిం సముద్రాతాం వరాంగనామ్

హరః ప్రాదురభూత్ సాఙ్కాత్ పార్వత్యాసహపార్వతితః.

38

భా: మిక్కలి గౌరవింపదగినది, పూజింపదగినదియగు పార్వతి శివేవా తత్పరురాలయినట్లు పద్మవతి సఖులయిన కన్యకలతో జపద్మవపరాయణురాలాయెను. లక్ష్మీదేవి పార్వతిగభూమండలమున అవతరించినదని తెలిసి పార్వతిపరమేశ్వరులు హర్షచిత్తులై సాఙ్కాత్మకరించిరి.

సా తమాలోక్య వరదం శివం గౌరీసమన్వితమ్

లజ్జయాధోముఖీ కించిన్నోవాచ పురతః స్థితా.

39

హారస్తామాహా సుభగే తవ నారాయణః పతిః

పాణిం గ్రహీష్యతి ముదా నాన్యో యోగ్యో సృపాత్మజః.

40

భా: పార్వతిదేవితో గూడిన వరదాతయగు శివుని చాచి పద్మవతి వారికి ఎదురుగాన్నదై సిగ్గుతో తలవంచుకున్నదై ఏమియు మాట్లాడలేదు. పరమేశ్వరుడు ఆమెతో ఓ పద్మవతి! నీ భర్తయగు విష్ణుమార్తి సిన్ను పాణిగ్రహణము చేయగలడు. ఇతర రాజకుమారులెవరు యోగ్యులు కారు.

కామభావేన భువనే యే త్వాం పశ్యంతి మానవాః

తేనైవ వయసా నార్యో భవిష్యంత్యై ప్రతిష్ఠాత్.

41

దేవసురాస్తథా నాగా గంధర్వశాచరణాదయః

త్వయా రంతుం యథా భవిష్యంతి కిల త్రీయః.

42

భా: లోకమున ఎవరు నిన్ను కామభావముతో చూచెదరో అట్టి పురుషులు తక్షణమునుండి సమవయస్కులగు ప్రీలుగ మారగలరు. దేవ అసుర నాగ గంధర్వ చారణాదులు సితోరమింపగోరినవో వెంటనే ప్రీ రూపమును పొందుదురు.

వినా నారాయణం దేవం త్వాత్మాం గ్రహణాధినమ్

గృహం యాహి తపస్సుక్కాయి భోగాయతనముత్తమమ్.

43

మా క్షోభాయ హరేః పత్ని కమలే విమలం కురు

జతి దత్తాం వరం సోమస్త్రైవాంతర్థధే హరః.

44

హరవరమితి సానిశమ్య పద్మా
 సముచితమాత్మ మనోరథప్రకాశమ్
 వికసితవదనా ప్రజమ్య సోయం
 నిజజనకాలయమాబ్రహీమ రామా.

45

భా: విష్ణుమూర్తి తప్ప మరెవరయినను వివాహమాడగోరినచో ఇట్టి అవస్థనే పాందుదురు.
 తపస్యను విషిటి ఇంటికి వెళ్లము. భోగములకు యోగ్యమును ఉత్తమ శరీరమును త్యోభిపెట్టుకుము.
 పాపరహితము చేయుము. పరమేశ్వరుడు పూర్వోక్త ప్రకారముగ పద్మావతికి వరమిచ్చి
 అంతర్భానమయ్యెను. తన మనోభీష్మమునకు అనుకూలముగ పరమేశ్వరుడు వరమిచ్చుటను
 తెలుసుకొని పద్మావతి వికసించిన వదనకములము కలదై అతనికి నమస్కరించి పితృగ్రహమునకు
 వెడలెను.

ఇతి శ్రీ కల్పిపురాణేశ్వనుభాగవతే
 భవిష్యహరవరప్రదానం నామ
 చతుర్మధ్యాయః

ఇది భాగవతానుబంధము భవిష్యమునగు
 శ్రీ కల్పి పురాణమున
 హరవరప్రదానమను నాల్గవ అధ్యాయము .

★ ★ ★

కల్పిష్టరాణము

ప్రథమాంశము-- పంచమాధ్యాయము

శుక ఉపాచ.....

గతి బహుతిథి కాలే పద్మాం వీశ్వ భూహాద్రథః
నిరూఢయోవనాం పుత్రీం విస్మైతః పొపశంకయా.

1

కౌముదీం ప్రాపా మహిషీం పద్మోద్యాహోఽత కం నృపమ్
వరయిశ్యామి సుభగీ ! కులశిలసుమన్వితమ్.

2

భా: శుకము చెప్పేను. బహు కాలము పీమ్మటు బృహాద్రథుడు నవయోవనము నొందిన
తనపుత్రికను చూచి విస్మైతుడై నివహాప్రయత్నము చేయక పోవుటచే పొపమును శంకించు
రాణియగు కౌముదితో ఓ సుందరి ! పద్మావతికియోగ్యుడగు కులశీల సమన్వితుడగు రాజును
వరునిగ నెంచెదనని అడ్డిను.

సా తమాహా పతిం దేవి శాఖేన ప్రతిభాషితమ్
విష్ణురస్యాః పతిరితి భవిష్యతి న సంశయః.

3

ఇతి తనస్యా వచః క్రత్యా రాజో ప్రాపా కదేతి తామ్
విష్ణుః సర్వగుహోవాసః పాణిమస్యా గ్రహీష్యతి.

4

భా: కౌముది తన భర్తతో శివుడు పలికిన విధముగ విష్ణుపు తప్పక పద్మావతికి భర్త కాగలడని
చెప్పేను. ఆమె మాటలు విని బృహాద్రథుడు అందరి ప్యాదయములలో విషారించు విష్ణుపు
ఎప్పుడు పద్మావతిని పరిణయమాడును? అనిప్రశ్నించెను.

నమే భాగ్యోదయః కళ్చిద్యైన జ్ఞామాతరం హారిమ్
వరయిశ్యామి కన్యార్థే వేదవత్యా మునేర్యథా.

5

ఇమాం స్వయంవరాం పద్మాం పద్మామివ మహాదధీః
మథనేత్తుసురదేవానాం తథా విష్ణుః గ్రహీష్యతి.

6

భా: శ్రీమహావిష్ణువును అల్లునిగపొందు భాగ్యము నాకుదక్కునా? అట్టేన హరిని
జ్ఞామాతగ పొందగలను. మనికన్యయగు వేదతి స్వయంవరసభను ప్రవేశించినట్టు పద్మావతిని

కూడ స్వయంవర సభలో ప్రవేశపెట్టేదను. దేవాసురులు సముద్రమథనము చేసినపుడు సాగరమునుండి పుట్టేన లక్ష్మీదేవిని గ్రోంచినట్లు స్వయంవరమున పద్మావతిని విష్ణుమూర్తి గ్రోంచగలడు.

అతి భూపగణాన్ భూపః సమాహాయ పురస్కృతాన్

గుణశీలవయోరూప విద్యాద్రవిణ సంవృతాన్.

7

స్వయంవరాళం పద్మాయాః సీంహాశే బహుమంగళే

విచార్య కారయామాస స్తానం భూపనీవేశనమ్.

8

భా: ఇట్లు ఆలోచించిన బృహాద్రథుడు గుణశీల సంపమ్మలు రూపవయో విద్యా ధనవంతులగు రాజులను పద్మావతి స్వయంవరమున కాప్యోనించెను. సింహాళదేశమున అనేకవిధములగు మంగళకార్యములు జరుగుచుండెను. బృహాద్రథుడు స్వయంవరమునకు వమ్మ రాజుల కొఱకు యోగ్యానివాసముల నేర్చటు చేసెను.

తత్త్రాయాతాః సృపాః సర్వో వివాహాకృత నిశ్చయాః

నిజమైషైః పరిషృతాః స్వదృరత్న విభూషితాః.

9

రథాన్ గజానశ్వవరాన్ సమారూఢా మహాబలాః

శైవత చ్ఛత్రకృతచాచ్యాయాః శైవతచామరపీజితాః.

10

భా: పద్మావతిని వివాహమాడవలెనని రాజులు స్వదృభూషితులై తమతమ సైన్యములతో గూడి సింహాళదేశమునకు రథములను, గజములను, అశ్వముల నథిరోహించి వచ్చిరి. బలవంతులగు నీరాజులు తెల్లనిగోడుగులు ధరించి వచ్చిరి. ఆగొడుగుల నీడలో వారికి సేవకులు తెల్పుని వింజామరలు పీచుచుండిరి.

శస్త్రాత్మేజసా దీప్తా దేవాః సేంద్రా జవాభవన్

రుచిరాశ్వః సుకర్మాచ మదిరాణ్ణో దృఢాశుగః.

11

కృష్ణసారః పారదశ్చ జీమూతః క్రూరమర్దనః

కూశః కుశాంబుర్వసుమాన్ కజ్ఞుః క్రథనసుంజయో.

12

గురుమిత్రః ప్రమాథిచ విష్ణుమ్భృః సృంజయోఽశమాః

ఏతే చాస్యేచ బహావః సమాయాతా మహాబలాః.

13

భా: అత్రశస్త్రముల కాంతులతో ప్రకాశించే రాజులు ఇంద్రునితోగూడినదేవతలవలె నుండిరి. రుచిరాశ్వ, సుకర్మా, మదిరాత, దృఢాశుగ, కృష్ణసార, పారద, జీమూత, క్రూరమర్దన,

పథమ భాగము

కాళ, కుళాంబు, బహుమాన, కంక, క్రత్న, సంజయ, గురుమిత్ర, ప్రమాణి, విజృంభ, సంజయ, అతములు మున్మగు పరాక్రమవంతులగు రాజులు సింహాశదేశమునకు వచ్చిరి.

వివిశుస్తే రంగనతాః స్వస్వస్వస్తానేషుపూజితాః

వాద్యతాండవ సంహృష్టాభ్రతమాల్యంబరాధరాః. 14

నానాభోగ సుభోద్రిక్తాః కామరామా రత్నిప్రదాః

తానాలోక్య సింహాలేశః సౌరం కన్యాం వరవర్తిసీమ్. 15

భా: చిత్రవిచిత్రములగు పుష్పమాలలను, వస్త్రములను ధరించి వేదికపై తమతమ ఆసనముల నలంకరించి రాజులు వాద్యతాండవములచే సంతుష్టులేరి. సుభభోగములయందు ఆసక్తులయిన రాజులను చూచి సింహాలేశధు సౌందర్యవతియగు తనపుత్రికను నభకు రప్పించెను.

గౌరీం చంద్రాననాం శ్యామాం తారహారవిభూషితామ్

మణిముక్తాప్రవాళైళ్ళ సర్వాంగాలంకృతాం శుభామ్. 16

కిం మాయాం మోహాజననీం కింవా కామప్రియాం భువి

రూపలావణ్ణసంపత్త్యా న చాన్యామిషూ దృష్టప్రవాన్. 17

భా: కన్యయు (గౌరి), చంద్రబింబము వంటి ముఖము గలది, శ్యామవర్ణముగలది, శుద్ధములగు ముత్యముల హరములచే అలంకరింపబడినది, మణిలు, ముత్యములు, పగడములచే సర్వాయవ భూషితురాతగు పద్మవతి మోహమును కల్గించు మాయయా? భూమి యందవతరించిన మన్మథుని భార్యయగు రతీదేవియా? ఇంతటి రూపలావణ్ణవతినినేను (శకము) ముమ్మెన్నదు చూడలేదు.

స్వరేణితోవా పాతాలేఱష్టహాం సర్వతగో యది

పశ్చాద్యాసీగణాకీర్ణాం సథ్యిభిః పరివారితామ్. 18

దొవారికైర్వహాస్మైః శాసీతాంతఃపురాదృహిః

పురోబందిగణాకీర్ణాం ప్రాపయామాస తొం శ్వైః. 19

భాసీరాజు! నేను ముల్లోకములు తిరిగితిని. స్వర్భపాతాళలోకములలో కూడ శమేతో సమానమగు యువతిని చూడలేదు. దాసీగణమువెనుక రాగా సభురాండతో కూడిన పద్మవతిని వేతపూస్తులగు దొవారికులు వందిమాగదులు ముందుడగ అంతఃపురమునుండి సభలోనికి ప్రవేశపెట్టిరి.

నూపురైః కింకిణీభిళ్ళ క్యాణంతీ జనమోహినీ

స్వ్యగతానాం నృపాణాంచ కులశీలగుణాన్ బహూన్ .

20

శ్రీణ్వంతీ పాంసగమనా రత్నమాలాకరగ్రహః

రుచిరాపాంగభంగేన ప్రేక్షంతీ లోలకుండలా.

21

భా: ఘుల్లు ఘుల్లు మనుచు జనమోహకముగు కాలి యందెల శబ్దము చేయుచు పద్మావతి ఏతెంచినది. అక్కడకేతెంచిన రాజుల కులశీల గుణములను వినుచు రత్నమాలను చేతియందుంచుకొని కుండలములు ప్రేలాడుచుండ మెల్లగు నడుచుచు క్రీగంటి చూపులతో రాజులను చూడసాగిను.

సృత్యుతీకుంతల సోపాన గండమండల మండితా

కించిత్ స్నేరోల్లసద్వ్ర త్ర దశన దోషత దీపితా.

22

వేదిమధ్యారుణ తోమవసనా కోకిలస్వనా

రూపలావణ్ణ పణ్ణేన క్రేతు కామా జగత్త్రయమ్.

23

భా: ఆమె చెక్కేళ్ళ ముంగురుల నాట్యముచే శోభిల్లుచుండెను. మందహాసముచే ప్రకాశించు ముఖము దశనకాంతులచే మరింత అందముగుండెను. చూడుచుపుట్టెన (సన్మని) నడుమగలది, ఎరుపురంగు వస్త్రమును ధరించినది, కోకిలకంరముగలది యగు పద్మావతి రూపలావణ్ణములనెడి పణ్ణము= అమ్మదగిన వస్తువుచే ముల్లోకములను కొనవలెనని కోరుచున్నాడా? అన్నట్లుండెను.

సమాగతాం తాం ప్రసమీక్ష భూపాః సంమోహినీం కామవిమూడుచిత్రాః

పేతుః క్షితో విస్మృతవత్తుశత్రుః రథాశ్వమత్త ద్విపవాహాస్త్రే.

24

తస్యాః స్నురక్తో భిన్నిక్షణేన త్రియో బభూవ్యః కమనీయరూపాః

భృహాస్మితంబస్తునభారనమ్రాః సుమధ్యమాస్తత్ స్నుతి జాతరూపాః.

25

భా: స్వయంవరసభకు విచ్ఛేసి సంమోహమును కలిగించు పద్మావతిని చూచి రథ-అశ్వ-గజములు వాహనులగు రాజులు కామవిమూఢులయిరి. శస్త్రములు ఊడి భూమిమీదపడిరి. కామమోహితులై పద్మావతిని చూచుటవలన రాజులందరు మనోహరముగు రూపము పెద్ద పిఱుదులు, స్తుంభారము, సన్మనినడుముగల శ్రీరూపములను ధరించిరి.

విలాసపోసవ్యసనాతిచిత్రాః కాంతాననాః శోణసరోజనేత్రాః

త్రీరూపమాత్మానమవేక్ష్య భూపాస్తామన్యాచ్ఛన్ విశదానువృత్త్యా.

26

అహం వటస్యః పరిధర్మితాత్మా పద్మావివాహాతో త్వవ దర్శనాకులః

తస్యా వచోఽంతర్భుది దుఃఖితాయాః శ్రోతుం స్థితః త్రీత్వమితేషు తేషు. 27

భా: కట్టభూవికారాది శృగారభావములు, హాసము, వ్యసనములచే మిక్కెలి చిత్రముగ
కనబడువారు, మనోహరములగు ముఖములు గలవారు, రక్తపద్మములవంటి నేత్రములు
గలవారులగురాజులు త్రీరూపముగతమను చూచుకొని నిష్పత్తిములైపద్మమతిని అనుసరించిరి.
పద్మపతి వివాహాత్మవమును చూచుకోరికతో నేను సమీపమందలి వటవృక్షమందు కూర్చుంటేని.
కాని రాజులందరు త్రీరూపములను ధరించుటనుచూచి మిక్కెలి ఖిన్నుడైతిని. వారి
వార్తాలాపములను వినుటకు అచ్చుటమంటేని.

జహీహి కల్పై కమలావిలాసం శ్రుతం విచిత్రం జగతామధీశ

గతే వివాహాత్మవమంగళి సా శివం శరణ్యం హౌదయే నిధాయ. 28

తాన్ దృష్ట్యై సృపతీన్ గజశ్వరథిభిత్యకాన్ సఫిత్వం గతాన్

త్రీభావేన సమన్వితాననుగతాన్ పద్మాం విలోక్యాంతికే.

దీనా త్వ్యకవిభూషణా విలిభతీ పాదాంగుభైః కామినీ

శం కర్మం నిజనాధమీశ్వరపచస్తధ్యం హారిం సూతస్వరత. 29

భా: ఓజగదీశ! మంగళవయమగు వివాహాత్మవ సమయమున రాజులందరు

త్రీరూపమును పొందుటచూచి పద్మమతి విలపేంచెను. శరణాగతరక్షకుడు పరమేశ్వరుని
ద్వానించెను. వెంటనే త్రీరూపములను పొందిన రాజులు గజశ్వరథములను విడిచి సఖురాండ్రుగ
ద్వానించెను. వెంటనే త్రీరూపములను పొందిన రాజులు గజశ్వరథములను విడిచి సఖురాండ్రుగ
అమెవెంటనడపాగిరి. వారిని చూచి దీనురూలై, అలంకారములను తీసివేసి, పాదాంగుభిచే నేలమీద
రాయుచు పరమేశ్వరుని వరమును సఫలము చేసుకొనుటకై పతిభావమతో విష్ణువును ద్వానించెను.

ఇతి శ్రీ కల్పిషురాజేంను భాగవతే భవిష్యే పద్మస్వయంవరే

భూపతీనాం త్రీత్వకథనం నామ పంచమోద్వాయః

ఇది భాగవతాను బంధము భవిష్యమునగు శ్రీకల్పిషురాజమున

పద్మస్వయంవరమున రాజులు త్రీత్వము నొందుట అను

అయిదవ అద్వాయము.

★ ★ ★

కల్పరాణము

ప్రథమాంశము-- షష్ఠాధ్యాయము

శుక ఉచచ.....

తతః సావిస్నైతముభీ పద్మానిజజనైర్భూతా
హరిం పతిం చింతయంతీ బ్రోవాచ విమలాం స్థితామ్.

1

పద్మోవాచ.....

విమలే! కింకృతం ధాత్రా లలాతీ లేఖనం మమ
దర్శనాదపీ లోకానాం పుంసాం త్రీభావకారకమ్.

2

భా: శుకము పలికెను. పిముటు స్వర్కీయ పరిజనముతో గూడిన పద్మావతి విస్నైతముభీయై
హరిని పతిగ ధ్యానించుచు విమలయను సఖురాలితో ఇట్లు పలికెను. (పద్మావతి పలికెను.)
ఓచిమల! విధాత నాభాగ్యము గూర్చి లలాటమందు ఎట్లు ల్రాసెనోగదా! నన్న కామభావముతో
చూచి పురుషులు త్రీరూపమును పొందుచున్నారు.

మమాపీ మందభాగ్యయాః పాపిన్యః శివసేవనమ్
విఫలత్వమను|ప్రాప్తం బీజముష్టం యథోషరే.

3

హరిర్దాట్మిపతిః సర్వజగతామధిపః ప్రభుః
మత్కృతేఽష్టభిలాషం కిం కరిష్యతి జగత్తుతిః.

4

భా: నేను మిక్కెలి దురద్రుష్టవంతురాలను, పౌపాత్మురాలను మరుభూమియందు నాటిన
బీజమువలెనాశివసేవనము నిష్పలమాయైను. సర్వజగద్రత్కకుడు, వృద్ధిభోందువాడు, లక్షీపతి
యగు హరినాయెడలకోరిక గలవాడగునా? (నన్న అభిలషించునందువా?)

యది శంభోర్వచో మిథ్యా యది విష్ణుర్న మాం స్మరేత్

తదాహమనలే దేహం తృష్ణాధ్యమి హరిభావతా.

5

క్వచాహం మానుషీ దీనా క్వాస్త్రే దేవో జనార్దనః:

నిగ్రహీతా విధాత్రాహం శ్వేన పరివంచితా.

6

భా: పరమేశ్వరుని వచనము లసత్యముతైనను శ్రీహరి నన్న స్వరించకపోయనను నేను

హరినామస్తురణచేయుచు అగ్నిగుండమున దేహాత్మగము చేయగలను. మానుషియగు నేను ఎక్కుడ? ఆదిదేవుడువిష్ణుమూర్తి ఎక్కుడ? (మాయిద్ధరికి వివాహము ఎట్లు సంభవము?) విధాత్మచే తిరస్కరింపబడిన నేను పరమేశ్వరునిచే వంచింపబడితిని.

విష్ణునా చ పరిత్యక్తా మదన్యా కాత్ర జీవతి?

ఇతి నానా విలాపిన్యా వచనం శోచనాశయమ్

పద్మాయూశ్చరుచేష్టాయాః శ్రుత్వ్యా యూతస్తవాంత్తికే. 7

శుకస్యవచనం శ్రుత్వ్యా కల్పిః పరమవిస్తృతః

తం జగాద పునర్ాహిం పద్మాం బోధయతుం ప్రియామ్. 8

భా: విష్ణుమూర్తిచే విడువబడి, ఇతర శ్రీజీవించియుండగలదు? నేను తప్ప.... నేను ఇంకను జీవించి యుంటిని అని సచ్చరిత అయినపద్మావతి విలాపములను విని నేను మీదగురకు వచ్చితినని శుకము పలుకగ విని ఆశ్చర్యచక్తితుడైన కల్పి శుకముతో 'పద్మము అనునయించుటకు తిరిగి వెళ్ళు మని పటికను.

మత్సుందేశహారో భూత్వ్యా మద్మాపగుణకీర్తనమ్

శ్రావయిత్వ్యా పునః కీరి! సమాయూస్యసీ బాంధవ. 9

సామే ప్రియా పతిరహాం తస్యా దైవవినిర్మితః

మధ్యస్థేన త్వయూ యోగమావయోశ్చ భవిష్యతి. 10

భా: ప్రియ బంధువు శుకమ! నీవు మానందేశమును చేర్చువాడై మారూపగుణములను పద్మావతికి వినిపించి తిరిగి రావలసినది. పద్మానాకు ప్రియురాలు. నేను ఆమెకు భర్తను. ఇది దైవస్త్రిధయము. నీవు మధ్యస్థుడై మమ్ములను కలుపవలసినది.

సర్వజ్ఞోఽసీ విధిజ్ఞోఽసీ కాలజ్ఞోఽసీ కథామృతైః

తామాశ్వాస్య మమాశ్వాస కథాయూస్తస్యాః సమాహార. 11

ఇతి కల్పేర్వచః శ్రుత్వ్యా శుకః పరమహార్థితః

ప్రణమ్య తం ప్రీతమనాః ప్రయయౌ సింహాశం త్వరన్. 12

భా: నీవు సర్వము తెలిసినవాడవు. నియమములనెరిగినవాడవు. కాలజ్ఞానముకలవాడవు. అమృతతుల్యములగు కథలతో ఆమెను ఓదార్పినా ప్రీతికొఱకు తిరిగివచ్చి ఆశ్చాసన పూర్వకమయిన ఆమె కథలను తిరిగివచ్చినాకు వినిపించుము. కల్పిమాటలను విని శుకము మిక్కెలి ఆ నందించినదై అతనికి నమస్కరించి తొందరగ సింహాశదేశమునకేను.

భగవసముద్రపోరేణ స్నాత్వా పీత్వమృతం పయః

బీజపూర ఫలాపోరో యయా రాజనివేశనమ్.

13

తత్కన్యాపురం గత్వా వ్యక్తి నాగేశ్వరే వసన్

పద్మమాలోక్య తాం ప్రాహా శుకో మానుష భాషయా.

14

భా: శుకము సముద్రము దాటి స్నానమాచరించి అమృతమయమగు జలమును [త్రాగి మాదీ ఫలములను భుజించి రాజబవనము ప్రవేశించెను. తరువాత కన్యాంతఃపురము ప్రవేశించి నాగేసర వృథమధిరోహించి పద్మపతిని చూచి ఆమెతోమనుష్య వాక్సుతో ఇట్లు పలికెను.

కుశలం తే వరారోహో! రూపయోవన శాలిని!

త్వాం లోలనయనాం మన్యే లక్ష్మీరూపామి వాపరామ్.

15

పద్మాననాం పద్మగంధాం పద్మనేత్రాం కర్మాంబుచ్ఛి

కమలం కాలయంతీం త్వాం లక్షయామి పరాం శ్రియమ్.

16

భా: రూపయోవనములతో ఒప్పు నీవు తేమమే కదా. చంచల నేత్రియగు నిన్ను రెండవ లక్ష్మీ తెలుసుకొనుచున్నాను. పద్మమువంటి ముఖము, పద్మగంధమువంటి గంధము కలదానవు. పద్మముల వంటినేత్రములు పద్మములు గలదానవు, చేతిలో పద్మము కల్పియుండుట మున్నగు లతాములచే నిన్న లక్ష్మీగ తెలుసుకొనుచున్నాను.

కిం ధాత్రా సర్వజగతాం రూపలావణ్య సంనదామ్

నిర్మితాసీ వరారోహో! జీవానాం మోహకారిణి.

17

ఇతిభాషితమాకర్ణ్ణి కీరస్యామితమద్వుతమ్

పాసంతీ [ప్రాహా సాదేవీ తం పద్మాపద్మమాలినీ.

18

భా: సమస్త జీవులకు వోహము కల్పించు దాన! సర్వతోకములయందలి రూపలావణ్యసంపదను పోగుచేసి విధాత నిన్నస్ఫుష్టియిచేనా? పద్మమాలిని యగు పద్మావతి చిలుక పలికిన అద్భుత వచనములను విని మందపోసముతో ఇట్లనెను.

కస్యుం కస్యాదాగతోఽసి కథం మాం శకరూపద్మక్

దేవో వా దానవో వా త్వమాగతోఽసి దయాపరః .

19

శుక ఉపవాచ

సర్వజ్ఞోఽహం కామగామీ సర్వశాస్త్రాధ తత్త్వవిత్

దేవగంధర్వభూపొనాం సభాను పరిపూజితః.

20

భా: నీవు ఎవరు? ఎచ్చబినుండి వచ్చితిచి? శుకరూపమును ధరించిన దేవతావా? దైత్యుడవా? దయాపరుడైన సీపు ఏకారణముకో నాదగ్గరకు వచ్చితిచి? శుకము పరీకెను. నేను సర్వజ్ఞుడను. సర్వశాప్త్రతత్త్వములను తెలిసినవాడను. యథేచ్చగసంచరించగలను. దేవంధర్య రాజసభలయందు సమాన్మిలింపబడితిని.

చరామి స్వేచ్ఛయా ఫే త్వామీజణార్థమహాగతః

త్వామహాం ప్యాది సంతప్తాం త్వ్యక్తభోగాం మనస్మినీమ్.

21

హాస్యాలాప-సథిసంగ-దేహభరణ-వర్షితామ్

విలోక్యాహాం దీనచేతాః పృచ్ఛామి శ్రోతుమీరితమ్

కోకిలాలాప సంతాపజనకం మధురం మృదు.

22

భా: నేను ఆకాశమార్గమున స్వేచ్ఛగ తిరగలను. నిన్నుచూచుటకు ఇచ్చటకు వచ్చితిని. ప్రశ్నమయిన మనస్సుగల సీపు సంతప్తురాలవైభోగములను విడిచిన దాన్వైతిచి. హాస్యాలాపములు, సథిసాంగత్యము, దేహంకారములను విడిచినిన్ను దీనహృదయుడైన నేను సంతాపమునకు కారణము అడగదలచితిని. మృదుమధురములగు నీమాటలను వివిధముని కోరికగలదు.

తప దంతోష్ట జిహ్వోగ్ర లులితాక్షర పంక్తయః

యత్కర్ణకుపారే మగ్నాస్తేషాం కిం వర్ణుతే తపః.

23

సౌకుమార్యం శిరీషస్య క్వ కాంతిర్వా నిశాకరే

పీయుాపం క్వ వదంత్యేవానందం బ్రహ్మణి తే బుధాః.

24

తప బాహులతాబద్ధా యే పాస్యంతి సుధాననమ్

తేషాం తపోదానజపైర్వ్యదైః కిం జనయిష్టతి

25

భా: నీరంతములు, పెదవులు, నాలుక నుండి వెలువడిన అత్యరసముదాయమును వినిన వారి సౌభాగ్య మేమని వర్ణింతును. శిరీష పుష్పసౌకుమార్యము, చంద్రుని కాంతి నీముందు ఎంతటిచి? అమృతము [బహ్వైనందము కూడ అతిసాధారణమైనవే. నీబాహులతల యందు బంధింపబడి ఎవరు ముఖచంద్రుని ఆస్వాదించెదరో అట్టిపారికి తపస్సు దానముజపము వ్యక్తములే. అని ఎళ్ళిపులము నీయగలవు?

తిలకాలక సంమిశ్రం లోలకుండల మండితమ్

లోలేజణోల్లసద్వక్రం పశ్చతాం న పునర్వః.

26

బృహద్రథసుతే ! స్వాధింవద భామిని య తర్వాతే

తపఃష్టీణామివ తనుం లక్షయామి రుజం వినా

కనక ప్రతిమా యద్వైత పాంసుభిర్మలినీకృతా.

27

భా: తిలకము, ముంగురులతో సంమిళితము, వ్రేలాడు కుండలములతో భూషితము, చంచలమగు చూపులతో ప్రకాశితమగు పద్మావతి ముఖము చూచు వారికి పునర్జనన్యముండదు. బృహద్రథసుతు! నీమానసికదుఃఖమునకు కారణమేమి? మానసికవ్యథ, రోగములేకపోయినను తపస్సువలన ఛీణించినట్లు నీశరీరము కనబడుచున్నది. సువ్రద్ద ప్రతిమ ధూఢిధూసరితమైనట్లు నీశరీరము మలినమైనది.

పద్మోవాచ....

కిం రూపేణ కులేనాపి ధనేనాభిజనేన వా

సర్వం నిష్పులతమేతి యస్యాదైవమదక్షిణమ్.

28

శ్రుణు వీరసమాభ్యానం యది వా విదితం తవ

బాల్యహోగండ తైళోరే హరసేవాం కరోమ్యహమ్.

29

భా: పద్మావతి పరీక్షను. దైవములనుకూలమగా లేనివారికి రూపము, కులము, ధనము, వంశములతో ప్రయోజనమేమి? సమస్తము నిష్పులమే. ఓశుకమ! మావృత్తాంతమును వినుము. నేను బాల్యహోగండ-కిళోరావస్తలలో శివపూజ చేసేడిదానను.

తేన పూజావిధానేన తుష్టో భూత్వా మహోశ్వరః

వరం వరయ పద్మే! త్వమిత్యాహ ప్రియయా సహా.

30

లజ్జయాధోముభీమగై స్త్రీతాం మాం వీక్ష్య శంకరః

ప్రాహతే భవితా స్వామీ హరిరామాయణః ప్రభుః.

31

భా: శివార్ధనచే సంతుష్టుడైన పరవేశ్వరుడు పార్వతితో గూడి ప్రత్యక్షమై వరముకోరుకొనుమనినన్నడిను. సిగ్గుతో నమ్రముభియైననన్న చూచి పరమేశ్వరుడు విష్ణుమూర్తి నీకు భర్తు కాగలడని పరీక్షను.

దేవో వా దానవో వాఱున్మో గంధర్వోవా తమేషణాత్

కామేన మనసా నారీ భవిష్యతి న సంశయః.

32

ఇతి దత్యా వరం సోమః ప్రాహా విష్ణుర్భునం యథా

తథాహం తే ప్రవక్షామి సమాహితమనాః శ్రుణు.

33

భాః దేవతలు గాని, దానపులుగాని, గంధర్వులు గాని కోరికతో నిన్న చూచినయొడల నిస్సంశయముగ స్త్రీరూపము పొందగలరని వరమిచ్చి విష్ణుపూజ చేయువిధానము తెలిపెను. రానిని వివరించేదను, సావధానచిత్తుడైవినుము.

ఏతాః సభోర్య నృపోః పూర్వమాహ్యతా యే స్వయంవరే
పిత్రాధరూప్యినా దృష్టో రమాం మాం యోవనాన్నితామ్. 34

స్వాగతాస్తే సుభాసీనా వివాహాకృతనిశ్చయాః
యువానో గుణవంతశ్చరూపద్రవిషసమ్మతాః. 35

భాః యోవనవతియగు నన్నమాచి ధర్మపోలకుడగు నాతండ్రి స్వయంవరమునకు రాజులనందరని ఆప్యోనించెను. రూప, సంనదలతో గూడిన గుణవంతులగు రాజులు నన్న వివాహమాడవలెను నిశ్చయము గలవారై స్వయంవరసభామంటపమునకు విచ్చేసి కూర్చోనిరి.

స్వయంవరగతాం మాంతే విలోక్య రుచిర ప్రభామ్
రత్నమాలా శ్రితకరాం నీపేతుః కామమోహితాః. 36

తత ఉత్సాయ సంఖ్యాం తాః సంప్రేష్య త్రీత్వమాత్మునః
స్తనభారనితంబేన గురుణా పరిణామితాః. 37

భాః రత్నమాలను పూస్తమున గ్రోచి కాంతులు విరజిమ్మిచు స్వయంవర సభను ప్రవేశించిన నన్న చూచి కామమోహితులయిన రాజులు భూమిమీద పడేరి. పిమ్మటు లేచి స్తనభారనితంబముతో స్త్రీరూపమును పొందుటను చూచి ఆశ్చర్య చకితులైరి.

ప్రోయా భియా చ శత్రూణాం మిత్రాణామతి దుఃఖదమ్
స్త్రీభావం మనసా ధ్యాత్వా మామేవానుగతాః శుక. 38

పరిచర్యో పారరతాః సభ్యుః సర్వగుణాన్వితాః

మయా సహా తపో ధ్యానం పూజాం కుర్వంతి సమ్మతాః. 39

తదుదితమితి సంనిశమ్య కీరిః శ్రవణసుఖం నిజమానసప్రకాశమ్
సముచితమచ్చై: ప్రతీక్ష్య పద్మా మురహరయజనం పునః ప్రచ్ఛై. 40

భాః ఓశుకమ! పిమ్మటు రాజులందరు శత్రు మిత్రులందరికి మిక్కీలి దుఃఖము కల్పించు స్త్రీరూపమును తలచుకొనుచు సిగ్గుతో భయముతో సభురాండ్రుగ నన్న అనుసరించి. విష్ణుభక్తులై సభీభావమును పొంది సర్వగుణాన్వితులగు రాజులు నాతో కలసి విష్ణుపూజ, తపస్సు, ధ్యానమాచరించసాగిగి ఈ నగాసోఽనగాడు ఐనురూపముగ శ్రవణసుఖమును కల్గించు పద్మావతి

వచనములను విని సంతుష్టుడైన శుక్రము విష్ణుపూజనగూర్చి తిరిగిపరికము.

జతి శ్రీ కల్ప పురాణేఖను భాగవతే
భవిష్యే శుక్రద్వాసంవాదే
షష్ఠోధ్వాయః

ఇది భాగవతాను బంధుము భవిష్యమునగు
శ్రీ కల్ప పురాణమున
శుక్రద్వాసంవాదమను ఆరవలధ్వాయము.

తల్గుపురాణము

ప్రథమాంశము-- సప్తమ అధ్యాయము

శుక ఉపాచ.....

విష్ణుర్భునం శేవేనోక్తం శ్రీతుమిచ్ఛామ్యహం శుభే!

ధన్యాసీ కృతపుణ్యాసీ శివజిష్యత్వమాగతా.

1

అహం భాగ్యవశాదత్ర సమాగమ్య తవాంతికమ్

శృంగోమి పరమాశ్చర్యం కీరాకారనివారణమ్.

2

భా: శుకము పరీక్షను. పద్మావతి! పరమేశ్వరునిచే చెప్పబడిన విష్ణుపూజావిధానమును నేను వినదలచితిని. శివునికి శిష్యురూలగుటవలన నీవు ధన్యురూలపు, ఎంతో పుణ్యముచేసినదానవు. నేను భాగ్యవశముచే నీ వద్దకు వచ్చితిని. మిక్కిలి ఆశ్చర్యకరము శుకరూపనివారకమునగు పూజావిధానమును వినెదను.

భగవద్ధుక్తి యోగం చ జపధ్యానవిధిం ముదా

పరమానందసందోహదాన దక్షం బ్రుతిప్రియమ్.

3

పదోగ్నిపూచ.....

శ్రీవిష్ణోర్భునం పుణ్యం శేవేనపరిభాషితమ్

యచ్ఛుధ్యయానుష్టితస్య శ్రుతస్య గదితస్య చ.

4

భా: శ్రుతిమధురవు, పరవరానందదాయకవగు విష్ణు జపధ్యానవిధానవను భగవద్ధుక్తియోగమును ఆనందమతో వినెదను.

పద్మావతి పరీక్షను. శివునిచే చెప్పబడిన శ్రీవిష్ణుపూజావిధానము పుణ్యదాయకము.

శ్రేద్రతో అనుష్టితిను, వినినపాపవిముక్తుడను. చెప్పినవానికిని సర్వప్రాపములు నివృత్తమగును.

సద్యః పొపహరం పుంసాం గురుగోబ్రహ్మాఘూతినామ్

సమాహితేన మనసా శృష్టి కీర యథోదితమ్.

5

కృత్యైయథోక్తరామణి పూర్వాహేశ్వర స్వానకృచ్ఛుచిః

ప్రజాల్య పాణీ పాదోచ స్నేహాపః స్వాననే వసేత్.

6

భా: ఓశకమ! గురు, గో, బ్రహ్మ హత్యవలన కల్గిన పాపమును వెంటనేపోగొట్టు విష్ణువూజను సాధానచిత్తుడ్వా వినుము. ప్రాతఃకాలమున స్నానమాచరించి నిత్యకర్మల నాచరించి పిమ్మిట పాణి పాదములను ప్రభాజనచేసుకొని జలమును స్నేహించి (శిరమున చల్లుకొని) తన ఆసనముమీదకూర్చొపవలెను.

ప్రాచీముఖః సంయతాత్మా సాంగన్యాసం ప్రకల్పయేత్

భూతశుద్ధిం తతోఽర్థ్యస్య స్ఫాపనం విధిపచ్చరేత్.

7

తతః కేశవకృత్యాదిన్యాసేన తన్మయో భవేత్

ఆత్మానం తన్మయం ధ్యాత్వా ప్రాదిష్టం స్ప్యాసనే న్యసేత్.

8

భా: మనస్సును నియంత్రించుకొని ప్రాచీముఖుడై అంగ్యాసమునుచేయవలెను. పిమ్మిట భూతశుద్ధిని చేసి విధిపూర్వకముగ అర్థ్య స్ఫోపనము చేయవలెను. కేశవకృత్యాదిన్యాసముతో తన్మయుడై తనమ విష్ణువుగ ధ్యానముచేసి హృదయమందలి రూపమును ఆసనమున న్యాసము చేయవలెను.

పాద్యర్థాచ మనీయాద్యైః స్నానవాసోవిభూషణైః

యథోపచారైః సంపూజ్య మూలమంత్రేణ దేశికః.

9

ధ్యాయేత్ పాదాదికేశాంతం హృదయాంబుజ మధ్యగమ్

ప్రసన్నవదనం దేవం భక్తాశీష్టపులప్రదమ్.

10

భా: దేశికుడు (ఇచ్చట పూజాజకుడు) పాద్యము, అర్థ్యము, ఆచమనీయము, స్నానము, వస్త్రము, అలంకారము మున్గు పోడ శోపచారములతో మూలమంత్రముతో పూజించవలెను. అనంతరము భక్తులకోరికలను తీర్చుపాడు, ప్రసన్నవదనుడు, హృదయపద్మములయందు విహరించువాడగు దేవుని ఆపాదమస్తకము ధ్యానము చేయవలెను.

ఓం నమో నారాయణాయ స్వాహ

యోగేన సిద్ధవిబుధైః పరిభావ్యమానం లక్ష్మ్యాలయం

తులసికాంచిత బ్రక్తభృంగమ్

ప్రోత్సంగ రక్త నభరాంగుళి పత్రచిత్రం గంగారసం

పారిపదాంబుజ మాశ్రయేతసామ్.

11

భా. ధ్యానము చేసిన తరువాత ' ఓం నమో నారాయణాయ స్వాహ ' అని అనుకొని చెప్పబోవు స్తోత్రము చదువవలెను.

ప్రథమ భాగము

సిద్ధులు దేవతలు ధ్యానపూర్వకముగ సేవించు హరి పాదపద్మములను సేవింతును అని లక్ష్మీదేవికి నిలయమైనవి. వానిని భక్తులు తులసిపత్రములతో పూజించురు. ఎత్తయిన ఎజ్జుని గోళ్లతో కూడిన అంగుళులు కలవి. అవి గంగచే సేవింపబడును. ఆణ్ణి హరి పాదపద్మములను నేను సేవించెదను. (దేవతలను పాదములనుండి మస్తకము వరకు; మానవులను శిరసు) నుండి పాదములవరకు వర్ణించుట స్తుతించుట పంప్రదాయము.)

గుంఘన్యుణి ప్రచయఫుట్టీత రాజహాంస
సించత్పునూపూరయుతం పదపద్మవృంతమ్
పీతాంబరాంచల విలోల వలత్తపతాకం

స్వర్ణ త్రివక్త వలయశ్చ హరేః స్నురామి.

12

భాః మజేసముదాయముచే గ్రుచ్ఛబడి రాజహాంసల వలె శబ్దముచేసేడి పూపురములతో కూడినవి, సువర్ధవయి త్రివక్తవలయముతో భాసించు శ్రీహరి పాదపద్మములను సేవించుచున్నాను. చరణములయందు పీతాంబరము యొక్క కదిలెడి అంచులు చంచలమగు పుత్రాకమువలే ప్రకాశించుచున్నవి.

జంఖే సుపర్ణగలనీల మణిప్రవృథి
శోభాస్వదారుణమణిద్యుతి చంచుమచ్చే
రక్తపాదతలలంబనశోభమానే
లోకేకణోత్సవకరే చ హరేః స్నురామి.

13

ఆపః ఇందు విష్ణుమూర్తి యొక్క పిక్కలు వర్ణింపబడు చున్నవి.

భాః గరుత్పుంతుని అధిరోహించినపుడు గరుత్పుంతున కటు నిటుమన్న శ్రీ విష్ణుమూర్తి యొక్క పిక్కలను వర్ణించు చున్నాడు. గరుత్పుంతుని చాయ బంగరుచాయ. విష్ణువు రంగు నీలమేఘచాయ. గరుత్పుంతుని చంచుపులు ఎర్రగా ఉండును. గరుత్పుంతుని అధిరోహించినపుడు రెండు ప్రక్కల నున్న విష్ణుని పిక్కలు ఇంద్రనీల మణుల వలె నున్నవి. అణ్ణి ఇంద్రనీల మణుల కాంతులతో మెఱగొక్కినసూర్యకాంతి వలె గరుత్పుంతుని చంచువు (ముక్కు) ఉన్నది. విష్ణుమూర్తి పాదములు క్రిందికి వ్రేలాడుచున్నవి. ఆ పాదములు రోకుల నయనములకు ఆనందాయాసము లసుచున్నవి. (సూర్యసమప్రభ) లతో కూడించ ఇంద్రనీలమణుల వలె జంఘులు ప్రకాశించుచున్నచో జావము.

తే జానునీ భగవతేర్పుజమూల సంగ
రంగోత్సవావృత తడిద్వసనే విచిత్రే
చంచత్వతతముఖసిర్గత సామగీత
విస్తారితాత్మయశ్శి చ హరేః స్నురామి.

14

భా : గరుత్యంతుని అధిరోహించిన విష్ణుమూర్తి మోకాళ్ళను వ్యాధించు చున్నాడు.

విష్ణుమూర్తి మోకాళ్ల గరుత్యంతుని భుజములతో కలిసి యున్నవి. వాన్నిపై భాగము రంగోత్సవాలంకారమునకై మెఱుపు వంటి వస్త్రముతో కప్పబడినది. గరుత్యంతుని ముఖము నుండి విష్ణుమూర్తి యశ్శస్నానిసే సామగానము వినిపించు చున్నది. అట్టి విష్ణుమూర్తి జానుపులను స్నురింతును.

విష్ణోః కటిం విధికృతాంతమనోజి భూమిం
జీవాండకోచగణ సంగదుకూలమధ్యామ్
నానాగుణప్రకృతి పీతవిచిత్రవస్త్రాం
ధ్యాయేస్త్రిబ్రథవసనాం భగవపుష్టసంస్థామ్.

15

గరుత్యంతునిపై నున్న విష్ణుమూర్తి కటిభాగమును వ్యాధించుచున్నాడు.

భా : విష్ణుమూర్తి కటిభాగము బ్రహ్మ, యవుడు, మంగ్లథుడు అను వారికి ఆధారమయినది. శ్రేష్ఠమయిన పట్టువస్త్రము ధరించినది. నానాగుణములతో కూడిన ప్రకృతి అనెడి విచిత్ర వస్త్రమును ధరించినది. ఇట్టి విష్ణుమూర్తి జఘన భాగమును ధ్యానింతును.

శాతోదరం భగవత్త్రిపలి ప్రకాశ
మావర్తనాభివికసద్గ్యధిజస్యపద్మమ్
నాడీనదీగణరసోత్ససితాంతసింధుం
ధ్యాయేఉండకోశనిలయం తనులోమరేఖమ్.

16

భా : త్రివశులచే ప్రకాశించునది, సుడీతిరిగిన నాభినుండి వికసించిన, బ్రహ్మకు జన్మస్తానమగు పద్మమగలది, నాడులనెడు నదీగణము యొక్క రసమునుండి ఉత్సితమయిన స్వచ్ఛమయిన ప్రేగులనెడు సముద్రుడుగలది, బ్రహ్మండమునకు ఆధారము, సూక్ష్మమైన రోమపంట్కిగలది అగు శ్రీపారి యొక్క దుఃఖావారకమగు ఉదరమును ధ్యానించుచున్నాను.

వఃకః పయోధితనయాకుచకుంకుమేన
హరేణ కౌస్తుభమణిప్రభయా విభాతమ్

శ్రీవత్సలడ్జైహారిచందనజిప్రసూన
మాలాచితం భగవతఃసుభగం స్నేరామి.

17

భా: సముద్రతనయ యగు లక్ష్మీదేవి కుచకుంకుమచే, కంరహోర, కొస్తుభమణికాంతులచే
కోభాయమానము, శ్రీవత్సమనెడి మఘగలది, హరిచందనవృక్ష పుష్పమాలచే విభూపితము
మనోహరమగు శ్రీమహావిష్ణువు వశఃప్రస్తలమును ధ్వనించేదను.

బాహూ సువేశనదనో వలయాంగదాది
శోభాస్వదో దురితదైత్య వినాశదక్షో
తౌ దక్షించో భగవత్స్ఫు గదాసునాభ
తోఛోర్మితౌ సులలితే మనసా స్నేరామి.

18

భా: భక్తులకొధారభూతములు, వలయము అంగదము మున్మగు లలంకారములతో
కూడిన, రాక్షససంహరమున సమర్పములు, కొమోదకియను గద, సుదర్శనమును చక్రములచే
తేజస్సుంపన్నములు, మనోహరములైన భగవంతుని దక్షిణబాహూపులను ధ్వనించేదను.

వామో భుజో మురిపోర్ధ్వత పద్మశంభో
శ్యామోకరీంద్రకరవన్మణిభూషణంధోభీ
రక్తాంగుఽి ప్రచయచుంశిత జానుమధ్యై
పద్మాలయా ప్రియకరో రుచిరో స్నేరామి.

19

భా: పద్మశంఖములతో గూడినవి, గజరాజు తోండవు వలె
శ్యామవర్ధములు, మశిభూషణములతో ప్రకాశించునవి, మోకాళ్చును తాకెడీ రక్తాంగుశలతో
కోభిల్మనవి, లక్ష్మీదేవికి ప్రీతి పొత్రములు, మనోహరములగు శ్రీహారి వామహాస్తములను
ధ్వనించేదను.

కంఠం మృణాలమమలం ముఖపంకజస్య
లేఖాత్రయేణ వనమాలికయా నిపీతమ్
కీం వా విముక్తివశమంత్రక సత్పులస్య
వృంతం చిరం భగవతః సుభగం స్నేరామి.

20

భా: ముఖమనెడి పద్మము యొక్క స్వయమైన తామరతూడు, మూడుపేటల
వనమాలచే విభూపితము, మోత్సాధనమగు మంత్రరూప సత్పులమునకు తోడినపంటిది,
మనోహరమగు భగవంతుని కంఠమును స్నైరించుచున్నాను.

వక్తాంబుజం దశనహస వికాసరమ్యం
రక్తాధరొష్ట వరకోమలవాక్ సుధాధ్యమ్
సన్మానసోధృవచలేషణ పత్రచిత్రం
లోకాభిరామమమలం చ హరేః స్నురామి.

21

భా: దంతకాంతులచే మందహసముచే రమ్యము, రక్తాధర, ఛిష్ట, కోమలవచూమ్యతములచే కోభితము, సత్యరుషుల మన్మంలను రంజింపజేయు చంచలనేత్రపత్రములతో చిత్రితము, సమస్త జనరంజకము, నిర్గులమగు శ్రీహరి ముఖపద్మమును స్నురించెదను.

సూరాత్మజావసథగంధవిదం సునాసం
భ్రూపల్లవం స్థితిలయోదయకర్మదధకమ్
కామోత్సవం చ కమలాహృదయ ప్రకాశం
సంచింతయామి హరివక్తవిలాసదధకమ్.

22

భా: యముని యింటిని వాసనపట్టునాసిక కలదియు, స్మృతీతిలయములకు సమద్రష్టునవి, మనోభీష్మములను నెరవేర్పునవి, లక్ష్మీదేవి హృదయమున కానందాయకములు, శ్రీ మహావిష్ణువు ముఖపద్మమునకోభిల్పునవి, అగు శ్రీహరి భ్రూపల్లవములను (కనుబోమలను) ధ్వనించెదను.

కర్మ లసన్మకరకుండలగండలోతో
నానాదిశాఖ్యానభసశ్చ వికాసగేపశా
లోలాలకప్రచయ చుంబనకుంచితోగో
లగ్నో హరేర్పుణి కిరీటతపే స్నురామి.

23

భా: కర్మ భరణములగు మకరకుండలములచే ప్రకాశించేదే చెక్కించుకలవి, నానాదిక్రులు, ఆకాశమండలము ప్రకాశమునకు కారణములు, చంచలమగు ముంగురుల మంబనముచే వక్తుము నొందిన అగ్రభాగము గలవి, మణిమయకిరీటటటదేశమందు లగ్నమైన శ్రీహరి క్రూరములను ధ్వనించెదను.

భాలం విచిత్రతిలకం ప్రియాచారు గంధ
గోరోచనారచనయా లలనాత్మిషభ్యమ్
బ్రహ్మాకథామమణికాంత కిరీటజష్టం
ధ్వయేన్ననయనహసరకమీశ్యరస్య.

24

భా: మనోహరము సుగంధితమైన గోరోచనముచే తిలకధారణ చేయబడినది, విలాసవంతములగు నేత్రములతో సభ్యతగలది, బ్రహ్మమునకు ముఖ్యస్థానము, మణిమయముగు కిరీటంతిచే ప్రకాశించనది, మనససునేత్రములనాకర్షించునదు భావంతుని లలాటదేశమును స్ఫురించెదను.

శ్రీవాసుదేవచికురం కుటీలం నిబధ్యం

నానాసుగంధి కుసుమ్మెం స్వేచ్ఛనాదరీం

దీర్ఘం రమాష్వాదయగాశమనం థనంతం

ధ్వయేత్తంబు వాహరుచిరం ప్యాదయుభ్రమధై.

25

భా: బహువిధసుగంధయుక్తపుష్టములతో భక్తజనము ప్రీతితో వాసుదేవుని తలవెండ్రుకలను జడగ చేయుచున్నారో, అట్టిదీర్ఘములైనవి, లక్ష్మీదేవి మనోవికారములను శాంతింపజేయునవి, గాలికి కరులునవి, మేఘునివలె మనోహరమైన శ్రీహరి చికురములను హృదయాంతరాళమున భావించెదను.

మేఘాకారం సోమసూర్యప్రకాశం

సుభూన్నసం చక్రచాపైకమానమ్

లోకాతీతం పుండరీకాయతాషం

విద్యుత్తేలం చాశ్రమేఉపాం తల్పుర్వమ్.

26

భా.: మేఘసద్గుపుడు, సూర్యచంద్రులవలె ప్రకాశించువాడు శోభనములగు కనుబోమలు, ఉన్నతమగు నాసికకలవాడు, చక్రచాపయుక్తుడు, లోకాత్మితుడు, పుండరీకమువంటి విశాలమయిన నేతములుగలవాడు, మెరుపులవలె శోభిల్లు పీతాంబరమును ధరించిన విష్ణువును భజించెదను.

దీనం హీనం సేవయా వేదవత్స్య

ప్రాపుసాపేః ఫూరితం మే శరీరమ్

లోభా|కూంతం శోకమోహసాదివిద్ధం

కుపొద్దుపోడ్డ పాహీ మాం వానుదేవ.

27

భా: ఓ వాసుదేవ ! నేనుదీనుడను, వేదోక్తప్రకారముగ సేవించుటకు అసమర్పుడను. నాశరీరము పొపతాపములతో నిండినది. లోభము, శోకము, మౌహము, మానసికవ్యధులతో కూడిన నన్ను కృపాదృష్టితో రక్షించుము.

యే భక్త్వద్య ధ్యాయమానాం మనోజ్ఞాం
షృంగి విష్ణోః ప్రోడశశ్లోకపుష్టైః
స్తుత్వానత్వా పూజయిత్వా విధిజ్ఞాః
శుద్ధా ముక్తా బ్రహ్మసౌభ్యం ప్రయాంతి.

28

భాః మనోహరమగు భగవంతునిరూపమును భక్తిపూర్వకముగ ధ్యానించిపదదోరు
శ్లోకపుష్టములతో స్తుతించుచు నమస్కరించి అర్థించు భక్తులు బ్రిహప్సైనందమును పొందగలరు.

పరితమిదం పుణ్యం శివేన పరిభాషితమ్

29

ధన్యం యశస్వమాయుష్యం స్వర్ణం స్వస్త్రయినం పరమ్.

పరంతి యే మహాభాగాస్తే ముచ్యంతేఉం హసాఉత్తిలాత్

ధర్మర్థకామమోజాణాం పరత్రేహా ఫలప్రదమ్.

30

భాః శివప్రోక్తము పద్మావతి ఆచరించినది ఈస్తోత్రము. ఇది పుణ్యదాయకము. ఇది
సంపదలను, యశస్విను ఆయుష్మను, స్వర్గఫలమును, శభములను కలుగుచేయును. ఈస్తోత్రము
నెవరు పలించెదరో వారికిసకల పొపములు తోలగును. ధర్మర్థకామమోతములను కోరుభక్తులకు
విష్ణుస్తోత్రము ఇహపరలోకములలో సమస్త ఫలములనిచ్చును.

ఇతితీర్థి కల్పపురాణేఉను భాగవతీ
భవిష్యే హరిభక్తి వివరణం నామ
సప్తయోఽధ్యాయః

ఇది శ్రీ భాగవతానుబంధము భవిష్యమునగు
శ్రీ కల్పపురాణమున
హరిభక్తి వివరణమును ఏడవ అధ్యాయము.

★ ★ ★

కల్పరాణము

ద్వితీయాంశము - ప్రథమాధ్యాయము

సూత డీవాచ.....

ఇతి పద్మావతః త్రష్ణా కీరో ధీరః సతాం మతః:

1

కల్పమాతః సఫీమధై స్థితాం పద్మామథా బ్రహ్మిత్.

వద పద్మై సాంగపూజాం హరేరద్మతకర్మణః

2

యామాస్తాయ విధానేన చరామి భువనత్రయమ్.

భా: సూతుడు పలికెను. సత్పురుషులచే పూజింపబడువాడు, ధీమంతుడు, కల్పమాతయగు శుకుమపద్మావతి మాటలను విని సభురాండ్రునుడుమ నున్న ఆమెతో ఇట్లు పలికెను. ఓపద్మావతి ! అద్భుతకర్మలను చేయుపూరియొక్క సాంగపూజను చెప్పుము. విధిపూర్వకముగ అంగపూజనాచరించి ముల్లోకములను భ్రమించెదను.

పదోగ్రవాచ.....

ఏవం పాదాదికేశాంతం ధ్యాత్వాతం జగదీశ్వరమ్

3

పూర్వాత్మా దేశికో మూలం మంత్రం జపతి మంత్రవిత్.

జపాదనంతరం దండప్రణతిం మతిమాంశ్వరీత్

4

విష్ణుక్షేనాదికానాం తు దత్తా విష్ణునివేదితమ్.

భా: పద్మ పలికెను. మంత్రజ్ఞానము కల్గిన భక్తుడు పాదాదికేశాంతము జగదీశ్వరుని ధ్యానించి నిండుమనస్సు కలవాడై మూల మంత్రమును జపించవలెను. బుద్ధిమంతుడు జపము పిమ్మట దండ ప్రణామవాచరించి ఉపవారములనాచరించి విష్ణువునకు నివేదనము చేయవలెను. ప్రసాదమును విష్ణుక్షేనాదుల కీయవలెను.

తత డీద్యాస్మి హౌపయేస్మిస్మనసా సహ

5

నృత్యన్ గాయన్ హరేరామ తం పశ్యన్ సర్పుతః స్థితమ్.

తతః శేషం మస్తకేన కృత్యానైవేద్యభుగ్ భవీత్

6

ఇత్యైతత్త్త్వకథితంకీర ! కమలానాథ సేవనమ్.

భా. పీమ్యట హృదయమందు ఉద్వాసన చెప్పి మానసికముగ స్నిఘనమును చేసి వృత్యానములతో హరినామ సంకీర్తనజేయవలెను. తరువాత పూజించిన పుష్పమును శిరస్యిన ధరించి వైవేర్యమును భుజించవలెను. బిశుకము! కమలాపతిని సేవించువిధమును (అంగపూజ) చెప్పియుంటిని.

సకామానాం కామపూరమకామామృతదాయకమ్

శ్రోతానందకరం దేవ-గంధర్వ-నర-హృత్తియమ్.

7

శుక ఉవాచ

సమీరితం శ్రుతం సాధ్యి భగవద్భూతి లక్షణమ్

త్విత్రసాదాత్త పాపినో మే కీరస్య భువి ముక్తిదమ్.

8

భా: పూర్వోక్త ప్రకారముగ విష్ణుమూర్తి నద్రించుట వలనకోరికలు కల్గిన హరికోరికలు తీరును. నిష్టోములకు మోక్షములభించును. విష్ణుస్తోత్రము శ్రవణానందకరము, దేవగంధర్వ మానవుల హృదయరంజకము. శుకము పరికను. ఓ సాధ్యి! శుకజన్మనైత్తిన పాపియగు నాకు నీఱనుగ్రహము వలన ముక్తిని కల్గించు నీవు చెప్పిన భగవద్భూతిని బాగుగపింటిని.

కింతు త్వాం కాంచనమయాం ప్రతిమాం రత్నభూపితామ్

సజీవామివ పశ్యామి దుర్భభాం రూపిణీం | శియమ్.

9

నాన్యాం పశ్యామి సదృశీం రూపశీలగుణైస్తవ

నాన్యో యోగ్యో గుణీ భర్తా భువనేఱపి నదృశ్యతే.

10

భా: రత్నభూపితమైన కుందనపు బొమ్మ సభీవమైనట్టున్నావు. దుర్భభమయిన లక్ష్మీయుక్తి రూపమూగా నిష్టు భావించుచున్నాను. రూపశీల గుణ సంపన్మమగు నీతో సమానమయిన మరియుకరిని నేను చూడలేదు. విష్ణువుతో సమానమైన యోగ్యగుణములు కల్గిన నీకు భర్తకాగలిగిన మరియుకరు భూతోకమున లేరు.

కింతు పారే సముద్రస్య పరమాశ్చర్యరూపవాన్

గుణవానీశ్వరః సాఙాత్ కళ్చిద్భూష్ణోఽతి మానుషః.

11

నహీ ధాతృకృతం మన్యే శరీరం సర్వసాభగమ్

యస్య శ్రీవాసుదేవస్య నాంతరం ధ్యానయోగతః .

12

భా: కానీ సముద్రమునకు సరిపోద్దు దేశమున ఏక్కిలి ఆళ్ళర్యము గొలుపు రూపముగలవాడు, గుణవంతుడు, అతిక్రమించిన మానుషరూపము కల్గినసాక్షాత్కంపస్తునినేను మాచితిని. సర్వాంగ సుందరమగు శరీరమును బ్రహ్మస్తుస్తుగు నేను తలచుటలేదు. శ్రీ మహావిష్ణువుతో అతనికి ఎట్టి భేదము కన్నించుట లేదు.

త్వయా ధ్యాతం తు యద్మాపం విష్ణోరమితతేజసః

తత్ సాక్షాత్ కృతమిత్యేవ న తత్ కియదంతరమ్.

13

పద్మోవాచ.....

బ్రూహీ తస్మామ కిం కుత జాతః కీర పరావరమ్

జానాసి తత్కుతం కర్మ విస్తరేణాత్ వర్రయ.

14

భా: అసమాన తేజస్సు కల యేషిష్ణురూపమును నీవు ధ్యానించితివో అట్టి రూపమును నేను మాచితిని. ఏమియు భేదము లేదు. అప్పడు పద్మ ఇట్లనెను. ఖకమా! పరాత్మరుడగు పరమాత్మ ఎక్కుడ జన్మించెనో చెప్పుము. నీకుతెలిసిన అతని కృత్యములను విస్తోరముగ వివరింపుము.

వృష్ణాదాగచ్ఛ పూజాం తే కరోమి విధిబోధితామ్

బీజపూరఫలాహారం కురు సాధు పయః పీబి.

15

తప చంచుయుగం పద్మరూగాదరుణ ముజ్జ్వలమ్

రత్న సంఘట్టితమహాం కరోమి మనసః ప్రియమ్.

16

భా: నీవు వృత్తమునుండి ఇక్కడకు రమ్ము. విధిపూర్వకముగ నిన్ను ఆర్థించెదను. బీజపూరఫలములను భుజించి పయస్సును త్రాగుము. పద్మరూగమణులకంటే ఎట్లనే, ప్రకాశించేడి నీ చంచుపును (ముక్క) రత్నములతో అలంకరించెదను.

కంధరం సూర్యకాంతేన, మణినా స్వర్ణఘట్టీనా

కరోమ్యాచ్చాదనం చారు ముక్కాభిః పత్తతిం తప.

17

పతత్తం కుంకుమేనాంగం సౌరభేణాతిచిత్రితమ్

కరోమి నయనానందదాయకం రూపమీదృశమ్.

18

భా: సువ్యామయమగు సుర్యకాంతమణితో నీకంరమును, మంచి ముత్యములతో రెక్కలను అలంకరించెదను. నీ రెక్కలను, శరీరమును, సుగంధయుక్త కుంకుమరాగముతో చిత్రితము చేసి నేత్రానందరాయమగు రూపమును కల్పించెదను.

పుచ్ఛయచ్ఛమణి ప్రాత ఘన్ధరేణాతిశబ్దితమ్
పాదయోర్మాపురాలాప లాపినం తాం కరో మ్యహామ్.
నవామృత కథాప్రాతత్యక్తాధిం శాధిమామిహా
సభీభిః సంగతాభిస్నే కిం కరిష్యామి తద్వద.

19

భా: మనోపారముగ శజ్జము చేయునట్లు నీతోకను మణులతో అలంకరించెదను.
నూపురధ్వనులు చేయునట్లు నీ పాదములను భూపించెదను. నీకథామృతమునాస్యారించుటవలన
సమస్త మానసికవ్యధలు దూరమయినవి. సఖురాండ్రతో కలసి నీకు నేనేమి చేయవలెనో
ఆజ్ఞాపించుము.

20

ఇతి పద్మావచః | శుల్మా తదంతికముపాగతః
కీరోధిరః ప్రసన్నాత్మా ప్రవక్తు ముప చక్రమే.

21

కీర ఉపాచ....

| బ్రిప్స్మాణా ప్రాణితః | శ్రీశో మహాకారుణికో బభో
శంభలే విష్ణుయశసో గృహే ధర్మరిరక్షిష్మః.

22

భా: పద్మావతి మాటలు వినిన శుకము ఆమెనుసమీపించి ప్రసన్నమన్మాడై చెప్పుటకు
పక్రమించెను. శుకమిట్లు చెప్పేను. | బ్రిప్స్మా శ్రీమహావిష్ణువును ప్రార్థించెను. అప్పుడతడు కరుణాతో
ధర్మరథార్థము శంభలగ్రామమున విష్ణుయసు నింట జన్మించెను.

చతుర్భిః | భ్రాతుభిః | జ్ఞాతిగోత్రజ్ఞః | పరివారితః
కృతోపనయనో వేదమధీత్య రామసన్నిధౌ.

23

ధనుర్వేదంచ గాంధర్వం శివాదక్షమసిం శుకమ్
కవచం చ వరం లబ్ధోశంభలం పునరాగతః.

24

భా: నలుగురుసోదరులు, జ్ఞాతులు, స్వగోత్రోద్ధిపులతో కూడిన అతడు ఉపనయన
సంస్కరమైన పీమ్యట పరశురాముని వద్ద వేదాధ్యయనము చేసేను. ధనుర్వేదమును, గాంధర్వ
వేదమును అధ్యయనముజేసి మహాదేవుని వలన అశ్వము, ఖడ్గము, శుకము, కవచములను వరముగ
పొంది శంభలగ్రామమునకుతిరిగి వచ్చేను.

విశాఖయూపభూపాలం ప్రాప్య శిక్షావిశేషతః

ధర్మానాభ్యాయ మతిమాన్ అధర్మాంశ్చ నిరాకరోత్.

25

జతి పద్మా తదాభ్యానం నిశమ్య ముదితాననా
పసాపయామాస శుకం కల్పే రానయనాదృతా
భూషయిత్వా స్వర్ణరత్నస్తమువాచ కృతాంజలిః.

26

భా: విశాఖయుపభాపాలుని చేరి ధర్మబోధగావించి అధర్మములను పరిహరించెను.
ఈవృత్తాంతమంతయు వినిపద్ము ఆనందించినదై శుకడు కల్పిని తీసుకుపచ్చులకు ఏర్పాటు
గావించెను. సువ్యారత్నములతో శుకమును అలంకరించి చేతులు జోడించి అతనితో ఇట్లు పరికొను.
పద్మోద్ఘాచ.....

నేవేదితం తు జూనాసి కిమన్యుత్ కథయామ్యహామ్
త్రీభావభయభితాత్మా యది నాయాతి స ప్రభుః.

27

తథాపి మేకర్మదోషాత్ ప్రణతిం కథయిష్ణసి
శేవేన యో వరో దత్తసమే శాపోఽభవత్ కిల.

28

భా: పద్మావతి పరికొను. నేను చెప్పుదలమకొన్నావిషయము నీకు తెలియనిది కాదు. నీకు
నేనేమి నివేదించగలను. నాకర్మాదోషములచే ప్రభువు ఇక్కడకురాకపోయినవో నానమస్కారములను
చెప్పి శివుని వరము నాకు శాపము అయినట్లు తెలియజేయగలవు.

పుంసాం మద్దర్మనేనాసి త్రీభావం కామతః శుక
శ్రుత్యేతి పద్మామామంత్ర్య ప్రణమ్యచ పునః పునః.

29

ఉణ్ణియ ప్రయయా కీరిః శంభలం కల్పిషాలితమ్
తమాగతం సమాకర్ష్ణ కల్పిః పరపురంజయః.

30

భా: పురుషులుకామవుతో నన్ను చూడగనే త్రీరూపము పొందుచున్నారు.
పద్మావతనములను వినిపుకము పలుమార్పు ఆమెకు నమస్కరించి సెలవు తీసెకొనిను. పిమ్మట
ఆకాశమార్గమున ఎగురుచు కల్పిషాలితమగు శంభలగ్రామముచేరెను. శిత్రపురములను జయించు
కల్పి శుకుని ఆగునవార్త విని.....

క్రోడే కృత్వా తం దదర్మ స్వర్ణరత్న విభూషితమ్

సానందం పరమానందదాయకం | పొహ తం తదా.

31

కల్పిః పరమతేజస్సీ పరస్మిన్నములం శుకమ్

పూజయిత్వా కరే స్మిష్టో పయః పానేన తర్పయన్.

32

భా: శుకమును ఒడిలో కూర్చుండబెట్టుకుని స్వరూరత్న విభూషితుడగు అతనిని మాచి అనందముతో పలికొను. పరమతేజస్వియగు కల్పి దోషరహితుడగు శుకమును పూజించి చేతితో స్వస్థించి జలమునిచ్చి తృప్తిపరచి.....

తన్మఖే స్వముఖం దత్తావ్ పప్రచ్ఛ వివిధాః కథాః

కస్తార్థైశ్చాచ్చరిత్వా త్వం దృష్టిపూర్వం కిమాగతః.

33

కుత్రోషితః కుతో లభం మణికాంచనభూషణమ్

అహార్యికం త్వన్యిలనం వాంఘితం మమ సర్వతః.

34

తహానాలో కనేనాసి జంం మే యుగవద్యవేత్.

35

భా: స్వయముగ ఎన్నో వృత్తాంతముల నడిగెను. ఏ యే దేశములలో తిరిగి ఏ యే అపూర్వ వస్తువులను చూచితివి. ఇంతవరకు ఎక్కడుంటివి? ఈమణికాంచన భూషణము ఎట్లు లభించినది. అహారాత్రులు, నిన్ను కలవవలెనని కోరితిని. నిన్ను చూడనిక్కణము నాకు యుగమగుచున్నది.

ఇతి కల్పిర్వచః శ్రుతావ్ ప్రణిపత్యై శుకో భూషణమ్

కథయామాస పద్మాయాః కథాః పూర్వోదితా యథా.

36

సంవాదమాత్మనస్తస్యా నిజాలంకారధారణమ్.

37

భా: కల్పి మాటలు వినిన శుకము పలుమార్లు అతనికి నమస్కరించి పద్మావతికి సంబంధించిన పూర్వవృత్తాంతమును నివేదించెను. తనయొడల పద్మ వ్యవహారము ఇరువురి సంభాషణము తన అలంకార ధారణము నమస్కరము నమస్కరపూర్వకముగ వివరించెను.

శ్రుత్వైతి వచనం కల్పిః శుకేన సహితో ముదా

జగామ త్వరితోఽశ్వేన శివద్రీతిన తన్మనాః.

38

సముద్రపొరమమలం సింహాలం జలసంకులమ్

నానావిమానబహుళం భాస్వరం మణికాంచనైః.

39

భా: శుకవచనములు వినిన కల్పి సంతుష్టుడై అతనితోగూడ శివునిచే వరముగ సీయబడిన గుట్టము మీద వెనంటనే బయలుదేరెను. సముద్రమునకు అవతలి భాగమునన్న సింహాశము చుట్టూ జలముతో నిండియున్నది. ఒహు విధవులగుభవనాములతో నిండిన ఆదేశము మణికాంచనములతో ప్రకాశించుచుండెను.

ప్రాసాదసదనాద్రీషు పత్రాకా తోరణాకులమ్

శ్రేణీసభాపణాట్టాల పురగోపురమండితమ్.

40

పురత్తిపద్మినీ పద్మగుంధామోద ద్విరేఖించేమ్

పురీం కారుమతీం తత్ దదర్శ పురతః స్థితామ్.

41

భా: సింహాశద్విపమున రాజభవన, గృహముల పైభాగమున పత్రాక తోరణములు శోభిల్లుచున్నవి. సభామంటపములు, విక్రయకాలలు, మేడలు, పురములు, పురములుతో నగరములలంకృతమైయున్నది. కల్పి సింహాశద్విపమున కారుమతి అనుపేరుగల పురమును ప్రవేశించెను. అచ్చటి పద్మినీజాతి త్రీల పద్మగుంధముచే భ్రమరములాకృష్ణములగుచున్నవి.

మరాలజాల సంచాలర వలోల కమలాంతరామ్

ఉన్నీలితాబ్లమాలాలికలితాకులితం సరః.

42

జలకుక్కుటుదాత్మాహా నాదితం హంససారసైః

దదర్శ స్వచ్ఛనయసాం లహారీల వీజితమ్

43

భా: రాజహాంసల సంచారముతో ఆసరస్సులలోని నీరుకల్లోలితమగుచున్నది. వికసించిన పద్మములయందు భ్రమర సముదాయము వ్యాపించియున్నవి. సరః ప్రదేశమున బాతులు, భరతపత్రలు, హాంసలు, సారసపత్రలు ధ్వనిచేయుచున్నవి. స్వచ్ఛ జల తరంగముల నుండిచల్లని గాలులు వీచుచున్నవి. కల్పి అట్టి సరస్సులను చూచెను.

వనం కదంబకుద్దాల శాలతాలాముకేసర్వః:

కపిత్థాశ్వయత్థలర్జుర బీజపూరకరంజైకైః.

44

పున్నాగపనసైర్మాగరందైరర్ధున శింశైపైః

క్రముకైర్మాలికైలైశ్చ నానావృక్షైశ్చక శోభితమ్

వనం దదర్శ రుచిరం ఘలపుపుదలావృతమ్.

45

దృష్టోఽప్సూప్తతనుః శుకం సకరుణః కల్పిః పురాంతే వనే

ప్రాపా ప్రీతికరం వచోఉత్త సరసి స్నాతవ్యమిత్యాదృతః

తచ్ఛుతాప్తి వినయాన్వీతః ప్రభుమతం యామీతి పద్మాశమం

తత్తుండిశమిహా ప్రయాణమధునా గత్వాసుకీరోఉవదత్.

46

భా: కదంబ, కుద్దాల (ఎట్లకాంచనము), శాల, ఆము, కేసర, కపిత్థ, అశ్వత్థ, ఖర్జూర, బీజపూర, కరంజక, (కానుచెట్టు) పున్నాగ, పసు, నాగరం (నారింజ), అర్జున, శింశప,

క్రముక, నారికేలాది బహువిధ వృక్షములతో శోభితము, ఘల, పుష్ప, పత్ర వ్యాప్తమగు మనోపార వనమును కల్పి చూచి సంతసించెను. సరస్వతి వనములతో గూడిన కారుమతీ పుర శోభను వీటించి పులకితుడై కల్పి పుర సమీపమందరలి సరోవరమున స్నానమాచరించెదవని ప్రీతిపొత్రములగు వచనములను పరికేను. అదివిని వినయసంపన్ముడగు శుకము ప్రభువు యొక్క అంతరాద్రమును తెలుసుకొని పద్మావతి ఆశ్రమమునకు వెళ్లిదనని పరికేను. పీమైటు అతడు పద్మావతిని చేరి విషయమంతయు వివరించెను.

ఇతి శ్రీ కల్పపురాణేఖను భాగవతే భవిష్యే ద్వితీయాంశే
కల్పేరాగమన వర్ణనం నామ
ప్రథమాఖ_ధ్యాయః

ఇది భాగవతాను బంధము భవిష్యమునగు
శ్రీ కల్ప పురాణమున
ద్వితీయాంశమున కల్పి ఆగమన వర్ణనము అను
ప్రథమాఖ్యాయము.

★ ★ ★

కల్పిషురాణము

ద్వితీయంశము - ద్వితీయాధ్యాయము

సూత ఉపాచ.....

కల్పిః సరోవరాభ్యాసే జలాహారణవర్క్షైని

1

స్వచ్ఛస్ఫుటికసోపానే ప్రవాలాచితవేదికే.

సరోజసౌరభవ్యగ్రభమద్బుమరనాదితే

2

కదంబపోతపత్రాలి వారితాదిత్యదర్శనే.

సమువాసాసనే చిత్రే సదశ్వైనావతారితః

3

కల్పిః ప్రస్తాపయామాస శుకం పద్మాశమం ముదా.

భా: కల్పి భగవానుడు కారుమతీపురము ప్రవేశించి సరోవరసమీపమున జలాహారణమార్గమున గుట్టమునుండి దిగి ప్రవాళములచే అలంకరింపబడిన వేదికై కూర్చొని శుకుని పద్మావతి ఆశ్రమమునకు పంపేను. సరోవరమున స్ఫురికమయమగు మెట్లు గలవు. పద్మగుంధమందు వ్యగ్రమైన తుమ్మెదలు మనోపారముగ శబ్దము చేయుచున్నవి. సమీపమున కరంబ వృక్షములు దట్టముగనుండి సూర్యకిరణముల నడ్డుకొనుచున్నవి.

సనాగేశ్వరమధ్యస్థః శుకో గత్వా దదర్శ తామ్

4

హర్షాస్తాం బిసినీపత్రశాయసీం సఫీభిర్వ్యతామ్.

నిఃశ్వాసవాతతాపేన మల్లాయతీం వదనాంబజమ్

ఉత్క్షిపంతీం సథీదత్తకమలం చందనోషితమ్.

5

భా: శుకము పద్మావతి నిలయమునకు వెళ్లి అచ్చిట నాగకేసర వ్యతమున కూర్చొని హర్షముందు తామరతూభ్య పక్కయందు శయనించిన పద్మావతిని మాచెను. ఆమె చుట్టూ సఖురాండ్రు చేరి విరహోపచారములు చేయుచుండిరి. నిఃశ్వాసల వేడిమిచే ముఖపద్మము పాడిపోవుచున్నది. సభి ఇచ్చిన చందనయుక్త పద్మమును పద్మ విసరివేయుచున్నది.

రేవావారిపరిస్నాతం పరాగాస్యం సమాగతమ్

6

ధృతనీరం రసగతం నిందంతీం పచనం ప్రియమ్.

శుకః సకరుణః సాధు వచనై స్తా మతోషయత్

సా త్వమేహ్యహి తే స్వస్తి స్వాగతం స్వస్తి మే శభే.

7

భా: రేవానదిమీదుగ వచ్చు సుగంధయుక్తమగు వాయువు అందరికి ఆఫ్లోదమును కళ్లించునడైనను విరహిణియగు పద్మకు తాపము కళ్లించుటచే దానిని నిందించుచున్నది. విరహిణియగు పద్మము దయాధ్రువ్యాధయుడగు శుకము ప్రియవచనములతో సాంత్వనపరచెను. పద్మ శుకమును ఆహ్వానించి కుశలమడుగుగ మేమందరము తేమ మని సమాధానము చెప్పేను.

గతే త్వయ్యతిష్ఠ్యగ్రాహం శాంతిస్తోఽస్తు రసాయనాత్

రసాయనం దుర్భం మే, సులభం తే శివాశ్రమే.

8

క్ష్వమే భాగ్యవిహినాయా ఇష్టైవ వరవర్తిని

దేచి! తం సరసస్తీరే ప్రతిష్టో ప్యాగతా వయమ్.

9

భా: పద్మావతి శుకముతో నీవు వెడలినప్పటి మండి మిక్కెలి వ్యకులతను చెందియంటి నని పలికెను. అంతట శుకము రసాయనము వలన నీతాపము దూరమై శాంతి లభించునని పలికెను. రసాయనమునాకు దుర్భభమని పద్మపలుకొనీకు రసాయనము శివాశ్రమములో దొరకు నని శుకము సమాధానపరచెను. మందభాగ్యరాలగు నాకు అంత అర్పుప్రమేత్కుడిది? అన్నది పద్మ. శుకము నీ మనోభీష్మము ఇచ్ఛటనే వెరమేటడా. నేను సరోవరతీరమును తారిని ఉంచి వచ్చిలినని చెప్పేను.

ఏవమనోఽన్యసంవాద ముదితాత్మమనోరథి

ముఖం ముఖేన నయనం నయనే సాధృతా దదో.

10

విమాలా మాలినీ లోలా కమలా కామకందలా

విలాసినీ చారుమతీ కమదేత్యప్సనాయకాః.

11

భా: పద్మ శుకముల పరస్పర సంవాదముచే తనమనోరథము సిద్ధించుచున్నదని తెలుసుకుని ఆపద్మావతి మిక్కెలి సంతసించెను. శుకమును ఆసక్తితోచూ చెను. విమల, మాలిని, లోల, కమల, కామకందల, విలాసిని, చారుమతి, కమద అనుఎనమండగురు నాయికలు పద్మావతికి చెలికత్తులు.

సభ్య ఏతా మతాస్తాభిర్భులక్రిడాధముద్యతా

పద్మాప్రాపా సరస్తిరమాయాస్త్వతా మయా ప్రియః.

12

ప్రథమ భాగము

జత్కౌఖ్యాయాశు శిఖికామారుహ్యై పరివారితా
సథిథిక్షారువేశాభిరూభుత్వా స్వాంతఃపురాద్ధహీః
ప్రయో త్వరితం ద్రష్టం భైష్మైయదుపతిం యథా.

13

భాః తన చెలికత్తెలతో జలక్రీడకు పద్మ బయలుదేరెను. సరోవరతీరమునకు రమ్యనై ఆమె తన సఖురాండ్రకు చెప్పి పట్లకి యొక్కి పరివారముతో తన అంతఃపురమునుండిబయటకు వచ్చేను. కృష్ణుని చూచుటకు రుక్మిణి వలెకలిగైని చూచుటకు పద్మ శిఘ్రముగ బయలుదేరెను.

జనాః పుమాంసః పథి యే పురస్థాః

ప్రదుద్రువుః త్రీత్వభ్యాస్తిగంతరమ్

శృంగాటకే వా విపణి స్థితా యే

నిజాంగగా సాధిత పుణ్యకార్యాః.

14

నివారితాం తాం శిఖికాం వహంతో

నార్యోత్తితిమత్తా బలవత్తరాశ్చ

పద్మశుకోక్త్వా తదుపర్యపస్థా

జగామ తాభిః పరివారితాభిః.

15

భాః పద్మవతివెడలు మార్గమున పురుషులందరు స్త్రీలుగ మారుదుమును భయముతో పారిపోయారి. వారి స్త్రీలు తమభర్తలను ఆపదలనుండి తప్పించుటకు పుణ్యకర్మ లాచరించిరి. పురుష సంపర్యములేని మార్గమున బలశాలుల గు స్త్రీలు పట్లకి మోయ, పద్మవతి అందు కూర్చొని సఖురాండ్ర తో వెడలెను.

సరోజిలం సారసపూంసనాదితతం

ప్రపుల్ల పద్మాద్భువరీఱు వాసితమ్

చేరుర్మిగాహస్యశు సుధాకరాలసాః

కుముద్యతీనా ముదయాయ శోభనాః.

16

తాసాం ముఖామోద మదాంధభృంగా

విషయ పద్మాని ముఖారవిందే

లగ్నాః సుగంధాధికమాకలయ్య

నివారితాశ్చాపి న తత్యజ్ఞస్తై.

భాః పిమ్మట వారందరు సారస, పూంసల ధ్వనితో గూడిన, వికసించిన పద్మముల

17

గంధముచే సువాసనగ చేయబడిన సరోవరజలమును ప్రవేశించి కుముద బాంధవుడగు చంద్రుని రాకున నిరీక్షించిరి. ముఖపద్మముల సుగంధముచే ఉన్నతమయిన తమ్ముదలు, నిపారింపబడినను అని వారిని విడిచిపెట్టుటిందు.

షాసోపహౌసైః సరసప్రక్షైర్వైద్యైశ్చ నృత్యైశ్చ జలే విహౌసైః

కరగ్రహస్తా జలయోధనార్తా శృకర్ష తాథిర్వనితాథి రుచ్ఛైః. 18

సా కామ తప్టా మనసా శకోక్తిం వివిచ్య పద్మా సఫిభిః సమేతా

జలాత్ సముత్థాయ మహార్థభూషా జగామ నిర్మిష్టకదంబషండమ్. 19

భా: పద్మ సరసవచనములు, హాసోపహోసములు, వార్యము నృత్యము, జలవిహోరము లతో చేతులు పట్టుకొని నీటిలో ఈదులాడుచు సఖురాండునాకర్మించెను. వారిచే పద్మ మనస్సుకూడ హారింపబడెను. కామసంతప్తురాలగు పద్మ శకుని మాటలను మనస్సునధ్యానించుచు సఖురాండుతోకూడి జలమునుండి పైకి వచ్చి విలువైన ఆభరణములు కలదై శకుముచెప్పిన కదంబ ప్రదేశము చేరెను.

సుఖే శయానం మణివేదికాగతం కల్పిం పురస్తా దతి సూర్య వర్షసమ్

మహామణివ్రాత విభూషణాచితం శుకేన సార్థం తముదైక్షతేశమ్. 20

తమాలనీలం కమలాపతిం ప్రభుం

పీతాంబరం చారుసరోజలోచనమ్

ఆజానుభాహూం పృథుపీనవక్షనం

త్రిసత్త కాస్తుభకాంతిరాజితమ్. 21

తదద్భుతం రూపమవేక్య పద్మా

సంస్తంభితా విస్మృత సత్క్రియరా

సుష్ఠం తు సంబోధయితుం ప్రపృత్తం

నివారయామాస విశంకితాత్మా.

21

22

భా: అచ్చట ఎదురుగ మణిమయ వేదికయిందు సుఖముగ శయనించిన, సూర్యేజిస్సును మించిన తేజస్సుగల, మహామణి భూపణములతో అలంకృతమైన కల్పి భగవానుని శకుముతో కూడిపద్మ చూచెను. తమాలవృక్షము వలె శ్వామ వర్ణాడు, పీతాంబరధారి, కమలనేత్రుడు, ఆజానుభాహూవు, విశాలమై, బలిసిన వక్షస్థలము గలవాడు, శ్రీవత్స కాస్తుభమణులతో ప్రకాశించు శ్రీహరి అద్భుతరూపమునుచూచి పద్మ ఆశ్చర్యచితురూలై ఉచితసత్కారమును

మరచెను. నిదించు కల్పిని మేల్కొలుపు శుకమును గూడ శక్తిహృదయయై వారించెను.

కదాచిదేషోఽతిబలోఽతిరూపీ మద్దర్శనాత్ త్రీత్వముషైతి సాఙ్కాత్

తదాత్ర కిం మే భవితా భవస్య వరేణ శాపప్రతిమేన లోకే. 23

చరాచరాత్మా జగతామధీశః ప్రభో ధిత్స్తస్తుదయం వివిచ్య

దదర్శ పద్మాం ప్రియరూపశోభాం యథా రమా శ్రీమథుసూదనాగై. 24

భా: మహోబలుడు, రూపవంతుడగు ఇతడు నన్ను చూచులవలన శ్రీరూపమును పాందగలదు. నావలన వరులందరు శ్రీలుగ మారుచున్న పరమేశ్వరుని వరమువలన నాకేమి ప్రయోజనము? చరాచర (మిక్కెలి తిరుగు స్వభావముగల మనుషుల) రూపముగల జగదీశ్వరుడను కల్పి పద్మహర్షదయము తెలుసుకొని మేల్కొని శ్రీమహావిష్ణువు ఎదులు లక్ష్మీదేవి వలె రూపవతియగు పద్మావతిని తన ఎదుట చూచెను.

సంపీళ్య మాయామివ మోహినిం తాం జగాద కామాకులితః స కల్పిః

సథిభిరీశాం సముపాగతాం తాం కట్టాణవిషేష వినామితాస్యామ్. 25

ఇప్పొహి సుస్వాగతమస్తు భాగ్యాత్ సమాగమస్తై కుశలాయ మే స్యాత్

తవాననేందుః కిల కామపూరతాపాపనోదాయ సుఖాయ కాంతే. 26

భా: సభురాంద్రతో అక్కుడకేతెంచిన, కట్టాణవిషేషముచే ఆధోముఖియైనమోహినియగు పద్మావతిని మాయను వలె వీక్షించి కామ సంతప్తుడగు కల్పి ఇట్లు పలికెను. ఓ కాంత! దగ్గరకు రమ్య. నీకుస్వాగతము. భాగ్యముచే కల్గిన నీసమాగమము నాకు మంగళ హేతువు కాగలదు. నీముఖ చంద్రుడు తాపమును దూరముజేసి నాకు సుఖమును కలుగజేయగలదు.

లోలాక్షి! లావణ్య రసామృతంతే కామాహిదష్టస్య విధాతురస్య

తనోతు శాంతిం సుకృతేన కృత్యాసుమర్దభాం జీవనమాశ్రితస్య. 27

బాహూ తవైతో కురుతాం మనోజ్ఞా హృది స్థితం కామముదంతవాసమ్

చార్యాయతో చారనభాంకుశేన ద్విపం యథా సాదివిదీర్ఘకుంభమ్. 28

భా: ఓ చంచలాక్షి! మన్మథుడను విషపర్మముచే కాటువేయబడిన జగత్పుతి యగు నాకు సత్కర్మలచే కూడ దుర్భఖమగుశాంతిని నీలావణ్య రూపామృతముకలుగజేయగాక. నభము లనెడి అంకుశము మదపుటేనుగు కుంభస్తులమును చీల్చినట్లు రమణీయము, దీర్ఘములగు నీబాహావులు హర్షదయమందు నివసించెడి మన్మథుని పారద్రోలుగాక.

స్తనావిమాపుష్టితమస్తకోతే
 కామప్రతోదావివ వాససాక్తో
 మమోరసా భిన్ననిజాభిమానో
 సువర్తులో వ్యాధిశతాం ప్రియం మే .

29

కాంతస్యసోపానమిదం వలిత్రయం
 సూత్రీలోమావలి లేఖలక్షితమ్
 విభాజితం వేది విలగ్నమధ్యమే !

కామస్య దుర్గాశ్రయమస్తు మే ప్రియమ్.

30

భాః వస్త్రముచే కప్పబడినవి, తలైతీన అగ్రభాగముగలవి, మన్మథుని ఆయుధములవంటివి వర్షులాకారములగు స్తనములు నాహ్యదయ సంబంధముచే తోలగిన నిజాభిమానము గలవై నామనోవాంఘను తీర్చగలవు. ఓక్కశోదరి ! రోమరేఖలతో గూడిన వలిత్రయము ప్రియుని రాకకు సోపినమార్గము. మన్మథునికి దుర్గము ఆశ్రయమునైన త్రివలి నాకు ప్రియము కలుగజేయుటాక.

రంభోరు ! సంభోగసుభాయ మే స్వామ్
 నీతంబ బింబం పులినోపమం తే
 తన్వంగి ! తన్వంశుక సంగళోభం
 ప్రమత్కామావిమదోద్యమాలమ్.
 పాదాంబజం తేంగుళిపత్రచిత్రితం
 వరం మరాలక్షణమాపురావృతమ్
 కామాహిదష్టఉస్య మమాస్తు శాంతయే
 హృదిష్టితం పద్మఫునే సుశోభనే.

31

భాః ఒ రంభోరు ! పులినసద్యశమగు నీనితంబబింబము మాకు సంభోగసుఖము కలుగజేయుటాక. ఓతన్వంగి ! సూత్రీలక్ష్మిపస్త్రముచే కప్పబడిన హృద్యమగు నితంబదేశము కామోద్దీపకము. అంగుళి రూపపత్రములచే చిత్రవర్ణముగచేయబడేనవి. హంసల వలెనారము జేయు నూపురములతోగూడినరమణీయములగు హృదయ పాదపద్మములు మన్మథుడను విషసర్వముచే కాటువేయబడేన నాకు ఉపశమనము కల్పించుగాక.

శ్రుత్తైతద్వచనామృతం కలికుల ధ్వంసస్వ కల్పైరలం
దృష్టాప్తాసత్పురుషత్పమస్య ముదితా పద్మా సతీభిరష్టుతా
కాంతం క్లాంతమనా కృతాంజలి పుటా ప్రోవాచ తత్సాదరం
ధీరం ధీరపురస్కృతం నిజపతిం నత్స్వా నమత్కృంధరా.

33

భా: కలికులనాశకుడ్సు కల్పైయొక్క అమృత తుల్యములగు వచనములను విని, సత్పురుషులక్షణములను వీషించి పద్మ మిక్కైలి సంతోషించెను. సఖురాండ్రుతో కూడిన ఆమె వ్యుద్రమనస్కృతాలైతన్నమున్నకు శిరస్సు వంచి నమస్కరించి చేతులు జోడించి ఆదరపూర్వకముగా మెల్లుమెల్లగ ఇట్లు పరికెను.

ఇతి శ్రీకల్పైపురాణే ఉనుభాగవతే భవిష్యే
పద్మకల్పై సాక్షాత్పుం వాదో నామ
ద్వీతీయోఉధ్యాయః

ఇది భాగవతానుబంధము భవిష్యము నగు
శ్రీకల్పైపురాణమున
పద్మకల్పై సాక్షాత్పుంవాదము అను
రెండవ అధ్యాయము.

★ ★ ★

కల్పరాణము

ద్వితీయం శము - తృతీయా ధ్యాయము

సూత ఉపాచ.....

సౌ పద్మాతం హారిం మత్స్య ప్రేమగద్దదభాషిణి

తుష్టావ ప్రీడితా దేవి కరుణా వరుణాలయమ్.

1

ప్రసీద జగతాం నాథ ! ధర్మ వర్ణన్ ! రమాపతే !

విదితోఽనీ విశుద్ధాత్మన్ ! వశగాం త్రాపొ మాం ప్రభో.

2

భా: సూతుడు పలికెను. పద్మాపతి కల్పని సాక్షత్ శ్రీహరిగ తెలుసుకొని సిగ్గుపడి, ప్రేమచే గద్దదమైన మాటలు కలదై కరుణాసాగరుని స్తోత్రము చేసేను. ఓరమాపతీ! జగన్నాథ! ధర్మరక్తక ! నన్ను అనుగ్రహింపుడు. విశుద్ధాత్మ ! నిన్ను నేను తెలుసికొంటిని. శరణాగతురాలగు నన్ను రథించుము.

ధన్యాహం కృతపుణ్యాహం తపోదానజపప్రత్యః

త్వం ప్రతోష్య దురారాధ్యం లభం తవ పదాంబుజమ్.

3

అజ్ఞాంకురు పదాంభోజం తవ సంస్నుశ్య శోభనమ్

భవనం యామి రాజానమాభ్యాతుం స్వాగతం తవ.

4

భా: నేను ధన్యరాలను. పుణ్యవతిని. తపస్సు, దానము, జపము, ప్రతములచే నిన్నుసంతోషపరచి ఆరాధించుటకు దుర్దభ మగు నీ పాదపద్మములను పొందితిని. నన్ను ఆజ్ఞాపించుడు. శోభనములగు పాద పద్మములను స్ఫురించి ఇంటికి వెడలి తమ రాకను మహారాజునకు నివేదించగలను.

ఇతి పద్మా రూపసద్మా గత్యా స్వప్నపీతరం నృపమ్

ప్రోవాచాగమనం కల్పేర్పిష్టోరంశస్య దౌత్యకో.

5

సభీముఖేన పద్మాయః పాణిగ్రహణకామ్యయా

హారేరాగమనం శ్రుత్యా సహర్షోఽభూద్ బృహద్రథః.

6

ప్రథమ భాగము .

భా: అనుపమసౌందర్యపతియగు పద్మవతి తన తండ్రి దగ్గరకు వెడలి దూతయ్యారా విష్ణువు అవతారమగు కల్పి యొక్క ఆగవునవార్దను తెలియజేసేను. పద్మను విహారమాడవలయునను కోరికతో హరి వచ్చినవార్దను సభి వలన వినిన బృహద్రథుడు మిక్కీలి సంతోషించెను.

పురోధసా బ్రాహ్మణైశ్వర పొత్తెరిక్కుతైః సుమంగ్రజిః

7

వాద్యతాండవగీతైశ్వర పూజాయోజనపొణిథిః.

జగామానయితుం కల్పిం సార్థం నిజజనైః ప్రథుః

8

మండయిత్యా కారుమతీం పతాకాసంరతోరషైః.

భా: బృహద్రథుడు పురోహిత, బ్రాహ్మణ, పరిజన, మిత్రులతోకూడి పూజాసామగ్రిని తీసుకొని మంగళ ప్రదములగు వాద్యతాండవగీతములతో కల్పిని తీసుకుచుటుకు బయలదేరెను. కారుమతీనగరము స్వర్ణమయతోరణములతో అలంకరింపబడినది.

తతో జలాశయుభ్యాసం గత్యా విష్ణుయజిస్సుతమ్

9

మణివేదికయాసీనం భువనైకగతిం పతిమ్.

ఘనా ఘనోపరి యథా శోభంతే రుచిరాణ్యపాణిః

10

విద్యుదింద్రాయధాదీని తథైవ భూషణాన్యత.

భా: పిమ్మట రాజు జలాశయ సమీపమునకు వెళ్లి మణిమయ వేదికపై ఆసీనుడైన జగత్పుతియగు విష్ణుయశస్నే పుత్రుని చూచెను. వర్షకాలపు మేఘములపై మెరుపులవలే మేఘశ్యముని శరీరము మీద మనోహరములగు ఆభరణములు ప్రకాశించుచున్నవి.

శరీరే పీతవాసాగ్రఫోరభాసా విభూషితమ్

11

రూపలావణ్ణసదనే మదనోద్యమనాశనే.

దదర్య పురతో రాజు రూపశిలగుణాకరమ్

12

సాశ్రుః సపులకః తీశం దృష్ట్యాసాధు తమర్ధయత్.

భా: పీతాంబరాగ్రభాగము యొక్క ఉత్సుటమగుకాంతిచే భూపితమగుశరీరము కలవాడు, రూపలావణ్ణనిధి, మదవప్రయత్నమాశకుడు రూపశిలగుణాసంపన్నడు కల్పి భోగునుని ఏదురుగు చూచి రాజు ఆనంబుపుములతో పులకితుడై విధిపూర్వకముగ అతనిని పూజించెను.

జ్ఞానాగోచరమేతన్నేతవాగమనమీశ్వర !

13

యథా మాంధాత్మపుత్రస్య యదునాథేన కాననే.

జత్యుక్క్ష్వ తం పూజయిత్వా సమానీయ నిజాక్రమే

హర్ష్టాప్రాసాద సంబాధి స్థాపయిత్వా దదో సుతామ్.

14

భా: ఓ ప్రభు! అడవులలో మాంధాతృపుత్రునికి యదునాథసమాగమము వలె తమరాక నా కొఱకు జ్ఞానగోచరము అగుటలేదని పరికి రాజు అతనిని యథోచితముగ పూజించి హర్ష్టాప్రాసాదశోభితమగు తన నివాసమునకు తీసుకవెళ్లి కన్యాదాన మొనర్చొను.

పద్మం పద్మపలాశాక్షిం పద్మనేత్రాయ పద్మసీమ్

పద్మజావేశతః పద్మనాభాయాదాద్యభాక్రమమ్.

15

కల్పిరాబ్ధా ప్రియాం భార్యాం సింహాలే సాధుసత్కుతః

సమువాస విశేషజ్ఞః సమీక్ష్య దీపపముత్తమమ్.

16

భా: బృహ్మద్రథుడు |బృహ్మ ఆదేశానుసారము పద్మదలాఖియగు పద్మమ పద్మనేత్రుడగు పద్మనాభునకు యథానియమము సమర్పించెను. ప్రియమయిన భార్యను పొందిన బుద్ధిమంతు డగు కల్పి బాగుగ సత్కరింపబడినవాడై సింహాశదీపపమును ఉత్తమస్ఫోనముగ నెంచి కొంతకాల మక్కాడ నిపసించెను.

రాజునః త్రీత్వమాపన్నాః పద్మాయాః సఫితాంగతాః

ద్రష్టం సమీయస్యురితాః కల్పిం విష్టం జగత్కుతిమ్.

17

తాః త్రీయోఽపి తమాలోక్య సంస్కృత్య చరణాంబుజమ్

పునః పుంస్యం సమాపన్నారేవాస్నానాత్తదాజ్ఞయా.

18

భా: త్రీరూపమునోంది పద్మకు సభురాండ్రయిన రాజులు జగత్కుతియగు కల్పిని చూచుటకు మిక్కిల్లి శీఘ్రముగ వచ్చిరి. వారు కల్పి భగవానుని చూచి చరణకమలములను స్ఫురించి, హర్ష ఆదేశానుసారము రేవానదిలో స్ఫూనమాచరించిరి. వెంటనే వారు త్రీరూపమును విడిచి పురుషులుగ మారిరి.

పద్మాకల్పిగౌరక్షమై విపరీతాంతరావుభౌ

బహిః స్వుతో నీల పీత వాసో వ్యాఘేన పశ్యతు.

19

ధృష్టాయై ప్రభావం కల్పిస్తు రాజునః పరమాద్యుతమ్

ప్రణమ్య పరయా భక్త్వా తుష్టవుః శరణార్థినకి.

20

భా: పద్మమతిగౌరవ్యము, కల్పి నీలవర్ణమురెండును పరస్పరము విపరీతములే అయినను పద్మయుక్కనీలాంబరము, కల్పి పీతాంబరముల బాహ్య వర్ణములు పరస్పరము సమన్వయము

చేయచున్నవా యన్నట్లుండెను. కల్పి యొక్క అద్భుతప్రభావమును చూచిన రాజులు అతనిని శరణపాంది భక్తిస్తూర్పుకముగ నమస్కరించి స్తుతించిరి.

జయజయ నిజమాయయా కల్పితాశేష విశేష కల్పునా పరిణామ! జలాప్లత లోకతయోపకరణమాకలయ్యమనుమనిశమ్య పూరితమవిజనా విజనా విరుద్ధతమహా మీనశరీర! త్వం నిజకృత ధర్మసేతుసంరక్షణ కృతావతారః. **21**

భాః రాజు ఇట్లు పరికను. ఓదేవ! నీకు జయమగూక. నిజమాయాశక్తిచే లోకమున అనేక కల్పములు, పరిణామములు జరుగు చున్నవి. ప్రశ్నయకాలమున ముల్లోకములు నీటముననగి జనరహితముకగా ధర్మరూపమగు సేతువును రక్తించుటకు నీపు మత్యవతారమెత్తితిని.

పునరిహాదితిజ బల పరిలంఘిత వాసవసూదనాదృత జితత్తిభువన పరాక్రమ హిరణ్యకుణిధన పృథివ్యధరణ సంకల్పాభినివేశేన ధృతకోలావతారః పొహి నః. **22**

భాః రాత్మసేనపరాజితుడైన ఇంద్రుని ముల్లోకములను జయించిన పరాక్రమవంతుడగు హిరణ్యకుణు సంహారించుటకు సిద్ధము కాగా అతనిని సంహారించుటకు, పృథివిని ఉద్రించుటకు హరాహావతారమెత్తిన శ్రీమహావిష్ణువు మమ్మలను రక్తించుగాక.

పున రిహా జలధివధనాదృత దేవదానవగణ వుండరాచలానయన వ్యాకులితానాం సాహాయ్యనాదృతచిత్తః పర్వతోద్ధరణామృత ప్రాశనరచనావతారః కూర్మాకారః ప్రసీద పరేశ! త్వం దీనస్తపొణామ్. **23**

భాః దేవదానవులు సముద్రమథనముకొఱకు మందరపర్వతమును తీసుకుమచ్చటలో వ్యక్తులపడుచు మిమ్మలను శరణవేడు వారికి, సహాయ మొనల్చిరి. మందరపర్వతమునకు ఆధారభాషికై మీరు కూర్మావతారమెత్తి దేవతల అమృతపానమునకు సహాయపడితిరి. అట్టీ ఉమీరు దీనులగు మమ్మలను అనుగ్రహింపుటు.

పునరిహాత్తిభువనజయినో మహాబల పరాక్రమస్య హిరణ్య కృశిహిరర్దితానాం దేవవరాణాం భయభీతానాం కళ్యాణాయ దితిసుతవధప్రేపుర్ఖపూర్వాణో వరదానాదవధ్యస్య న శస్త్రాత్రురాత్ర దివాస్వద్మమర్హపాతాలతలే దేవగంధర్వ కిన్నర నదన్నిరితి విచింత్య నరహారి దూహేణనభాగ్రథినోర్మం దష్టదంతచ్ఛదం త్వక్తాసుం కృతవానసి. **24**

భాః ముల్లోకములను జయించిన మహాపరాక్రమవంతుడగు హిరణ్యకశిపుడు దేవతలను బాధించుండ భయభీతులగు దేవతల కళ్యాణముకొఱకు రాత్మసుకసంహారింపరలచితివి.

అతడు బ్రహ్మవరముచే దేవగంధర్వ కిన్నర నరనాగములచే శప్తములవలన అప్రములవలన రాత్రిగాని, పగలుగాని, స్వర్దమర్య పాతాళములయందెచ్చుటను సంహరింపబడడని తలచి నదిసింహావరమెత్తి యుద్ధసన్మధ్యాంషైన హిరణ్యయకశిష్ట నభాగ్రములతో ఊరువులను చీల్చి సంహరించితివి.

పునరిహా త్రిజగజ్జంయునో బలేః సత్రే శక్రానుజో వటువామనో దైత్య
సంమోహనాయ త్రిపదభూమి యాభ్యాచ్ఛలేన విశ్వకాయస్తదుత్సుష్ట జలసంస్వర్ప
వివృద్ధమనోఽభిలాపస్స్యం భూతలే బలేర్దోవారికత్వమంగితకృతముచితం దానఫలమ్.

25

భా: త్రిభువన విజేతయగు బలి చక్రవర్తిచేయు యజ్ఞమున ఇంద్రానుజుడవై వామనావతారమెత్తి దైత్యరాజును సంమోహపెట్టుటకు మూడుపాదములభూమిని వ్యాజముతో యాచించితివి. అతడు దానసంకల్పముచేయగానే సీవిరాడ్ రూపమును ప్రదర్శించి ఒకపాదముతో భూమిని, రెండవపాదముతో స్వద్ధమును వ్యాపించి మూడవపాదమును బలి శిరస్సున నుంచి పాతాళమునకణాద్రోత్సీతివి. త్రిభువనదానఫలముగ బలికి దోవారికత్వము (ద్వారపోలకత్వము) అంగికరించితివి.

పునరిహా హైమాయూదిన్నపోతా మమితబల పరాక్రమాణం నానా మదోల్లంఫుతమర్యాదా వర్షునాం నిధనాయ భృగువంశజో జామదగ్న్యః పితుహోమ ధేసుహరణ ప్రవృద్ధమన్యవశాత్ త్రిసప్తకృతోవ్ నిఃక్రతియాం పృథివీం కృతహనసి పశురామావతారః

26

భా: అత్యంత బలపరాక్రమ సంపన్ములగు హైమాయాదిరాజులు మదోన్మత్తులై హార్ధులు మీర, హారిని సంహరించుటకు భృగువంశమున పరశురామావతారమెత్తి, తండ్రిహామధేయవునపహారించుటవలన మిక్కిలికోపముతో ఇరువదియొక్కమార్పు భూమండలమును కృతియరహితముగ చేసితివి.

పునరిహా పులస్త్యవంశావతంసస్య విశ్వవసః పుత్రస్య నిశాచరస్య రావణస్య లోకత్రయ తాపనస్య నిధనమురరీకృత్య రవికులజాత దశరథాతృజో విశ్వమిత్రాద ప్రాణిష్యపలభ్యవనే సీతాహరణవశాత్ ప్రవృద్ధమన్యునా అంబుధిం వాన్నర్మిబధ్యసగణం దశకంధరం హతహనసి రామావతారః.

27

భా: పులస్త్య వంశాభరణము విశ్వవస్య పుత్రుడు రావణురి లోకత్రయపీడనమును

గుర్తించి అతని సంపోరమునకై సూర్యవంశభూషణు దశరథునికి ప్రతులిగ జన్మించి విశ్వామిత్రుని నుండి ఆశ్రములను పొంది కైకేయి వరము ప్రకారము వనవాసము చేసేను. అచ్చట రావణుడు సీతనపహారింపగ క్రుధ్యులై వానరసహాయముతోనేతువును నిర్మించి రావణారమున రావణుని సంపూరించితిరి.

పునరిహా యదుకుల జలథి కలానిధిః సకలసురగణ సేవిత పాదారవింద ద్వంద్యః వివిధ దానవధైత్యదలన లోకత్రయదురితత్పాపనో వసుదేవాత్మజో రామావతారో బల భద్రస్తుమనీ. 28

భా: మరల యదువంశునెడి సాగరమున చంద్రుని వలె వసుదేవప్రతులిగ బలరామునిగ జన్మించి దైత్యదానవులను సంపూరించి ముల్లోకములను పాపమునుండి విముక్తి చేసితివి. కృష్ణవతారమున నీపాద పద్మములను దేవతలందరు సేవించిరి. ఆసమయముననే బలదేవరూపమును కూడ పొందితివి.

పునరిహా విధికృతపేద ధర్మానుష్టాన విహిత నానాదర్శన సంఘుణః సంసారకర్మత్యాగవిధినా బ్రిహస్పతిశాస విలాసచాతురీ ప్రకృతివిమాననామ సంపూరయన్ బుద్ధావతారస్తుమనీ. 29

భా: వైదికర్మానుష్టానమును పేరుతోజరుగు ప్రాణహింసనుమాన్పుటకు, ప్రపంచము మిథ్యయని ఉపదేశించుటకు బుద్ధునిగ అవతరించి ప్రాకృతిక విషయములను తిరస్కరించలేదు.

అధునా కలికుల నాశావతారో బౌద్ధపాఖండ మేల్చాచ్ఛదీనాంచ వేదధర్మసేతు పరిపాలనాయ కృతావతారః కల్పిరూపేణాస్మాన్ త్రీత్వనిరయా దుర్భుతవానసి తవానుకంపాం కిమిహా కథయామకః. 30

భా: కలికులమును నాశము చేయుటకు, బౌద్ధ, పాఖండ, మేల్చాచ్ఛదులను శాసించుటకు వైదికధర్మమును రక్తించుటకు కల్పి రూపమున అవతరించి త్రీత్వమును నరకమునుండిమమ్ముల నుద్దరించి అనుగ్రహించితివి.

క్వాతే బ్రిహస్పతిశాస విలాసావతరణం క్వానః కామా వామాకులిత మృగతృష్ణార్తమనసామ్ సుమిష్టాష్యం యుష్మిష్మరణ జలజాలోకనమిదం కృపాపారావారః ప్రముదితదృశాశ్వసయ నిషాన్. 31

భా: బ్రహ్మాది దేవతలుకూడ తెలుసుకోలేని విలాసములు గళిన మీరెక్కడ ? విషయవాసనలచే పీడింపబడు మేమెక్కడ ? మీపాదపద్మ దర్శనము మాకంతో దుర్భభము.

కృపాసాగరులగు విముఖులను అనుసరించు మమ్ము కృపావీషిజ్ఞములతో అనుగ్రహింపుడు.

ఇతి శ్రీ కల్ప పురాణేణుభాగవతే భవిష్యే ద్వితీయాంశే
నృపాణాంస్తవో నామ తృతీయాధ్యాయః

ఇది భాగవతాను బంధము భవిష్యమునగు శ్రీకల్పపురాణమున ద్వితీయాంశమున
రాజులచే చేయబడిన కల్పస్తమమను తృతీయాధ్యాయము.

కల్పితురాజము

ద్వితీయాంశము - చతుర్థాధ్యాయము

సూత ఉండవాచ.....

శ్రుత్యా నృపాణాం భక్తానాం వచనం పురుషోత్తమః

బ్రాహ్మణాంజ్ఞతియ వివ్యు శూద్రవర్లానాం ధర్మమాహా యత్.

1

ప్రవృత్తానాం నివృత్తానాం కర్మయత్ పరికీర్తితమ్

సర్వం సంక్రావ యామాస వేదానామనుశాసనమ్.

2

భా: సూతుడు పరీకెను. భక్తులగు రాజుల మాటలు వినిన పురుషోత్తముడగు కల్పి బ్రాహ్మణ, జ్ఞాతియ, షైవ్య, శూద్రులను నాలుగు వర్గముల వారి ధర్మములనుచెప్పేను. సంసారమున ఆసక్తులు, అనాసక్తులగు పురుషులకు వేదోక్తములగు కర్మలను వినిపించేను.

ఇతి కల్పేర్వచః శ్రుత్యా రాజ్ఞానో విశదాశయః

ప్రణిపత్యై పునః ప్రాపూః పూర్వాంతు గతిమాత్రున.

3

త్రీత్యం వాష్పుధవా పుంస్త్యం కస్య వా కేన వా కృతమ్

జరాయోవన బాల్యాది సుఖదుఃఖాదికం చ యత్.

4

భా: కల్పి మాటలు విని నిర్మలహృదయులగు రాజులు అతనికి నమస్కరించి తమ పూర్వావష్టను గూర్చి అడిగిరి. త్రీపురుషభేదము ఎవరివలన ఎందుకు కలుగుచున్నది. బాల్య యోవన వార్ధక్యములు, సుఖదుఃఖములు.....

కస్యుత్ కుతోవా కస్మిన్ వా కిమేతదితి వా విభో

అనిర్ణీతాన్యవిదితాన్యపే కర్మాణి వర్లయ.

5

సోఽష్యనంతో మునివరస్తీర్థపోదో బృహాద్ర్వతః

కల్పేర్దర్థనతో ముక్తిమాకలయ్యాగతస్మరన్.

6

భా: ఏకారణమువలన ఎట్లు కలుగుచున్నవి? అనిర్ణీతములు, అజ్ఞాతములగు కర్మలను మాకు వివరించి చెప్పుడు. కల్పి మునిక్షేపుడగు అనంతునిస్కూరించగనే వ్రతధారి, తీర్థ వాసియగు అనంతుడు మోతమును కోరినవాడై శిథ్రముగ కల్పిని చూచుటకు వచ్చేను.

నమాగత్వ పునః ప్రాపా కింకరిష్టామి కుత్ర వా
యాస్యామీతి వచః శ్రుత్వా కల్పిః ప్రాపా పాసన్ మునిమ్.

7

కృతం దృష్టం త్వయా సర్వం జ్ఞాతం యాహ్యానివర్తకమ్
అదృష్టమకృతంజేతి శ్రుత్వా దృష్టమనా మునిః.

8

భా: అనంతుడు నేను ఏమి చేయవలెను? ఎక్కుడకు వెళ్లవలెను? ఆజ్ఞాపీంచుడని పలుక కల్పి మందహసముతో నేను చేసినదంతయునీపు చూసితిని. అంతయు తెలిసినవాడవు. భాగ్యము కర్మాయత్తము. భాగ్యము అనివర్తకమనిపలికును. ఈమాటలు విని అనంతుడు మిక్కీలి సంతోషించెను.

గమనాయోద్యతం తంతు దృష్ట్వా నృపగణాస్తతః
కల్పిం కమలపత్రాషం ప్రోచుర్మిస్తుచేతసః.

9

రాజున డేచుః.....

కిమనేనాపి కథితం త్వయా వా కిము తాన్ ప్రతి
సర్వం తచ్ఛోతుమిచ్ఛామః కథోపకథనం ద్వయోః.

10

భా: అనంతరము మహార్షి వెడలుటకుసిద్ధవలుకాగా రాజులు అతనిని చూచి విస్మయమునొందినవారై కమలపత్రాషి యసు కల్పితో మహార్షి ఏమని పలికును? మీరు ఏమి సమాధానమిచ్చిరి? మీయద్దరిమధ్య జరిగిన వార్తాలాపమును వినదలచితిమని పలికిరి.

నృపాణాం తద్వచః శ్రుత్వా తానాపా మధుసూరధనః
పృచ్ఛతాముం మునిం శాంతం కథోపకథనాదృతాః.

11

ఇతి కల్పేర్వచోభాయః శ్రుత్వాతే నృపసత్తమాః
అనంతమాపుః ప్రణతాః ప్రశ్న పారతితీర్వవః.

12

భా: రాజుల వచనములను వినిన మధుసూరముడు మా కథోపకథనము వినవలయునన్న శాంతప్యాదయుడగు మునిని అడుగుమని చెప్పేను. కల్పిమాటలు వినిన రాజులు తమప్రశ్నకుసమాధానము కొఱకు అనంతుని నమస్కరించి అడిగిరి.

రాజున డేచుః.....

మనే! కిమత్రకథనం కల్పినా ధర్మవర్ణణ
దుర్బోధం తేన వా జాతం తత్త్వం వర్ణయ నః ప్రభో!

13

మునిరువాచ....

పురికాయాం పురి పురా పితా మే వేదపౌరః:

విద్రుమోనామ ధర్మజ్ఞః ఖ్యాతః పరహాతేరతః.

14

భా: రాజులు పరికిరి. ఓమహర్షి! ధర్మస్వరూపుడగు కల్పించే చెప్పబడినది తెలుసుకోలేకపోవుటకు కారణమేమి? నిగూఢతత్త్వమును వివరించి చెప్పుడు. అప్పుడు ముని యిఱ్చు చెప్పేము. పూర్వాలమున పురిక అను గ్రామమున వేదపౌరంగతుడు, ధర్మజ్ఞుడు, పరహాతమందు ఆస్క్రికలవాడు, ప్రసిద్ధుడగు విద్రుముడను పేరుగల నాతండ్రి నివసించేడి వాడు.

సోమా మమ విభో మాతా పతిధర్మపూర్వాయై

తయోర్వయః పరిణాతో కాలే షండాక్షతిస్వహామ్.

15

సంజాతఃశోకరుః పిత్రోర్లోకానాం నిందితాక్షతిః

మామాలోక్య పితా క్షీబం దుఃఖశోక భయాకులః.

16

భా: సోమ యను నాతల్లి పతిధర్మపూర్వాయణురాలు. వారి వార్ధక్యమున నేను జన్మించితిని. కాకారణముచే తల్లిదండ్రులు మిక్కెలి దుఃఖించిరి. నా ఆకారమును చూచి నన్ను అందరు నిందించసాగిరి. నపుంసకుడైన నన్ను చూచి నా తండ్రి భయ, శోక, దుఃఖములచే వ్యకులత చెందెను.

త్యక్త్వా గృహాం శివవనది గత్వా తుష్టావ శంకరమ్

సంపూజ్యేశం విధానేన ధూపదీపానులేపనైః.

17

విద్రుమ ఉవాచ....

శివం శాంతం సర్వలోకైకనాథం భూతావాసం వాసుకీ కంతభూషమ్

జటాజాటబద్ధగంగాతరంగం వందే సొంద్రానంద సందోహదశ్మమ్.

18

భా: పిమ్మిట ఇంటినీ విడిచి శివవనమునకు వెడలి ధూప దీప చందనాదులతో పిధిపూర్వకముగ ఇవుని పూజించి స్తుతించెను. విద్రుముడు పలికెను. సర్వలోకైకనాథుడు, మంగళస్వరూపుడు, శాంతుడు, సమస్తప్రాణులకార్యయుడు, వాసుకి కంఠ భరణముగ కలవాడు, గంగాతరంగములను జటాజాటములయందు బంధించిన వాడు, నిరతిశయానందప్రదాత యసు మహాదేవుని నమస్కరించుచున్నాను.

ఇత్యాది బహుభిః స్తోత్రైః స్తుతః సశివదః శివః

వృష్టారూఢః ప్రసన్నత్యా పితరం ప్రాహా మేవృణః.

19

విద్రుమో మే పితా ప్రాహా మత్సుంస్త్యుం తొప తాపితః

హాసన్ శివోదదౌ పుంస్త్యుం పొర్చుత్యై ప్రతిమోదితః. 20

భా: ఈవిధముగ బహువిధస్తోత్రములచే స్తుతింపబడిన సర్వమంగళప్రదాతయగు శివుడు వృష్టిరూఢుడై ప్రసన్నుడై నాతండ్రిని వరముకోరుకొనుమని పరికెను. నాతండ్రియగు విద్రుముడు మాపుత్రుడునపుంసకుడుగుటచే మేము రుఖించున్నామని పరికెను. పార్వతిచే అనుమోదితుడై శివుడు నాకు పుంస్త్యుమును వరముగ నిచ్చెను.

మమ పుంస్త్యుం వరం లబ్ధ్య పితా యాతః పునః గృహమ్

పురుషం మాం సమాలోక్య సహర్షః ప్రీయయా సహా. 21

తతః ప్రవయసౌ తౌతు పితరౌ ద్వాదశాభ్యకే

వివాహం మే కారయిత్వా బంధుం భిర్ముదమాపతుః. 22

భా: నాకు పురుషత్వరూప వరమును పొంది నాతండ్రి గృహమున కేతెంచెను. నన్న పురుషునిగచాచినాతల్లిదండ్రులు మిక్రీలి సంతోషించిరి. పండిండవయేట నాకు వివాహము జరిపి బంధువిత్రులతో కూడ నాతల్లిదండ్రులు సంతోషమునొందిరి.

యజ్ఞరాతసుతాం పత్తీం మానిసీం రూపశాలిసీమ్

ప్రాప్యాహం పరితుష్టత్వాత్మై గృహస్థః త్రీవశోఽభవమ్. 23

తతః కతిపయేకాలే పితరౌ మే మృతో నృపాః

పారలోకికార్యాణి సుహృద్భి ర్ఘాప్యాకై రఫ్తతః. 24

భా: మానవతి రూపశీల గుణంపన్నరాలగు యజ్ఞరా పుత్రికను భార్యగ పొంది ప్రసన్నుడైవై గృహస్తోత్రమమున ప్రవేశించి త్రీవశుడైతిని. పిమ్మటకొంతకాలమునకు నాతల్లిదండ్రులు మరణించగ వారికి బంధువిత్రులతోకూడి పారలోకిక్రియలు నిర్వర్తించితిని.

తయోః కృత్వా విధానేన భోజయిత్వా ద్వైజాన్ బహూన్

పిత్రోర్మియోగతపోత్తోఽహం విష్ణుసేవాపరోత్త భవమ్. 25

తుప్పో హరిర్మై భగవాన్ జపపూజాది కర్మభ్రమి:

స్వోప్నే మామాహ మాయేయం స్నేహ మోహవినిర్మతా. 26

భా: నేను శాస్త్రముగ మాతాపితరుల అంత్యక్రియలను నిర్వర్తించి బ్రాహ్మణులకు భోజనము సెట్టితిని. పిత్రువియోగ సంతప్తుడైవై విష్ణుసేవా తత్తురుడైతిని. నాజప పూజాదిక్రియలచే సంతుష్టుడై శ్రీహరి స్వప్నమున 'మమతలు మాయాపశముచే సంక్రమించినపని'

తెలివెను.

అయం పితేయం మాతేతి మమతాకులచేతనామ్

శోకదుఃఖ భయోద్భేగ జరామృత్యు విధాయికా.

27

శ్రుత్యేతి వచనం విష్ణోః ప్రతివాదార్థముద్యతమ్

మామాలజ్యంత్తరితః సవినిద్రోహం తతోఽబవమ్.

28

భాః ఇతడు నా తండ్రి, ఈమె నాతల్లి అను మమకారముచే వ్యకులమనస్తులు మాయావశముచే శోక, దుఃఖ, భయ, ఉద్యేగ, జరా, మృత్యుపుల నొందుదురు. విష్ణువు మాటలువిని ప్రతి వచనమునకు సిద్ధపడుచుండగ వారు అంతర్జానమైరి. కలచెదిరినది

సవిస్యయః సభారోఽితహం త్యక్త్యాతాం పురికాం పురీమ్

పురుషోత్తమాజ్ఞం శ్రీవిష్ణోరాలయం చాగమం నృపాః.

29

తత్త్త్వ దక్షిణే పార్శ్వానిర్మాయాశ్రమమత్తమమ్

సభార్యః సానుగామాత్మః కరోమి హరిసేవనమ్.

30

భాః ఓ రాజులార ! ఆశ్ర్వయచకితుడైనవేను భార్యతో గూడి పురికాపురమును విడిచి శ్రీవిష్ణువు నకాలయమైన పురుషోత్తమదేశమునకు వచ్చితిని. అచ్చటనే దక్షిణాగమున ఉత్తమ ఆశ్రమమును నిర్మించి భార్యతో, అనుచరులతోగూడి హరిసేవచేయుచుంటిని.

మాయాసందర్భనాకాంషీ హరిసద్గుని సంస్థితః:

గాయన్ నృత్యన్ జపన్మామ చింతయన్ శమనాపహమ్.

31

ఏవం మృత్తీ ద్వాదశాభ్యే ద్వాదశాం పారణాదినే

స్నాతుకామః సముద్రోతఃపాం బంధుభిః సహితో గతః.

32

భాః మాయనుచాడవలనని కోరికగలవడై విష్ణువాస స్తోనము నివసించి నృత్యాన జపములచే దురితనాశకుడగు శ్రీపారిని ధ్యానము చేయుచుంటిని. ఈవిధముగ 12 సంవత్సరములు గడవినపి. ద్వాదశపారణాదివసమునసముద్రస్నానము చేయదలచి బంధువులతో గూడి వెడలితిని.

తత్త మగ్నం జలనిధో లహరీలోల సంకులే

సముత్థాతుమశక్తం మాం ప్రతుదంతి జలేచరాః.

33

నిమజ్ఞనో నృజ్ఞసేన వ్యకులీకృతచేతనమ్

జలహిలోలమిలనదలితాంగ మచేతనమ్.

34

భా: కెరటములతో సంతుధితమయిన సముద్రమున మునిగి బయటకు వచ్చాలుకు అసమర్థుడైని. అప్పుడు జలచరములు నన్ను బాధించసాగినవి. మునగుట తేలుటచే కలతచెందిన నేను జలతరంగములచే అస్వాధీనమయిన అవయవములు కలవాడై అచేతనుడైని.

జలధేర్షజీజే కూలే పతితం పవనేరితమ్

మాం తత్త్వ పతితం దృష్టో వృధ్షశర్మా ద్విజోత్తమః.

35

సవృధ్షశర్మా ధర్మత్వాత్మ పుత్రదారథనాన్వితః

కృత్వారుగ్గంతు మాం తత్త్వ పుత్రతమ్ పర్వపాలయత్.

36

భా: పీమ్మట నేను వాయువేగముచే సముద్ర రక్షిణాతీరమున పడితిని. అచేతనముగ అచ్ఛట పడియున్న నన్ను వృద్ధ శర్మయను బ్రాహ్మణాల్మేషుడు చూచి కారుణ్యము కలవాడై సంధ్యోపసన పీమ్మట తన యింటకి తీసుకువెళ్లిను. పుత్రదార ధనాన్వితుడగు వృద్ధశర్మ నన్ను రోగరపితానిచేసి పుత్రుని వలె పాలించెను.

అహంతు తత్త్వదీనాత్మా దీర్ఘేశాభిజ్ఞ ఏవ న

దంపతీ తో స్వాపితరో మత్వాత్రావసం సృష్టాః.

37

స మాం విజ్ఞాయ బహుధా వేదధర్మప్యనుష్టితమ్

పుదదో స్వాం దుహితరం వివాహా వినయాన్వితః.

38

భా: ఓ రాజులార! అచ్ఛట నేను దీర్ఘేశ జ్ఞానము కూడా లేని వాడై దీనుడైని. వారనే తల్లిదండ్రులుగడలచి అచ్ఛట నివసించుచుంటిని. వేదోక్త కర్మలను బాగుగ ఆచరించు వానిగ నన్ను తెలుసుకొని పారి పుత్రికతతో నాకు వివాహము జరిపించిరి.

లభ్యౌ చామీకరాకారాం రూపశీలగుణాన్వితామ్

నామాన్ చారుమతీం తత్త మానినీం విస్మృతోత్థవమ్.

39

తయాహాం పరితుష్టాత్మా నానాభో గసుఖాన్వితః

జనయత్వా పంచ పుత్రాన్ సంమదేనావృతోత్థవమ్.

40

భా: చారుమతి అను వేరు కల్గిన రూపశీలగుణవతీ, మానవతి, సౌందర్యవతి యగు యోగ్య త్రీని పాంది మిక్కెలి ఆశ్చర్యపడితిని. చారుమతి వలన సంతృప్తినిచెంది వివిధ భోగ సుఖముల ననుభవించితిని. సమయానుసారము పదుగురు పుత్రులనుపొంది ఆనందసాగరమున మునిగితిని.

జయశ్వ విజయశ్వై కమలో విమలస్తథా

బుధ ఇత్యాదయః పంచ విదితాస్తనయా మమ.

41

స్వజనైర్భుంధుభీః పుత్రైః ధనైర్మానావిధిరహమ్

విదితః పూజితో లోకే దేవైరిందో యథాదివి.

42

భా: జయ, విజయ, కమల, విమల, బుధులను పాదుగురు పుత్రులు కల్గిరి.

ఆత్మీయులు, బంధువులు, పుత్రులు మొదలగు సంపదలతో శ్యములచే ప్రసిద్ధినొందిన నేను స్వద్రుమున దేవతలచే ఇంద్రునివలె లోకమున పూజింపబడితిని.

బుధస్యజ్ఞేష్టపుత్రస్య వివాహఃర్థంసముద్యతమ్

ద్వాష్టౌ ద్విజవరస్యశ్చో ధర్మసౌరో నిజాం సుతామ్.

43

దిత్పుః కర్మాణి వేదజ్ఞశ్వకారాభ్యుదయాన్యాపి

వాష్టై గీతైశ్చ నుత్తైశ్చ త్రీగ్రణైః స్వద్రభాషీతైః.

44

భా: నాజ్యేష్టపుత్రుడగు బుధుని వివాహ ప్రయత్నమారంభింపగా ధర్మసౌరుడను వేదజ్ఞు

డగు బ్రాహ్మణుడు నాప్రయత్నము తెలుసుకోనిసంతుష్టుడై తన కన్యనిచ్చుటకు నిశ్చయించి స్వద్రూభరణా భూషితలగు త్రీలు వాద్యగీత నృత్యములు చేయ ఆభ్యుదయిక కర్మానచరించెను.

అహం చ పుత్రైభ్యుదయే పితృదేవర్షితర్వణమ్

కర్మం సము ద్రవేలాయాం ప్రపిష్టః పరమాదరాత్.

45

వేలాలోలాయిత తనుర్జలాదుత్థాయ సత్క్రూరః

తీరే సఖీన్ స్నానసంధ్యాపరాన్ విజ్ఞాహమున్మూరాః.

46

భా: నేను కూడ పుత్రైభ్యుదయముకోఱకు పితృ తర్వణము, దేవతర్వణము, బుషి తర్వణము చేయుటకు సముద్రతీరమునకు వచ్చితిని. స్నాన తర్వణములాచరించిసముద్రజలము నుండి బయటకు రాగా తీరమందు నా మిత్రవద్దము (బంధు) స్నానసంధ్యలవాచరించుట చూచి ఉద్విగ్నుడైతిని.

సద్గ్యః సమభవం భూషాః ద్వాదశాంక పారకాదృతాన్

పురుషోత్తమసంవాసాన్ విష్ణుసేవార్థముద్యతాన్.

47

తేంపి మామగ్రతః కృత్యైత్తప్రమాపవయసాం నిధిమ్

విస్మయావిష్టమనసం దృష్టౌ మామబ్రమవన్జనాః.

48

భా: ఓరాజులార ! పురుషోత్తమ ప్రదేశ వాసులగు బ్రాహ్మణులు విష్ణుసేవకు,

ద్వారశియందు పారణక్రియకు ఉద్యోక్తులగుట చూచి ఆశ్చర్యపడితిని. విస్మయముతో కూడిన నన్ను చూచి వారు ఇట్లు అడిగితిరి.

అనంత ! విష్ణుభక్తోఽనీ జలేదృష్టహనిషా

ఘ్రణే వా వ్యగ్రమనసం లతయామః కథం తవ.

49

పారణం కురు తద్ | బూహి తృక్ష్మా విస్మయయాత్మనః

తానబ్రహ్మమహాం నైవ కించిద్ దృష్టం శ్రుతం జనాః.

50

భా: ఓ అనంత ! ఏకారణముచే నీవు కలత చెందుచున్నాను. నీవు విష్ణు భక్తుడవు. జలమందుగాని భూమిమీదగాని ఏమైన చూచితివా ? ఆశ్చర్యమునకు కారణమను చెప్పుము. లేక ఆశ్చర్యము విడిచి పారణముచేయము. అప్పుడు నేను ఏమియు చూడలేదు, వినలేదని పరికితిని.

కామాత్మాతత్కుపణథి ర్మాయాసందర్భనాదృతః

తయా హారేర్మాయయాహాం మూర్ఖో వ్యాకులితేంద్రియః.

51

నశర్మపేద్మికుత్రాపి స్నేహమోహవశం గతః

ఆత్మనో విస్మృతిరియం కోవేద విదితాం తు తామ్.

52

భా: నేను కామమోహితుడను. బుద్ధిచే దుర్భలుడను. మాయను చూడవలనని కోరిక గల హాడై హరియొక్కి మాయచే కర్తవ్యవిమూడుడైవ్యాకులపడుచున్నాను. స్నేహమోహవశండై సంతోషము లేనివాడైతిని. నన్ను నేను మరచితిని. మాయను తెలుసుకోలేకపోతిని.

ఇతి భార్యాధనాగార పుత్రో ద్వ్యాహానురక్తధిః

అనంతోఽహాం దీనమనా న జానే సౌప సమ్మతమ్.

53

మాం వీష్ణు మానినీ భార్యా వివశం మూర్ఖవత్త స్ఫీతమ్

క్రందంతి కిమహాఽకస్మాదాలపంతీ మమాంతకే.

54

భా: భార్య, ధనాగారవు, పుత్రవివాహములయందు అనురక్తడనై వింక్రితి యఃఖపడుచున్నాను. నాకు ఏమియు తెలియుటలేదు. ఇంతయు స్వప్నము వలెనున్నది. ఇంతలో వివశడు, మూర్ఖడనగు నన్నుచూచి మానినియగు నాభార్య ఇంతలో నీకేవైనదని ఆకోశించుచువద్దకు వచ్చినది.

ఇహ తాం వీష్ణు తాంస్తుత్ర స్కుల్వ్య కాతర మానసమ్

హాంసోఽప్యోక్తో బోధయతు మాగతో మాం సదుక్తిభిః

ధీరో విదితసర్వాధఃపూర్ణః పరమధర్మవిత్త.

55

సూర్యకారం సత్క్ష్యసారం ప్రశాంతం
 దొంతం శుద్ధం లోకశోకజయిష్టమ్
 మమాగ్రే తం పూజయిత్వా మదంగా:
 పాపచ్ఛాసై మచ్ఛభధ్యానకామాః.

56

భాః పురుషోత్తమజైత్రమున భార్యను మాచి త్రీపుత్రులను తలచి కాతరహృదయుడైనై
 భిన్నుడైనైతిని. ఆప్నుడు సద్యచనములతో నన్నుసముద్యాయించుటకు హంసుడు వచ్చేను.
 పరమహంస థీరుడు, సర్వజ్ఞుడు, పూర్వుడు, పరమధార్మికుడు, సుర్యసదృశ ప్రకాశము కలవాడు,
 సత్యగుణ సంపన్నుడు, శాంతుడు శుద్ధుడు, అందరి దుఃఖములను దూరము చేయువాడు,
 నాశభమును కోరు కుటుంబీకులు నాశైనుమును గూర్చి హంసుని అడిగిరి.

ఇతి శ్రీ కల్పిపురాణేత్తను భాగవతే
 భవిష్యై ద్వితీయాంశే
 అనంత - మాయా దర్శనం నామ
 చతుర్థధ్యాయః

ఇది భాగవతానుబంధము, భవిష్యమునగు శ్రీ కల్పిపురాణమున
 ద్వితీయాంశమున అనంత - మాయా దర్శనమును
 చతుర్థధ్యాయము.

★ ★ ★

కల్పరాణము

ద్వితీయాంశము - పంచమాధ్యాయము

సూత ఉపాచ.....

ఉపవిష్ట తదా హంసే భిజాం కృత్యా యథోచితామ్

1

తతః ప్రాపూరనంతస్య శరీరారోగ్యకామ్యయా.

హంస స్నేహాం మతం జ్ఞాత్యై ప్రాపా మాం పురతఃస్ఫీతమ్

2

తవ చారుమతి భార్యా పుత్రాః పంచ బుధాదయః.

భా: సూతుడు పరికును, యథోచితముగ భిజనాచరించి కూర్చుంగ అనంతుడు ఎట్లు ఆరోగ్యవంతుడగునని బ్రాహ్మణులు ప్రశ్నించిరి. వారి అభిప్రాయయమును తెలుసుకొనిన హంసుడు ఎదురుగమన్న నన్ను ఉద్దేశించి చారుమతి నీభార్య, బుధాదులు ఐదుగురు నీపుత్రులు.

ధనరత్నాన్వితం సద్గుసంబాధం సౌధసంకులమ్

3

త్వక్త్వై కదా గతోఽసీహా పుత్రోద్యహాదినే నతు ?

సముద్రతీరసంచారః పురాధ్రర్ఘజనాదృతః

4

నిమంత్రై మామిహాయాతః శోకసంవిగ్నమానసః.

భా: ధనధాన్యములను, గృహసముదాయమును విడిచి ఇక్కడకు ఎప్పుడు వచ్చితివి ? నేడు నీపుత్రుని పెంట్లోరోజు. సముద్రతీరమున సంచరించు నిన్ను మేము చూచితిమి. నీవు పురమందలి ధార్మికులచే ఆదరింపబడువాడవు. మమ్ములను వివాహమునకాహ్వ్యనించి శోకసంత్పు హృదయుడైనై నీవు ఇచ్చటకు వచ్చితివి.

త్వం చసప్తతి వర్ణయస్తత దృష్టోమయా ప్రభో!

5

త్రిం శద్వర్ణీయ వత్ కస్యాదితి మే సంభ్రమో మహాన్.

ఇయం భార్యాసహాయా తే న తత్త్త్వాలోకితా క్వచిత్

అహం వా క్వం కుతస్తస్యాత్ కథంవా కేన కాశితః.

6

భా: ఓ ప్రభు ! నిన్ను అచ్చట డెబ్బిది వత్సరములు కల వృద్ధునిగ చూచితిని. ఇప్పుడు నీవు మస్సది యేండ్లయువకునిగ కన్నించుచున్నావు. దీనికి కారణమేమి ? నాకు ఆశ్చర్యము

పథమ భాగము

కలుగుచున్నది . ఈమెను నీభార్యగముండెన్నదు చూడలేదు. నేనుకూడ ఎక్కుడిమండి ఎందులకు ఎక్కుడికి ఎవరిచే ఎట్లు తీసుకురాబడితిని.

స ఏవ వా న వాపి త్వం నాశాం వా భిక్షురేవ సః

ఆవయోరిహా సంయోగశ్చింద్రజాల ఇవాభవత్.

7

త్వం గృహస్థః స్వధర్మజ్ఞో భిక్షుకోఽహం పరాత్మకః

ఆవయోరిహా సంవాదో బాలకోస్తృయో రివ.

8

భాః నీవు అనంతుడవేనా? లేక మరియుకడివా? నేనుకూడ ఆధిక్షుకుడనా? కానా? ఇచ్చట మనయిద్దరి కలయిక ఇంద్రజాలము వలె అనిపించుచునంది. నీవు స్వధర్మరూరుటుడవు గృహస్థును. పరమార్థచింతా తత్పరుడును భిక్షుకుడను నేను. ఉన్నతి - బాలకుల సంపాదమువలె అసంబద్ధముగ నున్నది.

తస్మాదీశస్య మాయేయం త్రిజగనోగ్రహకారిణీ

జ్ఞానా ప్రాప్తాద్వైతలభ్య మన్మేహామితి భో ద్విజి.

9

జ్ఞతి భిక్షుః సమాశ్రావ్య యదన్యత్ ప్రాప్తా విస్మృతః

మార్గండేయ! మహాభాగ! భవిష్యం కథయామితే.

10

భాః ఓ బ్రాహ్మణ! మంత్రోక్మలును సమోహాపరచు జగదీశ్వరుని మాయయే కారణమని తలచెదను. సాధారణ జ్ఞానముచే ఇది తెలియబడదు. అద్వైత భావనవలనే మాయ అంతయు (వినిపించి) చెప్పి పొమ్మట మార్గండేయునితో మార్గండేయ! మహాభాగ! నీయుక్క భవిష్యత్తు గూర్చి చెప్పేదను వినుము.

ప్రపలయే యా త్వయా దృష్టా పురుషసోదరాంభసి

సా మాయా మోహాజనికా పంధానం గణికా యథా.

11

తమోహ్యసంత సంతాపా నోదనోద్యతమకరీ

యయేదమఖిలం లోకమాహృత్యావస్థయాస్థితమ్.

12

భాః ప్రభయకాలమున పరమపురుషుని ఉదరజలముననీచే చూడబడిన మాయ మార్గమున వేశ్వవలె అందరిని సమోహాపరచును. తమోరూపమగు మాయ లోకమంతట వ్యాపించి సంతాపకారకమగుచున్నది. ఇది నశింపక్యముకానిది.

లయే లీనే త్రిజగతి బ్రహ్మతన్మాత్రాంగతః

నిరుపాథా నిరాలోకే సిస్ముకురభవత్సంపరః.

13

బ్రహ్మాణ్యాపి ద్విధాభూతే పురుషప్రకృతి స్వయమ-

భాసా సంజనయామాస మహాంతం కాలయోగతః.

14

భా: ప్రభయకాలమున ముల్లోకములు లయమున పొంద ప్రకాశము లేకపోవుటచే అంతట అంధకారము వ్యాపించును. అప్పుడు పరబ్రహ్మ స్యాజించవలెని కోరికగలవడై తన్నాతరూపమున వ్యక్తమగును. [బ్రహ్మమొరట తన మాహాత్మ్యముచే పురుషప్రకృతులుగ విభక్తమగును. పిమ్మట కాలవశముచే పురుషప్రకృతులసమాగమము వలన మహాత్మ్యము ఉత్సవుగును. ((సాంఖ్య సిద్ధాంతమునుసరించి)

కాలస్వభావకర్మాత్మా సోఽహంకారస్తతోఽభవత్

త్రిమృద్భిష్టు దివ బ్రహ్మమయః సంసారకారణమ్.

15

తన్నాత్రాణి తతః పంచ జభ్రీరే గుణవంతి చ

మహాభూతాస్యాపి తతః ప్రకృతో బ్రహ్మసంక్రయాత్.

16

భా: కాలసహకారముచే ప్రకృతివలన పుట్టిన మహాత్మ్యము నుండి అహంకార తత్త్వము పుట్టును. అహంకారతత్త్వము గుణాత్రయబేదముచే విభక్తమై సంసారకారణములగు [బ్రహ్మప్రభు మహాశ్వరరూపములోందినది. అహంకారతత్త్వము వలన త్రిగుణయుక్తము లగు పంచతన్నాత్రలు పుట్టును. పంచతన్నాత్రలవలన పంచమహాభూతములు ఉత్సవుగును. ప్రకృతి పురుష సంగమము వలన స్పష్టి ఏర్పడినది.

జాతాదేవాసురనరా యేచాస్యే జీవజాతయః

బ్రిహస్పోండ భాండ సంభార జన్మనాశ క్రియాత్మికాః.

17

మాయయా మాయయాజీవపురుషః పరమాత్మనః

సంసారశరణ వ్యగ్రో నవేదాత్మగతిం క్వచిత్.

18

భా: దేవతలు, అసురులు, నరులు, [బ్రహ్మాండమున పుట్టిరి. జన్మనాశ వ్యాపారముగల అనంత ప్రాణి కోటి ఉర్ధ్వవించినది. పరమాత్మ యొక్క మాయచే సర్వము ఆచ్ఛాదితము కాగా సమస్తజీవులు సంసారబంధమున వ్యగ్రస్తి తమ ఉద్భారమును తెలుసుకొనలేదు. ఇది యంతయు మాయా ప్రభావము.

అహా బలవతీ మాయా బ్రిహస్పోదాయా యద్వశే స్థితాః

స్థితాః ససి ప్రోతా గుణబద్ధాః ఖగా ఇవ.

19

స్థితాః ససి ప్రోతా గుణబద్ధాః స్థితాః కి తమనీశ్వరాః

భా: మాయ బలవత్తరషైనది. ఆశ్చర్యము. బ్రిహ్ముది దేవతలుకూడ ముక్తొదుచే బంధింపబడినగోనుల వలె (ఎడ్డు) వలలో చిక్కిన పథలవలె మాయాపశలగుచున్నారు. విషయ వాపన లనెడు నక్రములతో నిండిన, మహా ప్రవాహాముతో గూడిన మాయాసాగరమును మునీశ్వరులు దాటుట కథిలప్పింతురు. వారే నిజమైన తత్త్వవేత్తలు.

శౌనక ఉపాచ

మార్గండేయో వశిష్ఠశ్చ వామదేవాదయో_ఇ_పరే

శ్రుత్యా గురువచో భూయః కిమాహాః శ్రవణాదృతాః.

21

రాజునో_ఇ_నంతవచనమితి శ్రుత్యా సుధోపమ

కిం వా ప్రాపురహాఽసూత ! భవిష్యమిహా వర్ధయ.

22

భా: కేవకుడు పలికెను. మార్గండేయుడు, వశిష్ఠుడు, వామదేవుడు మున్నగు మహార్షులు గంభీర వచనములను విని రాజులు ఏమంటిరి. ఓ సూత ! భవిష్య ద్వ్యాత్మాంతమును వ్యాధింపుడు.

జతి తద్విచ ఆశ్రుత్యా సూతః సత్కుత్యై తం పునః

కథయామాస కార్యోన శోక మోహావిఘూతకమ్.

23

సూత ఉపాచ

తర్తానంతో భూపగణైః పృష్ఠః ప్రాపా కృతాదరః

తపసా మోహానిధన మింద్రియాణాంచ నిగ్రహామ్.

24

భా: అతని మాటలు వినిసూతుడు ప్రశంసించి శోకమోహనాశకమగు సమస్త తళ్ళుజ్ఞానమును పరిపూర్వుమగచెప్పేను. సూతుడు పలికెను. ప్రమ్మటు రాజు లాదరపూర్వకముగ అనంతుని ప్రశ్నించగ అతడు తపస్సువలన మాయనుండి దూరమగుట మరియు ఇంద్రియ నిగ్రహము గూర్చి చెప్పేను.

అనంత ఉపాచ

అతో_ఇ_హాం వనమాసాద్య తపః కృత్యా విధానతః

సేంద్రియాణాం న మనసో నిగ్రహా_ఇ_భూత్ కదాచన.

25

వనే బ్రిహ్మాధ్యాయతో మే భార్యాపుత్రధనాదికమ్

విషయంచాంతరా శశ్వత్ సంస్కారయతి మే మనః.

26

భా: అనంతుడు పలికెను. కనుకనేను అడవులకెళ్ళి విధిపూర్వకముగ తప మాచరించినను ఎన్నటికి మనస్సు ఇంద్రియములు వశము కాలేదు. అరణ్యమున పరబ్రహ్మమును ధ్యానము చేయు

సమయమున నిరంతరము భార్యాపుత్రధనాదికము, సాంసారికవిషయములు స్వరణకు వచ్చినవి.

తేషాం స్వరణమాత్రేత దుఃఖశోకభయాదయః

ప్రతుదంతి మమ ప్రాణాన్ ధారణా- ధ్యాననాశకాః.

27

తతోఽహం నిశ్చితమతిరింద్రియాణాం చ ఘూతనే

మనసో నిగ్రహస్తోన్ భవిష్యతి న సంశయః.

28

భా: భార్యాపుత్రాదులను స్వరించుట వలన ధారణ, ధ్యాననాశకవులగు దుఃఖశోకభయాదులు కల్గినవి. అవినాప్రాణములను హింసించుచున్నవి. ఇంద్రియములను నాశము చేయుట వలన తప్పక మనస్సు స్వాధీనమగునవి నిశ్చయమునకు వచ్చితిని.

అతో మామీంద్రియాణాజ్ఞ నిగ్రహప్యగ్రహేతసమ్

తదధిష్టోత్సుదేవాశ్చ దృష్టాప్తమామీయురంజసా.

29

రూపిణో మామథోచుస్తో భోఽనంత ! ఇతితే దశ

దిగ్వాతార్క్య ప్రచేతోఽశ్చిద్వాపీశ్చాందోపీంద్ర మిత్రకాః.

30

భా: ఇంద్రియములను నిగ్రహించుటకు వ్యాగ్రమనస్యాండైన నన్నుచూచి ఇంద్రియముల అధిష్టోత్రుదేవతలు తమరూపములను ధరించి ఓలనంత ! మేము దిక్, వాత, అర్జు, ప్రచేతన్, అశ్వ్య (ఇద్దరు), హౌస్ట్, ఇంద్ర, ఉపేంద్ర మిత్రులము.

ఇంద్రియాణాం వయం దేవాస్తవ దేహో ప్రతిష్ఠితాః

నభాగకాండ సంఖిన్మాన్మాస్యాన్ కర్తృమిషశ్శర్మసి.

31

నశేయోహి తవానంత మనోనిగ్రహాకర్కుణి

భేదనే భేదనేఽస్యాకం భిన్నమర్మా మరిష్యసి.

32

భా: మేము పదిమంది పది ఇంద్రియములకథిష్టోత్రుదేవతలము. శరీరమందు ప్రతిష్టింపబడితిమి. మమ్ములను నభాగ్రహముకొఱకు ఇంద్రియములను బాధించుట వలన నీకు శేయస్యగలుగుదు. వాటిని చిన్నాభిన్నము చేయుటవలన మృతి చెందెదవు.

అంధానాం బధిరాణాజ్ఞ వికలేంద్రియజీవినామ్

వనేఽపే విషయవ్యగ్రం మానసం లక్షయామహో.

33

జీవస్యాపి గృహాషాస్య దేవోగేహాం మనోఽనుగః

ఖుధిర్భార్యా తదనుగా వయమిత్యువధారయ.

34

భా: అంధులు, బధిరులు, వికలేంద్రియులగు మనుషులు వనమందు నివసించినను వా

మనస్సు విషయవ్యాప్తి కవిపించుచున్నది. జీవాత్మక్కుస్తు శరీరము గృహా స్వరూపము. బుద్ధి గృహిణి. మనస్సు పరిచారకులు, మమ్మలను బుద్ధిరూపభార్యకు అనుచరులుగ తెలుసుకోనుము.

కర్మాయత్తస్య జీవస్య మనో బంధవిముక్తికృత్

సంసారయతి లుబ్ధస్య బ్రిహమాణో యస్యమాయయా.

35

తస్మాన్మనో నిగ్రహఃధం విష్ణుభృతీం సమాచర

సుఖమౌకాప్రదా నిత్యం దాహికా సర్వకర్మకొమ్.

36

భాః కర్మాధీనుడగు జీవుని మోత్క(సంసార)బంధములకు మనస్సు కారణము.

పరమేశ్వరుని మాయా శక్తిపలనమనస్సు లోభియగు పురుషునిసంసార బంధమున పడవేయును.

కనుక నీవు మనస్సును నిగ్రహించుటకు విష్ణుభృతీ నాచరింపుము. విష్ణుభృతీ సర్వకర్మలను నాశము చేసి మోత్కము నిచ్చును.

దైవతాదైత్యత ప్రదానందసందోహః హరి భృతీకా

హరిభక్త్యా జీవకోశ వినాశాంతి మహామతే.

37

పరం ప్రాప్యుసీ నిర్వాణం కల్పైరాలో కనాత్ త్వయా

జత్యహం బోధితస్తేన భక్త్యై సంపూజ్యై కేశవమ్.

38

భాః హరి భక్తీ వలన దైత్యత అదైత్యత జ్ఞానము కలుగును. ఆనందసందోహము నిచ్చును. ఇమహామతి! హరిభక్తిపలన జీవకోశము = లింగశరీరము ధ్వనిమగును. (మృత్యుకాలమున స్తుల శరీరము నష్టమంయినను సూక్ష్మ శరీరము పాపపుణ్య కర్మ పలవులనను భవించును. మోత్కముయమున సూక్ష్మశరీరముకూడ నష్టమగును.) కల్పి భగవానుని దర్శనమువలన మోత్కమును పొందెదవని నేను హాంసునిచే ఉపదేశింపబడి భక్తితో కేశవుని పూజించి

కల్పిం దిద్యుకురాయాతః కృష్ణం కలికులాంతకమ్

దృష్టం రూపమరూపస్య స్ఫుర్షప్సుత్వదపల్లవః

అపదస్య శ్రుతం వాక్యమవాచ్యస్య పరాత్మనః.

39

జత్యనంతః ప్రముదితః పద్మానాథం నిజేశ్వరమ్

కల్పిం కమలపత్రాణం నమస్కృత్యై యయో మునిః.

40

భాః కలి కులాంతకుడగు కల్పిని చూచుటకు ఇచ్చటకు వచ్చితిని. ఇచ్చట రూప్మానుడగు ఈశ్వరుని రూపము దర్శించితిని. పద్మానిని పాదపల్లవములను స్మృతించితిని. అవాచ్యుడగు పరమాత్ముని గూర్చి వింటిని అని చెప్పి అనంత మహార్షి ప్రమోదమునోందినవాడై

పద్మానాథుడు, కమలదళ్లోచనుడను శ్రీహరిని నమస్కరించి వెడలెను.

రాజునో మునివాక్యేననిర్వాణపదవీం గతః

కల్పమఖ్యర్థ్య పద్మాత్మ నమస్కాత్య మునిప్రతాః.

41

శుక ఉపాచ.....

అనంతస్య కథామేతా మజ్ఞానధ్యాంత నాశినీమ్

మాయానియంత్రీం ప్రపర్ణ శ్రణ్యాన్ బంధాద్విముచ్యతే.

42

సంసారాభ్యామిలాసలాలసమతిః శ్రీవిష్ణుసేవాదరో

భక్త్యాఖ్యానమిదంస్వబేదరహీతం నిర్మాయ ధర్మత్తునా

జ్ఞానోల్సాన నిశాతభద్రముదితః సద్గుత్కి దుర్గాకయుః

పుడ్యగ్రం జయతాదశేష జగతామాత్మగ్రస్థితం వైష్ణవః.

43

భాః మునివచనముననుసరించి రాజులందరు కల్పని, పద్మావతిని పూజించి ముక్తిమార్గమును పొందిరి. శుకము పలీకెను. అనంతుని కథను వినిన చదివినవారికి మాయ నియంత్రితమై అజ్ఞానాంధకారము దూరమగును. సంసారబంధము నుండి ముక్తి పొందెదరు. విష్ణుసేవాతత్పరుడై ధర్మపరాయణాడైనప్పటికి సంసారసాగరమున విహారించవలెనని కోరిక కలవాడుకూడ భక్తితో ఈ ఆఖ్యానముచేసి జ్ఞానమనెడు తీక్ష్ణమైన ఖద్గమును ధరించి సద్గుత్కియును దుర్దమ ఆశ్రయించి కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మర, మాత్స్యర్థములను ఆరు అంతశ్శత్రువులను జయించును.

జతి శ్రీ కల్ప పురాణేందు భాగవతీ

భవిష్యే ద్వితీయాంశే

అనంతమాయా విరసనం నామ

పంచమోంద్యాయః

ఇది భాగవతాను బంధము భవిష్యనగు

శ్రీకల్పపురాణమున ద్వితీయాంశమున

అనంతమాయా నిరసన మను

పంచమోధ్యాయము.

★ ★ ★

కల్పితురాజము ద్వితీయాంశము షష్ఠాధ్యాయము

సూత ఉవాచ.....

గతే నృపగణే కల్పిః పద్మయూ సహా సింహాళాత్

1

శంభల గ్రామగమనే మతిం చక్రే స్వేసేనయూ.

తతః కల్పేరథిప్రాయం విదిత్వా వాసవస్తురన్

విశ్వకర్మాజమాహాయ వచనం చేదమబ్రహ్మిత్.

2

భాః సూతుడు పరీక్షను. రాజులు వెడలిన పిమ్మట కల్పి పద్మతో కూడ సేనాసహితుడై శంభల గ్రామమునకు వెళ్లిరులచెను. అప్పుడు కల్పి అథిప్రాయము తెలిసిన ఇంద్రుడు విశ్వకర్మను పీరిచి ఇట్లు చెప్పేను.

ఇంద ఉవాచ.....

విశ్వకర్మన్ శంభలే త్వం గృహాం ద్వానాట్ ఘట్తీతమ్

3

(ప్రాసాద హర్షణ్ సంబాధం రచయ స్వర్ణ సంచయైః.

రత్నస్ఫుటిక వైదూర్య నానామణి వినిర్మితైః

తత్త్వివ శిల్పాప్రణ్ణం తవ యచ్చాస్తీ తత్పురు.

4

భాః ఇంద్రుడు పరీక్షను. ఓ విశ్వకర్మ ! శంభల గ్రామమున సేవ స్వర్ణమయములగు గృహములు, రాజులు క్రీడించు ఉద్యానవనములు, అట్లములు (మేడలయొక్క వెనుక ప్రకృతిప్రాయిన యింట్లు) ప్రాసాదములు, హర్షణ్ ములను నిర్మింపుము. రత్న, స్ఫుటిక, వైదూర్యది ములాలతో అనేక నిర్మాణములు చేయుము నీ శిల్పాప్రణ్ణమును చూపుము.

శ్రుత్వా హరేర్వచో విశ్వకర్మా శర్మ నిజం స్వరన్

5

శంభలే కమలేశస్య స్ప్రగ్స్తాది ప్రముఖాన్ గృహాన్.

పాంససింహా సుపర్ణాది ముఖాంశ్చక్రే స విశ్వకర్మ

ఉపర్మాపరి తాపఘ్నవాతాయన మనోహరాన్.

6

భా: ఇంద్రుని మాటలు వినిన విశ్వకర్మ ఇది యంతయుతన మంగళము కొఱకేసని తలచి శంభల గ్రామమున స్వస్త్యాది బహువిధ గృహములను నిర్మించెను. హంస, సింహ, గరుడాది ముఖములు కల్గిన, గ్రీష్మనివారణ కొఱకు చాలా కిటకీలతో మనోహరమగునట్లు ఒకదానిపై మరియుకటి నిర్మించెను.

నానావనలతోద్యానసరోవాహీ సుశోభితః

శంభలశ్చాభవత్ కల్పుర్వథేంద్రస్యామరావతి.

7

కల్పిస్తు సింహాశ్చీషాదృహిః సేనాగణై రవ్వతః

త్యుక్కు కారుమతిం కూలే పౌథోధీరకరోత్ స్థితిమ్.

8

భా: అనేక ప్రకారములగు వనములు, లతలు, ఉద్యాన వనములు, సరస్సులు, దిగుడు బావులతో శోభించు శంభలగ్రామము ఇంద్రునిఅమరావతి వలె చూడముచ్ఛటగమండెను. కల్పిసింహాశ్చీషమున సేనతోగూడి కారుమతి నగరమును విడిచి బయటకు వచ్చి సముద్రతటమును చేరెను.

బృహాద్రథస్త కొముద్యాసహితః సైపూర్వాకాపరః

9

పద్మయా సహితాయాస్మై పద్మానాథాయ విష్ణవే.

దదో గజానామయుతం లక్షం ముఖ్యంచ వాజినామ్

రథానాం చ ద్వీసాహాస్రం దాసీనాం ద్వై శతే ముదా.

10

భా: పుత్రికా వాత్సల్యముచే బృహాద్రథుడు రాణియగు కొముదితోగూడి సముద్రసీరమునకు వచ్చి కల్పికి పద్మతోగూడ దశసహాస్రగజములను, లక్షణ్ఠమాశ్వములను రెండు వందలపరచారికలనిచ్చెను.

దత్తావాసాంసి రత్నాని భక్తి సైపూర్వ శ్రుతోచనః

తయోర్ముఖాలోకనేన నాశకత్ కించిదిరితుమ్.

11

మహావిష్ణుదంపతీ తో ప్రస్తాప్య పునరాగతః

పూజితః కల్పిపద్మాభాస్యం నిజ కారుమతిం పురీమ్.

12

భా: అమూల్యములగు వప్తుములను, రత్నములిచ్చి భక్తిసైపూర్వారిత నేత్రములు గలవడై బృహాద్రథుడు దంపతులిద్దరిని చూచుచు ఏమియు మాట్లాడలేకుండెను. కల్పిచేతను, పద్మచేతను పూజింపబడి పారిని సాగనంపి బృహాద్రథ దంపతులు కారుమతీ నగరమునకు తిరిగి వచ్చిరి.

కల్పిస్తు జలధీరంబో విగాచ్యా పృతనాగణైః
పారం జిగమిషుం దృష్ట్వాజింబుకం స్తంభితోఽభవత్.

13

జలస్తంభమధాలోక్య కల్పిసే సబలవాహనః
ప్రయయో పయసాం రాశేరుపరి త్రినికేతనః.

14

భా: పీమృట సేనాసహితుడైన కల్పి సముద్రస్నానమాచరించి, సముద్రమును దాటుటకభిలషించు నక్కనుమాచి జలమును స్తంభింపజేసిను. జలస్తంభము తరువాత కల్పి స్నాన్యదై సముద్ర జలముపై నడిచి వెళ్ళిను.

గత్యా పారం శుకం ప్రోపా యాహి మే శంభలాలయమ్

విశ్వకర్మకృతం యత్ దేవరాజౌయాజ్ఞబహు

సద్గు సంబాధమమలం మత్తియార్థం సుశోభనమ్.

15

తత్త్వాపి పిత్రోః జాతీణాం స్వస్త్రీబ్రూయాయాద్యథోచితమ్

యదత్రాంగ ! వివాహాది సర్వాం వక్తుం త్వముద్రసి.

16

భా: సముద్రము దాటిన పీమృట కల్పి శుకునితో “నీవు శంభల గ్రామమునకు వెడలు” మని చెప్పిను. అచ్చుట విశ్వకర్మ దేవరాజు ఆదేశముచే మాసంతోపము కొఱకు శోభనములగు గృహములను నిర్మించెను. అచ్చుట మాతల్లిదండ్రులు, బంధువుల వద్ద మాత్రమును, వివాహాది వృత్తాంతమును తెలుపుము.

పశ్చాద్యామి వృత్తస్నేహితై స్త్ర్యమాదౌ యాహి శంభలమ్

కల్పేర్చనమాకర్ణై కీరో ధీరస్తతో యయో

ఆకాశగామీ సర్వజ్ఞిం శంభలం సురపూజితమ్.

17

సప్తయోజనవిస్తీర్ణం చాతుర్వర్ణజనాకులమ్

సూర్యరశ్మి ప్రతీకాశం ప్రోసాద శతశోభితమ్.

18

భా: నీవుముందు శంభల గ్రామమునకు వెళ్ళము. నేను పిదప సైన్యముతో వచ్చేదనని కల్పి పలుకగ బుద్ధిమంతుడగు శుకము వెంటనే బయలు దేరెను. ఆకాశమార్గమున సురపూజితమునశంభల గ్రామము ఏడుయోజనముల వీస్తుర్ధముగలది. నాలుగువద్దములవారు అచ్చుట గలరు. సూర్య రశ్మివలె ప్రకాశించెడి ప్రోసాద శతముచే గ్రామము శోభిల్లుచున్నది.

సర్వర్థ సుఖదం రమ్యం శంభలం విహ్వలో ఉవిశత్
గృహాధ్వనహంతరం దృష్టాప్తా ప్రాసాదా దపి చాంబరమ్.

19

వనాద్వనాంతరం తత్త వృక్షాద్వైకాంతరం వజన్
శుకః సవిష్టయశస్సః సదనం ముదితో ఉవజత్.

20

తం గత్తావ్ రుచిరాలామైః కథయిత్తావ్ ప్రియాః కథాః
కల్పి రాగమనర ప్రాపా సింహాలాత్ పద్మయూ సహా.

21

భాః అన్ని బుతుపుల యందు మనోహరమై సుఖమునిచ్చ శంభలగ్రామమును శుకము
ప్రవేశించెను. ఒకయంటిమండి మరియొక యంటికి, భమము నుండి ఆకాశమునకు, మమమునుండి
మనాంతరమునకు, వృక్షము నుండి వృక్షాంతరమునకు ఎగురుచు హర్షాతీరేకముతో శుకముక
విష్టయశస్సు శంటికి పెడలు. అచ్చటుహర్షాద్వయములగు మాటలను చెప్పి సింహాళద్విషము నుండి
పద్మతో గూడి కల్పి మష్టచున్న వార్తను నివేదించెను.

తతస్పూర్వన్ విష్టయశాసమానార్య ప్రజా జనాన్
విశాఖయూపభూపోలం కథయామాస హర్షితః.

22

స రాజౌ కారయామాస పురగ్రామాది మండితమ్
స్వరకుంటైః సదంబోభిః పూర్తిశ్చందనో క్షితైః.

23

భాః పీమ్యటు విష్టయశస్సు సంతుష్టుడై శీఘ్రముగ విశాఖయాప భూపాలునికి ప్రజలకు
ఈవృత్తాంతము చెప్పెను. కల్పి రాకను తెలుసుకొని విశాఖయూపుడు జలపూర్ణసువర్ధ
కుంభములతో చందనాదులతో గ్రామ, నగరములను అలంకరింపచేసెను.

కాలాగురుసుగంధాక్షైః దీపలాజాంకురాత్మలైః
కుసుమైః సుకుమారైశ్చ రంభాపూగఫలాన్వితైః
శుశుభే శంభలగ్రామో విబుధానాం మనోహరః.

24

భాః శంభల గ్రామము, అగరు ధూపములతో, దీపములతో, లాజలతో, అతతలతో,
సుకుమార పుష్పములతో డను, ఆరటిపంధ్న పోకఫలములతో డను దేవతలకు సయితము
చూడముచ్చటగా నుండెను.

తం కల్పిః ప్రావిశ దీపమ సేనాగణ విలక్షణః
కామినీ నయనానందమందిరాంగః కృపానిధిః.

25

పద్మయూ స్తోత్రః పీత్రోః పదయోః ప్రజాతోఽపతక్

సుమతిర్మదితా పుత్రం స్నేహాం శక్తం జచీమివ

దద్మశే త్వమురావత్యాం పూర్వకామూ దితిః సతీ.

26

భాః కామినీ నేత్రానందకారకుడు, కృపానిధి అఱున కల్పి సమైన్యదై నగరమును ప్రపేశించెను. పద్మతోగూడి కల్పి తల్లి దండ్రులకు పాదాభివందనముచేసెను. దేవతోకమున దితి ఇంర్జచీదేవులను చూచి ఆనందించినట్లు సుమతి తన పుత్రుడగు కల్పిని, కోడలు పద్మపతిని చూచి తన మనోరథము సిద్ధించినదని సంతోషించెను.

శంభల్ గ్రామనగరీ పతాకాధ్వజ శాలిని

అవరోధ సుజఘనా ప్రాసాద విపులస్తునీ

మయురాశచూచకా హాంససంఘపోరమనోహరా.

27

పటువాసోద్యోత ధూమవసనా కోకిల స్వన్నా

సహసగోపురముభీ వామనేతా యథాజ్ఞనా

కల్పిం పతిం గుణవతీ ప్రాప్య రేజే తమీశ్వరమ్.

28

భాః పతాకాధ్వజములతో నొప్పు శంభల గ్రామనగరి యును కాంత కల్పి భగవానుని పతిగపాందినట్లు ప్రకాశించుచున్నది. అంతస్పురము ఆమె యొక్క జఘన ప్రచేశము, ప్రాసాదములు పీనస్తునములు, మయురములే చూచకములు. హాంస మాలలు ముక్కాహారములు. సుగంధిద్రవ్యములు నుండి వెలువడిన ధూమమే ఆమెకు వత్సరములు. కోకిలనాదమే మాటలు. గోపురమే మందహసముతో గూడిన ముఖము. ఈవిధముగ శంభలనగరి సుందరనేత్రములతో గూడిన గుణవతియగు ప్రీతివలె కోభిల్లుచున్నది.

స రేఖే పద్మయూ తత్త వర్షపూగానఃక్రయః

శంభలే విహ్వాలూకారః కల్పిః కల్పు వినాశనః.

29

కమేః పత్నీ కామకలా సుషుప్తి పరమేష్ఠో

బృహత్తీర్తి బృహద్యాహరా మహాబలపరాక్రమా.

30

భాః పాపనాశకుడగు కల్పి పద్మపతితో గూడ అనేకసంవత్సరములు శంభల గ్రామమున సంతోషముతో గడిపెను. కవి పత్నీయగు కామకలకు మహాబల పరాక్రమసంపన్నులగు బృహత్తీర్తి, బృహద్యాహరాను అను ధార్మికులగు ఇద్దరు పుత్రులు కలిగిరి.

(ప్రాణ్జన్యస్య సన్మతిర్మార్యా తస్యాం పుత్రో బభూవతుః
యజ్ఞవిజ్ఞో సర్వలోకపూజితో విజితేంద్రియో.

31

సుమంత్రకస్తు మాలిన్యాం జనయామాస శాసనమ్
వేగవంతం చ సాధూనాం ద్వావేతావుపకారకో.

32

భా: (ప్రాణ్జని భార్య సన్మతికి యజ్ఞ, విజ్ఞలను సర్వలోకపూజితులు, జితేంద్రియులగునిద్రరు
పుత్రులు జన్మించిరి. సుమంత్రకుని భార్య మాలినికి సాధుపురుషులకుపకారము చేసెడి స్వభావము
గల శాసనుడు, వేగవంతుడని ఇద్దరు పుత్రులు కలిగిరి.

తతః కల్పత్ర పద్మాయాం జయో విజయ ఏవ చ
ద్వోపుత్రో జనయామాస లోకభ్రాతో మహాబలో.
ఏతైః పరివృతోఽమాత్రైః సర్వసంపత్తిసమన్వితో
వాజీమేధవిధానార్థముద్వుతం పీతరం ప్రభుః.

34

భా: కల్పత్ర వలన పద్మావతికి జయ, విజయులను ఇద్దరు పుత్రులు జన్మించిరి. వారు
లోకవిభ్యాతులు, మహా బలసంపన్ములు. నిజపరివారముతో, సర్వ సంపదలతో కూడిన తన
తండ్రిచే అశ్వమేధయాగము చేయించుటకు సిద్ధపడేరి.

సమీక్ష్య కల్పిః ప్రోవాచ పీతామహామివేశ్వరః
దిశాంపాలాన్ విజిత్తాపూం ధనాన్యాపూత్తు ఇత్యుత.
కారయిష్యమ్యక్ష్యమేధం యామి దిగ్వ్యజయాయ భోః
జతి ప్రణమ్య తం పీత్యా కల్పిః పరపురంజయః
సేనాగణైః పరివృతుః ప్రయయా కీకటం పురమ్.

35

భా: ఈశ్వరుడు పీతామహానివలె, నేను దిక్కాలురను జయించి ఐశ్వర్యము తీసుకువచ్చి
మీచేత అశ్వమేధము చేయించెదను. కనుక నేను దిగ్వ్యజయయాత్రక బయలుదేదనని చెప్పి
శత్రు పురంజయుడగు కల్పి ప్రీతితో తండ్రికి నమస్కరించి సన్మయైణి కీకట పురమును
జయించుటకు వెడలెను.

బుద్ధాలయం సువిషులం వేదధర్మ బహీపూతమ్
పీత్యదేవార్పునాహీనం పరలోకపలోపకమ్.
దేహత్వాద బహుళం కులజాతివివర్ధితమ్
ధనైః త్రైభిర్వధ్యభోజ్యైస్యపరాభేదదర్శినమ్.

37

38

భా: అత్యంతము చిస్తుతమగు కీకటపురము బుద్ధుని ప్రధానస్తవరము. ఇచ్చుట వైదికధర్మములు బహిష్కరింపబడినవి. పితృదేవపూజలు జరుగులేదు. పరలోక భీతిలేదు. శరీరమే ఆత్మయను వాదము బహుళమగు నున్నది. కుల, జాతి విభాగము లేదు. స్త్రీ, ధన, భక్త్య, భోజ్యముల విషయమై స్వపరభేదములేదు. వాటిని గ్రహించుటలో అందరిని సమానమగు తలతురు.

నానాజ్ఞైః పరివృతం పానభోజన తత్త్వారేః

శ్రుత్యై జిన్నో నిజగణైః కల్యైరాగమనం క్రుధా

అక్షాహిణీభ్యాం సహితః సంబంధావ పురాదృహిః. 39

గజరథ తుర్ణైః సముచితా భూః కనకవిభూషణ భూషితైర్వ్యరాంగైః

శతశతరక్తిభిః ధృతాత్రుశస్త్రిర్ఘ్రజ పటురాజి నివారితాతైరైర్భూసా. 40

భా: కల్పి తన సైన్యముతో యుద్ధమునకు వచ్చుచున్నట్లు తెలుసుకొని జినుడు రెండు అత్మాహిణులనేనను తీసుకొని యుద్ధమునకు నగరము బయటకు వెడలేను. సువర్ధమయాలంకారములతో అలంకృతమైన గజరథ తురగములతో, శతశత రథికులతో, అత్రుశస్త్రములు ధరించిన వారితో యుద్ధరంగము ప్రకాశించెను. సైనికుల ధ్వజపటసముద్యముచే ఆతపము నివారింపబడెను.

ఇతి శ్రీ కల్పి పురాణేఱను భాగవతే

భవిష్యై ద్వితీయాంశే

కీకట పురగమనం నామ

పట్టోధ్వాయః.

ఇది భాగవతానుబంధము, భవిష్యము నగు

శ్రీ కల్పిపురాణమున ద్వితీయాంశమున

కీకట పురగమన మను

పట్టోధ్వాయము.

★ ★ ★

కల్పి-పురాణము

ద్వితీయాంశము - సప్తమాధ్యాయము

సూత ఉపాచ....

తతో చిష్టుః సర్వజిష్టుః కల్పిః కల్పి-వినాశనః

కాలయామాస తాంసేనాం కరిషీమివ కేసరీ.

1

సేనాంగానాం తాం రత్నిసంగరక్తతీం

రక్తాక్షవత్తుం వివృతోరుమధ్యామ్

పలాయతీం చారువికీర్ణకేశాం

వికూజతీం ప్రాహా స కల్పి-నాయకః.

2

భా: సూతుడు పలికును. పాపనాశకుడు, జిష్టురు, విష్టువు కల్పి సింహము ఏనుగునువలె బొఢ్చోనను చెండాడెను. కల్పి-యను నాయకుడు, రత్నియనెడి యుద్ధమున గాయపడి రక్తముచే ఆశ్రమగు వస్తుము గల్లి విప్సారిన ఉరుమధ్యదేశము కల్గి, విప్రకీర్ణములగు కేశములు కల్గి, రౌద్రేయుచు పారిపోవు సేనయనెడి నాయికతో ఇట్లు పలికును.

రే బోద్ధో ! మాపలాయధ్వం నివర్తధ్వం రణాజ్ఞానే

యుధ్యధ్వం హారుషం సాధు దర్శయధ్వం పునర్పుము.

3

జినో హినబలః కోపాత్ కల్పి-రాకర్ణై తద్వచః

ప్రతియోద్ధుం వృషారూధః ఖడ్గచర్యుధరో యయో.

4

భా: ఒహోద్భులార ! యుద్ధభూమినుండి పారిపోకుడు. మరలుడు. యుద్ధము చేసి మీసామర్థుము ప్రదర్శింపుడు. బలహీనుడైన జనుడు కల్పి యొక్క మాటలను విని క్రుద్ధుడై ఇంద్రము, కవచము (తోలుచేకప్ప)బడినది) లను ధరించి వృషభమునెక్కి యుద్ధము చేయుటకు పెడలిను.

నానాప్రపారణోపేతో నానాయుధవిశారదః

కల్పి-నాయుయుధి ధీరో దేవానాం విస్మయావహాః.

5

శూలేన తురగం విద్ధా కల్పిం బాణేన మోహయన్

క్రోడీకృత్య ద్రుతం భూమేర్చుకత్తోలనాదృతః.

6

భా: బహువిధములగు ఆయుధములను ప్రయోగించుటయందునేర్జర్చి, అనేక ఆయుధములతో కూడిన ధీరుడగు జినుడు దేవతలకు విస్మయము కల్గించునట్లు కల్పితో యుద్ధముచేసును. శూలముతో తురగమునుగాయపరచి, బాణముచే కల్పిని ఆచేతనుని చేసును. పిమ్ములు అతనిని శీఘ్రముగ చేతులనడుమ ఎత్తుటకు ప్రయత్నము చేసి విషటుడయ్యెను.

జినో విశ్వంభరం భూత్వా క్రోధాకులితలోచనః

చిచ్ఛేదాస్య తేనుత్రాణం కల్పైః శత్రుభు దాసవత్తీ.

7

విశాఖయూపోఱైపి తథా నిహత్య గదయా జినమ్

మూర్ఖితర కల్పిమాదాయ లీలయా రథమారుహాత్.

8

భా: జినుడు కల్పిని విశ్వంభరునిగ తెలుసుకొని మిక్కిలి క్రుధ్యాడై అతని శుల్మరక్షకమును కవచమును, శస్త్రములను చిన్నాఖిన్నము చేసును. విశాఖయూపుడు గదతో జినుని గాయపరచి మూర్ఖపోయిన కల్పిని సులభముగ రథములో నొక్కించెను.

లభసంజ్ఞస్తథా కల్పైః సేవకోత్సహాదాయకః

సముత్సుత్య రథాత్తస్య నృపస్య జినమాయయో.

9

శూలవ్యథాం విహాయాజ్ఞా మహాసత్యస్తురంగమః

రింగణైర్భుమజ్ఞైః పాదవిక్షేపహాన్నదైరుష్మాజుః.

10

భా: తేలివివచ్చిన కల్పి సేవకుల కుత్సాహము నిచ్చువాడై రథమునుండి క్రిందికి దూకి జినుని కెదురేగును. మహాబలశాలియగు అశ్వముకూడ శూలమువలన కల్గినబాధను విడిచి రణరంగమున చెలించుచు, భ్రమించుచు, పాదఫూతములు చేయుచు.....

దండాఫూతైః సహాక్షిషైర్వాధైసేనాగణాంతరే

నిజఫూన రిపూన్ కోపాచ్చుతశోఱ సహాస్రశః.

11

నిశ్యాసవాతైరుద్ధియ కేచిద్ ద్వీపాంతరేఱపతన్

చాస్త్ర్యశ్వరథసంబాధాః పతితా రణమూర్ఖని.

12

భా: బౌద్ధానేననడుమ కోపముతో దండాఫూతములు, కేశాక్షేపములచే వందలు, వేలకోలది శత్రువు~~శత్రు~~చంపెను. గుట్టము యొక్క నిశ్యాసవాయువులచే కొందరు ఎగిరి ద్వీపాంతరమందు పడిరి. మరికొందరు ఏనుగులు, అశ్వములు, రథములతో ధీకొని రణభూమియందు పడిరి.

గర్గ జఘునుః షష్ఠిశతం గర్గికోటిశతాయుతమ్
విశాలస్తు సహాస్రాణాం పంచవింశం రషే త్వరన్.

13

అయుతే ద్వేజఘూనాజో పుత్రాభ్యాం సహితః కవి:
దశలక్షం తథా ప్రాజ్ఞః పంచలక్షం సుమంత్రకః.

14

భా: గర్గులు యుద్ధరంగమున 60 వేలమంది బౌద్ధసేనము, గర్గుడు ఒకకోటి పదివేలమందిని,
విశాలుడు 25 వేలమందిని సంహరించిరి. తనపుత్రులతో కలసి కవి 20 వేలమంది శత్రువైన్యమును
సంహరించెను. అట్లే ప్రాజ్ఞుడు పదిలక్షలమందిని, సుమంత్రకుడు 5 లక్షలమందిని చంపెను.

జినం ప్రాపా హాసన్ కల్పస్తిష్టాగ్రే మమ దుర్గతే
దైవం మాం విధి సర్వాత్ శుభాశు భఫలప్రదమ్.

15

మద్భాణజాలభిన్నాంగో నిస్సుంగో యాస్యసి కయమ్.
న యావత్ పశ్య తావత్యం బంధూనాం లలితం ముఖమ్.

16

భా: పీమ్ములు కల్పిచిరువ్వుతో ‘ ఓదుర్ముతి ! ఎదురుగ నిలబడుము. శుభాశుభఫలముల
నిచ్చు దైవముగ నన్ను తెలుసుకొనుము. నాభాణములచే భిన్నమైన అవయవములు గలవాడమై తప్పక
నాశము పొందెదశ్రు. కనుక ఇంతలో బంధువులసుందర ముఖములను పీక్షింపుము ’ అని జినునితో
పలికెను.

కల్పేరితీరితం శ్రుత్వా జినః ప్రాపా హాసన్ బలీ
దైవం త్వద్మశ్యం శాస్త్రేతే వధోఽయమురరీకృతః:
ప్రత్యక్షవాదినో బోద్ధా వయం యాయం వృథాక్రమాః.
యది వా దైవరూపస్త్యం తథాప్యగ్రే స్థితా వయమ్
యది భేత్తాసి బాణామ్లుస్తదా బోద్ధైః కిమత్తతే.

17

భా: కల్ప మాటలు వినిన జినుడు మందహసము చేసి దైవము ప్రత్యక్షముగాదు.
ప్రత్యక్షవాదులగు మేము ప్రత్యక్షము కానిరాని నంగికరించము. నీవథ తథ్యము. నీజమయంతయు
వ్యద్దమే. నీవు దైవస్యరూపమే అయినచో మా ఎదురుగ నిలబడుము. నీవు బాణములతో
మమ్ములను చేదించదలచిన బౌద్ధగణము నిన్ను తమించునని పలికెను.

సోపాలంభం త్వయాభ్యాతం త్వయేవాస్తు స్థిరో భవ
ఇతి క్రోధాద్వాణిజాలైః కల్పిం ఘోరైః సమాపుణోతే.

18

19

సతు బాణమనుం వర్షం క్యం నిన్నేఱైర్కవద్దిమమ్
బ్రాహ్మం వాయష్మమాగ్నీయం పొర్కన్యం చాన్చుచాయుధమ్
కల్పైర్పర్శనమాతేణ నిష్పులాస్థిభవన్ జణాత్.

20

భా: తీరస్కార పూర్వవుగు పలికి నిందవాక్యములు నీవద్దనే ఉండనిమ్మి పీరముగముండుమని చెప్పి బొడ్డసైన్యము కల్పిని తీక్ష్ణములగు బాణములతో నాక్రమించెను. సూర్యకీరణములు మంచును నాశముచేయునట్లు కల్పి జినుని బాణవద్దమును నాశమూపించెను. బ్రహ్మత్రము, వాయవ్యాత్రము, అగ్నియాత్రము, మేఘాత్రము, ఇతర ఆత్రములన్నియు కల్పి దర్శనము చేతనే విషులమైనవి.

ಯಥ್ವಾಪರೆ ಬಿಜಮುಷ್ಟಂ ದಾನಮತ್ತೋ ತಿಯೆ ಯಥಾ
ಯಥಾ ವಿವೇಕ್ಂಸತಾಂ ದೇವಪ್ರಾದೃತ್ಯಿರ್ಭಿನ ಕೃತಾಪ್ಯಪರ್ವಾ:

21

కల్పిను తఁడుపొరూఢమపట్టత్వి కచేఱై గ్రహిత్
తతనో పేతతర్పుమ్మో తా [ముఖ్యాదావివ క్రుధా.

22

ಭಾ: ಈಷ್ವರಕ್ಕೆತಮಂದುನಾಟಿನೀಜಮುವಲೆ, ವೇದಮು ಚರವನಿ ಅಪಾತ್ರನಿಕಿವ್ಯಾನ ದಾನಮು ವಲೆಸತ್ಯರುಪದ್ವೇಪಮು ವಲನ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿಕೂಡಾ ನಿಪ್ಪಲಮೆಯಗುನು. ಕನುಕ ಅತ್ಯಂತಸ್ತಂಪಮುಲನ್ನಿಯು ನಿಪ್ಪಲಮೈವಿ. ಹೀಮುಳು ಕಲ್ಪಿ- ಎಗಿರಿಗಂತೆಸೆ ವೃಷಭಾರೂಢಾನೆ ಜಿನುನಿ ಕೆಳಮುಲನು ಪಟ್ಟುಕೊನೆನು. ಇತರು ಕೋಪಮುತ್ತೇ ಕೋಡಿಪುಂಜಲವಲೆ ಭಾನಿ ಮೀರ ಪಡೆರಿ.

పతిత్వాను కల్పికచం జగ్రాహ తత్కారం కరే

తత్సః సముత్క్రితో వ్యగ్రా యథా చాణూరకేశవో

23

ధృతపోన్నే ధృతకచో బుష్టావివ మహాబలో

యుయుధాతే మహావిరౌ జినకల్పు నిరాయథ.

24

భా: భూమిమీద జినుడు ఒకచేతితో కల్గి కేశములను, మరియొకచేతితో అతని చేతులను పట్టుకొనెను. భూమిమీద పడైన వద్దరు పైకిలేచి చాణారకేశవులవలె ఒకరినొకరు హస్తకేశములను పట్టుకొని మహావీరులు, మహాబలసంపన్నులు, నిరాయుధులగు జినకల్పులు బుముకములవలె పరసారము తలపడేరి.

తత్తః పర్మి_ మహాయోగి పదాముతేన తత్త_టిమ్

విధిజ్ఞ పొతయామూన తాలం మతగణ్ణో యథా.

25

ఓనం నిషతీతం దృష్ట్యై బోద్ధా హస్యేతి చుక్కుశుః

కల్పైః సేనాగణా విష్ణో జిహ్వాముర్ఖిహతారయః.

26

భాః మదపుటేము తాలవృక్షమును పికలించినట్టుకల్పై పౌరాతములతో జిమని ఉపిష్టుయేమును చీల్పి క్రిందపడువేసెను. నిషాతుడైన జినుని చూచి బోద్ధానైన్యము హోహోరములు వేసిరి. కల్పై సేన అనందమున కవధులు లేవు.

జినే నిషతీతే భ్రాతా తస్య శుద్ధోదనో బలీ

పాదచారి గదాపాణో కల్పైం హాంతుః ద్రుతం యయో.

27

కలిస్తు తం బాణవర్షైః పరివార్యై సమంతతః

జగ్గై పరవీరఫ్మొన్న గజమావృత్యై సింహావత్త.

28

భాః జినుడు పడిపోగా అతనిసోదరుడు మహోబలశాలియగు శుద్ధై దుషుగదను చేతబూని పౌదచారియై కల్పైని సంహరింప దలచి శీఘ్రముగ పరుగై తెను. అప్పుడు శత్రుభయంకరుడును ఉత్సాహముచే శుద్ధైదనుని అడ్డగించి గజమును చూచిన సింహమువలే గర్జించెను.

గదాహాస్తం తమాలోక్య పతిం స ధర్మవిత్ కవిః

పదాతిగో గదాపాణిస్తస్థా శుద్ధోదనాగ్రతః.

29

స తు శుద్ధోదనస్తైన యుయుథే థీమ విక్రమః

గజః ప్రతిగజేసేవ దంతాభ్యాం సగదావుభో.

30

యుయుధాతే మహావిరో గదాయుద్ధవిశారదో

కృతప్రతికృతో మత్తో నదంతో భైరవాన్ రవాన్.

31

భాః శుద్ధైదనుని గదాహాస్తునిగచూచి ధర్మవేత్త అయిన కవి గజమునుధి క్రిందికిదిగి గదాధారియై అతనిని ఎదుర్కొనెను. భయంకరముగ పరాక్రమము కల్పిన శుద్ధైదనుడు కవితో తలపడెను. దాయుద్ధ ప్రవీణులగు గదాధారులిద్దరు భయంకరశబ్దము చేయుచు రణోన్మత్తులై గదాయుద్ధము చేసిరి.

కవిస్తు గదయా గుర్మణ్ణై శుద్ధోదనగదాం నదన్

కరాదపాస్యాశు తయా స్పూయా వడస్యతా డయత్.

32

గదాహతేన నిషాతో విరిః శుద్ధోదనో భువి

పతిత్వాసహాసోత్థాయ తం జిష్మై గదయా పునః.

33

పథమ భాగము

భా: పిమ్మిటు కవినాదము చేయుచు గదాఫూతముచే శుద్ధోదనుని చేతినుండి గదను క్రిందికి పడ్డుచి వక్కష్టలమందు గదతో మోదెను. గదాఫూతముచే కొట్టబడి భూమిమీద పడిన శుద్ధోదనుడు వెంటనేలేచి గదతో కవిని కొట్టెను

సంతాదితేన తేనాపి శిరసా స్తంఖితః కవిః

34

న పపాత స్తితస్తుత స్తాణు వద్దిప్పావేందియః.

శుద్ధోదనస్తమాలోక్య మహాసారం రథాయుత్తైః

35

ప్రాప్తతం తరసా మాయా దేవిమానేతు మాయయౌ.

భా: గదా ప్రపోరముచే తలతిరిగిన వాడై కవినేలమీద పడకస్తోణునువలె అచేతనునిగమండెను. మహాబల పరాక్రమ సంపన్నులగు వేలకొలది సైనికులు చుట్టుముట్టినట్టు గమనించి శుద్ధోదనుడువెంటనే మాయాదేవిని ఆహ్వానించుటకు వచ్చెను.

యస్యా దర్శనమాత్రే దేవాసురనరాదయః

36

నిస్సారాః ప్రతిమాకారా భవంతి భువనాశయాః.

బోద్ధా శాద్ధోదనాద్యగై కృత్యా తామగ్రతః పునః

యోద్ధం సమాగతా మైళ్ళచ్ఛకోహి లక్షక్తిరవ్తుతాః.

37

భా: మాయాదేవిని చూచుటవలననే దేవతలు, అసురులు, నరులు మున్నగు ముల్లోకములవారు తేటోరహితులై ప్రతిమలవలె అచేతనులగుదురు. బోద్ధ గణము మాయను ముందుగుసుంచుకొని అసంఖ్యక సేనతో యుద్ధము చేయుటకు వచ్చిరి.

సింహాధ్వజోఘితరథాం పేరుకాక గణా వృతామ్

38

సర్వాత్మకత్తుజనసీం షడ్యర్థ పరిసేవితామ్.

నానారూపాం బలవతీం త్రిగుణవ్యక్తి లక్షితామ్

మాయాంనిరిక్ష్య పురతః కల్యిసేనా సమాపతత్.

39

భా: సింహాధ్వజముతోగూడిచ రథముగలది, కాక, గృద్రుగణముతో వ్యాప్తమయినది, సమస్త శస్త్ర, అస్త్రములను పుట్టించునది, కామకోధాది పద్మర్థమును సేవించునది, అనేక రూపములు ధరించునది, బలవతి, త్రిగుణ రూపము కల్గిన మాయను ఎదురుగచూచి కల్పిసేన క్రింద పడెను.

నిస్సారాః ప్రతిమాకారాఃసమస్తాః శత్రుపాణయః

కల్యిస్తానాలోక్యనిజాన్ భ్రాతృజ్ఞాతి సుహృద్జనాన్

మాయయా జాయయా జీర్ణాన్ విభురాసీత్తదగ్రతః.

40

ಭಾ: ಶಸ್ತ್ರಮಲು ಕಲ್ಲಿನ ಸೈನಿಕಲಂದರು ಪ್ರತಿಮಲ ವಹಿ ಸೌರರ್ಪಿಂತುತ್ತಿರಿ. ಭಾರ್ಯಯನು ಮಾಯಚೇ ತನಸೋದರುಲು, ಬಂಧುವರುಲು, ಸೈನಿಕರು ಹೀಗಿಲ್ಯಮನು ಪೊಂದುಟುಕೂಚಿ ಕಲ್ಪಿತ ಆಗೆ ಮುಂದು ವೆಡಲೆನು.

తామాలోక్య వరారోహం శ్రీరూపాం హరిరీశ్వరః

నొ ప్రియేవ తమాలోక్కు ప్రవిష్టతన్ను విగ్రహం.

41

తొమనాలోక్క లే బౌద్ధ మాతరం కతిధా వరాణ

రురుదుః సంఘకో దీనా హొనస్వబలహౌరుషాః

42

భా: మనోహర రూపము కల్గిన మాయను శ్రీహరి చూడగనే , మాయకూడ ప్రియురాలివలె ఆస్క్రితో అతనిని చూచి శ్రీహరి శరీరమందు లీనమయ్యును . తల్లియుగు మాయను గానక బోధనేన వౌరుష హీనుతే ఆరంభము చేయసాగిరి.

విస్తుయావిష్టమనసః క్రగతీయమథా|బువన్

కల్పించాలన్న సమయంలో కనేన సముత్సాహనిజ్ఞాన జనాన్.

43

నిశాతమసిమాదాయ మేచ్చాన్ హంతుం మన్మో దద్వా

సన్నద్ధం తురగారూఢం దృఢహస్తధృతత్తరుమ్

44

భా: ఆశ్రూర్యచక్తితులయిన బోద్ధగణము మనత్తలి మాయ ఏష్వరుడని ప్రశ్నించుకొనిరి. కల్పితున్నాన్నమును దృష్టిస్థారించి స్మిద్మము చేసేను. వాడియైన కత్తితీసుకొని ఫ్లేచ్చులను చంపవలెను : కోరికతో గుణ్ణముని ధిర్పోంచి ఖడముధరించి బయలుదేరెను.

ధనుర్మిష్టంగమనిశం బాణజాల | ప్రకాశితమ్

ధృతహస్తను త్రాణగో ధాజులి విరాజితమ్.

45

మేఘాపర్యాపత్తారాభం దంశనస్వర బిందుకమ్

కిరీటకోటి విన్యస మణిరాజ విరాజితమ్.

46

కామినీ యనానంద పండ్చారస మరదిరమ్

విపులమై విషేషాంగిప రూఢు కట్టాడుకమ్.

17

ಭಾ: ಬಾಣಸಮುದ್ರಾಯಮುಚೇ ಧನಸ್ವ), ಅಮೃತಲಪಾದಿ (ಪ್ರಕಾಶಿಂಚಮನ್ವ)ವಿ. ಶರೀರ ರತ್ನಕಮಗು ಕವಚಮುಚೇ ಶರೀರಮು, ವಿಂಟೆಸಾರಿ ದೆಖ್ಚಿ ತಾಕಕುಂಡುಟಕೈ ಚೇತಗಳ್ಳುಕೊನು ತೋಲುಚೇ ಅಂಗುಳಲು ಭಾಸಿಂಚಮನ್ವ)ವಿ. ನೀಲಮೇಷುನಿ ಮೀರನಕತ್ತಮುಲವತೆ, ಕವಚಮುಷ್ಪೈ ಸ್ವರ್ವ ಬಿಂದುಪುಲು ಕೋಭಿಲ್ಲಾಮನ್ವ)ವಿ. ಕಿರೀಟನುಯೊಕ್ಕ ಅಗ್ರಭಾಗಮಂಡು ಅನೆಕಮಣಿಲು ವಿರಾಜಿಲ್ಲಾಮನ್ವ)ವಿ. ಕಲಿ (ವಿಶ್ವಣಾಮುಲುಕಾಮಿನೀ

నయనానందదాయకములు, శత్రువుకములను విష్ణువుచేయుటలో పరుపములైనవి.

నిజభక్తజనోల్లాస సంవాస చరణాంబుజమ్

నిరీక్ష కల్పిం తే బౌద్ధాస్తత్రసుర్ధర్మనిందకాః

జహ్నముః సురసంఘుః భే యాగాపూతిపుత్రాశనాః.

48

సుబలమిలనహ్నర్థః శత్రునాశైకతర్థః

సమరవరవిలాసః సాధుసత్కారకాశః

స్వజనదురితహర్మా జీవజాతస్యభర్తా

రచయతు కుశలం వః కామపూర్వావత్తారః.

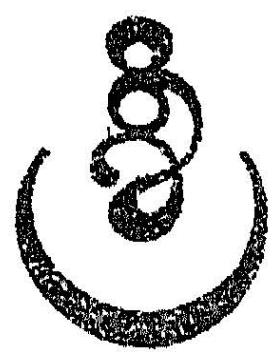
49

భా: నిజ భక్తజనమునకుల్లాసము కలుగజేయు పాదపద్మములు కల్గిన కల్పిని చూచి భర్మనిందకులగు బౌద్ధులు వ్యాకులపడే రి. యజ్ఞయాగములను నిర్వహించుటవలన హోమద్రవ్యము లభించునని దేవతలు సంతసించిరి. శత్రునాశమును ప్రధానముగ కోరువాడు, మహాసంగ్రామమున విలాసపూర్వకముగ యుద్ధము చేయువాడు, సాధుసత్కారమున కవతరించినవాడు, స్వజన దుఃఖాశకుడు, సాధుజనకామనలను పూరించుటకవతరించిన కల్పిభగవానుడు మీకు మంగళము చేయుగాక.

ఇతి శ్రీకల్పి పురాణేష్ట భాగవతే భవిష్య
ద్వితీయాంశే బౌద్ధ యుద్ధో నామ
సప్తమోషాధ్యాయః

ఇది భాగవతానుబంధము భవిష్యమునగు
శ్రీకల్పి పురాణమున ద్వితీయాంశమున
బౌద్ధ యుద్ధమును సప్తమాధ్యాయము.

★ ★ ★

కల్ప పురాణము

ద్వాతీయ భాగము

అనువక్త

బ్రిం॥ శ్రీపాద సత్యనారాయణ మర్మ

సంపాదకురాలు

శ్రీమతి. ఎస్. వి. పుటోళ్లరి

తిరుపతి

కల్గి పురాణము- ద్వితీయ భాగము

విషయసూచిక

తృతీయాంశము

	పుటు
1. కల్గి మేఘులను సంహరించుట	2-1
2. కుథోదరిని సంహరించి కల్గి మునులను దర్శించుట	2-9
3. సూర్య వంశ వ్యాధినము- శ్రీరామ చరితము.	2-17
4. చంద్రవంశ వ్యాధినము.	2-30
5. కృత యుగమనము.	2-37
6. కృత సేనలు యుద్ధ మెనర్చుట.	2-41
7. కోక ఏకోకాదుల వధ.	2-49
8. కల్గి సేనలు శశిధ్వజునితో యుద్ధ మెనర్చుట	2-55.
9. ధర్మడు, కల్గి, కృత యుగములు యుద్ధమునకు వచ్చుట	2-63
10. కల్గి రమను వివాహము చేసికొనుట	2-67
11. శశిధ్వజుడు తన జాతి స్నేహత్వమును గూర్చి రాజులకు చెప్పుట	2-73
12. భక్తి భక్త మాహాత్ముల్ని	2-81
13. శశిధ్వజుడు చెప్పిన చక్ర మరణాఖ్యానము	2-87
14. విషకణ్య మోత్తము- ధర్మప్రవృత్తి.	2-93
15. మాయాస్తవము.	2-99
16. విష్ణుయశుడు మోత్తము నొందుట- రామదర్శనము.	2-103
17. రుక్మిణీ ప్రతము.	2-112
18. కల్గి వ్యాధినము.	2-120
19. కల్గి నిర్వాణము.	2-125
20. గంగాస్తవము.	2-131
21. విషయసూచి-ఫలశ్రుతి.	2-135

కల్ప పురాణము

తృతీయాంశము - ప్రథమాధ్యాయము

సూత ఉచాచ.....

తతః కల్ప రైత్తిచ్ఛగణాన్ కరవాలేన కాలితాన్

బాణైః సంతాడితా నన్యా ననయ ద్వమసాదనమ్.

1

విశాఖయూషోఽపి తథా కవిప్రాజ్ఞసుమంత్రకాః

గార్భ భార్భ విశాలాద్య మేఘాన్ నిన్య ర్షమజయమ్.

2

భాః సూతుడు పరికెను. పిమ్మట కల్పమేఘులలో కొందరిని కరవాలముతో ఖండించి, మరికొందరిని బాణములతో కొట్టి యమపురికి పంపెను. అట్లే విశాఖ యూష, కవి, ప్రాజ్ఞ, సుమంత్రక, గార్భ్య, భార్భ్య, విశాలాదులు మేఘులను యమసదమునకు పంపిరి.

కపోతరోమా కాకాషః కాకకృష్ణాదయో ఇపరే

బౌద్ధః శాద్భోదనా యాతా యుయుధుః కల్పసైనికైః.

3

తేషాం యుద్ధ మభూద్భోరం భయదం సర్వదేహిసామ్

భూతేశానందజనకం రుధిరారుణకర్మమ్.

4

భాః కపోతరోమ, కాకాష, కాకకృష్ణాదులు, శాద్భోదన గణము వచ్చి కల్పసైనికులతో యుద్ధము చేసిరి. సర్వప్రాణులకు భయముగొల్పు రీతిలో భయంకరముగ యుద్ధము జరిగెను. రక్తప్రవాహముచే యుద్ధభూమి బురద ఆయైను. యుద్ధము భూతనాథున కానందదాయకమైనది.

గజాశ్వరథసంఘూనాం పతతాం రుధిరస్నాపిః

స్నవంతీకేశ్వివాలా వాజిగ్రాహః సుగాహికా.

5

ధనుస్తరజ్ఞా దుష్టారా గజరోదఃప్రహాహిణీ

శిరఃకూర్మా రథతరిః పాణిమీనా సృగాపగా.

6

భాః రణరంగమున క్రిందపడుచున్న గజ, అశ్వ, రథికుల రక్తము ప్రవోంచు చున్నది. అందుకేశములుశైవాలము (నాచు) వలెనున్నవి. అశ్వములనెడి జలజంతువులు రక్తప్రవాహమున మునిగిషోవు చున్నవి, ఇందు ధనుస్సులు తరంగములవలె, ఏనుగులు దాటుటకు కష్టమయిన

రక్తనది మీద నిర్వించిన వంతెన వలె, తెగిపడిన శిరస్సులు తాబేళ్ళవలె, చేతులు మీనములు, వలె కన్నించు చున్నాయి.

ప్రఘృత్తా తత్త్త బహుధా హర్షయంతో మనస్యైనామ్

దుందుభేయరవా ఫేరు శకున్సానందదాయినీ.

7

గజైర్జా నరై రశ్యాః ఖరైరుష్టోః రథైః రథాః

నిపేతు రాష్ట్రభిన్నాంగా శ్చిన్నబాహ్వాంఫ్లొకంధరాః.

8

భా: దుందుభిసంబద్ధ ధ్వనులతో గూడిన రుధిర ప్రవాహము నక్కలు, గ్రద్దలకు ఆనందము నిచ్చు చున్నది. దీనిని చూచి సాధుగణము నంతో పైంచిరి. గజ, అశ్వ, ఖర, రథముల నధిరోహించిన వారు పరస్పరము తలపడగ బాణాఫూతములచే బాహువులు, చరణములు, శిరస్సులు తెగి క్రింద పడినవి.

భస్మై గుంటుతముఖ్యా రక్తవస్త్రో నివారితాః

వికీర్ణకేశాః పరితో యాంతి సన్యాసినో యథా.

9

వ్యగ్రాః కేఱాపి పలాయనై యాచంత్యస్యై జలం పునః

కల్పసేనాశగముణ్ణా మ్లేచ్ఛా నో శర్వ లేభిరే.

10

భా: మ్లేచ్ఛులు సన్యాసులవలె భస్మైముచే ఆచ్ఛాదితముఖము గలవారై రక్తవస్త్రమును ధరించి, చింపిరికేశములు గలవారై యుద్ధశ్శైతము నుండి తప్పించుకోసాగిరి. వ్యగ్రులై కొందరు పాగిపోగా వురికొందరు దాహార్తులై జలవును యాచించిరి... కల్పసేన బాణాప్రహారములకు మ్లేచ్ఛులు నిలబడలేకపోయిరి.

తేషాం త్రైయో రథారూధా గజారూధా విహంగమాన్

సమారూధా హయారూధా ఖరోష్ట్రవృష్టవాహనాః.

11

యోద్ధాం సమాయయ స్త్యక్ష్వా పత్యపత్యసుఖాశ్రయాన్

రూపవతోఽయువతోఽఽ ఉత్తిబలవత్యాః పతిప్రతోః.

12

భా: మ్లేచ్ఛ సైనికులు పరాజితులగుచుండిరి. వారి భార్యలు రథములు, గజములు, పత్థలు, గుట్టములు, గాడిదలు, ఒంచెలు, ఎద్దులు మొదలగు వానినెక్కి యుద్ధముచే యుటుకు రణభూమికి వచ్చిరి. రూపవతులు, బలవతులు, పతిప్రతలగు స్త్రీలు పుత్రి, సంతాన సుఖములను పీడిచి యుద్ధమునకు సిద్ధపడిరి.

ద్వాతీయ భాగము

నానాభరణ భూషాధ్యః సన్నద్ధా విశదప్రభాః

ఖద్గశక్తి ధనుర్వాకొ వలయాక్తకరాంబుజాః.

13

సైవరిణ్యోఽ ప్యుతికామినోఽ పుంశ్వల్యశ్చ పతివ్రతాః

యయు రోఽద్ధం కల్పిసైన్యోః పతీనాం నిధనాతురాః.

14

భా: వివిధములయిన ఆభరణములచే అలంకరింపబడి ఖద్గము, భల్లము, ధనస్సు, బాణములకు తోడుగాజులచేతులతో సిద్ధమైరి. అత్యంత రమణీయమగు రూపము కల్గిన స్త్రీలలో కొందరు స్వేచ్ఛగ తిరుగువారు, మరికొందరు పతివ్రతలు. భర్తల మరణముచే పీడితులయిన స్త్రీలు కల్పిసైన్యముతో తలపడుటకు వచ్చిరి.

మృద్భస్మకాప్షచిత్రాణాం ప్రభుతామ్మాయశాసనాత్

సాజ్ఞాత్ పతీనాం నిధనం కిం యువతోఽపి సేహిచే.

15

తాః త్రైయః స్వపతీన్ బాణభిన్నాన్ వ్యాకులితేంద్రియాన్

కృత్మాపశ్చ ద్యౌయుధిరే కల్పిసైన్యో భ్రూతాయుధాః.

16

భా: అచేతనములగు వస్తువుల నాశమును కూడా సహించని యువతులు సాజ్ఞత్తు భర్తల మరణమును ఎట్లు సహించగలరు? బాణములచే విగతజీవులగు తమ భర్తలను చూచి మైళ్ళచ్చ స్త్రీలు ఆయుధములు చేతబూని కల్పిసైన్యముతో యుద్ధము చేసిరి.

తాః త్రై రుద్మీక్ష్య తే సర్వో విస్మయస్మృతమానసాః

కల్పి మాగత్య తే యోధాః కథయామాసు రాదరాత్.

17

త్రైణా మేవ యుయుత్సునాం కథాః శ్రుత్మాపహమతిః

కల్పిః సముదితః ప్రాయాత్ స్వసైన్యోః సానుగోరథైః.

18

భా: మైళ్ళచ్చ స్త్రీలు యుద్ధము చేయుటను చూచి ఆశ్చర్యచక్కితులయిన కల్పి సైనికులు కల్పిని సమీపించి పృత్తాంత మంతయు నివేదించిరి. యుద్ధము చేయు స్త్రీలను గూర్చి వినిన కల్పి రథము నెక్కి అనుచరులతో యుద్ధభూమికి వెడలెను.

తాః సమాలోక్య పద్మేశః సర్వశస్తాత్త్రధారిణీః

నానావాహనసంరూధాః కృతపూర్వాహః ఉపాచ సః.

19

కల్పి రువాచ.....

రే త్రైయః శృష్టితాస్మాకం వచనం పథ్య ముత్తమ్

త్రైయా యుద్ధేన కిం పుంసాం వ్యవహారోఽత విద్యతే.

20

భా: అనేక విధములగు అస్త్రశస్త్రములను ధరించి, అనేక వాహనముల నధిరోహించి, వ్యాహారచన చేయుట యందు సమర్థులయిన వ్యోచ్చస్త్రీలను చూచి కల్ప ఇట్లు పరికెను. ఓయువతులార! మీకు హితకరములగు మాటలను చెప్పేదను వినుడు. స్త్రీలతో పురుషులు యుద్ధము చేయుట ఉచితము గాదు.

ముఖేషు చంద్రబింబేషు రాజితాలక పంక్తిషు

21

ప్రహారిష్యంతి తైత్తి నయనానందదాయిషు

విభ్రాంతతారభ్రమరం నవకోకనదప్రభమ్

దీర్ఘాపాంగేషణం యత్త తత్త కః ప్రహారిష్యతి. 22

భా: ముంగురులతో ప్రకాశించేడి చంద్రబింబము వంటి నేత్రానందదాయకములగు ముఖములైవడు ప్రహారము చేయగలడు? (ఆయుధములతో గాయము చేయగలడు) వికసించిన పద్మముల వంటి నేత్రములలో నల్లగ్రుడ్లు అనెడు భమరములు విహారించు చున్నవి. అట్టి నేత్రములతో గూడిన ముఖములైవడు కొట్టుగలడు?

వక్షోజశంభూ సత్తార హారవ్యాల విభూషితో

23

కందర్వదర్వదలనో తత్త కః ప్రహారిష్యతి?

లోలలీలాలకవాత చకోరాక్రాంత చంద్రికమ్

ముఖచంద్రం చిహ్నాహినం కస్తం హంతు మిహార్తతి?. 24

భా: మీహృదయమునవక్షోజరూపపరమేశ్వరుడు శోభిల్లు చున్నాడు. సుందరహరూమనెడి సర్వముతో కుచములు శోభిల్లు చున్నవి. మదనుని దర్శమును హరించు వక్షఃస్తులములైవడు కొట్టుగలడు?

స్తనభారభరాక్రాంత నితాంతక్షీణమధ్యమమ్

25

తనులోమలతాబంధం కః పుమాన్ ప్రహారిష్యతి?

నేత్రానందేన నేత్రేణ సమావృత మనిందితమ్

జమునం సుఫునం రమ్యం బాణైః కః ప్రహారిష్యతి?

26

భా: సూక్ష్మ రోమరాజితో కూడి, స్తనభారముచే వంగిన, కృశించిన నడుమును ఏ పురుషుడు బాధించ గలడు? నేత్రానందదాయకముగు పట్టుచీరతో కప్పబడిన అనింద్యము, మనోహరమునగు ఘన జిఘునమును ఎవడు భాణములతో కొట్టుగలడు?

ద్వితీయ భాగము

ఇతి కల్పే ర్వచః శ్రుత్యౌ ప్రాహస్త్య ప్రాహసు రాదృతాః
అస్త్రాకం తం పతీన్ హంసి తేన నష్టో వయం విభో
హంతుం గతానా మస్తాణి కరాణై వాగతా న్యైత.

27

ఖద్దశక్తిధనుర్వాణ శూలతో మరయష్టయః
తాః ప్రాహసః పురతో మూర్తాః కార్త్రస్య రవిభూషణాః .

28

భాః కల్పే మాటలు వినిన మ్యేచ్చస్త్రీలు మందహసము చేసి ఓదేవ! మాభర్తలను నీవు
చంపుట వలన మేము సర్వము కోల్పోయితిమని పలికి కల్పిషై దాడి చేసిరి. వారు ప్రయోగించిన
అస్త్రములు తిరిగి వాళ్ళ చేతులలోనికే వచ్చినవి. ఖద్దము, భల్లము, ధనుస్సు, బాణము, శూలము
తోమరము, యష్టిమున్నగు ఆయుధములు రూపమును ధరించినవై మ్యేచ్చస్త్రీలతో ఇట్లు పలికినవి.
శస్తాష్టాయైచుః.....

య మాసాద్య వయం నార్యై హింసయామః స్వతేజసా
త మాత్రానం సర్వమయం జొనీత కృతనిశ్చయాః .

29

త మీశ మాత్రునా నార్యః చరామో య దనుజ్ఞయా
యత్కృతా నామరూపాది భేదేన విదితా వయమ్.

30

భాః శస్త్రములు పలికినవి. ఓ యువతులార! మేము ఎవరి వలన తేజమును పొంది,
దానిచే ప్రాణులను హింసించు చున్నామో అతనినే సర్వేశ్వరునిగ నిశ్చయముగ తెలుసుకొనుడు.
పరమేశ్వరుని ఆదేశానుసారమే మేము వ్యవహారించు చున్నాము. వాని వలననే నామరూపాది భేదము
నొంది ప్రసిద్ధికెక్కితిమి.

రూపగంధరసస్వర్ష శబ్దాద్య భూతపంచకాః
చరంతి యదధిష్టానాత్ సోఽయం కల్పిః పరాత్రుకః.
కాలస్వభావసంస్కార నామాద్య ప్రకృతిః పరా
యస్యైచ్ఛయా సృజి త్యండం మహాపాంకారకాదికాన్.

31

భాః పృథివి, జలము, తేజస్సు, వాయువు, ఆకాశములనెడి పంచమహాతముల
నాశంయించి రూపరస గంధస్వర్ష శబ్ద గుణము లున్నవి. కల్పిపరమాత్మనాశంయించి
భూతపంచకము తన కార్యములను నిర్విటించు చున్నది. కాలము స్వభావము సంస్కారము నామము
ఆదిగా గల పరాప్రకృతి పరమేశ్వరుని ఇచ్చామాత్రముచే మహత్తత్త్వ, అహంకార తత్త్వాది సమస్త
బహుండమును సృజించు చున్నది.

యన్నాయయా జగద్వ్యాత్రో సర్వస్థిత్యంతసంజ్ఞితో
య ఏవాద్యః స ఏవాంతే తస్యాయః సోఽయ మీశ్వరః.

33

అసో పతిర్మై భార్యాఉహ మస్య పుత్రాప్తబాంధవాః
స్వపోవైపమాస్తు తన్నిష్టో వివిధా శ్చైంద్రజాలవత్.

34

భాః పరమేశ్వరుని మాయవలననే స్ఫైష్టితి లయరూపమగు యాత్ర జరుగుచున్నది.
స్ఫైష్టి ఆద్యంతములకు మూలభూతుడు పరమేశ్వరుడే. నాభర్త, నాభార్య, నాపుత్రుడు, నా
ఆప్తబంధువులు మున్నగు మమకారములు స్వప్నతుల్యములు. ఇంద్రజాలము వలె ఇవన్నియు
పరమేశ్వరుని లీలలే.

స్నేహమోహనిబంధానాం యాతాయాతదృశాం మతమ్

35

న కల్గి సేవినాం రాగద్వేషవిద్వేషకారిణామ్

కుతః కాలః కుతో మృత్యుః క్వయమః క్వాస్తి దేవతాః

స ఏవ కల్గి ర్భగవాన్ మాయయా బహులీకృతః.

36

భాః స్నేహమోహముల అధీనములు యాతాయాతము లను దృష్టికల్గి, రాగద్వేషములను
విద్వేషించు కల్గి సేవకులకు అసత్యములగు విషయములు దృష్టికి రావు. కాలము, మృత్యువు,
యముడు, ఆహంకారము, దేవతలు ఎక్కుడి వారు? అన్నియు కల్గి భగవానుని మాయాధీనములే.

న శస్త్రాణి వయం నార్యః సంప్రహార్య న చ క్వచిత్

37

శత్రుప్రహర్త్వభేదోఽయ మవివేకః పరాత్మనః.

కల్గిదాసస్యాపి వయం హంతుం నార్థాః కథోదృతమ్

38

హనిష్టోమో దైత్యపతేః ప్రహ్లాదస్య యథా హరిమ్.

భాః ఓవనితలార! మేము శస్త్రములము కాదు. ప్రహోరము చేయుశక్తి మాకు
లేదు(సంప్రహార్యలు ఎవరూలేరు). శస్త్రములు, శస్త్రములను ప్రయోగించువాడు అనుభేదము
పరమాత్మయేక్కమాయా కల్గితము. అంతయు పరమాత్మయే. భక్తుడగు ప్రహ్లాదుని ప్రార్థన
నాలకీంచి హిరణ్యకశిషుని సంహరించుటకు నృసింహావతారమెత్తిన శ్రీహరిని శస్త్రములయిన
మేము ఏమియు చేయలేకపోయినట్లు కల్గి భక్తులను కూడ చంపుటకు మేము అసమర్థులము.

ఇత్యస్తాణాం వచః శ్రుత్వా త్రైయో విస్మృతమానసాః

39

స్నేహమోహనిర్మక్తా స్తం కల్గిం శరణం యయః

ద్వితీయ భాగము

తాః సమాలోక్య పద్మేశః ప్రణతా జ్ఞాననిష్టయా
ప్రోవాచ ప్రహసన్ భక్తియోగం కల్పుషనాశనమ్.

40

భాః అప్తముల వచనములను వినిన శ్రీలు ఆశ్చర్యచక్కిత్తలై స్నేహమోహములను విడిచి కల్పిని శరణుపొందిరి. భక్తిశ్రద్ధలతో నమస్కరించిన మైళ్ళచ్ఛశ్రీలను చూచి పద్మేశుడు మందహసము చేసి పాపనాశకమగు భక్తియోగమును వివరించెను.

కర్మయోగం చాత్మనిష్టం జ్ఞానయోగం ఖిదాశ్రయమ్

నైష్ప్రయ్యలక్షణం తాసాం కథయామాస మాధవః.

41

తాః త్రైయః కల్పినదిత జ్ఞానేస విజితేంద్రియః

భక్త్యై పర మహాపు స్తదోయిగినాం దుర్లభం పదమ్.

42

భాః కల్పి కర్మయోగ, జ్ఞానయోగములను వివరించగ, మైళ్ళశ్రీలు జ్ఞానసంపన్నలై ఇంద్రియములను జియించి దుర్లభమగు మోత్కమును పొందిరి.

దత్తోమోత్కం మైళ్ళచ్ఛబోద్ధప్రియాణాం

కృత్వాయుద్ధం భైరవం భీమకర్మ

హత్వా బౌద్ధాన్ మైళ్ళచాసంఘాంశు కల్పి

స్నేషాం జోయితిః స్థాన మాపూర్వ రేజే.

43

యే శృంగారంతి వదంతి బౌద్ధనిధనం మైళ్ళచ్ఛక్షయం సాదరా

ల్లోకాః శోకహారం సదా శుభకరం భక్తిప్రదం మాధవే

తేషా మేవ పున ర్న జన్మమరణం సర్వార్థసంపత్కరం

మాయామోహవినాశనంప్రతిదినం సంసారతాపచ్ఛిదమ్.

44

భాః కల్పి మైళ్ళలతో భయంకరముగ యుద్ధము చేసి వారిని సంహరించెను. పీమ్మిటు మైళ్ళశ్రీలకు మోత్కమునోసగి వారిని, మైళ్ళగణమును జోయితిర్మయ స్థానములకు పంపి శోభిల్లెను. మైళ్ళలనాశ వృత్తాంతమును భక్తిశ్రద్ధలతో చెప్పినను వినినను సమస్త పాపములు దూరమగును. వారు ఎల్లప్పుడు శుభములను పొందుదురు. మాధవుని యెడ భక్తి కల్పును. వారికి జననమరణము లుండవు. సమస్త ఐశ్వర్యములు లభించును. మాయ అనెడిమోహముతోలగి సంసారతాపములు దూరమగును.

అతిశ్రీ కల్ప పురాణేం ను భాగవతే భవిష్య
తృతీయాంశే:

మైచ్ఛ నిధనం నామ ప్రథమోఽధ్యాయః

ఇది శ్రీభాగవతానుబంధము భవిష్యమునగు
శ్రీ కల్ప పురాణమున తృతీయాంశమున
మైచ్ఛ నిధన మను ప్రథమాధ్యాయము.

కల్పరాణము

తృతీయాంశము - ద్వితీయాధ్యాయము

తతో మైచ్ఛన్ బౌద్ధగణాన్ విజిత్య సహస్రనిక్తః

ధనాన్యదాయ రత్నాని కీకటాత్ పున రావ్రజత్.

1

కల్పః పరమతేజస్వి ధర్మాం పరిరక్షకః

చక్రతీర్థం సమాగత్య స్నానం విధివ దాచరత్.

2

భా: బౌద్ధులను మైచ్ఛగణమును జయించి కల్పి ధన రత్నములను గ్రహించి ససైన్యాడై కీకటపురము నుండి తిరిగి వచ్చేను. పీమ్మిటు పరమతేజస్వి, ధర్మరక్షకుడను కల్పి చక్రతీర్థమునకు వచ్చి) విధిపూర్వకముగ స్నానమాచరించెను. (లక్ష్మీసమీపమందలి నైమిశారణ్యము(నీమిశార్ అని ఇప్పుడు వ్యవహారము)దగ్గర చక్రతీర్థముననది ఒక సరోవరము)

భాతృభి ర్లోకపాలాభై ర్భపూభిః స్వజనైరణ్యతః

సమాయాతాన్ మునీం స్తత్ దదృశే దీనమానసాన్.

3

సముద్భియాగతాం స్తత్ పరిపాహి జగత్వతే

ఇత్మృక్తవంతో బహుధా యే తా నాహా హరిః పరః.

4

భా: లోకపాల సదృశులను తన సోదరులతో, ఆత్మియులతో చక్రతీర్థదేశమున ఉండగ కల్పి దీనమనస్తులను కొందరి మునులను చూచెను. భీతితో వచ్చిన మునులు ఓ జగత్వతీ! మమ్ములను కాపాడు మని వేడుకొనగ శ్రీపారి వారితో ఇట్లు పరీకును.

వాలభిల్యాదికా నల్వకాయాన్ చీరజటాధరాన్

వినయావనతః కల్పి స్తానాహా కృపణాన్ భయాత్.

5

కస్త్రా ద్యుయం సమాయాతాః కేన వా భీషితా బత

తమహాం నిహనిష్ట్యామి యది వా స్యాత్ పురందరః

6

భా: అల్పపరిమాణము గల దేహముతో గూడి, నారబట్టులు గట్టిన జటాధారులను వాలభిల్యాది మునులు భయభీతులు కాగా కల్పి వినయావనతుడై వారితో ఇట్లు పరీకును. మీరు

ఎక్కుడి నుండి వచ్చిరి? ఎవరు మిమ్మి భయపెట్టిరి? చెప్పుడు. దేవరాజైనను సరే అతనిని నాశము చేయగలను.

ఇత్యాశ్రుత్య కల్పవాక్యం తేనో ల్లాసితమానసాః

జగదుః పుండరీకాషం నికుంభదుహితుః కథాః

7

మునయ ఊచుః.....

శృంగా విష్ణుయశః పుత్ర! కుంభకర్ణుత్యజాత్యజా

కుథోదరీతి విఖ్యాతా గగనార్ధసముట్టితా.

8

భాః కల్ప వచనములను విని ఉల్లాసభరితులై మునులు రాక్షసియగు నికుంభపుత్రిక వృత్తాంతమును పుండీరీకాషునకు నివేదించిరి. విష్ణుయశోనందన! కుంభకర్ణుని పుత్రుడగు నికుంభుని పుత్రిక కుథోదరి. ఆమె బృహదాకారముగలది.

కాకంజస్య మహిషీ వికంజజననీ చ సా

హిమాలయే చ శిరఃకృత్యా పాదౌ చ నిషధాచలే

శేతే స్తనం పాయయంతీ వికంజం ప్రస్నుతస్తనీ.

9

తస్యా నిఃశ్వాసహతేన వివశా వయ మాగతాః

దైవేనైవ సమానీతాః సంప్రాప్తా స్వ్యత్వదాస్పదమ్

మునయో రకణీయాస్తే రక్షస్సు చ విపత్తు చ.

10

భాః కాకంజుని భార్య, వికంజుని తల్లియగు రాక్షసి కుథోదరి హిమాలయమున శిరస్సు), నిషధాచలమున పాదములుంచి తన పుత్రునికి పాలిచ్చుచు పరుండినది. ఆమె యొక్క నిఃశ్వాసములచే వివశులమై ఇక్కడకు వచ్చితిమి. ఇక్కడకు మా రాక దైవికముగ జరిగినది. నీ పాదపద్మములు లభించినవి. ఆపదలనుండి రాక్షసులబారి నుండి మునులను నీవు రక్షించువుగదా!

ఇతి తేషాం వచః శ్రుత్య కల్పః పరపురంజయః

సేనాగణైః పరివృతో జగామ హిమవద్దిరిమ్.

11

ఉపత్యకాం సమాసాద్య నిశా మేకాం నినాయ సః

ప్రాతర్థిగమిషుః సైన్యై ర్ఘ్రదృశేషీరనిమ్మగామ.

12

భాః శత్రుపురములను జంయంచెడి కల్ప మునుల వూటులు విని సైన్యముతో హిమాలయమునకు వెడలెను. పర్వతమునకు క్రిందనున్న సఫీపభూమికి వెళ్లి అక్కడ ఒక రాత్రి

ద్వితీయ భాగము

గడిపెను. ప్రాతఃకాలమున సైన్యముతో ప్రయాణము చేయవలెనునుకొను చుండ త్షీరనదిని చూచెను.

శంబేందుధవళాకారాం ఫేనిలాం బృహతీం ద్రుతమ్

చలంతీం వీష్ట్యతే సర్వే స్తంభితా విస్మయాన్వితాః. 13

సేనాగణగజొశ్వాది రథయోధైః సమావృతః

కల్పిస్తు భగవాం స్తత్ర జ్ఞాతార్థోఽపి మునీశ్వరాన్. 14

భా: శంఖమువలె చంద్రునివలె తెల్లునిది, నురుగుతో కూడినది, బృహదాకారము కల్గినదై వేగముగ ప్రవోంచు త్షీరనదిని చూచి కల్పి సేవకులు ఆశ్చర్యచక్కిత్తులై నిశ్చేష్టులయిరి. పీమృట గజ, అశ్వ, రథాది విభిన్న యోద్ధలతో గూడిన కల్పి సర్వజ్ఞుడైనను త్షీరప్రవాహము గూర్చి మునుల నడిగెను.

పప్రచ్ఛ కా నది చేయం కథం దుగ్ధవహాభవత్

తే కల్పేస్తు వచః శ్రుత్వా మునయః ప్రాహు రాదరాత్. 15

శృంగా కల్పే పయస్విత్వాః ప్రభవం హిమవద్దిరౌ

సమాయతా కుథోదర్యాః స్తనప్రస్వవణా దిహ. 16

భా: ఈనది పేరేమి? ఇందు దుగ్ధమేల ప్రవోంచు చున్న? దని కల్పి ప్రశ్నించగా మునులు అదరముతో ఇట్లు పలికిరి. ఓకల్పి! కుథోదరియను రాత్మసి యొక్క స్తనము నుండి ప్రవించు త్షీరము హిమాలయ పర్వతముల నుండి ప్రవోంచుచు నదిగ మారినది.

ఘుటికాసప్తకై శ్చాన్యా పయో యాస్యతి వేగితమ్

హీనసారా తథాకారా భవిష్యతి మహామతే. 17

ఇతి శ్రుత్వా మునీనాం తు వచనం సైన్మిత్తైః సహా

అహా కిమస్య రాక్షస్యాః స్తనా దేకా త్వయం నదీ. 18

భా: ఏడుఘుడియల తరువాత మరియుకనది వేగముగ ప్రవోంచగలదు. (రెండవస్తనము నుండి) మొదటిది పయోహినమై తథాకారము కాగలదు. మునుల వచనములు వినిన కల్పి “ఒక్కస్తనము నుండియే ఇంతటి నది ప్రవోంచుచున్నదా” యని ఆశ్చర్యపడెను.

ఏకం స్తనం పాయయతి వికంజం పుత్ర మాదరాత్

న జానేఉస్యాః శరీరస్య ప్రమాణం కతిథా భవేత్. 19

బాలం వాఉస్యా నిశాచర్య ఇత్యాచు ర్యాస్మయాన్వితాః

కల్పిః పరాత్మాసన్నహ్యా సేనాభిః సహసా యయౌ. 20

భా: ప్రేమతో ఒక్కస్తనము త్రాగించుట వలన పుత్రుడగు వికంజుడు ఎంత పరిమాణము కల్గియుండునో ఊహకందుట లేదు. రాత్మసి బలమెంతటేదో గదాయని అందరు ఆశ్చర్యపడిరి. పిమ్మట సైవ్యముతో గూడి కల్ప తొందరగ రాత్మసి యున్న దేశమునకు బయలుదేరెను.

మునిదర్శితమార్గేణ యత్రాస్తే సా నిశాచరీ
పుత్రం స్తనం పాయయంతీ గిరిమూర్ఖీ ఘనోపమా. 21

శ్యాసువాతాతివాతేన దూరజ్ఞిష్ఠవనద్విషా:
యస్యాః కర్మాభిలాపానే ప్రసుష్టాః సింహసంకులాః . 22

భా: మునులు రాత్మసి నిష్పించు ప్రదేశము చూపగ అందరు అచ్ఛటకు వెళ్లిరి. అచ్ఛట మేఘము వంటి ఆకారము కల్గిన రాత్మసి పర్వతశిఖిరము మీద పుత్రునికి పాలు త్రాగించు చున్నది. నిఃశ్యాసులచే మదగజములు దూరముగ విసిరి వేయబడు చున్నవి. చెవుల రంధ్రములలో సింహగణము నిద్రించినవి.

పుత్రపౌత్రైః పరివృతా గిరిగహ్వరవిభ్రమాః
కేశమూల ముపాలమ్మ్య హరిణాః శేరతే బిలమ్. 23

యూకా తువ న చ వ్యగ్రా లుభ్యజాతంకయా భృశమ్
తా మాలోక్య గిరే రూత్మ్రాధ్మీ గిరివత్ పరమాద్ముతామ్. 24

కల్పః కమలపత్రాఙ్సః సర్వాం స్త్రా నాహ సైనికాన్
భయోద్యగ్నాన్ బుద్ధిహీనాం స్తుక్తోద్యమ పవిచ్ఛదాన్. 25

భా: పుత్రపౌత్రులతో గూడిన లేళ్లు కొండగుహ లను భూంతితో కేశమూలముల నాశ్రయించి పరుండినవి. వేటగాంధ్ర వలన భయము లేనివై లేళ్లు యూకములవలె (పేను) కన్పించుచున్నవి. పర్వతము మీద మరియుక పర్వత మున్నట్లు ఆశ్చర్యముగ రాత్మసి గోచరించు చున్నది. భయముచే ఉద్యిగ్నులు, బుద్ధిహీనులు, ఆయుధములను విడిచిన సైనికుల నుద్దేశించి కమలపత్రాఙ్సు కల్ప ఇట్లు పలికును.

కల్ప రువాచ.....

గిరిదుర్గే వహీనుదుర్గం కృత్వా తిష్ఠంతు మామకాః
గజాశ్వరథయోధా యే సమాయాంతు మయా సహా. 26

అహం స్వల్పేన సైన్యేన యా మ్యస్యాః సంముఖం శన్మేః
ప్రపార్తుం బాణసందోష్మ్యాః ఖద్గశక్తిపరశ్వధైః . 27

వ్యతియ భాగము

భా: కల్పిపలికను. ప్రవేశింపశక్యముగానికొండలలో నిష్టుతో మార్గమేర్పాటుచేసుకొని మీరంతా ఇక్కడనే ఉండవలసినది. గజు, అశ్వు, రథ యోద్ధులు నాతో వచ్చేదరు. ఖడ్గ, శక్తి, పరశు, బాణములతో రాక్షసిని చంపుటకు స్వల్పమైన్యముతో నేను ఆమె ఎదుటకు మెల్లుగవెళ్ళేదను.

ఇత్యక్త్వస్థాష్టాపశ్చ త్రాన్ బాణై స్తామహాన దృలీ

సా క్రుధోత్థాయ సహసా ననర్తపరమాద్భుతమ్. 28

తేన నాదేన మహాతా విత్రస్తా శాచభవన్ జనః

నిపేతుః సైనికాః సర్వే మూర్ఖితా ధరణీతలే. 29

భా: ఈ విధముగ పలికిన కల్పి సేనను వెంట బెట్టుకొని వెడలి రాక్షసిని బాణములతో కొట్టుసాగెను. కోపముతో హరాత్తుగ లేచిన రాక్షసిగంభీరముగ నాదము చేసెను. భయంకర శబ్దముచే అందరు భయపడిరి. సైనికులందరు తెలివితప్పు భూమి మీద పడిరి.

సా రథాంశు గజాం శాచపి వివృతాస్యా భయానకా

జఘాన శ్వాసవాత్మైశు సమానీయ కుథోదరీ. 30

సేనాగణా స్తదుదరం ప్రవిష్టాః కల్పినా సహా

యథర్కషముఖవాతేన ప్రవిశంతి పిపీలికాః. 31

భా: భయంకరమగు కుథోదరి నోటిని పెద్దదిగచేసి శ్వాస వాయువుచే రథ గజాదులను లోపలికి లాగుకొని భోజనము చేసెను. ఎలుగుగొడ్డు ముఖవాయువుచే చీమలు లోనికి ప్రవేశించినట్లు కల్పితో కూడ సేనాగణము రాక్షసి ఉదరమును ప్రవేశించిరి.

తద్వాష్ట్యై దేవగంధర్వ హాహాకారం ప్రచక్రిరే

తత్తస్థా మునయః శేషు రైషు శాచన్యే మహర్షయః . 32

నిపేతు రన్యే దుఃఖార్తా బ్రాహ్మణా బ్రిహ్మావాదినః

రుదుదుః శిష్టయోధా యే జహ్నము స్త స్నిశాచరాః . 33

భా: ఇది చూచి దేనతలు గంధర్వులు హాహాకారము చేయసాగిరి. కొందరు మునులు ఆక్రోశించిరి. మరికొందరు కల్పి క్షేమమునకు జపము చేయసాగిరి. బ్రిహ్మావేత్తలగు బ్రాహ్మణులు దుఃఖార్థులై క్రిందపడిరి. కల్పిసేన రోదించగ, రాక్షసులు ఆనందించిరి.

జగతాం కదనం దృష్ట్యై సస్యా రాత్మాన మాత్మనా

కల్పిః కమలపత్రాషః సురారాతిసిషూదనః . 34

బాణాద్విం చైలచర్యభ్యాం కర్మజే యానదారుభిః
ప్రజ్యాలోదరమధ్యే తు కరవాలం సమాదదే.

35

భా: దేవతల శత్రువులను నాశము చేయు కమలపత్రాక్షడగు కల్ప లోకములు దుఃఖించుట
మాచి తనచే తాను స్వరించుకొనెను. అతడు ఉదరమధ్యమున బాణములచే అగ్నిని సృజించి
వత్తు, చర్పు, రథ కాష్ఠములచే దానిని ప్రజ్యలింప జేసి ఖాడుమును గ్రహించెను.

తేస ఘట్టేన మహాతా కుషిం నిర్భిద్య బంధుభిః
బలిథి ర్మాతుథి ర్మాప్యో ర్మాతః శస్త్రాస్తపాణిభిః .

36

బహి ర్మాభూవ సర్వేశః కల్పః కల్పవినాశనః
సహస్రాశ్రో యథా వృత్తకుషిం దంభోలి నేమినా.

37

యోనిరంధ్రా ధ్వజరథా స్తురగా శాచభవన్ బహిః
సాసితారక్షాపివరాత్ కేఱపి తస్యా వినిర్గతాః .

38

భా: దేవేంద్రుడు వజ్రాయుధముతో వృత్రాసురుని ఉదరమును చీల్చినట్లు,
కల్పవినాశకుడు సర్వేశ్వరుడగు కల్ప రాక్షసి యొక్క బృహదాకారమగు ఉదరమును చీల్చిగ
శస్త్రాస్త్రధరులగు సోదరులు, సైనికులు, వాహనములతో గూడి కల్ప బయటకు వచ్చేను.
యోనిరంధ్రము నుండి గజి, రథ, తురగములు, క్షర్షరంధ్రము నుండి మరికొందరు వెలుపలకు
వచ్చిరి.

తే నిర్గతా స్తత స్తస్యాః సైనికా రుధిరోషితాః
తాం వివ్యధు ర్మిషిపంతీం తరసా చరణా కరౌ.

39

మమారసా భిన్నదేహా భిన్నకుషిశిరోధరా
నాదయంతీ దిశో ద్వోభుం చూర్చయంతీ చ పర్వతాన్.

40

భా: రాక్షసి ఉదరము నుండి బయటకు వచ్చిన రక్తముతో తడిసిన సైనికులు, కాళ్ళ
చేతులు కొట్టుకొనుచున్న రాక్షసిని మాచి బాణములతో ఆమెను కొట్టేరి. ఆమె ఉదరము శిరస్సు,
సమస్త అంగములు చిన్నాభిన్నములైనవి. అప్పుడు రాక్షసి దిక్కులు పిక్కటెల్లునట్లు ఆకాశము
దద్రరిల్లునట్లు పెద్ద శబ్దము చేయుచు, పర్వతములను పీరండి చేయుచు ప్రాణములు వదిలెను.

కరంజోఱపి తథా వీష్యా మాతరం కాతరోఱభవత్
సివికంజః క్రుధా ధావత్ సేనామధ్యే నిరాయధః .

41

ద్వాతియ భాగము

గజమాలాకులో వక్షో వాజిరాజివిభూషణః
మహాసర్వకృతోష్టిష్టః కేసరీ ముద్రితాంగులిః .

42

భా: తల్లి అవస్థను చూచిన కరంజుడు దీనుడై కోపముతో ఆయుధములు లేకుండగనే సేనమధ్యభాగమున ప్రవేశించెను. వక్షఃస్ఫులమున గజమాలకలవాడై, అశ్వపంక్తిచే విభూషితుడై మహాసర్వములు తలపాగగగలవాడై, సింహముద్రితమగు అంగుళులు కల్గిన కరంజుడు-----

మమర్మ కల్పిసేనాం తాం మాతు ర్యోసునకర్మితః

స కల్పి స్తం బ్రాహ్మణ మత్తం రామదత్తం జీఘూంసయా.

43

ధనుషో పంచవర్షీయం రాష్టసం శత్రు మాదదే

తేనాస్తైణ శిర స్తస్య చ్ఛిత్వా భూమా వపొతయత్.

44

భా: మాతృవియోగముచే దుఃఖితుడై క్లల్పి సేనను పీడించసాగెను. కల్పి పరశురామదత్తమగు బ్రహ్మాస్త్రమును ప్రయోగించి బాలుని శిరస్సును చేదించి భూమి మీద పడ్డవేచెను.

రుధిరాక్తం ధాతుచిత్రం గిరిశృంగ్ల మివాదుభూతమ్
సుపుత్రాం రాష్టసిం హత్వా ముసీనాం వచనా ద్వైభుః .

45

గంగాతీరే హరిద్వారే నివాసి సమకల్పయత్

దేవానాం కుసుమాసారై రుగ్మనిస్తోత్రైః సుపూజితః .

46

భా: ధాతురాగములచే చిత్రితమగు పర్వత శిఖరమువలె కన్పట్టు రక్తసీక్మైన పుత్రునితో గూడిన రాష్టసిని ఇట్లు కల్పించిని. దేవతలు పుష్పవర్షము కురిపించిరి. మునులచే పూజింపబడిన కల్పి హరిద్వారము గంగాతీరమగున నివసించుకొనెను.

నినాయ తాంనిశాం తత్త్ర కల్పిః పరిజనామృతః

ప్రాత ర్ధదర్శ గజ్జయుస్తీరే మునిగణాన్ బహూన్

47

తస్యః స్నానవ్యాజ విష్టో రాత్మనో దర్శనాకులాన్.

హరిద్వారే గంగాతట నికటపీంఢారకవనే

వసంతం శ్రీమంతం నిజగణమృతం తం మునిగణాః

స్తువేః స్తుత్వాస్తుత్వా విధివ దుదితై ర్ధహన్మతనయాం

48

ప్రపశ్యంతం కల్పిం మునిజనగణా ద్రష్ట మగమన్.

భా: పరిజనముతో గూడిన కల్పి ఆరాత్రంతయు అక్కడేగడిపెను. ప్రాతఃకాలమున

గంగా స్నానమును మిష్టతో తనను చూచుటకు కుతూహలముతో వచ్చిన మునిజనమును శ్రీహరి చూచేను. హరి ద్వారము గంగాతీరమున పరివారముతో నివసించుచు, జహ్నుతనయ యను గంగను దర్శించు శ్రీహరిని చూచుటకు వచ్చిన మునిజనము వారిని పలుమార్గు స్తోతము చేసిరి.

అతి శ్రీ కల్ప పురుణైను భాగవతే భవిష్యే
తృతీయాంశే కుథోదరీ వధానన్తరం
ముని దర్శనం నామ ద్వితీయాంధ్రాయః

ఇది భాగవతానుబంధము. భవిష్యమునగు
శ్రీకల్ప పురాణము తృతీయాంశమున
కుథోదరీ వధానంతరము ముని దర్శనమును
ద్వితీయధ్యాయము.

★ ★ ★

కల్గి పురాణము

తృతీయాంశము - తృతీయాధ్యాయము

2-17

సూత ఉంచా.....

సుస్వాగతాన్ మునీన్ దృష్టౌ కల్గిః పరమధర్మవిత్
పూజయిత్వాచ విధివత్ సుఖాసీనా నువాచ తాన్.

1

కే యూయం సూర్యసంకాశా మమభాగ్యదుపస్తితాః
తీర్థాటనోత్సుకా లోకత్రయాణా ముపకారకాః.

2

వయం లోకే పుణ్యవంతో భాగ్యవంతో యశస్వినః
యతః కృపాకటాషైణ యుష్మాభి రవలోకితాః.

3

భాః సూతుడు పరికెను. పరమధార్మికుడయిన కల్గి అచ్ఛటకు వచ్చిన మునులను
విధిపూర్వకముగ పూజించెను. వారు సుఖాసీనులయిన పీమ్మటు ఇట్లు పరికెను. సూర్యని వలె
ప్రకాశించుచు తీర్థాటన మొనరించుచు ముల్లోకములకు ఉపకారము చేయు మీరు ఎవరు?
నాభాగ్యవశముచే మీరిక్కడి కేతెంచిరి. మేము ఎంతోపుణ్యత్వులము, భాగ్యవంతులము,
యశస్వులము. కనుకనే కృపాకటాషైను వలన మీదర్ఘన భాగ్యము మాకు కల్గినది.

తత స్తోవమదేవో ఉత్తర్వసిష్టో గాలవో భృగుః
పరాశరో నారదో ఉత్స్వత్థామా రామః కృపత్రితః.

4

దుర్వాసా దేవలః కణ్వో వేద ప్రమితి రంగిరాః
ఏతే చాస్యై చ బహావో మునయః శంసితప్రతాః.

5

కృత్వాగ్రే మరుదేవాపీ చంద్రసూర్యకులో దృవో
రాజునో తో మహావీర్య తపస్యాభిరతో చిరమ్.

6

ఉత్సిచః ప్రపూష్టమననః కల్గిం కల్గివినాశనమ్
మహాదధే స్తీరగతం విష్టం సురగణా యథా.

7

భాః పీమ్మటు వామదేవ, అత్రి, వసిష్ఠ, గాలవ, భృగు, పరాశర, నారద, అశ్వత్థామ
పరశురామ, కృపాచార్య, త్రిత, దుర్వాసులు, దేవల, కణ్వ, వేదప్రమితి, అంగిరసులు మున్నగ

వ్రత సంపన్నులగు మహార్షులు తపోనిరతులగు మరు, దేవాపులను ముందుంచుకొని కలి నాశకుడగు కల్పితో సాగరతీరమున శ్రీమహావిష్ణువుతో దేవతలవలె సంతుష్టాంతరంగులై ఇట్లు పలికిరి.
మునయ ఊచుః.....

జయాశేష జగన్నాథ విదితాఖిలమానస
సృష్టిష్టితిలయాధ్యక్ష! పరమాత్మన్ ప్రసీద నః.

8

కాలకర్మగుణావాస! ప్రసారితనిజక్రియ!

బ్రహ్మదినుతపాదాబ్జ పద్మానాథ ప్రసీద నః.

9

భా: మునులు పలికిరి. జగన్నాథ సమస్తము జయించినవాడ సమస్త అంతఃకరణవృత్తులను తెలిసి పరమాత్మ సృష్టిష్టితి లయకారకుడవగు నీవు మమ్ముల ననుగ్రహింసుము. ఓపద్మానాథ! నీవు కాలస్వరూపుడవు. గుణకర్మలకు ఆధారభూతుడవు. బ్రహ్మది దేవతలు కూడ నీపాదాబ్జములను స్తుతించెదరు. చల్లనిచూపుతో దృష్టిని సారించి మమ్ముల ననుగ్రహింపుము.

ఇతి తేషాం వచః శ్రుత్వా కల్పిః ప్రాపా జగత్పుతిః

కాపే తో భవతా మద్గై మహాసత్యో తపస్యినో.

10

కథ మత్రాగతో స్తుత్వా గం గాం ముదితమానసో

కా వా స్తుతిస్తు జూహ్వావ్య యువయో ర్మామనీ చకే.

11

భా: వారి మాటలు వినిన జగత్వత్తియగు కల్పి ఓ మహార్షులారా మీ ముందున్న మహాబలులు తపస్సంపన్నులగు వారిరువురు ఎవరు? వీరు గంగను ఎందులకు స్తుతించుచున్నారు. వారిటకు ఎందులకు వచ్చిరి? వారి పేరు లేచి యని యని యింగేను.

తయోఽర్ఘురుః ప్రముదితః కృతాంజలిపుటః కృతీ

ఆదా వువాచ వినయా నిజవంశాను కీర్తనం.

12

సర్వంపేత్నిపరమాత్మాష్టాంతర్యామిన్ కృదిస్థితఃః.

తపాజ్ఞయా సర్వమేతత్త కథయామి శ్రష్ట ప్రభో.

13

భా: వారితో మరువు సంతోషించినవాడై చేతులు జోడించి వినయముతో తను వంశవృత్తాంతమును చెప్పేను. పరమాత్మ! మీరు సర్వజ్ఞులు. అయినను తమ ఆదేశానుసారమ సమస్తము చెప్పేదను. వినుడు.

తవ నాభే రభూ దృష్టామరీచి స్తుత్సుతో ఉభవత్

తతో మను స్తుత్సుతో ఉ భూ దిష్టాకుః సత్యవిక్రమః.

14

యువనాశ్వ ఇతి ఖ్యాతో మాంధాతా తత్సుతో ఉభవత్
పురుకుత్స స్తత్సుతో ఉభూ దనరణో మహామతిః.

15

త్రస ద్దస్యైః పితా తస్మా ధర్యశ్వ త్ర్యరుణస్తతః

త్రిశంకుస్తత్సుతో ధీమాన్ హరిశ్చంద్రః ప్రతాపవాన్.

16

భాః మీనాభినుండి బ్రహ్మ జన్మించెను. అతనిపుత్రుడు మరీచి. అతని వలన మనువు, మనువు వలన సత్యవిక్రమసంపన్నుడను ఇష్టాకువు జన్మించెను. ఇష్టాకు పుత్రుడు యువనాశ్వుడు. అతని పుత్రుడు మాంధాత. ఇతని పుత్రుడు పురుకుత్సుడు. పురుకుత్సుని వలన బుద్ధిమంతుడను అనరణ్యుడు జన్మించెను. అనరణ్యుని పుత్రుడు త్రసద్దస్యువు. అతని వలన హర్యశ్వుడు జన్మించెను. హర్యశ్వుని పుత్రుడు అరుణుడు. (త్ర్యరుణుడు) అరుణుని పుత్రుడు త్రిశంకువు. అతనికి ధీమంతుడు, పరాక్రమవంతుడను హరిశ్చంద్రుడు జన్మించెను.

హరిత స్తత్సుతస్తస్మా ద్వారుక స్తత్సుతో వృకః

తత్సుతః సదర స్తస్మా దసమంజొ స్తతో ఉంశుమాన్.

17

తతో దిలీపస్తత్సుతో భగీరథ ఇతి స్ప్రతః

యేనానీతా జాహ్నావీయం ఖ్యాతా భాగీరథీ భువి

స్ముతా నుతా పూజితేయం తవ పౌదసముద్భవా.

18

భాః హరిశ్చంద్రుని పుత్రుడు హరితుడు (రోహితుడు) అతని పుత్రుడు భరకుడు. భరకుని పుత్రుడు వృకుడు. వృకు పుత్రుడు అసమంజసుడు. అతని పుత్రుడు అంశుమంతుడు. అతనికి దిలీపుడు కలిగెను. దిలీప పుత్రుడు భగీరథుడు. ఇతని వలన గంగ భూమికి తీసుకురాబడి భాగీరథియని ప్రసిద్ధిగాంచినది. తమపౌదములనుండి పుట్టుట వలన గంగను అందరు స్తుతించెదరు, పూజించెదరు.

భగీరథాత్ సుత స్తస్మా న్యాభ స్తస్మా దభూ ద్వాలీ

సింధుదీవపసుత స్తస్మా దాయుతాయు స్తతో ఉభవత్.

19

ఖుతుపర్ష స్తత్సుతో ఉభూత్ సుదాస స్తత్సుతో ఉభవత్

సౌదాస స్తత్సుతో ధీమా నశ్శక స్తత్సుతో మతః.

20

మూలకాత్ స దశరథ స్తస్మా దేడబిడ స్తతః

రాజూ విశ్వసహ స్తస్మాత్ ఖట్టాంగో దీర్ఘబాహుకః.

21

భాః భగీరథ పుత్రుడు నాభుడు. అతని పుత్రుడు సింధుదీవుడు. ఆయుతాయువు

సింధుదీపుని పుత్రుడు. అతని పుత్రుడు బుతుపర్చుడు. బుతుపర్చుపుత్రుడు సుదాసుడు. సుదాసపుత్రుడు సౌదాసుడు. సౌదాసునకు బుద్ధిమంతుడగు అశ్వకుడు పుట్టేను. అశ్వకపుత్రుడు మూలకుడు. అతని పుత్రుడు దశరథుడు. అతని పుత్రుడు ఏడబిడుడు. అతని పుత్రుడు విశ్వసహండు. విశ్వసహంని పుత్రుడు ఖట్టాంగుడు. అతడు ఆజానుబాహంవు.

తతో రఘు రజ స్తస్మాత్ సుతో దశరథః కృతీ

తస్మా ద్రామో హరిః సాఙ్కా దావిర్మాతో జగత్పుతిః. 22

రామావతార మాకర్ష్యై కల్పిః పరమహర్షితః

మరుం ప్రాహ విస్తరేణ శ్రీరామచరితం వద. 23

భా: పీమృట రఘుమహారాజు జన్మించెను. అతని వలన అజుడు పుట్టేను. అజపుత్రుడు దశరథుడు. జగన్నాథుడగు శ్రీహరి శ్రీరామునిగ దశరథునికి జన్మించెను. రామావతారమును ఏని మిక్కిలి సంతోషించిన కల్ప రామచరితమును విస్తరముగ చెప్పుమని మరుని అడిగెను.

సీతాపతేః కర్మ వక్తుం కః సమర్థో ఉస్తి భూతలే

శేషః సహస్రవదనై రపి లాలాయతో భవేత్. 24

తథాపి శేముషీ మేఱైస్తి వర్ణయామి తవాజ్ఞయా

రామస్య చరితం పుణ్యం పాపతాపప్రమోచనమ్. 25

భా: పీతాపతి యగు శ్రీరామచంద్రుని చరితమును సహస్రఫణేయగు ఆదిశేషుడు కూడ వర్ణింపజాలడు. అయినను తమ ఆదేశానుసారము నాబుద్ధివైభవమనుసరించి పుణ్యప్రదము, పాపతాప నివారకము నగు శ్రీరాముని చరితమును వర్ణించెదను.

అజూదివిబుధార్థితో ఉ జని చతుర్భు రంశేః కులే

రపే రజసుతా దజో జగతి యాతుధానక్షయః. 25

శిశుః కుశికజూధ్వరక్షయకరక్షయో యో బలా-

ద్వాలీ లలితకంధరో జయతి జూనకీనల్లభః. 26

భా: బ్రహ్మది దేవతలచే ప్రార్దింపబడిన శ్రీహరి రాత్మన నాశమున్కై సూర్యవంశమున రామ, లక్ష్మణ, భరత, శత్రుఘ్నులుగ నాలుగు అంశలతో దశరథుని యింట అవతరించెను. జూనకీ వల్లభుడగు శ్రీరామచంద్రుడు బాల్యమున విశ్వామిత్రుని యజ్ఞమును నాశము చేయు రాత్మసులను సంహరించెను.

మునే రనుసహస్రనుజో నిఖిలశస్త్ర విద్యాతిగో

యయా వతివనప్రభో జనకరాజరాజత్పుభామ్

విధాయ జనమోహనద్యుతి మలీవ కామద్రుషః

ప్రచండకర చండిమా భవన భంజనే జన్మనః.

27

తమ ప్రతిమతేజసం దశరథాత్మజం సానుజం

మనే రను యథా విధేః శశివ దాదిదేవం పరమ్

నిరీష్య జనకో ముదా క్షితి సుతాపతిం సంమతం

నిజోచిత పణటమం మనసి భర్త్యయ న్యాయయా.

28

భాః భవబంధ భంజకుడు, తీర్మాతేజస్సంపన్నుడు, నిఖిల శస్త్రవిద్యాపారంగతుడగు శ్రీరామచంద్రుడు జనమోహన రూపముతో ప్రకాశించుచు అనుజుడగు లక్ష్మణునితో కూడి విశ్వామిత్రుని వెంట జనక మహారాజు సభకు వెడలెను. బ్రహ్మ వెనుక చంద్రుని వలె పరమతేజస్స్యయగు శ్రీరాముడు విశ్వామిత్రునివెనుక లక్ష్మణు సహాతుడై వెడలెను. ఆదిదేవుడగు శ్రీరాముని చూచి జనకమహారాజు తనపుత్రుకయగు సీతాదేవికి ఇతడు తగినవరుడని సంతోషించెను. తాను ఏర్పాటు చేసిన స్వయంవరపరీషుకు సమర్పునిగ తలచి శ్రీరాముని సమీపించెను.

స భూపపరిపూజితో జనకజేష్ఠీతై రర్చితః

కరూలకరినం ధనుః కరసరోరుహే సంహితమ్

విభజ్య బలవద్ధుధం జయ రఘుాద్వహే త్వచ్ఛుకై-

ర్ధునిం త్రిజగతీగతం పరివిధాయ రామో బభో.

29

భాః జనకమహారాజుచే పూజింపబడి, సీతాదేవి చూపులచే సత్కరింపబడిన శ్రీరామచంద్రుడు మిక్కిలి కతినమగు ధనస్సును చేతిలోనికి తీసుకొనిరెండు ముక్కలు చేసెను. ‘శ్రీరామునికి జయమగుగాక’ అను జయజయ ధ్వనులు ముల్లోకముల వ్యాపించెను.

తతో జనకభూపతి ర్ధశరథాత్మజేభోఽ్య దదో

చతస్ర ఉషతీ ర్ముదా వరచతుర్భ్వై ఉద్యాపానే

స్వలంకృత నిజాత్మజాః పథి తతో బలం భార్గవ-

శ్వకార ఉరరీ నిజం రఘుపతో మహాగ్రం త్వజన్.

30

భాః పిమ్మట జనకమహారాజు దశరథపుత్రులగు రామలక్ష్మణ భరత శత్రుఘ్నులకు తన నలుగురు పుత్రులు సీత ఉఃర్మిళమాండవి శ్రుతకీర్తులను ఇచ్చి వివాహము జరిపించెను. వీరందరు

అయోధ్యకు తీరిగి వచ్చు సమయమున మార్గముడు పరశురాముడు రామచంద్రునిపై తన పరాక్రమమును ప్రదర్శించెను.

తతః స్వపుర మాగతో దశరథస్త సీతాపతిం
నృపం సచివసంయుతో నిజవిచిత్ర సింహసనే
విధాతు మమల ప్రభం పరిజనేః క్రియాకారిభిః
సముద్యతమతిం తదా ద్రుత మహారయత్కేకయా.

31

భాః తరువాత రాజు దశరథుడు మంత్రులతో సమావేశమై సీతాపతియగు శ్రీరాముని రాజ్యాభిషేక్తుని చేయుటకు నీర్ణయించెను. రాజ్యాభిషేకమునకు ప్రయత్నములు జరుగుచుండగ క్రుక్కేయి రాముని అభిషేకమును వారించెను.

తతో గురునిదేశతో జనకరాజికన్యాయుతః
ప్రయాణ మకరోత్ సుధీర్య దనుగః సుమిత్రాసుతః
వనం నిజగణం త్వజన్ గుహగృహే వస న్నాదరాత్
విసృజ్య నృపలాంఛనం రఘుపతి ర్భూటా చీరభృత.

32

భాః పీమ్మట తండ్రి ఆదేశానుసారము సీతాలక్ష్మీణులతో గూడి రాముడు అడవులకు పయనమాయెను. పరివారమును విడిచి గుహని గృహమునకు వెడలి రాజచిహ్నములను విడిచి జటావల్గులములను ధరించెను.

ప్రియానుజయుత స్తతో మునిమతోవనే పూజితః
సపంచవటికాశ్రమే భరత మాతురం సంగతమ్
నివార్య మరణం పీతుః సమవధార్య దుఃఖాతుర-
స్తవోవనగతో ఇవస్త్రద్రఘుపతి స్తత స్తాః సమాః.

33

భాః సీతాలక్ష్మీణులతో గూడిన శ్రీరాముడు మునివృత్తి నవలంబించి పంచవటి ఆశ్రమమున నివసించెను. దీనుడయిన భరతుడు అచ్ఛటకు వచ్చి తండ్రి మరణవార్తను చెప్పగా మిక్కెలి దుఃఖించిన రాముడు భరతుని వారించి మిగిలిన సంవత్సరము లక్ష్మిడనే గడిపెను.

దశాననసహాదరాం విషమబాణవేధాతురాం
సమీక్ష్య వరరూపిణీం ప్రహసతీం సతీం సుందరీమ్
నిజాశ్రయ మభీష్మతీం జనకజ్ఞాపతి ర్లక్ష్మీణాత్
కరాలకరవాలతః సమకరో ద్వైరూపాం తతః.

34

ద్వితీయ భాగము

భా: కామహీడితురాలు, సౌందర్యవతియగు రావణుని సోదరి శూర్పుణి రాముని మోహించి వచ్చినది. రాముడు నవ్యచు లక్ష్ముణుని చూపేను. అతడు కరవాలముతో ముక్కు చెవులు కోసి కురూపిని చేసేను.

సమాప్య పథి దానవం ఖరశ్టైః శనైర్మాశయ్
చతుర్భుజసుహాస్రకం సమహానత్ ఖరం సానుగమ్
దశాననవశానుగం కనకచారుచంచన్తుగం
ప్రీయాప్రీయకరో వనే సమవధీదృలాద్రాష్టసమ్.

35

భా: మార్గమున శ్రీరాముడు అనుచరులతో గూడిన ఖరదూషణులను రాష్ట్రములను సంహరించేను. పీమృట రావణుని ప్రేరణాచే బంగారు మాయ లేడి రూపము ధరించి సీతాదేవి

మనస్సు) నాకర్మించిన రాష్ట్రముని (మారీచుని) వధించేను.

తతోదశముఖు స్వేరంస్తమభివీష్య రామం రుషో
ప్రజంతమనులక్ష్ముణం జనకజ్ఞా జహంరాశ్రమే
తతో రఘుపతిః ప్రీయాం దలకుటీర సంస్తాపితాం
న వీష్య తు విమూర్ఖితో బహు విలష్య సీతేతి తామ్.

36

భా: రామలక్ష్ముణులు ఆశ్రమమున లేని సమయమున రావణుడు సీతనపహరించేను. ఆశ్రమమున సీతను కానరాక రాముడు విక్రీలి విలపీంచుచు మూర్ఖునొందెను.

వనే నిజగణాశ్రమే నగతలే జలే పల్యలే
విచిత్య పతితం ఖగం పథి దదర్శ సౌమిత్రిణా
జటాయువచనాత్తతో దశముఖాహృతాం జానకీం
వివిష్య కృతవాన్ మృతే పితరి వహ్నికృత్యం ప్రభుః.

37

భా: పీమృట రాముడు లక్ష్ముణునితో గూడి మహార్షులు, ఆశ్రమములు, పర్వతములు, నదులు, లోయలు మొదలగు ప్రదేశములలో సీతాదేవిని వెదకుచు మార్గమున పడియున్న జటాయువును చూచేను. దాని వలన రావణుడు సీతనపహరించిన విషయమును తెలిసికొనెను. జటాయువు మరణించగా పితృతుల్యమగు దానికి అంత్యక్రియలు నిర్వహించేను.

ప్రీయావిరహకాతరోఽనుజపురస్వరో రాఘవో
ధనుర్ధరధురంధరో హరిబలం నవాలాపినమ్

షదదర్శ ఖుషభాచలాదవిజవాలిరాజూనుజ
ప్రేయం పవననందనం పరిణతం హితం ప్రేషితమ్.

38

భా: ప్రేయావిరహా సంతప్తుడగు రాముడు లక్ష్మీనితో గూడి తిరుగుచు వానరసైన్యమును చూచెను. పీమృటు సూర్యపుత్రుడగు వాలి కనిష్ఠసోదరుడు సుగ్రీవుని, అతనికి ఇష్టుడగు పవన పుత్రుడు హనుమంతుని చూచెను.

తతస్తదుదితం మతం పవనపుత్రసుగ్రీవయో-

స్తుణాధిపతి భేదనం నిజస్వపాసనస్థాపితమ్
వివిచ్య వ్యవసాయకైర్విజ సభాప్రేయం వాలినం
నిహత్య హరిభూపతిం నిజసభం స రామోత్కరోత్.

39

భా: పవనపుత్రసుగ్రీవుల అభీష్టానుసారము శ్రీరాముడు సప్తతాలవృత్తములను భేదించెను. వాలిని సంహరించి తనేన్నహితుడగు సుగ్రీవుని పట్టాభిషిక్తుని చేసెను.

అథోత్తరమిమాం హరిర్భనకజ్ఞాం సమన్వ్యషయ్య
జటాయు సహజోదితైర్భూలనిధిం తరన్ వాయుజః
దశాననపురం విశన్ జనకజ్ఞాం సమానందయ-
న్నశోకవనికాశమే రఘుపతిం పునః ప్రాయయో.

40

భా: పీమృటు హనుమంతుడు సీతాదేవిని వెదకుచు జటాయువు చెప్పిన ప్రకారము సముద్రమును దాటి లంకను ప్రవేశించి అశోకవనమున సీతను ఆనందపరచి తిరిగి రామచంద్రుని వద్దకు వచ్చెను.

తతో హనుమతా బలాదమితరక్షసాం నాశనం
జ్యోలజ్యోలన సంకులజ్యోలిత దగ్గలంకా పురమ్
వివిచ్య రఘునాయకో జలనిధిం రుషో శోషయ్య
బబంధ హరియూభైః పరివృతో నగైరీశ్వరః
బభంజ పురపత్తనం వివిధ సర్గదుర్గక్షమం
నిశాచరపతేః క్రుధా రఘుపతుః కృతీ సద్గతుః.

41

భా: రామచంద్రుడు రాక్షసనాశమును లంకాపురదాహమును హనుమంతుని నుండి వినెను. తరువాత సముద్రుని శుష్మీంపజేసి వారథి నిర్మించి వానర సైన్యముతో లంకాపురము ప్రవేశించి శత్రుపురము లను నాశముగావించెను.

తతో ఇనుజయుతో యుధి ప్రభల చండకోదండభృత్

ద్వాతీయ భాగము

శరైః ఖరత్తరైః క్రుధా గజరథాశ్వపాంసాకులే
కరాలకరవాలతః ప్రబలకాల జిహోద్రతో
నిహాత్య వరరాష్టసాన్ నరపతిర్భుభౌ సానుగః.

42

భా: అనంతరము అనుజునితో గూడి శ్రీరాముడు ప్రచండమగు కోదండమును ధరించి తీళ్ళమగు బాణములతో గజరథాదులను చెల్లాచెదరు చేయుచు కరవాలముచే రాత్మసగణమును సంహరించి ప్రకాశించెను.

తతోఽతిబలవాన్నరైర్ధిరి మహీరుహాద్వత్సరైః
కరాలతరతాడనైర్భ్రనకజ్ఞారుషౌ నాశితాన్
నిజఘురమర్మార్దనానతిబలాన్ దశాస్యానుగాన్
నలాజ్గిదహరీశ్వరాశుగ సుతరష్ట రాజ్ఞాదయః.

43

భా: అనంతరము నలుడు, అంగదుడు, సుగ్రీవుడు, హనుమంతుడు, జాంబవంతుడు మున్నగు మహోబలవంతులగు వానరులు చెట్లు కొండలు మొదలగు వానితో రాత్మసులను కొట్టి చంపిరి. ఆరాత్మసులు పూర్వమే సీతాదేవి కోపముతోడనే సగము చచ్చియుండిరి. (అట్టి వారిని తేలికగ వానరులు చంపిరని భావము)

తతోఽతిబల లక్ష్మణాత్రిదశ నాథ శత్రుం రణే
జఘూన ఘనఫూషణానుగగ్భైరస్తుక్ ప్రాశ్నైః
ప్రహాస్త వికటాదికానపి నిశాచరాన్ సంగతాన్
నికుంభమకరాష్టకాన్నిశిత ఖడ్గప్రాతైః క్రుధా.

44

భా: అనంతరము రక్తపానముచేయు సేవకులతో వచ్చిన రావణపుత్రుడగు మేఘనాదుని లక్ష్మణుడు సంహరించెను. పీమ్మటు క్రుద్భుడైన లక్ష్మణుడే ప్రహాస్త, నికుంభ, మకరాష్ట, వికటాది రాత్మసులను చంపెను.

తతో దశముఖో రణే గజరథాశ్వపత్తిశ్వరై-
రలంఘ్య గణకోటిభిః పరివృతో యుయోధాయుధైః
కపీశ్వరచమూపతేః పతిమనంతదివ్యాయుధం
రఘూద్వహమనిందితం సపది సంగతో దుర్జయః.

45

భా: పీమ్మటు కోట్లకొలదిగజరథ అశ్వపదాతిదలముతో కూడి రావణాసురుడు సుగ్రీవుని ప్రభువు, దివ్యాయుధధారి దుర్జయుడునగు శ్రీరామచంద్రునితో యుద్ధము చేసెను.
దశాననమరిం తతో విధివరస్మయావర్ధితం

మహాబలపరాక్రమం గిరిమివాచలం సంయుగే
జఘన రఘునాయకో నిశితసాయకైరుద్ధతం
నిశాచరచమాపతిం ప్రబలకుంభకర్మం తతః.

46

భా: బ్రహ్మ యిచ్చిన వరముచే వృద్ధి పొందువాడు, మహాబలపరాక్రమ సంపన్నుడు,
సంగ్రామమునపర్వతమువలే ఆచంచలుడు, రాత్మస్ సేనాపతి యగు కుంభకర్మని రఘునాయకుడయిన
రాముడు వాడియైన బాణములతో బాధించెను.

తయోః ఖరత్తైః శరైర్గనమచ్ఛమాచ్ఛదితం
బభో ఘనఘుటాసమం ముఖరమత్తడిద్వహీభిః
ధనుర్గణ మహాశనిధ్వనిభిరావృతం భూతలం
భయంకర నిరంతరం రఘుపతేశ్చ రక్షఃపతే.

47

భా: రామరావణ యుద్ధమున ఆకాశమంతయు మేఘములవలే బాణములతో ఆచ్ఛదిత
మాయైను. బాణముల పరస్పరఘుర్గణచే నిష్పుకణములు పుట్టేనవి. ధనుష్టంకారములు
భూతలమంతయు వ్యాపించినవి. యుద్ధరంగము భయంకరముగగోచరించెను.

తతో ధరణిజారుషౌ వివిధరామబాణోజసా
పపోత భువి రావణ త్రైదశనాథ విద్రావణః
తతోఽతికుతుకీ హరిర్ష్వలన రక్షితాం జానకీం
సమర్ప్య రఘుపుంగవే నిజపురీం యయో హర్షితః.

48

భా: పిమ్మిటు దేవేంద్రునికి సయితము భయకారకుడగు రావణుడు సీతాదేవి కోపాగ్ని,
రామచంద్రుని బాణతేజస్సులచే నేలగూలెను. అనంతరము కపీశ్రేష్ఠుడగు హనుమంతుడు అగ్నిచే
శుద్ధి చేయబడిన సీతాదేవిని శ్రీరామునికి సమర్పించి హర్షముతో నిజపురమునకు వెడలెను.

పురంధరకథాదరః సపది తత్త రక్షః పతిమ్
విభీషణ మభీషణం సమకరోత్తతో రాఘువః.

49

హరీశ్వరగణావృతోఽవనిసుతాయుతః సానుజో
రథి శివసఫేరితే సువిమలే లసత్ పుష్టకే
మునీశ్వరగణార్థితో రఘుపతిస్వయమోధ్వాం యయో
వివిచ్య మునిలాంఛనం గుహగృహోఽతిసఖ్యం స్వరన్.

50

భా: దేవేంద్రుని వచనములపై ఆదరము కల్గిన శ్రీరాముడు శాంతస్వభావుడగు విభీషణుని

ద్వితీయ భాగము

రాజ్యభిషిక్తుని గావించెను. వానరరాజులతో, సీతాలక్ష్మణులతో గూడిన రఘురాముడు, శోభాయమానమగు పుష్పకవిమానమునెక్కి మునివేషమును, గుహుని స్నేహమును స్వరించుచు అయోధ్యకు వచ్చెను.

తతో నిజగణావృతో భరతమాతురం సాంత్వయన్

స్వమాతృగణవాక్యతః పితృనిజాసనే భూపతిః

వసిష్ఠమునిపుష్టివైః కృతనిజాభిషేకో విభుః

సమస్తజనపాలకః సురపతిర్యథా సంబభో.

51

భా: అనంతరము శ్రీరాముడు మనోవ్యథతో కలతపడు భరతుని ఓదార్చెను. మాత ఆదేశానుసారము పితృ సింహాసన మధిరోహించెను. వసిష్ఠేది మహర్షులు అతనిని అభిషిక్తుని చేసిరి. సమస్త జన రక్షకుడగు రాముడు దేవేంద్రుని వలె శోభిల్పిస్తాడు.

నరా బహుధనాకరా ద్వైజవరాస్తపస్తత్వరాః

స్వధర్మకృతనిశ్చయాః స్వజనసంగతా నిర్భయాః

ఘనాః సుబహువర్షిణో వసుమతీ సదా హర్షితా

భవత్యతిబలే నృపే రఘుపతావభూత్ సజ్జగత్.

52

భా: అతిబలుడగు శ్రీరాముడు మహారాజు కాగా లోకమంతయు సన్మానమున నడచినది. ప్రజలు ఐశ్వర్యవంతులయిరి. బ్రాహ్మణులు తపస్సంపన్నులయిరి. అందరు నిర్భయముగ తమతమ ధర్మములను పాలించిరి. సకాలమున మేఘుడు వర్షించుటచే భూమి సస్యశాయమల మాయేను.

గతాయుతసమాః ప్రియైర్వీజగుణైః ప్రజా రంజయన్

నిజాం రఘుపతిః ప్రియాం నిజమనోభవైరోగ్రహయన్

మునీంద్రగణసంయుతో ఉప్యయజదాదిదేవాన్ మషై-

ర్ధనైర్వీపులదశ్శిక్షై రతులవాజీమేధైత్రిభిః.

53

భా: శ్రీరాముడు పదివేల సంవత్సరములు తనగుణగణములచే ప్రజలను ఆనందపరచెను. మనోభీష్మములను తీర్చి జానకీదేవిని తృప్తిపరచెను. మునిగణముతో కూడి యజ్ఞయాగములను చేసి, విపుల దశ్శికాల నిచ్చి దేవతల నానందపరచెను. రఘుపతి మూడు అశ్వమేధయాగములను కూడ చేసెను.

తతః కిమపి కారణం మనసి భావయన్ భూపతి-

ర్ధవో జనకజాం వనే రఘువరస్తదా నిర్భుణః

తతో నిజమతం స్వర్నసమనయత్ ప్రచేతస్సుతో

నిజాశ్రమముదారథి రఘుపతేః ప్రియాం దుఃఖితామ్.

54

భా: ఏదో కారణమును మనస్సులో నుంచకొని నిద్రయుడగు రాముడు సీతాదేవిని అడవులలో విడిచెను. పీమృటవార్త్కి మహార్షి తనచే రచింపబడిన రామాయణాధను స్వరించుచు దుఃఖితురాలయిన సీతాదేవిని తన ఆశ్రమమునకు తీసుకు వెళ్లేను.

తతః కుశలవౌసుతో ప్రసుషువే ధరిత్రీసుతా

మహాబలపరాక్రమో రఘుపతేర్యశోగాయనో

సతామపి సుతాన్వితాం మునివరస్తు రామాంతికే

సమర్పుయ దనిందితాం సురవరైః సదావందితామ్.

55

భా: అనంతరము సీతాదేవికి కుశుడు లవుడను మహాబలపరాక్రమ సంపన్నులగు ఇద్దరు పుత్రులు కల్గిరి. వారు రామచరితమును గానము చేసెడివారు. వార్త్కి ఇద్దరు పుత్రులతో గూడ దేవతలచే పూజ్యరాలగు సీతాదేవిని శ్రీరామునికి సమర్పించెను.

తతో రఘుపతిస్తు తాం సుతయుతాం రుదంతీం పురో

జగాద దహనే పునః ప్రవిశ శోధనాయాత్మనః

ఇతీరితమవేష్ట్య సౌ రఘుపతేః పదాబ్జే నతా

వివేశ జనసీయతా మణిగణోజ్యులం భూతలమ్.

56

భా: ఏడ్చుచు ఎదురుగ వచ్చిన సీతాదేవిని శుద్ధి నిమిత్తము మరల అగ్నిపరీక్ష చేయుమని శ్రీరాముడు పలుకగ అతని పదాబ్జములను నమస్కరించి సీతాదేవి తన తల్లి భూదేవితో గూడి పాతాళమును ప్రవేశించెను.

నిరీష్యరఘునాయకో జనకజ్ఞాప్రయాణం స్వర్న

వసిష్ఠ గురుయోగతోనుజయుతోఽగమస్యం పదమ్

పురః స్థితజన్మేః స్వేకేః పశుభిరిశ్వరః సంస్నుశన్

ముదా సరయుజీవనం రథవరైః పరీతో విభుః.

57

భా: సీతాదేవి పాతాళమును స్వరించుచు శ్రీహరిగురువయిన వసిష్ఠుడు, తమ్మిలు, పురజనులు మొహరితో గూడి సరయూనదిలో చేరి స్వస్థించి దివ్యవిమానమునవైకుంరమునకు వెడలెను.

ద్వాతీయ భాగము

యేశ్వరణ్యంతి రఘుాద్వహస్య చరితం కర్మమృతం సాదరాత్
సంసారార్థవశోషణాన్న పరతామామోదదం మోషదమ్
రోగాణామిహా శాంతయే ధనజన స్వర్గాది సంపత్తయే
వంశానామపి వృద్ధయే ప్రభవతి శ్రీశః పరేశః ప్రభమః.

58

భాః కర్మమృతమగు శ్రీరామచరితమును భక్తితో వినువారు సంసారసాగరమునుండి
ముక్తిపొందుదురు. రోగము లుపశమించును. వంశము వృద్ధిపొందును. ధన, పుత్ర, స్వగ్రహంపదలు
లభించును. ఇది చదువు వారికి పరమ పురుషోద్ధమగు మోత్సము లభించును.

ఇతి శ్రీ కల్పి పురాణేఱనుభాగవతే
భవిష్యై తృతీయాంశేశ్రీరామ చరితం
నామ తృతీయోధ్యాయః.

ఇది శ్రీభాగవతానుబంధము భవిష్యము నగు
శ్రీ కల్పిపురాణమున తృతీయాంశమున
శ్రీరామచరితమును
తృతీయోధ్యాయము.

★ ★ ★

కల్ప పురాణము

తృతీయాంశము-చతుర్థాధ్యాయము

2-30

రామాత్కుశోఽభూదతిధిస్తతోఽభూన్మిషధాన్నభః

1

తస్మాదభూత్కుపుండరీకః క్షేమధన్వాఽభవత్తతః.

దేవానీకస్తతో హీనః పారిపాత్రోఽథ హీనతః

2

బలాహకస్తతోఽర్ధశ్చ రజనాభస్తతోఽభవత్.

ఖగణాద్విధృతస్తస్మాద్ధిరణ్ణనాభసంజ్ఞితః

3

తతః పుష్టోద్ధువస్తస్మాత్తస్యందనోఽథగ్నివర్ణకః.

భా: రాముని వలన కుశుడు జన్మించెను కుశునికి అతిధి పుత్రైను. అతని పుత్రుడు నిషధుడు. నిషధపుత్రుడు నభుడు. నభపుత్రుడు పుండరీకుడు. అతని పుత్రుడు క్షేమ ధన్వుడు. అతనికి దేవానీకుడు కలిగెను. దేవానీక పుత్రుడు క్షేమధన్వుడు. అతనికి దేవానీకుడు కలిగెను. దేవానీక పుత్రుడు హీనుడు. హీనునికి పారిపాత్రుడు, పారాపాత్రునికి బలాహకుడు, అతనికి అర్ధుడు, అర్ధునకు అజనాభుడు, అతనికి ఖగణుడు, ఖగణునకు విధృతుడు, విధృతునకు హిరణ్యనాభుడు, అతనికి పుష్టుడు, పుష్టునకు ధ్రువుడు, ధ్రువునకు స్వందనుడు, స్వందనునకు అగ్నివర్ణుడు జన్మించిరి.

తస్మాచీభ్రమోఽభవత్ పుత్రః పీతామేఽతులవిక్రమః

4

తస్మాన్మరుం మాంకేఽపీహ బుధం చాపి సుమిత్రక్రమ.

కలాపగ్రామమాసాద్య విధ్మి స్తతపసి స్థితమ్

5

తవావతారం విజ్ఞాయ వ్యాసాత్ సత్యవతీసుతాత్.

భా: అనుపమపరాక్రమ సంపన్ముడగు శీఘ్రుడు అగ్నిపుత్రుని కుమారుడు. మరువను పేరుగలనేను అతని పుత్రుడును. నమ్మి బుధుడు, సుమిత్రుడని కూడా అందురు. కలాపగ్రామమున ఇంతవరకు తపమాచరించితిని. సత్యవతీపుత్రుడగు వ్యాసుని వలన తమ అవతార వృత్తాంతము తెలిసికొంటేని.

ద్వాతీయ భాగము

ప్రతీక్య కాలం లక్షాబ్దం కలేః ప్రాప్తస్తవాంతికమ్
జన్మకోట్టంహసాం రాశేర్వాశనం ధర్మశాసనమ్
యశఃకీర్తికరం సర్వకామపూరం పరాత్మనః.

6

భా: కలి యొక్క లక్ష సంవత్సరముల కాలమును నిరీఖించి నీ దగ్గరకు వచ్చితిని.
పరమాత్మయగు మీ దర్శనము వలనకోటి జన్మల పొపము నశించును. ధర్మము వృద్ధిచెందును.
యశస్వి కల్గును. అన్ని కోరికలు తీరును.

కల్పిరువాచ.....

జ్ఞాతస్తవాన్వయస్యం చ సూర్యవంశసముద్భవః
ద్వాతీయః కోఱపరః శ్రీమాన్ మహాపురుషులక్షణః.

7

ఇతి కల్పివచః శ్రుత్వా దేవాపిర్వధురాక్షరామ్
వాణిం వినయసంపన్నః ప్రవక్తుముపచక్రమే.

8

భా: కల్పి పలికెను. నీ వంశమును గూర్చి తెలిసినది. నీవు సూర్యవంశపురాజువు.
మహాపురుష లక్షణములు కల్గిన రెండవలంబరు? అని అడుగెను. కల్పిమాటలు వినిన దేవాపి
వినయముతో మధురముగ ఇట్లు పలికెను.

దేవాపిరువాచ.....

ప్రలయాంతే నాభిపద్మాత్ తదాభూచ్ఛతురాననః
తదీయ తనయాదత్తే శ్వంద్రస్తస్మాత్తతో బుధః.

9

తస్మాత్ పురూరవా జిష్ణే యయాతిర్వాహుషస్తతః
దేవయాన్యం యయాతిస్తు యదుం తుర్వసుమేవ చ.

10

శర్మిష్టాయాం తథాద్రు హ్యం చానుం పూరుంచ సత్వతే
జనయామాస భూతాదిరూతానీవ సిస్ముకయా.

11

భా: ప్రలయాంతమున తమ నాభి కమలము నుండి బ్రహ్మజన్మించెను. బ్రహ్మపుత్రుడు
అత్రి. అత్రిపుత్రుడు చంద్రుడు. చంద్రుని పుత్రుడు బుధుడు. బుధుని పుత్రుడు పురూరవుడు.
పురూరవుని పుత్రుడు నహాషుడు. నహాషుని పుత్రుడు యయాతి. యయాతికి దేవయాని
యందు యదు, తుర్వసులను ఇద్దరు పుత్రులు జన్మించిరి. అట్లే శర్మిష్టకు ద్రుహ్యాడు, అనుడు,
పూరుడు అనెడి ముగ్గురు పుత్రులు కల్గిరి. స్మృతి సమయమున భూతాదులు అనగా తామస
అహంకారము పంచభూతములను సృజించినట్లు, యయాతి అయిదుగురు పుత్రులను పొందెను.

పూరోర్జనమేజయస్తస్తస్మాత్ ప్రచినావ్యనభవత్తతః
ప్రవీరస్తన్మనస్యదై తస్మాచూభయదౌఽభవత్.

12

ఉరుక్షయాచ్చ త్వ్యరుణీస్తతోఽభూత్ పుష్టిరారుణిః
బృహత్క్షేత్రా దభూద్ధస్తి యన్నామ్నా హస్తినాపురమ్.

13

భాః పూరుపుత్రుడు జనమేజయుడు. జనమేజయ పుత్రుడు ప్రచిన్వంతుడు.
ప్రచిన్వంతుని పుత్రుడు ప్రవీరుడు. ప్రవీరుని పుత్రుడు మనస్యవు. మనస్యని పుత్రుడు
అభయదుడు. అభయద పుత్రుడు ఉరుక్షయుడు. ఉరుక్షయ పుత్రుడు త్వ్యరుణి. త్వ్యరుణి
పుత్రుడు పుష్టిరారుణి. పుష్టిరారుణి పుత్రుడు బృహత్క్షేత్రుడు. బృహత్క్షేత్రుని పుత్రుడు
హస్తి. ఇతని పేరుతో హస్తినాపురమని నగరము ప్రసిద్ధి చెందినది.

అజమీథో ద్విమీథశ్చ పురమీథస్తు తత్సుతాః

అజమీథా దభూ దృక్షస్తస్తస్మాత్ సంవరణాత్ కురుః.

14

కురోః పరిక్షిత్ సుధనుర్జహ్నార్పిషధ ఏవచ

సుహాఽతోఽభూత్ సుధనుషశ్చ్య వనాచ్చ తతః కృతి.

15

భాః అజమీథుడు, ద్విమీథుడు, పురుమీథుడని హస్తికి ముగ్గురు పుత్రులు. అజమీథ
పుత్రుడు బుట్టుడు. బుట్ట పుత్రుడు సంవరణుడు. సంవరణ పుత్రుడు కురువు. కురుపుత్రుడు
పరీక్షితు. సుధను, జహ్నా, నిషేధులు పరీక్షితు పుత్రులు. సుధను పుత్రుడు సుహాఽతుడు.
సుహాఽతుని పుత్రుడు చ్యవనుడు.

తతోబృహథస్తస్తస్మాత్ కుశాగ్రా దృషభోఽభవత్

తతః సత్యజితః పుత్రః పుష్టివాన్నహమషస్తతః.

16

బృహద్రథాన్య భార్యాయాం జరాసంధః పరంతపః

ఇంకాగేఎంక ఇంకొంక లోఎంగొఎంగానాంగాం

17

సురథాద్విదూరథ స్తస్తస్తాత్ సార్వబోమోఽభవత్తతః
జయసేనాద్రథానీకోఽ భూద్యతాయుశ్చ కోపనః. 18

తస్తాద్దేవాతిథిస్తస్తస్తాదృష్టస్తస్తాద్దీలీపకః
తస్తాత్ ప్రతీపక స్తస్త్య దేవాపిరహామీశ్వర. 19

భా: శ్రుతశ్రవసుని పుత్రుడు సురథుడు. సురథుని పుత్రుడు విదూరథుడు, విదూరథ పుత్రుడు సార్వబోముడు. సార్వబోమపుత్రుడు జయసేనుడు. జయసేన పుత్రుడు రథానీకుడు. రథానీకుని వలన కోపస్వభావముగల యుతాయువు జన్మించెను. యుతాయుపుత్రుడు దేవాతిథి. దేవాతిథి పుత్రుడు బుత్ఫుడు. బుత్ఫుపుత్రుడు దిలీపుడు. దిలీప పుత్రుడు ప్రతీపకుడు. పరమేశ్వర! నేను ప్రతీపకుని పుత్రుడగు దేవాపిని.

రాజ్యం శాంతనవే దత్యా తపస్యైకథియా చిరమ్
కలాపగ్రామ మాసాద్య త్వాం దిదృషురిషోగతః. 20

మరుణానేన మునిభిరేభిః ప్రోప్య పదాంబుజమ్
తవ కాలకరాలాస్యద్యస్యామ్యత్యవతాం పదమ్. 21

భా: రాజ్యమును శంతనునకు అప్పగించి తపస్సు పరమార్థముగ తలచి కలాపగ్రామమున నివసించుచు మిమ్ములను చూడవలెనని ఇక్కడకు వచ్చితిని. మరువుతో, మహర్షులతో కూడి నేను కాలమునకు (యమునకు) కరాలము వంటి నీ పాదపద్మములను సేవించి ఆత్మజ్ఞానమును పొందగలను.

తయోరేవం వచః శ్రుత్వా కల్పిః కమలలోచనః
ప్రహస్య మరుదేవాపి సమాశ్వస్య సమబ్రిషీత్. 22

భా: వారి వచనములను విని కమలలోచను డయున కల్పి చిరునవ్వు నమ్మి, మరుదేవాపులను ఓదార్పి యిట్లునెను.

కల్పిరువాచ.....

యువాం పరమధర్మజ్ఞౌ రాజూనౌ విదితావుభో
మదాదేశకరౌ భూత్వా నిజరాజ్యం భరిష్యథః. 23

మరో త్వామభిషేష్యామి నిజాయోధ్య పురేఽధునా
హత్వామేచ్ఛనధర్మజ్ఞౌన్ ప్రజాభూత విహింసకాన్. 24

దేవాపేతవ రాజ్యైత్వం హస్తినాపురపత్తనే

అభిషేఖ్యమి రాజరై హత్వ పుక్కసకాన్ రణే.

25

భా: కల్పి పలీకెను. పరమధార్మికులుగు ప్రసిద్ధిగాంచిన మీరిరువురునా ఆదేశానుసారము మీ మీ రాజ్యములను పరిపాలింపుడు. మరూ! అధార్మికులు, ప్రజాహింసుకులగు మైళ్ళలను సంహరించి నిన్ను అయ్యాధ్యకు రాజుగ చేసేదను. దేవాపే! పుల్మిసజాతివారిని (చండాలురు) చంపి నిన్ను హస్తినాపురమునకు రాజుగ చేసేదను.

మధురాయామహం స్థిత్వై హరిష్యమితు వో భయమ్

శయ్యకర్మా నుష్టముఖా నేక జంఘూ న్యినోదరాన్.

26

హత్వ కృతం యుగం కృత్వై పొలయిష్యమ్యహం ప్రచాః

తపో దేశం ప్రతం త్వైక్కాయై సమారుహ్యా రథోత్తమమ్.

27

భా: నేను మధురానగరముననుండి మీ భయమును దూరము చేయగలను. శయ్యకర్మలు, ఉష్టముఖులు, ఒక పిక్కగలవారు, ఉదరరహితులను చంపి కృతయుగమును చేసి ప్రజలను రక్షించెదను. తపోవేషమును, ప్రతమును విధిచి రథము నెక్కి మీరు వెడలుడు.

యువాం శస్త్రాత్మకుశలో సేనాగణపరిచ్ఛదౌ

భూత్వై మహారథో లోకే మయాసహా చరిష్యథః.

28

విశాఖయూపభూపాలస్తనయాం వినయాన్యితామ్

వివాహే రుచిరాపోంగీం సుందరీం త్వైం ప్రదాస్యతి.

29

సాధో భూపాల ఎంకానాం స్వస్తయే కురుమే వచః

రుచిరోశ్వసుతాం శాంతాం దేవాపే త్వైం సముద్యహా.

30

భా: శస్త్రాత్మములు. యందు కుశలురు, సేనాగణముతో కూడిన మహారథులను మీరు వేస్తచ్చనాశవు కొఱకు నాతో సంచరించవలసినది. విశాఖయూప భూపాలుడు వినయసంపన్నరాలు, సౌందర్యవతి యగు తనపుత్రికను మరురాజుగు నీకిచ్చి వివాహము చేయును. లోకకళ్యాణము కొఱకు నామాటలను చక్కగపాలింపుము. దేవాపే! రుచిరాశ్వని పుత్రికయగు శాంతను నీవు వివాహమాడుము.

ఇత్యైత్వైసుకథాః కల్పై శ్రుత్వైతో మునిభిః సహా

విస్తృత్యావిష్టప్యాధయో మేసాతే హరిమీశ్వరమ్.

31

ద్వితీయ భాగము

ఇతి బ్రహ్మభయదే ఆకాశాత్ సూర్యసన్నిభో
రథో నానామణి వ్రాతఘటితో కామగో పురః
సమాయాతో జ్యోలద్ధివ్యో శస్త్రాస్తైః పరివారితో.

32

భా: కల్పియొక్క ఆశ్వసముతో గూడిన మాటలను విని వారిద్దరు మునిగణముతో
గూడ ఆశ్చర్య చకితులై కల్పిని శ్రీహరిగ తలచిరి. అభయవచనములు కల్పి పలుకుచుండగ
ఆకాశమార్గమునుండి సూర్యుని వలె ప్రకాశించునవి, మణులచే అలంకరింపబడినవి, ప్రకాశించేడి
దివ్య అస్త్రశస్త్రములతో నిండిన రెండు రథములు వచ్చినవి.

దద్మశుస్తే సదోమధ్యే విశ్వకర్మ వినిర్మితో

భూషా మునిగణాః సభ్యాః సహర్షాః కిమితీరితాః.

33

కల్ప రువాచ.....

యావామాదిత్య సౌమేంద్రయమవై శ్రవణాంగజో

రాజునో లోకరఙ్జార్థ మావిర్భూతో విదంత్యమీ.

34

భా: విశ్వకర్మచే నిర్మింపబడిన రథములను చూచి రాజులు, మునిగణము, ఇది యేమని
ఆశ్చర్యపడిరి. కల్పి పలికను. సూర్య, చంద్ర, ఇంద్ర, యను, కుబేరుల అంశలను మీరిద్దరు
భూమిని పాలించుటకు రాజులుగ అనతరించిరి. ఈ సింఘము పీరందరికి తెలియును.

కాలేనాచ్ఛదితాకూరో మమ సంగాదిషోదితో

యువాం రథావారుహతాం శక్రదత్తం మమాజ్ఞయా.

35

ఏవం వధతి విశ్వేశే పద్మనాథే సనాతనే

దేవా వవర్షః కుసుమై స్తుష్టవు ర్మనయోత్తరతః.

36

భా: ఇంతమకు మీమీ ఆకారములు (అవతారములు) కప్పబడియున్నవి. నా సాంగత్యముచే
ఇప్పుడు వ్యక్తమైనవి. నా ఆజ్ఞ నమసరించి యింద్రదత్తమగురథము నథిరోహింపుడు. పద్మనాభుడు
ఈ విధముగ పలుకుచుండగ దేవతలు పుష్పవర్ధము కురుపించిరి. మునులు స్తోత్రము చేసిరి.

గంగావారి పరిక్రిన్న శిరోభూతి పరాగవాన్

ణైః పర్వతజ్ఞ సజ్జ శివపత్ర పవనో వవో.

37

తత్త్వాయాతః ప్రముదితతను స్తప్తచామీకరాభో

ధర్మావాసః సురుచిరజయాచీర భృద్ధండ హస్తః

లోకాతీతో నిజతను మరున్నాశితాఉ ధర్మసంఘు -

స్నేహోరాశిః సనకసదృశో మస్తరీ పుష్టరాష్టః.

38

భా: గంగాజలముచే తడిసిన, శివుని శిరోవిభూతి రేణువులతో గూడిన, పార్వతీదేవిని స్నాశించుటచే మంగళప్రదమయిన వాయువు వీచు చున్నది. ఆ సమయమున సనకముని వంటి తేజోరాశి, దండధారియగునోక బ్రహ్మాచారి అచ్ఛటకు వచ్చేను. తప్తకాంచనము వలె ఆతని శరీరము నుండి కాంతులు ప్రసరించు చున్నవి. ధర్మమునకు నిలయమగు నతడు జటాధారియై వునోహరవస్తువును ధరించెను. లోకాతీతుడు, నిజశరీరస్నర్న వూత్రవుచే అధర్మసముదాయమును నాశముచేయువాడు; కమల దలముల వంటినేత్రములు కలవాడై శోభిల్పేను.

ఇతి శ్రీ కల్ప పురాణేఉ నుభాగవతే భవిష్యై తృతీయాంశే
సూర్యచంద్ర వంశానుకీర్తనం నామ
చతుర్థోఉధ్వాయః

ఇది భాగవతానుబంధము భవిష్యమునగు
శ్రీకల్ప పురాణమున తృతీయాంశమున
సూర్య చంద్ర వంశానుకీర్తన మను
చతుర్థోధ్వాయము.

★ ★ ★

కల్ప పురాణము

తృతీయంశము- పంచమా ధ్యాయము

శుక ఉపవాచ....

అథ కల్పః సమాలోక్య సదసాంపత్తిభిః సహ
సముత్థాయ వవందే తం పాద్యార్థ్యచమనాదిభిః.

1

వృద్ధం సంపేళ్య తం భిక్షుం సర్వాశ్రమనమస్తుతమ్
ప్రప్రచ్ఛ కో భవానత్ర మమ భాగ్యదిషోగతః.

2

భా: శుకుడు పరికెను. తేజః పుంజవువలె ప్రకాశించెదే బ్రహ్మాచారిని చూచి
సభాసదులతో కూడ లేచి నిలబడి కల్ప పాద్యము, అర్థ్యము, ఆచమనము మున్నగు వానితో
అతనిని పూజించెను. అన్ని ఆశ్రమములవారిచే నమస్కరింపదగిన భిక్షుకుని కూర్చుండ బెట్టి
కల్ప, నాభాగ్యముచే ఇక్కడకేతెంచిన తమరెవరని ప్రశ్నించెను.

ప్రాయశో మానవా లోకో లోకానాం పారణేచ్ఛయా
చరంతి సర్వసుహృదః పూర్ణ విగతకల్పశాః.

3

మస్కర్యవాచ.....

అహం కృతయుగం శ్రీశ తవాదేశకరం పరమ
తవావిర్భవ విభవ మీకణార్థ మిహఃగతమ్.

4

భా: అందరి హితమును కోరు పౌపరహితులగు మానవులు లోకములనుద్దరించుటకు
తిరిగేదరు. సన్యాసి పరికెను. ఓ శ్రీనాథ! మీ ఉదేశమును పాలించు కృతయుగమును నేను.
తమ అవతారవైభవమును చూచుటకి చ్ఛటకు వచ్చితిని.

నిరుపాధిర్భవాన్ కాలః సోపాధిత్వముపాగతః
షణదండలవాద్యం గైర్మాయయా రచితం స్వయా.
పష్ఠాహారాత్ర మాసర్థు సంవత్సరయుగాదయః
తపేషయా చరంత్యైతే మనవశ్చ చతుర్భః.

5

6

భా: ఉపాధిరహితమగు కాలస్వరూపుడవగునీవు జణ, దండ, లవాది ధర్మములచే ఉపాధి సహాతుడైవైతిపే. స్వయమగు మాయచే లోకముల స్ఫైష్ట్ జరిగినది. తమ కటూతములచే పక్క అహోరాత్ర, మాస, బుతు, సంవత్సర, యుగాదులు, (పదునాల్గురు) మనువులు నియమితమగు పరిభ్రమించెదరు.

స్వయంభువస్తు ప్రథమస్తతః స్వరోచిషో మనుః

7

తృతీయ ఉత్తమస్తస్మాచ్చతుర్థస్మామనుః స్తుతః.

పంచమోరైవతః షష్ఠ్యశ్చాషుషః పరికీర్తితః

8

వైవస్వతః సప్తమో వై తతః సావర్ణిరష్టమః.

నపమో దక్షసావర్ణి ర్బహ్యసావర్ణికస్తతః

9

దశమో ధర్మసావర్ణి రేకాదశః స ఉచ్యతే.

రుద్రసావర్ణికస్తత మనుర్వేద్యదశః స్తుతః

10

త్రయోదశమనుర్వేద సావర్ణి ర్లోకవిశ్రుతః.

చతుర్థశేంద్ర సావర్ణి రేతే తవ విభూతయః

11

యాంత్యాయాంతి ప్రకాశంతే నామరూపాదిభేదతః.

భా: “స్వయంభువ, స్వరోచిష, ఉత్తమ, తామస, రైవత, చాషుష, వైవస్వత, సావర్ణి, దక్షసావర్ణి, బ్రహ్మసావర్ణి, ధర్మసావర్ణి, రుద్రసావర్ణి, వేదసావర్ణి, ఇంద్రసావర్ణి” అనువారు పదునాల్గురు మనువులు. ఏరుతమ విభూతులు (ఐశ్వర్యములు) నామ రూపముల మొదలగు భేదములచే వ్యక్తావ్యక్తము లగుచుందురు.

ద్వాదశాబ్దసహస్రాణి దేవానాంచ చతుర్యగమ్

12

చత్వారి త్రీణిద్వై చైకం సహస్రగణితం మతమ్.

తావచ్ఛతాని చత్వారి త్రీణి ద్వై చైకమేవ హి

సంధ్యాక్రమేణ తేషాంతు సంధ్యాంశో ఇప్పి తథావిధః.

13

భా: దేవతలకు పండించువేల సంవత్సరముల పరిమాణముగలది యుగచతుర్ష్యయము. అట్లే నాలుగు వేల సంవత్సరములు కృతయుగము. మూడువేల సంవత్సరములు త్రీతాయుగము. రెండువేల సంవత్సరములు ద్వాపరయుగము. వెయ్యిసంవత్సరముల పరిమాణము కలియుగము. నాలుగు యుగముల పూర్వసంధ్యక్రమముగనాలుగు వందలు, మూడు వందలు, రెండువందలు, ఎంద సంవత్సరముల పరిమాణము. శేషసంధ్య పరిమాణము కూడా పైవిధముగనే చెప్పవలెను.

ఏకసప్తత్తికం తత్త్రయుగం భుజ్యు మనుర్భువి
మనూనామపి సర్వేషామేవం పరిణతిర్భువేత్
దివా ప్రజాపతేస్తత్తు నిశా సా పరికీర్తితా.

14

అహారాత్రం చ పష్టస్తే మాససంవత్సరర్థవః
సదుపాధికృతః కాలో బ్రిహ్మాణో జన్మమృత్యుకృత్.

15

భా: ఒక్కొక్క మనువు 71 యుగముల కాలము ననుభవించును. ఇట్లు పదునాల్గరు
మనువులు అనుభవించు యుగ కాలము బ్రిహ్మకు ఒక పగలు. అట్లే ఇంతటి కాలము ఒక రాత్రి.
ఈ విధముగ పగలు, రాత్రి, పత్రము, మాసము, సంవత్సరము, బుతువులనెడి ఉపాధులతో
కూడిన కాలము బ్రిహ్మకు జన్మమృత్యుకారకమసును.

శతసంవత్సరే బ్రిహ్మై లయం ప్రాపోత్తి హి త్వయి
లయాంతే త్వన్నాభిమధ్య దుత్థితః సృజతి ప్రభుః.

16

తత్త కృతయుగాంతేఱహం కాలం సద్గర్భపాలకమ్
కృతకృత్యాః ప్రజా యత్త తన్నామ్నా మాం కృతం విదుః.

17

భా: బ్రిహ్మ ఆయుర్దాయము మారు సంవత్సరములు. అనంతరము మాయందే
లయముపొందును. ప్రలయ కాలము తరువాత తిరిగి బ్రిహ్మ మీనాభి కమలము నుండి ఉధ్వపించి
జగత్తును సృష్టించును. నేను కాలవు యెంక్క అంశయగు కృతయుగ వును
సద్గర్భములనురక్షించువాడను. నాకాలమున ప్రజలు ధర్మపాలనచేసి కృతకృత్యులగుటచే
కృతయుగమను పేరుతో నేను ప్రసిద్ధుడను.

ఇతి తద్వాచ ఆశ్రుత్య కల్పిర్మిజ జనామృతః
ప్రహర్షమతులం లబ్ధ్వాశ్రుత్య తద్వాచనామృతమ్.

18

అవహిత్తాముపాలష్ట్య యుగస్యాహా జనాన్ హితాన్
యోద్ధుకామః కలేః పుర్యం హృష్టో విశసనే ప్రభుః.

19

గజరథతురగాన్ నరాంశ్చయోధాన్
కనకవిచిత్ర విభూత్షాచితాంగాన్

ధృతవివిధవరాత్రుశత్రుపూర్ణాన్

యుధి నిపుణాన్ గణయధ్వమానయధ్వమ్.

20

భా: కృతయుగ వచనములు వినిన కల్పితన అనుచరులతో సూడ పారసుసు అనందమును

పొందెను. కృతయుగము యొక్క మరుగుపరచు కొనిన రూపమును వీఢించినకల్పి సంతుష్టుడై కలియొక్క విశసనపురవుందు యుద్ధము చేయదలచి తనతో నున్న జనులతో వివిధ అలంకారభూషితులను గజరథతురగ పదాతి దలములను, వివిధములను అప్స్రశస్ప్రములను ధరించిన యుద్ధనిపుణులను లెక్కించి తీసుకు రావలసినదని చెప్పేను.

ఇతి శ్రీకల్పిపురాణేణ భాగవతే
 భవిష్యత్తుతీయాంశే
 కృతయుగాగమనం నామ
 పంచమాంధ్యాయః

ఇది భాగవతానుబంధము భవిష్యమునగు
 శ్రీ కల్పి పురాణము తృతీయాంశమున
 కృతయుగాగమనము అను
 పంచమాధ్యాయము.

కల్ప పురాణము

తృతీయాంశము-షష్ఠోధ్వాయము

సూత ఉచాచ.....

ఇతి తౌ మరుదేవాపీ శ్రుత్యౌ కల్పే ర్వాచః పురః

కృతోద్వాహా రథారూఢౌ సమాయాతౌ మహాభుజౌ.

1

నానాయుధధరైః సైన్యైరావృతౌ శూరమానినౌ

బద్ధగోధాజ్గు లిత్రాణౌ దంశితౌ బద్ధహస్తకౌ.

2

భా: సూతుడు పతికను. కల్ప ఆదేశానుసారము మరుదేవాపులు వివాహముచేసికొని, రథము నారోహించి వచ్చిరి. సైన్యముతో గూడు పరాక్రమ వంతులమను అభిమానము కల్గిన వారిద్రురు అనేక విధములగు నాయుధములను ధరించిరి. శరీరమునకు కచచమును, ముంజేతికి వింటినారి దెబ్బ) తగలకుండుట్కె రక్షకమును గోధను ధరించినవారై ఈడుజోడు కలవారైరి.

కార్ణష్టాయసశిరస్త్రాణౌ ధనుద్రర ధురంధరౌ

అష్టాహిణీభిః షడ్మిస్తు కంపయంతౌ భువం భూరైః.

3

విశాఖయాపభూపస్తు గజలక్షైః సమావృతః

అశ్వైః సహస్రనియుతైః రక్తిః సప్తసహస్రమైః.

4

భా: ధనుద్రరులలో శ్రేష్ఠులగు వారు నల్లని శిరస్త్రాణములను ధరించి ఆరు అష్టాహిణుల సేనతో భూమిని కంపింపజేయుచు వచ్చుచున్నారు. విశాఖయాపభూపాలుడు లక్షగజములు, కోటి అశ్వములు, ఏడువేల రథములు కలిగి యుండెను.

పదాతిథి ర్షీలక్షైశ్చ సన్మద్దై ర్షుతకార్యైః

వాతోద్యాతోత్తరోష్టోష్టైః సర్వతః పరివారితఃి.

5

రుధిరాశ్వ సహస్రాణాం పంచాశద్మిర్మహారక్తిః

గజైర్షుతైర్షుతై ర్షువ లక్షై ర్షుతో బభో.

6

భా: అతనితో రెండు లక్షల పదాతిదలము ధనుస్సులను ధరించి సన్వద్రముగ నున్నది.

గాలిచే వారి తలపొగలు ఉత్తరీయములు కంపించు చున్నాయి. ఇంకను ఏబది వేల ఎట్టని గుట్టములు పదవేల మదపుటేనుగులు, చాలా మంది మహారథులు, తోమినైది లక్షల పదాతిదలము గలదు.

అఞ్చౌహిణీభిర్భుశభిః కల్పః పరపురంజయః

సమావృత స్తథా దేవై రేవమిందో దివి స్వరాట. 7

భ్రాతృపుత్ర సుహృద్భిశ్చ ముదితః సైనికైరష్టతః

యయా దిగ్విజయాకాంక్షి జగత్మీశ్వరః ప్రభుః. 8

భా: స్వర్గలోకమున దేవతలతో ఇంద్రునివలె శత్రుపురములను జయించేడి కల్ప పది అఞ్చౌహిణి సేనలతో విరాజిల్లేను. సోదరులు, పుత్రులు, స్నేహితులు, సైనికులతో కూడిన జగదీశ్వరుడగు కల్ప దిగ్విజయయాత్ర చేయవలెనని తలచెను.

కాలే తస్మైన్ ద్విజోభూత్యై ధర్మః పరిజన్మేః సహా

సమాజగామ కలినా బలినాపి నిరాకృతః. 9

ఋతం ప్రసాదమభయం సుఖం ముదమధ స్వయమ్

యోగమర్థం తతోఽదర్పం స్తుతిం జీవం ప్రతిశ్రయమ్. 10

నరనారాయణో చోభో హరేరంశో తపోవతో

ధర్మస్నేహతాన్ సమాదాయ పుత్రాన్ త్రీశాచగతస్వరన్. 11

భా: బలవంతుడగు కలిచే తిరస్కరింపబడిన ధర్మము బ్రాహ్మణ రూపము నొంది పరిజనముతో అక్కడకు వచ్చేను. ఋతు, ప్రసాద, అభయ, సుఖ, ముద, యోగ, అర్థ, లదర్ప), స్తుతి జీవు, ప్రతిశ్రయులు కూడా వచ్చిరి. అట్లే తపోనిష్టులు, శ్రీహరి అంశలగు నరనారాయణులను, శ్రీపుత్రులను వెంటబెట్టుకొని ధర్మము అక్కడకు వచ్చేను.

శ్రద్ధమైత్రీదయా శాంతిస్తుష్టిః పుష్టిః క్రియోన్నతిః

బుద్ధిరేష్టా తితిజ్ఞాచ ప్రీర్మార్మార్థి ర్థర్మాపాలకాః. 12

వితాస్తేన సహాయాతా నిజబంధుగణైః సహా

కల్ప మాలోకితుం తత్త నిజకార్యం నివేదితుమ్. 13

భా: శ్రద్ధ, మైత్రి, దయ, శాంతి, తుష్టి, క్రియ, ఉన్నతి, బుద్ధి, మేధ, తితిక్ష, ధర్మపాలక మూర్తులతో, తన బంధుగణముతో కూడి కల్పని దర్శించుకొనుటకు నిజకార్యమును నివేదించుకొనుటకు వచ్చిరి.

కల్ప ర్షిజం సమాసాద్య పూజయత్వాయథావిధి
ప్రోవాచ వినయాపన్సుః కస్త్వం కస్త్వాదిహశగతః.

14

త్రీభిః పుత్రైశ్చ సహితః జీణపుణ్య ఇవ గ్రహః
కస్త్వ వా విషయాద్రాజ్ఞ స్తతత్త్వం వద తావతః.

15

భా: కల్ప బ్రాహ్మణుని సమీపించి యథోచితముగ పూజించి వినయముగ మీరెవరు?
ఎక్కుడి నుండి వచ్చినారు? జీణమయిన పుణ్యము గల మనుష్యులవలే శ్రీపుత్ర సహితులై ఏ
రాజు వద్దనుండి ఎందులకు వచ్చిత్తురో వివరముగ చేప్పుమని అడిగెను.

పుత్రాః త్రీయశ్చ తే దీనా హీనస్వబల పౌరుషాః
పైష్టవాః సాధవో యద్వత్ పాఖిండైశ్చ తిరస్కాతాః.

16

కల్పైరితి వచః శ్రుత్వా ధర్మః శర్మనిజం స్వర్ణ
ప్రోవాచ కమలానాథ మనాథస్త్వతికాతరః.

17

భా: పాఖిందులచే తిరస్కారింపబడిన సత్పురుషులగు విష్ణుభక్తులవలే మీ పుత్రులు,
శ్రీలు పౌరుషీనులై దీనముగ కనబడుచున్నారు. అనాథుడు, అతికాతరుడగు ధర్ముడు
కమలాపతియగు కల్ప మాటలను విని తన అభ్యదయము కొఱకు ఇట్లు పలికెను.

పుత్రైః త్రీభిర్మిజ జన్మైః కృతాంజలిపుత్రై ర్ఘరిమ
స్తుత్వానత్వాపూజయత్వాముదితం తం దయాపరమ.

18

ధర్మ ఉంచవాచ.....

శ్రుణు కల్ప మమాఖ్యానం ధర్మైషాం బ్రహ్మరూపిణిః
తవ వక్షః స్ఫురాజ్ఞతః కామదః సర్వదేహినామ.

19

భా: పుత్ర, శ్రీ, పరివారముతో కూడిన ధర్ముడు శ్రీహరికి చేతులు జోడించి
నమస్కారించి స్తుతించి ఇట్లు పలికెను. కల్ప! నావృత్తాంతమును వినుము. బ్రహ్మరూపముగల
నీవక్షఃస్ఫురము నుండి పుట్టేన, సమస్తప్రాణుల కోరికలను తీర్చు ధర్ముగ నన్న తెలిసికొనుము.

దేవానామగ్రణీర్వయ్య కవ్యానాం కామధుగ్ విభుః
తవాజ్ఞయా చరామ్యేవ సాధుకీర్తి కృదన్వహమ.

20

సోఇషాం కాలేన బలినా కలినాపి నిరాకృతః
శక కాంబోజశబ్దైః సర్వైరావాస వాసినా.

21

భా: దేవతలలో ముందుగ పరిగణింప యోగ్యుడను, దేవయోగ్యుమును,

అన్నము నిచ్చవారల కోరికలను తీర్చవాడను, తమ ఆదేశముచే సత్పురుషులకు కీర్తిని కలుగజేయవాడనగునేను శకబొంబోజు-శబరజూతుల ఆవసమందు నివసించెడి బలవంతుడును కలిచే నిరాకరింపబడితిని.

అధునా తేఱిలాధార! పాదమూలముపోగతః:

యథా సంసారకాలాగ్ని సంతప్తాః సాధవోఽర్దితాః. 22

ఇతి వాగ్మి రపూర్వాభి ర్థర్మైణ పరితోషితః:

కల్పిః కల్పహరః త్రిమానాహ సంహర్షయన్ శన్మిః. 23

భా: సమస్తమునకు ఆధారభూతుడ! సంసారరూప కాలాగ్నిచే సంతప్తులై సాధువులు పీడింపబడు చున్నారు. ఈ కారణముచే నేను మీపాదముల నాశయించితిని. ధర్మాని అపూర్వవచనములచే సంతప్తుడయిన కల్పహరుడను కల్పి సంతోషజనకముగ ఇట్లు పలికెను.

దర్శి కృతయుగం పశ్య మరుం చండాంశు వంశజమ్

మాంజానాసి యథా జాతం ధాతృప్రార్థిత విగ్రహమ్. 24

కీటకై రౌధ్ర దలన మితి మత్యా సుఖీ భవ

అవైష్ణవానామన్యేషాం తవోపద్రవకారిణామ్

జిఘాంసుర్యామి సేనాభిశ్వర గాం త్వం వినిర్భయః 25

భా: ధర్మాడా కృతయుగము ప్రారంభమగుచున్నట్లు తెలిసికొనుము. ఇతడు సూర్యవంశపు రాజగు మరుడు. నేను బ్రిహ్మ ప్రార్థన నమసరించి కల్పిగ అవతరించుట నీకు తెలియును. కీటకదేశీయులగు బౌద్ధుల నణచితిని. నీవు సుఖముగ నుండుము. విష్ణుభక్తులు కానివారు, నీకు ఉపద్రవము కల్గించువారిని సంహరించుటకు సేనతో వెళ్లిదను. నీవు నిర్భయముగ సంచరింపుము.

కా భీతి స్నేహమోఽస్నేహము యజ్ఞదానతపోవత్తైః

సహితైః సంచర విభో! మయి సత్యై వ్యవస్థితే. 26

అహం యామి త్వయా గచ్ఛ స్వోపుత్రైర్భాంధతైః సహా

దిశాం జయార్థం త్వం శత్రునిగ్రహార్థం జగత్తైయ. 27

భా: నారాక, వలనను కృతయుగ ప్రారంభము వలన నీకేల భయము? మోహమునకు కారణమేమి? యజ్ఞదానతపోవతములతో కూడి సంచరింపుము. లోకములకు హితము కల్గించెడి నీవు శత్రునిగ్రహముకొలుకు పుత్రజూంధవులతో దిగ్విజయమునకై బయలుదేరుము. నేను నీతో వచ్చిదను.

ఇతి కల్పైర్వచః శ్రుత్యా ధర్మః పరమహార్వితః

గంతుం కృతమతిస్తేన ఆధిపత్యమముం స్వరన్.

28

సిద్ధాశ్రమే నిజజనా నవస్థాప్య త్రైయశ్రూతః.

29

సన్వద్ధః సాధుసత్యారై ర్వేద బ్రహ్మమహారథః

నానాశాస్త్రాన్వేషణేషు సంకల్పవరకార్యకః

30

భా: కల్పి మాటలు వినిన ధర్మాదు మిక్కిలి సంతసించి తన ప్రభువును స్వరించి కల్పితో వెడలుటకు నిశ్చయించుకొని సిద్ధాశ్రమమున నిజస్త్రీపుత్రుల మంచెను. యద్దరంగమున సాధుసత్యారములే అతనికి జోడు. వేదబ్రహ్మములే మహారథము. శాస్త్రవిషయముల న్యేపించు సంకల్పమే శైష్మి కార్యకము. (ధనుస్స)

సప్తస్వరాశ్వో భూదేవసారథిర్వహేశ్వరాశ్రయః

క్రియాభేదబలోపేతః ప్రయయౌ ధర్మాయకః.

31

యజ్ఞదానతపః పాత్రైర్వమైశ్చ నియమైర్వైతః

ఖశకాంబోజకాన్సర్వాన్ శబరాన్బర్వరానపి.

32

జేతుం కల్పిర్వయౌ యత్త కలేరావాసమీప్సితమ్

భూతావాసబలోపేతం సారమేయవరాకులమ్.

33

భా: సప్తస్వరములు అశ్వములు, బ్రాహ్మణులు సారథులు, వహ్ని ఆసనముగ గలవాడై ధర్మాయకుడు క్రియాభేదమను సేనతో గూడి బయలుదేరెను. యజ్ఞము, దానము, తపస్సు, యమనియములతో వ్యాప్తుడయిన కల్పి భగవానుడు ఖశ, కాంబోజ, శబర, బర్వర మున్గు మైచ్చజాతులను జయించుటకు కలి నివసించు దేశమునకు వెడలెను. కలి నివాస స్థానము భూతముల నివాసముచే దృఢముగ నుండి శునకములచే వ్యాప్తమై యుండెను.

గోమాంసపూతిగంధాధ్యం కాకోలూక శివావృతమ్

త్రైణాం దుర్వాతకలహా వివాద వ్యసనాశ్రయమ్.

34

ఘోరం జగద్భయకరం కామనీ స్వామినం గృహమ్

కలిః శ్రుతోర్వద్యమం కల్పైః పుత్రతౌతవృతః క్రుధా.

35

భా: కలి నివాస దేశమున గోమాంస దుర్గంధముతో నిండి యున్న కాకములు, సుంధర్మాబలు, నక్కలు తిరుసుచున్నపి. అది స్త్రీలు జూదము, కలహము, వివాదము, వ్యసనముల కాశ్రయము. ఘోరము రపము గల కలిపురము లోకములను భయపెట్టు చున్నది. అచ్చట

(ప్రీరాల ఆదేశానుసారము ఇంటి వ్యవహారములు జరుగును. కల్గి యుద్ధయాత్రను వినిన కలి క్రుఢ్యుడై పుత్రపోత్రులతో గూడ (ముందు శ్లోకముతో అన్వయము)

పురాద్విషసనాత్ ప్రాయాత్ ప్రేచకాషరథోపరి

ధర్మః కలిం సమాలోక్య బుషిభిః పరివారితః.

36

యయుధే తేన సహసా కల్గివాక్య ప్రశ్నాదితః

బుతేన దంభః సంగ్రామే ప్రసాదో లోభమాహ్వాయత్.

37

సమయాదభయం క్రోధో భయం సుఖముపాయయో

నిరయో ముదమాసాద్య యయుధే వివిధాయుధైః.

38

భా: గుడ్లగూబ చిహ్నముగా కల్గిన ధ్వజముతో గూడిన రథము నథిరోహించి విశనవ పురమునుండి వెడలెను. ధర్ముడు కలిని చూచి బుషుపులతో కూడిన కల్గి మాటలచే ప్రేరేపింపబడి వారితో యుద్ధము చేసేను. బుతునితో భీముడు యుద్ధము చేయ ప్రసాదుడు లోభము నాహ్వానించెను. అభయునితో క్రోధుడు, భయునితో సుఖుడు, నిరయుని(నరకము)తో ముదుడు వివిధ ఆయుధములతో తలపడిరి.

ఆధిరోధేన చ వ్యాధిః షైమేణ చ బలీయసా

ప్రశ్రయేణ తథా గ్రానిర్భరా స్కుతిముపాహ్వాయత్.

39

వివం వృత్తో మహాఘూర్థో యుద్ధః పరమదారుణః

తం ద్రష్టమాగతా దేవా బ్రిహష్టిద్యాః ఫే విభూతిభిః.

40

మరుః ఖైశ్చ కాంబోజై ర్యుయుధే భీమవిక్రమైః

దేవాపిః సమరే చౌనై ర్భర్భరై స్తద్ధణైరపి.

41

భా: ఆధి (మానసిక పీడ) యోగముతో, వ్యాధి బలీయవుగు షైమునితో గ్రాని ప్రశ్రయముతో, జర (ముసలితనము) స్కుతితో యుద్ధము చేసిరి. ఈ విథముగమహాఘూరము, పరమదారుణమునగు యుద్ధము జరుగుచుండగ బ్రిహష్టాది దేవతలు తమ విభూతులతో సంగ్రామమును చూచుటకు ఆకాశమార్గమున వచ్చిరి. ఖశకాంబోజులతో మరువు యుద్ధము చేయగా, చెన, బర్షయలతోడను, వారి అనుచరులతోడను దేవాపి యుద్ధము చేసేను.

విశాఖ యూపభూపోలః పులిందైః శ్వాపచైః సహ

యుయుధే వివిధైః శస్త్రై రస్తైర్ధియ్యమహాప్రభైః.

42

కల్పః కోకవికోకాభ్యం వాహినీభిర్వర్యరాయుధైః

తౌతు కోకవికోకా చ బ్రిహ్మాణో వరదర్పితో.

43

భా: రాజు విశాఖయూపుడు పురింద శ్వపచులతో తేజస్సంపన్నములగు దీస్య
లప్పుశస్త్రములతో తలపడెను. సేనతో కూడిన కల్ప ఉత్తమ ఆయుధములతో, బ్రిహ్మావలన
వరము పొంది మిక్కిలిగర్వపదుచున్న కోకవికోక దానవులతో యుద్ధము చేసెను.

భ్రాతరౌ దానవజ్రేష్టౌ మత్తౌ యుద్ధ విశారదౌ.

ఏకరూపౌ మహసుత్యౌ దేవానాం భయవర్ధనౌ.

44

పదాతికౌ గదాహస్తా వజ్రాంగౌ జయినౌ దిశామ్

శుంభైః పరివృతో మృత్యుజితాపేకత్ర యోధనాత.

45

తాభ్యం స యుయుధే కల్పః సేనాగణసమన్వితః

శుభానాం కల్పసైన్యనాం సమరస్తుములో ఉభవత్.

46

భా: కోకవికోక సోదరులు రాత్మసైష్మృతులు, వారు మదించినవారు, యుద్ధమందునేర్చరులు,
ఒకేరూపముగలవారు, నీక్కిలి బలశాలురు, దేవతలకు కూడ భయమునుకల్గించుచు, సేలనీద
యుద్ధముచేయువారు. వజ్రము వలె దృఢమయిన శరీరముగలవారు, గదహస్తమండు కిలవారు,
సేనతో కూడిపోరాచులు నలస దిక్కులను జయించువారు, మృత్యువును కూడ జలుంచినవారు.
అట్టి దానవసోదరులలో ఒక్క యుద్ధము చేయ, కల్పసైన్యము శత్రుసైన్యముతో తలపడెను.
ఇరువరి మధ్య ఫోరయుద్ధము జరిగెను.

ప్రేషితైర్భుంహితైర్భుంత శబ్దిష్టంకారనాదిత్తః

శూరోత్సుషైర్భుషాపువేగైః సంశబ్దస్తలతాడనైః.

47

సంపూరితా దిశః సర్వాలోకా నో శర్వైతేభిరే

దేవాశ్వ భయసంతస్తా దివి వ్యస్తపథా యయుః.

48

పాతైర్భండైః భద్రజక్తుష్టిష్టశూలై

ర్గదాఖూతైర్భాణ పాతైశ్వ షైమ్యైః

యుద్ధై శూరాశ్చిన్న బాహ్వంధ్రీము మధ్యః

పేతుః సంఖ్యై శతశః కోటిశశ్వ.

49

భా: గుట్టవుల సుకిరంపులు, ఏనుగుల శ్మింకారవులు, దంతశబ్దవులు,
చమష్టంకారనాదములు, బాహువులను అప్పశిందలు, అరచేతి దెబ్బలచే పుట్టిన మహాశబ్దములు

దిక్కులన్ని వ్యాపించినవి. ప్రాణులకు సుఖము లేదు. దేవతలు భయకంపితులై మార్గము తప్పి సంచరించిరి. ఈ యుద్ధమునపాశము, ఖడ్గము, దండము, శక్తి, బుష్టి శాలము, గదము॥వాని ఆఫూతములచే, ఫోరములగు బాణప్రయోగములచే అసంఖ్యకముగ ఏరుల చేతులు, కాళ్ళ), మధ్యభాగములు చిన్నాభిన్నములై అంతట పడుచున్నవి.

ఇతి శ్రీ కల్పి పురాణేణ భాగవతే
 భవిష్యై తృతీయాంశే
 కల్పి సేనా సంగ్రామో నామ
 షష్ఠోఽధ్యాయః

ఇది భాగవతానుబంధము, భవిష్యమునగు
 శ్రీ కల్పి పురాణము తృతీయాంశమున
 కల్పి సేనా సంగ్రామ మను
 షష్ఠోఽధ్యాయము.

★ ★ ★

కల్ప పురాణము

తృతీయాంశము-సప్తమాధ్యాయము

సూత ఉచచ.....

ఏవం ప్రవృత్తే సంగ్రామే ధర్మః పరమకోపనః

కృతేన సహితో షైరం యుయుథే కలినా సహా.

1

కలిర్దమిత్ర బాణాష్ట్మర్థ ర్మస్యాపి కృతస్య చ

పరాభూతః పురీం ప్రాయాత్ త్యక్త్వ గర్దభవాహనమ్.

2

విచ్ఛిన్నపేచక రథః స్నవద్రుక్తాజ్ఞ సంచయః

చఘుర్దంధః కరాలాస్యః త్రీస్యామిక మగాద్ గృహామ్.

3

భా: ఉగ్రాశ్రవసుడు పలికెను. ఈ విధముగ మహాసంగ్రామము ఆరంభము కాగా మిక్కిలి కుద్దుడంఱన ధర్మాంగు కృతయుగముతో కలిసి కలితో భయంకర యుద్ధము చేసేను. ధర్మకృతయుగముల భయంకర బాణముదాయమునకు ఓడిన కలి గర్దభ వాహనమును విడిచి తన పురమునకు వెడలెను. ఉలూక ధ్వజము కల్గిన అతని రథము విచ్ఛిన్నమాయెను. శరీరము నుండి రక్తము స్ఫురించుచుండెను. దుర్గంధము వెడలుచుండెను. ముఖము భయంకర మాయెను. ఇట్టి దురవస్థను పొందిన కల్ప త్రీస్యామికమగు గృహమును ప్రవేశించెను.

దంభః సంభోగరహితోద్భుత బాణగణాహతః

వ్యాకులః స్వీకులాంగారో నిస్సారః ప్రావిశద్ గృహామ్.

4

లోభః ప్రసాదాభిహతో గదయా భిన్నమస్తకః

సారమేయరథం చ్ఛిన్నం త్యక్త్వగాద్రుధిరం వమన్.

5

భా: తనకులమునకు అంగారము వంటి దంభము బాణములచే కొట్టబడి వ్యాకులత చెంది, నిస్సారమై ఇంటిలోనికి ప్రవేశించెను. ప్రసాదముచే లోభము కొట్టబడెను. గదాభూతముచే అతని శిరస్సు ముక్కలాయెను. శునకరథము చిన్నము కాగా రక్తము కక్కుకోసి మదాసిని నాటి పారిపోయెను.

అభయేన జితః క్రోధః కషాయాకృతలోచనః
గంధాఖువాహం విచ్ఛిన్నం త్వక్కువిశననం గతః.

6

భయం సుఖు తలాఘూతాద్ధతాసుః న్యపతద్భువి
నిరయోముదముష్టిభ్యాం పీడితోయమమాయయౌ.

7

భాః అభయునిచే ఓడింపబడిన క్రోధుడు ఎట్లని నేత్రములతో ఎలుకలు వాగానముగ కల
దుర్గంధయుక్త రథమును విడిచి విశనన పురమునకు వెడలెను. సుఖుని దెబ్బలకు భయుడు
ప్రాణములు విడిచి భూమి మీద పడెను. ముదుని ముష్టిఘూతములచే నిరయుడు యమపురికి
పోయెను.

ఆధివ్యాధ్యాదయః సర్వేత్వక్కువ్య వాహముపాద్రవన్

8

నానాదేశాన్ భయోద్వగ్నుః కృతబాణప్రపీడితాః.

ధర్మః కృతేన సహితో గత్వా విశననం కలేః

9

నగరం బాణదహనైర్ధదాహ కలినా సహ.

భాః ఆధి, వ్యాధి మున్నగు వారు బాణములచే పీడింపబడి వాహనములను విడిచి భయునితో
కలిసి ధర్ముడు కలి రాజధానియగు శనన నగరమును ప్రవేశించి బాణాగ్నితో కలితో కూడిన
నగరమును ద్వగుము చేసెను.

కలిర్విష్టప్పణ్ణ సర్వాంగో మృతదారో మృతప్రజః

10

జగామైకో రుదన్ దీనో వర్షాంతరమలక్షితః.

మరుస్తు శకకాంబోజాన్ జశేష్ము దివ్యాత్రతేజస్తా

11

దేవాపిః శబరాంశోచలాన్ బర్మరాంస్తద్గణానపి.

భాః కలియొక్క సర్వావయవములు మండిపోయెను. భార్యాపుత్రులు మరణించిరి.
అతడు ఒంటరివాడై దీనముగ ఏడ్చుచు కనబడడకుండ దేశాంతరమునకు పారిపోయెను.
దివ్యాస్త్రతేజస్వుతో మరువు శకకాంబోజులను, దేవాపి శబరచోల బర్మరులను సంహారించిరి.

దివ్యాత్రశత్రు సంపాత్తై రర్ధయామాస వీర్యవాన్

12

విశాఖ యూపభూపాలః పులిందాన్ పుక్కసానపి.

జఘున విమలప్రజ్ఞః ఖడ్గపాతేన భూరిణా

నానా త్రశత్ర వర్షైస్తే యోధా నేశు రనేకథా.

13

భాః పరాక్రమవంతుడగు విశాఖయూర్ భూపాలుడుదివ్య అస్త్రశస్త్రములతో పులింద

పుక్కస జాతివారిని బాధించెను. నిర్వలమగు ప్రజ్ఞకల విశాఖయాపుడు ఖద్దప్రహారములచే, అస్త్రశస్త్రములతో శత్రుసైన్యమును చంపెను.

కల్పః కోకవికోకాభ్యాం గదాపాణిర్యథాం పతిః

యయుధే విన్యాసవిజ్ఞో లోకానాం జనయన్ భయమ్.

14

వృకాసురస్య పుత్రోతౌ నష్టారౌ శకునేర్ధరిః

తయోః కల్పః స యయుధే మధుకైత భయోర్ధా.

15

భా: గదాధారి, సేనాపతియగు కల్పి గదా విన్యాసమున చతురుడై లోకము భయంకరముగ కోక వికోకులతో యుద్ధము చేసెను. వారిద్దరు వృకాసురుని పుత్రులు, శకుని మనుమలు. మధుకైతభులతో శ్రీహరి యుద్ధము చేసినట్లు కల్పి వారితో సంగ్రామము చేసెను.

తయోర్ధదా ప్రహశోణ చూర్ణితాజ్ఞస్య తత్వతేః

కరాచ్యుతోఽ పతద్భూమౌ దృష్టోచురిత్యహాజనాః.

16

తతః పునః క్రుధా విష్ణుర్గజజ్ఞష్ణు ర్ఘృహశ్మజః

భల్లకేన శిరస్సు దికోకస్యాచ్ఛినత్ ప్రభుః.

17

భా: వారిగదా ప్రహారముచే కల్పి శరీరావయవములు చూర్ణము లాయెను. చేతిమండి గద జారి క్రింద పడెను. ప్రజలందరు ఆశ్చర్యముతో తిలకించిరి. పీమృట ముల్లోకములను జయించెడి మహాబాహువగు కల్పి క్రోధముతో భల్లకమను అస్త్రమును ప్రయోగించి వికోకుని శిరమును ఖండించెను.

మృతో వికోకః కోకస్య దర్శనాదుత్థితో బలీ

తద్వష్టా విస్మృతా దేవాః కల్పిత్ పరాపీరహః.

18

ప్రతికర్తుర్దదాపాణేః కోకస్యప్యచ్ఛినచ్ఛిరః

మృతః కోకో వికోకస్య దృష్టిపాతాత్ సముత్థితః.

19

భా: బలవంతుడగు వికోకుడు మరణించినను కోకదృష్టివలన తిరిగి బ్రతికెను. ఇది చూచి దేవతలు, శత్రుసంహారకుడగు కల్పియు ఆశ్చర్యపడిరి. కల్పిగదను ధరించి కోకుని శిరస్సు ఖండించెను. కాని వికోకుని దృష్టివలన తిరిగి బ్రతికెను.

పునస్తో మిలితౌ తేన యయుధాతే మహాబలో

కామరూపధరౌ వీరౌ కాలమృత్యు ఇవాపరౌ.

20

ఖద్గచర్యుధరౌ కల్పిం ప్రహరంతౌ పునః పునః
కల్పః క్రుధా తయోస్తద్వ్యద్వాణేన శిరసీ హతే.

21

భా: యథేచ్ఛగ రూపుదాల్చిన పరాక్రమవంతులను కోకవికోకులు కలసి కాలమృత్యువుల
వలెకల్పితో యుద్ధము చేసిరి. ఖద్గ చర్యుములు ధరించిన వారిరువురు కల్పిని బాధించుచుండగ
అతడు కోపముతో బాణముచే వారిరువురి శిరస్సులను ఖండించెను.

పునర్లగ్నే సమాలోక్య హరిశ్చిన్స్తాపరో ఇ భవత్

విసత్వత్వమధాలోక్య తురగస్తావతాడయత్.

22

కాలకల్పోదురాధర్మో తురగేణార్దితౌ భృషమ్

కల్పేస్తం జఘ్నుతుర్భాణై రమర్మాత్ తాములోచనౌ.

23

భా: ఇద్దరి శిరస్సులు తిరిగి కలుసుకొనుటను చూచి హరి చింతామగ్నుడాయెను. కల్పి
గుట్టము వారిరువురిని గట్టిగ తన్నెను. యముని వంటివారు, ఎదుర్కొనుటకు శక్యము కాని
వారగు కోకవికోకులు అశ్వప్రహరముచే క్రోధారుణానయనులై బాణములతో కల్పిని హింసించిరి.

తయోర్మాజాంతరం సోఇ శ్వః క్రుధా సమదశద్ భృషమ్

తౌతు ప్రభిన్మాస్తిభుజౌ విశస్తాజ్ఞదకార్యుకో

పుచ్ఛం జగ్నహతుః సప్తేర్ణోపుచ్ఛం బాలకావివ.

24

ధృతపుచౌ మూర్ఖితౌ తౌ తత్కషణాత్ పునరుత్థితౌ

పశ్చాత్ పద్మాయం దృఢం జమ్మైన్ తయోర్వ్యక్షసీ వజ్రివత్.

25

భా: ఆగుట్టము కోపముతో వారిరువురి భుజముల మధ్యదేశమును కొఱకగా భుజముల
ఎముకలు ముక్క ముక్కలాయెను. కేయూర, ధనుస్సులు విరిగిను. బాలుడు గోవు తోకను
పట్టుకొనినట్లు వారు అశ్వము తోకను పట్టుకొనిరి. గుట్టము వెనుకకాళ్ళతో వజ్రాయుధము
వలె వారి వక్షఃప్సలములను గట్టిగ తన్నెను.

త్వైకుపుచౌ మూర్ఖితౌ తౌ తత్కషణాత్ పునరుత్థితౌ

పురతః కల్పి మాలోక్య బభాషాతే స్నుయాషరౌ.

26

తతో బ్రహ్మాతమభ్యేత్య కృతాంజలిపుటః శన్మేః

ప్రోవాచ కల్పిం నైవామూ శస్త్రా సైర్వదమ్మర్తతః.

27

భా: 'తెలివితప్పిన వాడై తోకను విడిచి క్రిందపడి వెంటనే లేచి ఎదురుగ కల్పిని చూచి
కోకవికోకులు అతనిని యుద్ధమునకు ప్రేరేపించిరి. అంతలో బ్రహ్మాతక్కడకు చేతులు జోడించి
కల్పితో 'వీరు అస్త్రశస్త్రములతో చంపబడరని' మెల్లగ చెప్పేను.

కరాఘుతాదేకకాలే ఉభయోర్నుర్మితో వథః

ఉభయోర్నుర్మినాదేవ నోభయోర్నుర్మిరణం క్వచిత్

విదిత్యైతి కురుష్వాత్మన్ యుగపచ్ఛానయోర్వధమ్.

28

ఇతి బ్రహ్మవచః శ్రుత్వాత్మక శస్త్రాత్మవాహనః

తయోః ప్రహారతోః సైంరం కల్పి ర్మానవయోః త్రుధా

ముష్టిభ్యాం వజ్రికల్పిభ్యాం బభంజ శిరసీ తయోః.

29

భాః ఓ పరమాత్మ! “ఏకకాలమందు పిడికిలి దెబ్బలచే వారిద్దరి మరణము తథ్యము.

ఇద్దరిలో ఒకరిని మరియొకరు చూచుట వలన ఇద్దరికి మరణము సంభవించదు. కనుక ఇది తెలుసుకొని ఏకకాలమందు ఇద్దరిని వధించవలెను”. బ్రహ్మవచనములను వినిన కల్పి అప్త్రశస్త్రములను, రథమునువిడిచి యుద్ధముచేసెడి వారిరువురి నడువుకు వెడల్ వజ్రసమానములగు ముష్టిఘ్ంపూతములతో వారి శిరస్సులనుముక్కలు చేసెను.

తో తత్త భగ్నమస్తిష్టో భగ్నశుంగావగావివ

పేతతుర్దివి దేవానాం భయదౌ భువి బాధకో.

30

తద్దాష్టో మహాదాశ్చర్యం గంధర్వాపురసాం గణాః

నన్నతుర్జగుస్తప్పువుశ్చ మునయః సిద్ధచారణాః

దేవాశ్చ కుసుమాసారైర్వ్యవర్షర్జుర్జుమానసాః.

31

భాః దేవతలకు సయితము భీతిగొల్పుచు ప్రాణములను హింసించెడి కోకవికోకులు తలలు పగిలి శిఖరములు విరిగిన కొండలవలె క్రిందపడిరి. ఆ అద్భుత కార్యమును చూచి గంధర్వులు గానముచేసిరి, అప్సరసలు నాట్యము చేసిరి. మునులు స్తుతించిరి. దేవతలు పుష్పవర్షము కురిపించిరి.

దివి దుందుభయో నేదుః ప్రసన్నాశ్చభవన్ దిశః

తయోర్వధ ప్రముదితః కవిర్ధశ సహస్రకాన్

సాశ్వాన్ మహారథాన్ సాఙ్కాదహనద్ధివ్యసాయైః.

32

ప్రాజ్ఞః శతసహస్రాణాం యోధానాం రణమూర్ధని

ఽయం నిన్యై సుమంతస్తు రథినాం పంచవింశతిః.

33

భాః - కోకవికోకుల మరణ వార్ధవిని అందరు సంతోషించిరి. స్వర్గమున దుందుభులు

సంహరించెను. ప్రాజ్ఞుడు లత్త యోధులను, సుమంత్రుడు ఇరువది అయిదు రథికులను సంహరించిరి.

ఏవమనేయ గార్భ భర్త విశాలాద్య మహారథాన్
నిజఘన్యుః సమరేకుద్ధా నిషాదాన్ మేళ్ళబర్షరాన్.

34

ఏవం విజిత్య తాన్ సర్వాన్ కల్పరూపగణైః సహ
శయ్యకర్త్రిశ్చ భల్లాటనగరం జీతుమాయయౌ.

35

నానావాదైయైర్లోకసంఖైర్వరాసైరూపణై రూపితాంగైః

నానావాహైశ్చమరైర్వజ్యమానైర్యాతో యోద్యం కల్ప రత్యగ్రసేనః. 36

భా: ఈ విధముగ గార్భ ఛర్త విశాలాదులు (కుద్దులై సమరమున మహారథులగు మేళ్ళ), బర్షరనిషాదులను సంహరించిరి. అందరిని జంఱంచిన పీమ్మట కల్ప సైన్యదై భల్లాటనగరమును జంఱంచుటకు వచ్చేను. అనేక విధములగు వాద్యములతో కూడి వివిధ అస్త్రభూషణములతో అలంకరింపబడిన భూషణము, వివిధ వాహనములతో కూడా రాగా, సువకులు వింజామరలు వీచుచుండ యుద్ధము చేయుటకు కల్ప వెడలెను.

ఇతి శ్రీ కల్ప పురాణేణ భాగవతే
భవిష్యై తృతీయాంశే
కోక వికోకాదీనాం వథో నామ
సప్తమోఽధ్యాయః

ఇది భాగవతానుబంధము, భవిష్యమునగు
శ్రీ కల్ప పురాణమున తృతీయాంశమున
కోకవికోకాదుల వథయను
సప్తమోఽధ్యాయము.

★ ★ ★

కల్ప పురాణము

తృతీయాంశము- అష్టమాధ్యాయము

సూత ఉచచ.....

సేనాగణైః పరివృతః కల్పర్మార్గాయణః ప్రభుః

భల్లాటనగరం ప్రాయాత్ ఖద్గధృక్ సహివాహనః.

1

స భల్లాటేశ్వరో యోగీ జ్ఞాత్వా విష్ణుం జగత్పుతిమ్

నిజసేనాగణైః పూర్ణో యోద్ధకామో హరిం యయో.

2

భాః సూతుడు పలికెను. సేనాగణముతో కూడిన కల్ప ఖద్గమును ధరించి అశ్వముపై భల్లాట నగరమునకు వెళ్ళెను. పరమయోద్ధయగు భల్లాట దేశప్రభువు కల్పని విష్ణుమూర్తి అవతారముగ తెలుసుకొని యుద్ధము చేయుటకై సమైన్యడై వచ్చెను.

స హర్షోత్సులకః శ్రీమాన్ దీర్ఘాంగః కృష్ణభావనః

శశిధ్వజో మహాతేజా గజాయుతబలః సుధీః

3

తస్య పత్తీ మహాదేవీ విష్ణువుత పరాయణా

సుతాంతా స్వామినం ప్రాహ కల్పనా యోద్ధముద్యతమ్.

4

భాః భల్లాటప్రభువగు శశిధ్వజుడు కల్పని చూచి హర్షముచే పులకించి కృష్ణధ్యానము చేసెను. అతడు బుద్ధిమంతుడు. తేజస్సుంపన్నుడు, బలపరాక్రమవంతుడు, శశిధ్వజుని భార్య సుశాంత విషువుతపరాయణ. కల్పతో యుద్ధము చేయుటకు సన్నద్ధుడగు తన భర్తతో ఆమె ఇట్లు పలికెను.

నాథ! కాంతం జగన్నాథం సర్వాంతర్యామినం ప్రభుమ్

కల్పం నారాయణం సాఙ్కాత్ కథం త్వం ప్రహరిష్యసి .

5

శశిధ్వజ ఉచచ.....

సుశాంతే పరమాధర్మః ప్రజాపతివినిర్మితః

యుద్ధే ప్రహసః సర్వత్ర గురౌశైష్య హరేరివ.

6

భా: ఓనాథ! జగన్నాథుడు, సర్వాంతర్యామి, సాఙ్కార్త విష్ణుమూర్తి అవతారమగు కల్ప దేవునితో ఎట్లు యుద్ధము చేయగలవు? (తగదని తాత్పర్యము)

శశిధ్వజుడు పరీకెను. ఓసుశాంత! యుద్ధమందు అందరు సమానమే. ఇదియే ప్రజాపతిచే చేయబడిన పరమ ధర్మము. గురువయినను శిష్యుడయినను హరి నయినను ప్రహరింప వలసినదే.

జీవతోరాజుభోగః స్వాన్తుతః స్వరే ప్రమోదతే
యుద్ధే జయోవా మృత్యువ్వా త్త్రియాణాం సుషూపూః. 7
సుశాంతోవాచ.....

దేవత్వం భూపతిత్వం వా విషయావిష్ణుకామినామ్
ఉన్నదానాం భవేదేవ నహరేః పాదసేవినామ్. 8

భా: ప్రాణములతో యుద్ధరంగము నుండి తిరిగి వచ్చిన రాజ భోగములు కలుగును. యుద్ధమున మరణించిన స్వర్గసుఖములు లభించును. కనుక త్త్రియులకు యుద్ధమందు జయము మరణము రెండును ఆనందదాయకములే.

సుశాంత పరీకెను. ఉన్నత్తులు కాముకులగు మనష్యులకు దేవత్వము కాని భూపతిత్వము కాని సమానమే. అవి వారికి ఆనందదాయకములు కావచ్చును. కాని హరి పాదసేవాతత్పరులకు ఇప్పన్నియు లెక్కింపబడునవి గావు. హరిపాదసేవయే వారి ముఖ్యలక్ష్యము.

త్వంసేవకః చాపీశస్త్వం నిష్కామః స చాప్రదః
యువయోర్వ్యధమిలనం కథం మోహస్త్వవిష్ణుతి. 9

శశిధ్వజ ఉవాచ.....

ద్వాంద్వాతీతే యది ద్వాంద్వమీశ్వరే సేవకే తథా
దేహసేశాల్మీలయైవ సా సేవా స్వాత్తథా మమ. 10

భా: మీరు సేవకులు. పైగా ప్రభువులు. మీరు నిష్కాములు. వారు ఫలమిచ్చువారు కాదు. ఇట్టి అవస్థలో మోహకార్యమయిన మీ ఇరువురి యుద్ధము ఎట్లు సంభవమగును? ఈట్టుచూపలికును. ద్వాంద్వాతీతుడయిన పరమేశ్వరుని యెడల దేహవశముచే ఈశ్వరుడు సేవకుడు అనుద్వంద్వభావము కల్గినను అట్టి సేవలీలా మాత్రముచే కల్గినదే.

దేహవశాదీశ్వరస్య కామాద్వాదైహికా గుణాః
మాయాంగా యది జాయంతే విషయాశ్చ న కీం తథా. 11

బ్రిహస్పతి బ్రిహస్పతిశస్య శరీరిత్వే శరీరితా
సేవకస్వాభేద దృశ్స్నేషం జన్మలయోదయాః. 12

సేవ్యసేవకతా విష్ణోర్మాయా సేవేతి కీర్తితా

దైవతాదైవతస్య చేష్టాపో త్రివర్గజనికా సతామ.

13

భా: భగవంతుడు దేహము ధరించిన మాయావశముచే దైవికములగు కావాది గుణములు అతని శరీరమం దారోపింప బడును. అట్లే కావాది విషయము లెందుకు ఆరోపించబడవు? పరవేశ్వరుని బ్రహ్మభావముచే బ్రహ్మగా చెప్పచున్నాము. శరీరమును ధరించిన శరీరగా వ్యవహరించు చున్నాము. సేవకునకు అభేదజ్ఞానము కల్గినపుడు జన్మలయ ఉదయములు అట్టివేయగును. విష్ణుసంబంధమయిన మాయ వలన కలుగు సేవ్యసేవకభావమే సేవయనబడును. సత్పురుషుల దైవతాదైవత చేష్టాయే త్రివర్గోత్సత్త్వత్తికి కారణము.

అతోఽహం కల్గినా యోద్ధం యామి కాంతే స్వసేనయా

త్వం తం పూజయ కాంతేఽధ్య కమలాపతిమీశ్వరమ్.

14

సుశాంతోవాచ.....

కృతార్థాఽహం త్వయా విష్ణుసేవా సంమిలితాత్మగ్నా

స్వామిన్ ఇహ పరత్రాపి వైష్ణవీ ప్రథితాగతిః.

15

భా: కాంత! ఈ కారణముచే నేను కల్గితో యుద్ధముచేయుటకు సైన్యముతో వెళ్ళచున్నాను. కమలాపతియగు శ్రీహరిని నీవు పూజింపుము.

సుశాంత పలికను. ఓస్వామి! మీరు విష్ణుసేవ నాచరించి విష్ణువుతో షక్యము నొందిరి. అందుచే నేను కృతార్థురాలను. ఇహ పరలోకములలో విష్ణుపూజను విడిచి మరియుక మార్గము లేదు.

ఇతి తస్యా వల్లువాగ్నిః ప్రణతాయః శశిధ్వజః

ఆత్మానం వైష్ణవం మేనే సాంక్రమనేత్రో హరిం స్వరన్.

16

తామాలింగ్య ప్రముదితః శూరైర్భాషుభిరావృతః

వదన్నామ స్వరన్ రూపం వైష్ణవైర్యద్భు మాయయౌ.

17

భా: సుశాంతయేక్క వునోహరములగు వచనములను విన్న శశిధ్వజుడు ఆనందబాష్మములతో హరిని స్వరించుచు తనను వైష్ణవునిగ తలచెను. సంతోషముతో ఆమె నాలింగనముచేసుకొని శశిధ్వజుడు సైన్యముతో కూడినవాడై హరినామస్వరణ చేయుచు వైష్ణవులతో యుద్ధముచేయుటకు వెడలెను.

గత్వాత్ కల్పి సేనాయాం విద్రావ్య మహాతీం చమూమ్

శయ్యకరగణమేర్యారేః సన్మద్దిరుద్యతాయుధైః.

శశిధ్వజసుతః శ్రీమాన్ సూర్యకేతుర్మహాబలః

మరుభూపేన యుయుధే వెష్వవో ధన్యైనాం వరః.

18

భా: శశిధ్వజుడు కల్పిసేన మధ్యకు ప్రవేశించి గొప్పసేనను చెల్లాచెదరు చేసేడి వీరులు ధథారులగు శయ్యక్కర్ల గణములో తలపడెను. శశిధ్వజుని పుత్రుడు, మహోపరాక్రముడు సూర్యకేతువు ధనుర్ధారులలో శ్రేష్ఠుడగు మరునితో యుద్ధము చేసేను.

తస్యనుజో బృహత్తైత్తుః కాంతః కోకిలనిస్వనః

ದೇವಾಪಿನಾ ಸ ಯುಯುಥೇ ಗದಾಯುಧವಿಶಾರದಃ.

విశాఖయూపభూపన్న శశిధ్వజన్మపేణ చ

యుయుథే వివిధః శస్త్రై కరిభిః పరివారితః.

20

భా: సూర్యకేతువు కనిష్ఠసోదరుడు కమనీయరూపము గలవాడు, మధురమయిన కంఠధ్వని ఏ, గదాయుద్ధ విశారదుడగు బృహత్తైత్రేతువు దేవాపితో యుద్ధము చేసెను. విశాఖయూప లుడు అస్త్రశస్త్రములతో ఏనుగులతో కూడిన శశిధ్వజునితో పోరుపులిపెను.

రుధిరాశ్వే ధనుర్జారీ లఘుహసః ప్రతాపవాన్

రజస్వనేన యయథే భర్తః శాంతేన ధన్యో.

29

శూలేః ప్రానైరదాషూతేరావుణశక్త్యాషీతోమరెణ

భలోః ఖడ్గర్మశుండీభిః కుంతేః సమభవద్రణిః.

23

భా: ఎరుపు రంగు గుట్టము కలవాడు, ధనుర్ధారి, చిన్న చేతులు గలవాడు, ప్రతాపవంతుడు యుద్ధరంగమున వ్యాపించిన ధూళిమధ్య శాంతునితో పోరాడెను. శూలము, ప్రాసము, ములనెడి ఆయుధములతోడను యుద్ధము సాగెను.

పతాకాభిర్వద్జస్తిష్టప్యాసోమరైశ్వత్ర చామర్హిః

ప్రోద్యుత ధూలిపట్లె రంధకార్స్ మహానభూతి.

గగనే॥ నుఘనా దేవాః కే వా వాసం న చక్రిర్

గంధర్వః సాధుసందర్భరాయనే రమ్మలాయనః.

24

భా: పత్రాక్, చ్ఛిత్, చామరాదులచే ఎగరగొట్టబడీన ధూషిచే రణభూమి, అంతయ

చీకటిగానయ్యెను. ఆకాశమున మేఘములపై నుండి, మధుర గానములతో దేవతలు గంధర్వులు యుద్ధమును తిలకించిరి.

ద్రష్టం సమాగతాః సర్వోలోకాః సమరమద్యుతమ్

శంఖదుందుభి సన్నాధై రాసోష్టైర్భుంహితైరపి.

26

ప్రోషితైర్యధనోత్సుష్టైర్లోకా మూకా ఇవాభవన్

రథినో రథిభిః సాకం పదాతిశ్వ పదాతిభిః.

27

హాయా హాయైరిభాశ్చైబైః సమరోఽమరదానవైః

యథాఽభవత్ స తు ఘనో యమరాష్ట్ర వివర్ధనః.

28

భా: అద్యాతమగు సమరమును చూచుటకు లోకులందరు వచ్చిరి. శంఖ దుందుభి ధ్వనులచే, పీరుల పరస్పర హస్తాఘాతములచే, గజ, అశ్వముల శబ్దములచే, అస్త్రముల పరస్పరాఘాతములచే లోకవులన్నియు వయాగవోయెను. రథికులు, పదాతులు (కాలిబాటసైన్యము), గజతురగములు వాహనములుగ కలవారు పరస్పరము పోరాడిరి. దేవాసుర సంగ్రామము వంటి ప్రకృత యుద్ధమున మరణించువారి సంఖ్యతో యమపురి వృద్ధిపొందసాగెను.

శశిధ్వజచమూనాధైః కల్పి సేనాధిషైః సహా

నిషేతుః సైనికాభూమౌ చ్ఛిన్నబాహ్వంఫ్రేమి కంధరాః.

29

ధావంతోఽతిబ్రిమివంతశ్వ వికుర్వంతోఽసృగుషితాః

ఉపర్యపరి సంచ్ఛన్నా గజాశ్వ రథమర్దితాః.

30

నిషేతుః ప్రథనే పీరాః కోటికోటి సహాస్రశః

భూతే సానంద సందోషః స్రవంతో రుధిరోదకమ్.

31

భా: శశిధ్వజ సైన్యము, కల్పి-సైన్యము చేతులు, కాళ్ళ తలలు తెగి భూమి మీద పడిరి. యుద్ధరంగమున గాయపడి కొందరు పారిపోయిరి. కొందరు బాధతో అరచిరి. కొందరి శరీరములు రక్తముతో తడిసినవి. కొందరు ఒకరిపై మరియుకరు పడిరి. మరికొందరు గజ, అశ్వ, రథముల క్రిందపడి మరణించిరి. కోటి కోటి ఏరులు రణరంగమున నేలకొరిగిరి. రక్త ప్రవాహము పీశాచాదుల కానంద దాయక మాయెను.

ఉష్ణిషహంసాః సంచిన్న గజరోధోరథప్లవాః

కరోరుమీనాభరణమసికాంచన వాలుకాః.

32

ఏవం ప్రవృత్తా సంగ్రామే నద్యః సద్యోఽతిదారుణాః

సూర్యకేతుస్తు మరుణా సహితో యుయథే బలీ.

33

కాలకల్పో దురాధర్మో మరుం బాణైరతాడయత్

మరుస్తు తత్త దశభిర్మృగ్ంషై రార్ఘయ ద్భుశమ్.

34

భా: రక్త ప్రవాహంవన వీరుల తలపాగలు హంసలవలె కన్నించు చున్నవి. గజములుపంతెనవలె, రథములు నావలవలె, తెగిన చేతులు చేపలవలె, కత్తులు బంగారు ఇసుకతిన్నెలవలె నున్నవి. ఇట్లు యుద్ధమున రక్తము నదులవలె ప్రవహించెను. బలవంతుడగు సూర్యకేతువు మరునితో పారాడెను. యమ సదృషుడగు సూర్యకేతువు బాణములతో మరుని కొట్టగ, అతడు సూర్యకేతుని పది బాణములతో హింసించెను.

మరుబాణాహతో వీరః సూర్యకేతురమ్రితః

జఘూన తురగాన్ కోపాత్ పాదోద్భూతేన తద్రథమ్.

35

చూర్ఘయత్వోఽథతేనాపి తస్య వక్షస్యతాడయత్

గదాఘూతేన తేనాపి మరుర్మార్ఘమవాప హా.

36

భా: మరుబాణములచే గాయపడిన సూర్యకేతువు కోపించి అతని గుణ్ణములను సంహరించి, రథమును ఒక్క తన్నుతో భగ్ంము చేసెను. పిమ్మిటు వక్షస్థలముపై గదతో కొట్టేను దానితో మరువు మూర్ఖపోయెను.

సారథిస్తమపోవాహ రథే నాస్యేన ధర్మవిత్

బృహత్స్త్రేతుశ్చ దేవాపిం బాణైః ప్రాచ్యదయద్భుతి.

37

ధనుర్వికృష్ణ తరసా నీషారేణ యథా రవిమ్

సతు బాణమయం వర్షం పరివార్య నిజాయుధైః.

38

భా: యుద్ధధర్మమెరిగిన సారథి తమ ప్రభువును అక్కుడ నుండి మరొక రథముపై తీసుకుపోయెను. బృహత్స్త్రేతువు దేవాపిని బాణములచే చుట్టుముట్టగా దేవాపి ధనుస్సును చేతబూని బాణవర్షముతో శత్రుబాణము లను నివారించెను.

బృహత్స్త్రేతుం దృఢం జమ్మైన్ కజ్ఞ పత్రిః శిలాశిత్రిః

భిన్నం శూలమథాలోక్య ధనుర్ష్మహ్య పత్రితిభిః.

39

శితథారైః స్వర్షపుంషైర్మార్ఘ పత్రి రయోముఖైః

దేవాపిమాశునైర్షైన్ బృహత్స్త్రేతుః ససైనికమ్.

40

భా: వాడియైన బాణములతో శూలము భగ్ంమగులను చూచి దేవాపి ధనుస్సు చేత బూని బృహత్స్త్రేతుని బాణములతో ఎదుర్కొనెను. బృహత్స్త్రేతువు కూడా దేవాపిని లోహముఖము కల్గిన, గృధ్రపత్రములతో (ఊకలు) కూడిన తీక్ష్మములగు బాణములతో హింసించెను.

దేవాపిస్తద్ధన్నర్వైం చిచ్చేద నిశిత్తః శర్విః
భిన్నధన్వ బృహత్తైత్తుః ఖద్గపాణిర్మిషాంసయా.

41

దేవాపేః సారథిం సాశ్వం జస్మైన్న శూరో మహామృథే
స దేవాపిర్ధనుస్త్యక్ష్వ తలేనాహాత్య తం రిపుమ్.

42

భాః దేవాపివాడియైనబాణములతో దివ్యమగు ధనస్సును ముక్కలు చేయగ బృహత్తైత్తువు
అతనిని చంపుటకు ఖద్గము చేతబూని దేవాపిగుట్టములను, సారథిని చంపెను. అప్పుడు దేవాపి
ధనస్సు విడిచి చేతులతో అతనిని మోదెను.

భజయోరంతరానీయ నిష్ఠిపేష స నిర్దయః

తం ద్వ్యాష్టవర్ధం నిష్క్రాంతం మూర్ఖీతం శత్రుణార్దితమ్.

43

అనుజం వీష్య దేవాపి మూర్ఖీ సూర్యధ్వజోఽవధిత్

ముష్టినా వజ్రపాతేన సోఽపతన్ మూర్ఖీతో భువి

మూర్ఖీతస్య రిపుః క్రోధాత్ సేనాగణమతాదయత.

44

భాః దేవాపి బృహత్తైత్తువును భజముల మధ్య భాగమున నుంచి నిర్దయుడై పీండి
చేసెను. పదహారు సంవత్సరముల బృహత్తైత్తువు శత్రువుచే పీంపబడి అచేతను డాయెను. తన
తమ్ముని అవస్థను చూచిన రాజు సూర్యకేతువు దేవాపి శిరస్సుపై వజ్రపాతము వలె కొట్టగా అతడు
మూర్ఖుబోయినేల మీద పడెను. దేవాపి మూర్ఖుపోవుటను చూచి అతని సైన్యము శత్రుసైన్యముపై
దాడి చేసెను.

శశిధ్వజః సర్వజగన్నివాసం
కల్పిం పురస్తాదభి సూర్యవర్ధసమ్
శ్యామం పీశంగాంబరమంబజీకణం
బృహద్మజం చారుకిరీట భూషణమ్.

45

నానామణివ్రాతచితాజ్గుశోభయా
నిరస్తలోకీకణ హృతమోమయమ్
విశాఖయూపాదిభిరావృతం ప్రభుం
దదర్వ ధర్మైణ కృతేన పూజితమ్.

46

భాః సర్వజగత్తు లక్షాధారభూతుడు, సూర్యనివలె ప్రకాశించువాడు, పద్మదళనేత్రుడు,
పీతాంబరధారి, శ్యామవర్ణుడు, దీర్ఘబాహువు, సుందరకీరీటము అలంకారముగ కలవాడు,

వివిధమణల అవయవశోభచే సమస్తప్రాణుల నేత్రహృదయముల అంధకారమును పోగొట్టువాడు,
సత్య, ధర్మములచే పూజింపబడువాడగుకల్గిని విశాఖయూపాదులు చుట్టుకొనియుండగ
శశిధ్వజుడు చూచెను.

ఇతితీర్థి కల్గి పురాణేఱనుభాగవతే
భవిష్యై తృతీయాంశే
శశిధ్వజ కల్గి సేనయో ర్యాధం నామ
అష్టమోఽధ్యాయః

ఇది భాగవతానుబంధము, భవిష్యమునగు
శ్రీ కల్గి పురాణమున తృతీయాంశమున
శశిధ్వజ కల్గి సేనల యుద్ధమును
అష్టమాధ్యాయము.

★ ★ ★

కల్ప పురాణము

తృతీయాంశము- నవమాధ్యాయము

సూత ఉచిత.....

హృది ధ్యానాస్వదం రూపం కల్పేర్షుష్టో శశిధ్వజః
పూర్ణం ఖడ్గధరం చారుతురగారూఢమబ్రిపీత్.

1

ధనుర్భాణధరం చారు విభూషణవరాజ్గుకమ్
పాపతాపవినాశార్థముద్యతం జగతాం పరమ్.

2

ప్రిపూ తం పరమాత్మానం హృష్టసోమా శశిధ్వజః
ఏహ్యోహీ పుండరీకాఙ్క! ప్రహసం కురుమే హృది.

3

భా: సూతుడు పలికెను. హృదయమందు ధ్యానముచేయుటకు యోగ్యుడు, ఖడ్గధరుడు,
మనోహరవుగు అశ్వవు నధిరోహించినవాడు, పూర్ణస్వరూపుడు, ధనుర్భాణములను
ధరించినవాడు, అలంకారములచే శోభిల్లువాడు, పాప తాప వినాశకుడు జగత్తుతియగు కల్పిని
చూచి హర్షపులకీతుడై శశిధ్వజుడు ఓ పరమాత్మ! పుండరీకాఙ్క! రమ్మురమ్ము. నా హృదయమందు
ప్రహసముచేయుమని పలికెను.

అథవాత్మన్ బాణభియా తమోఽంధే హృది మే విశ
నిర్గుణస్య గుణజ్ఞత్వమద్వైతస్యాత్మతాడనమ్.

4

నిష్ఠమస్య జయోద్యోగసహయం యస్యసైనికమ్
లోకాః పశ్యంతు యుధే మే ద్వైరథే పరమాత్మనః.

5

పరబుద్ధిర్యది దృఢం ప్రహార్తా విభవే త్వయి
శివవిష్టార్థుదకృతే లోకం యాస్యామి సంయుగే.

6

భా: ఓపరవూత్తు! వేంచు వేయు బాణములు తగులునను భయముతో
అజ్ఞానాంధకారముచే వ్యాప్తమయిన మాహృదయములను ప్రవేశింపుము. నిర్గుణుడైవైనను
గుణములనెరిగినవాడవు. అద్వైతమైనను అస్త్రప్రహసములకు సంసీద్ధుడవు. నిష్ఠములైనను

జయముకొఱకు యుద్ధముచేయుచున్నారో అట్టే పరమాత్మతో లోకము లన్నియు చూచుచుండ యుద్ధముచేసేదను. విభువగు మిమ్ములను పరబుద్ధితో (మీరు పరమేశ్వరులను భావనను విడిచి మరియుకరను బుద్ధితో) ప్రహరముచేయునాకు శివవిష్ణువులకు భేదమంగీకరించెడి వారికి కలుగు లోకములు ప్రాప్తించును.

ఇతిరాజ్ఞో వచః శ్రుత్వా అక్రోధః బక్షధవద్విభుః
బాణైరతాడయత్ సంఖ్యై ధృతాయుధమరిందమమ్.

7

శశిధ్వజస్తత్త్వహస్రమగణయ్య వరాయుధైః
తం జస్మైన్న బాణవర్షైణ ధారాభిరివ పర్వతమ్.

8

తద్వాణ వర్షభిన్నాంతః కల్పిః పరమకోపనః
దివ్యైః శస్త్రాత్తు సంఘాతైస్త యోర్యుద్ధమవర్తత.

9

భాః శశిధ్వజుని మాటలు వినిన కల్పి క్రోధములేని వాడైనను క్రుద్ధుని వలె కనబడెను.
పిమ్మట యుద్ధమున శత్రువాశకుడు, ఆయుధ ధారియగు రాజుపై బాణప్రహరము చేసేను.
శశిధ్వజుడు బాణప్రహరములను లెక్కింపక శ్రేష్ఠములగు ఆయుధములను బాణములను పర్వతము
మిదవర్షమువలెకల్పిపై కురిపించెను. బాణవర్షముచేగాయపడిన కల్పి మిక్కిలి క్రుద్ధుడాయెను.
దివ్యములగు అస్త్రశస్త్రములతో వారిరువురి నడుమ యుద్ధము జరిగెను.

బ్రహ్మాత్రస్య చ బ్రహ్మాస్త్రాయవ్యస్య చ పార్వతైః
ఆగ్నేయస్య చ పార్వతైః పన్నగస్య చ గారుడైః.

10

ఏవం నానావిధైరస్తై రనోయైన్యమథిజఘ్నతుః
లోకాః సపాలాః సంత్రస్తా యుగాంతమివ మేనిరే.

11

భాః బ్రహ్మాత్రమును బ్రహ్మాత్రముతోను, వాయవ్యాత్రమును పర్వతాత్రముతోను
ఆగ్నేయాత్రమును పర్వతాయాత్రముతోను, పన్నగాత్రమును గరుడాత్రముతోను ఎదుర్కొనుచు
అస్త్రములతో పరస్పరముపోరాడిరి. లోకములన్నియు ప్రశయకాలముగతలచి భయబ్రాంతులైరి.

దేవా బాణాగ్నిసంత్రస్తా అగమన్ ఖగమాః కిల
తతో ఇతివితథోద్యోగా వాసుదేవ శశిధ్వజౌ.

12

నిరస్త్రా బాహుయద్ధేన యుయధాతే పరస్పరమ
పదాఘాతైస్తలా ఘాతై ర్మష్టిప్రహారణైస్తథా.

13

నియుద్ధకుశలో వీరో ముముదాతే పరస్పరమ్

వరాహాద్ధుత శబ్దేన తం తలేనాహానద్ధరిః.

14

భా: బాణాగ్నికి భయపడి ఆకాశమార్గమున సంచరించు దేవతలు వెడలిరి. అస్త్రశస్త్రప్యోగవైఫల్యమును గమనించిన వాసుదేవ శశిధ్వజులు అస్త్రములను విడిచి బాహుయుద్ధమునకు ఉద్ధపడిరి. యుద్ధకుశలులగు వారిద్దరు పదాఘాతములు, తలాఘాతములు, పిడికిలి గుద్ధులతో పరస్పరము పోరాడుచు సంతోషించిరి. స్టోపి ఆరంభమున వరాహావతారమున భూమిని క్షిద్ధరించునపుడు కల్గిన శబ్దము వంటి శబ్దముతో శ్రీహరి అరచేతితో అతనిని మోదెను.

సమూర్ఖితోనృపః కోపాత్మసముత్థాయ చ తక్షణాత్

ముష్టిభ్యాం వజ్రకల్పభ్యామవధీత్ కల్పిమోజసా

స కల్పిస్తాత్మపోరీణ పపాత భువి మూర్ఖితఃః.

15

ధర్మః కృతం చ తం దృష్ట్యౌ మూర్ఖితం జగదీశ్వరమ్

సమాగతో తమానేతుం కష్టే తో జగ్నహే నృపః.

16

భా: మూర్ఖపోయిన శశిధ్వజుడు కోపవముతో తిరిగి లేచి వజ్రసదృశములగు ముష్టిఘాతములతో కల్పిని కొట్టేను. ఆదెబ్మలకు కల్పి మూర్ఖపోయినే లమీద పుడెను. మూర్ఖపోయిన జగదీశ్వరుని చూచి ధర్మకృతయుగములు అతనిని తీసుకువెళ్ళటకు వచ్చిరి. శశిధ్వజుడు వారిరువురుని చంకలోనికి తీసుకొనెను.

కల్పిం వక్షస్యపాదాయ లబ్ధార్థః ప్రయయో గృహమ్

యుద్ధే నృపాణామన్యేషాం పుత్రో దృష్ట్యౌ సుదుర్భయో.

17

కల్పిం సురాధిపపతిం ప్రథనే విజిత్య

ధర్మం కృతశ్చ నిజకషయుగే నిధాయ

హర్షోల్సద్ధుదయ! ఉత్సులకః ప్రమాధి

గత్వ గృహం హరిగ్నహే దదృశే సుశాంతామ్.

18

భా: కల్పిని హృదయమున నుంచుకొని కృతకృత్యదై శశిధ్వజుడు తన యంటికి వెడలెను. నాపుతులను యుద్ధమున ఎవ్వరు జయించలేరని తలచెను. సురాధిపపతియగు కల్పిస్తాంగ్రామమున జయించి, కృతధర్మములను నిజకషయందుంచుకొని గృహమునకేతెంచి శశిధ్వజుడు రాణియగు సుశాంతను హరిగ్నహమున చూచెను.

దృష్టో తస్యః సులలితముఖం వైష్ణవీనాం చ మధ్య
గాయ తీనాం హరిగుణ కథాస్తామథ ప్రాహ రాజౌ
దేవాదీనాం వినయవచసా శంభులే జన్మనా వా
విద్యాలాభం పరిణయవిధిమైచ్ఛపౌషండనాశమ్.

19

కల్పః స్వయం హృది సమాయమిహగతోఽద్భుతమ్
మూర్ఖాచ్ఛలేన తవ సేవనమీక్షణార్థమ్
ధర్మం కృతశ్చామమ కషయుగే సుశాంతే!
కాంతే విలోకయ సమర్థయ సంవిధేషా.

20

ఇతినృపవచసా వినోదపూర్ణా
హరికృతధర్మయతం ప్రణమ్య నాథమ్
సహ నిజసభిభి ర్మనర్త రామా
హరిగుణకీర్తన-వర్తనావిలజ్ఞా.

21

భా: విష్ణుభక్తుల నడుమ హరిగుణములను కీర్తించు సుశాంత వదనకమలమును చూచి
రాజు ఆవేతో ఓ సుశాంత! దేవతల ప్రార్థన నాలకించి శంభలగ్రామమున జన్మించి,
విద్యాలాభమునోంది, పరణయమాడి, మైచ్ఛపౌషండులను నాశము చేసిన కల్ప భగవానుడు నీ
సేవలను వీక్షించుటకు మాయతో కూడి మూర్ఖయను మిషతో స్వయముగ ఇక్కడకు విచ్ఛిసినాడు.
రెండు చంకలలోను కృతధర్మలు కలరు. వారిని పూజింపుము. అని పరికెను. రాజుమాటలు
విని సుశాంత మిక్కలి ప్రసన్నరాలై హరి, కృత, ధర్మలను నమస్కరించి హరిగుణములను
కీర్తించుచు లజ్జను విడిచి సుఖురాండతో నృత్యము చేసెను.

ఇతిశ్రీ కల్ప పురాణేఽనుభాగవతే భవిష్యై తృతీయాంశే
ధర్మ కల్ప కృతానా మానయనం నామ
నవమోఽధ్యాయః.

ఇది భాగవతానుబంధము భవిష్యమునగు శ్రీ కల్ప పురాణమున తృతీయాంశమున
ధర్మకల్ప కృతుల ఆనయనము
నవమాధ్యాయము.

కల్గి పురాణము

తృతీయాంశము- దశమాధ్యాయము

సుశాంతోవాచ.....

జయహారే! అమరాధీశనేవితం
తవ పదాంబుజం భూరి భూపణమ్
కురు మమాగ్రతః సాధుసత్కృతం
త్వజి మహామతే! మోహమాత్కునః.

1

తవ వపుర్జగద్రూపసంపదా విరచితం సత్యాంమాననే స్థితమ్
రతిపతేర్జునో మోహదాయకం కురు విచేష్టిత కామలంపటమ్.

2

భా: సుశాంత పలికను. హరి! జయమగుగాక. మోహమును విడిచిపెట్టుడు. అమరా దీశుడను ఇంద్రునిచే, సత్యరుషులచే సేవింపబడు, అలంకార భూషితములగు పాదపద్మములను నాసమ్ముఖమున నిలుపుము. నీ శరీరము జగత్తులో నున్న సురూపమనెడి సంపదచే చేయబడినది. సత్యరుషుల హృదయములలో విహరించునది, కతిపతికి సయితము మోహము కల్గించు నీ రూపము మాకోరైలను తీర్చుగాక.

తవ యశో జగచ్ఛేకనాశనం మృదుకథామృత ప్రీతిదాయకమ్
స్నేత సుధోషితం చంద్రవన్ముఖం తవ కరోత్పలం లోకమజ్జలమ్. 3
మమ పతిస్వయం సర్వదుర్జయో యది తవాప్రేయం కర్మణాచరేత్
జహి తదాత్మనః శత్రుముద్యతం కురు కృపాం సచేద్దృగీశ్వరః. 4

భా: మీ యశోగానము, శ్రవణము సర్వజగత్తుల శోకమును నాశము చేయును. అమృతతుల్యములగు నీ కథలు అందరికి సంతోషమును కల్గించును. చంద్రసదృశమగు నీ ముఖము చిరునవ్వు అనెడి అమృతమును కురిపించును. నీ ముఖకమలము లోకములకు మంగళము కలిగించుగాక. నాభర్త సర్వధా అజేయుడు. అతనిని ఇంతవరకు ఎవ్వరు ఓడించలేదు. మీకు అప్రసన్నమును కార్యమునాచరించిన నాభర్త యేడల శత్రుభావమును విడిచిపెట్టుడు. కృపచూపుడు. అట్లు కానియేడల మిమ్ములను కృపాసాగరుడని ఏల యందురు.

మహాదహంయుతం పంచమాత్రయా ప్రకృతిజ్ఞాయయా నిర్వితం వపుః
తవ నిరీక్షణాల్టిలయా జగత్ స్థితిలయోదయం బ్రహ్మకల్పితమ్. 5

భూవియన్మరుద్వారి తేజసాం రాశిభిః శరీరేంద్రియా శ్రిత్తైః

త్రిగుణయా స్వయా మాయయా విభో కృరు కృపాం భవత్ సేవనార్థినామ్. 6

భాః మహాతత్త్వము, అహంకారతత్త్వము, పంచతన్మాత్రలు, నీ భార్యయగు ప్రకృతి అనువానిచే శరీరము స్ఫుజింపబడినది. (స్ఫుజిరిగినది) విలాసములతో కూడిన నీ చూపులవలన బ్రహ్మ కల్పిత సంసారమున స్ఫుజై ప్రితి, ప్రలయములగుచున్నవి. ఓ పరమేశ్వర! నీవు శరీర, ఇంద్రియవుల నాశంయించిన పృథివి, జలము, తేజస్సు, వాయువు, ఆకాశమనెడు భూతపంచకముతో, సత్య రజస్తమోరూపమగు స్వీయమాయతో నిన్న సేవించేడి భక్తులపై దయచూపుము.

తవ గుణాలయం నామ పొవనం
కలిమలాపహం కీర్తయంతి యే
భవవభయషయం తాపపితా
ముహూరహా జనాః సంసరంతి నో. 7

తవ జన్మసత్యాం మానవర్ధనం
నిజకులక్షయం దేవపొలకమ్
కృతయుగార్వకం ధర్మపూరకం
కలికులాంతకం శం తనోతు మే. 8

భాః ఓ పరమేశ్వర! కలిదోషములను పోగొట్టు పవిత్రమగు నీ గుణసముద్యమున సంసారతాపముచే తపింపబడు భక్తులు స్వరించిన వారికి సంసార భీతి యుడదు. మీ అవతారమ సత్పురుషుల మానము వృద్ధిపరచును. కలి వంశమును నాశము చేయును. యజ్ఞాయాగాదుల సక్రమముగ జరుగుటవలన దేవతలకు రక్షణ కలుగును. కృతయుగము ఆరంభమగునః ధర్మమునకు రక్షణ కలుగును. ఆట్టే నీ అవతారము మాకు మంగళము చేయగాక.

మమగృహం పతిపుత్రనష్టుకం గజరదై ర్ఘోజై- శాచమరై ర్ఘనైః
మణివరాసనం సత్కృతిం వినా తవ పదాభ్యయోః శోభయంతి కిమ్. 9

తవ జగద్వాపుః సుందరస్నేతం ముఖమనిందితం సుందరారవమ్
యది నమే ప్రేయం వల్లుచేష్టితే పరికరో త్వహా మృత్యు రస్స్యహా. 10

భా: పతి, పుత్ర, పౌత్రులతో కూడి గజ, రథ, ధ్వజ, చామర, ఘష్యర్య, మణిమయ ఆసనవాదులు కల్గిన దైనను నాగృహము నీ పాదపద్మముల పూజ లేకుండగ ఎట్లు శోభిల్లును. మందహసముతో శోభిల్లునది, సర్వాంగసుందరము, మనోహరములగు మాటలతో విభూషితము, రమణీయములగు భావములతో కూడిన అనింద్యమగు నీముఖము మాకు ప్రియమును కల్గించనియెడల మృత్యువే శరణ్యము.

హయచర భయహర కరహర శరణ ఖరతరవరశరద శబలమదన
జయ హతపర భర భవ వరనశన శశధర శత సమ ర-స భర వదన. 11

ఇతి తస్యాః సుశాంతాయా గీతేన పరితోషితః
ఉత్తస్థా రథశయ్యాయాః కల్పి-ర్మధ్మస్థవీరవత్. 12

భా: ఓదేవ! నీవు అశ్వముషై తిరుగుచు సంసారతాపమును, భయమును పోగొట్టువాడవు. రత్నకుడవు. తీక్ష్ణములగు బాణములతో శత్రువులను చెండాడువాడవు. శతచంద్రకాంతితో నీ ముఖము విరాజిల్లుచున్నది. నీవు నిస్సందేహముగ భవబంధములను నాశము చేయ సమర్పుడవు. సుశాంతయొక్క గీతముచే సంతుష్టుడయిన కల్పి-రణరంగమున వీరునివలె రణశయ్య నుండి లేచెను.

సుశాంతాం పురతో దృష్ట్యోకృతం వామే తు దష్టికే
ధర్మం శశధ్వజం పశ్చాత్ ప్రోహేతి ప్రీడితాననః. 13

కా త్వం పద్మపలాశాష్టి! మమ సేవార్థ ముద్యతా
కాంతే శశధ్వజః శూరో మమ పశ్చ దుపస్థితః. 14

భా: ఎదురుగుసుశాంతను, దక్షిణభాగమున ధర్మమును, ఎడమ భాగమున కృతయుగమును, వెనుక శశధ్వజుని చూచి సిగ్గుతో తలవంచి ఇట్లునియె. పద్మత్రాష్టి! నీవు ఎవరు? ఎందువలన నన్ను సేవించుటకు సిద్ధమైతిని? శూరుడగు శశధ్వజుడు ఎందువలన నావెనుక నుండెను?

పేధర్మ! పేధకృతయుగ! కథ మత్రాగతా వయమ్
రణశాఖాణం విహాయాస్యాః శత్రో రంతః పురే వద. 15

శత్రుపత్న్యః కథం సాధు సేవంతే మా మరిం ముద్మ
శశధ్వజః శూరమానీ మూర్ఖితం హంతి నో కథమ్. 16

భా: ఓ ధర్మమ! కృతయుగమ! యుద్ధరంగమును విడిచి శత్రువుల అంతఃపురమునకు మనమెట్లు వచ్చితిని? శత్రుస్త్రీలు ప్రసన్నహృదయులై శత్రువగు నన్ను ఏల సేవించు చున్నారు? మూర్ఖపోయిన నన్ను, శూరునిగ తలచు శశధ్వజుడు ఏలనాశము చేయలేదు?

సుశాంతోవాచ.....

పాతాలే దివి భూమౌ వా నరనాగ సురాసురాః

నారాయణస్య తే కల్పై కే హా సేవాం న కుర్వాతే.

17

యత్సేవకానాం జగతొం మిత్రాణాం దర్శనాదపి

నివర్తంతే శత్రుభావ స్తస్య సాఙ్కాత్ కుతో రిపుః.

18

భాః సుశాంతచెపైను. ఓ కల్ప! పాతాళమందు కాని స్వర్గమందు, కాని పృథివియందు గాని నరులు, నాగజాతివారు, దేవతలు, రాత్రసులు వీరిలో నారాయణుని సేవించని వారెవరు? సర్వలోకములు నారాయణునికి సేవకులు, మిత్రులు, ఎవరిని చూచుట వలన శత్రు భావము భావము దూరమగునో అట్టే పరమేశ్వరునకు శత్రువు లెవరు?

త్వయాసార్థం మమ పతిః శత్రుభావేన సంయుగే

యది యోగ్యస్తదానేతుం కిం సమర్థో నిజాలయమ్.

19

తవ దాసో మమ స్వామీ అహం దాసీ నిజా తవ

ఆపయోః సంప్రసాదాయ ఆగతోఽసి మహాభుజ.

20

భాః నాభర్త మీతో శత్రుభావముతో యుద్ధము చేసిన మిమ్మలను తమ నివాసమునకెట్టు తీసుకువాగలరు? నాభర్త మీ దాసులు. నేను మీ దాసిని. మిమ్మలను అనుగ్రహించుటకు మీరు ఇక్కడకు వచ్చితిరి.

ధర్మాంశువాచ.....

అహం తవైతయోర్భక్త్యై నామరూపానుకీర్తనాత్

కృతార్థోఽస్మికృతార్థోఽస్మికృతార్థోస్మి కలిషయ.

21

కృతయుగ ఉంచావాచ.....

అధునాహం కృతయుగం తవ దాసస్య దర్శనాత్

త్వమీశ్వరో జగత్పూజ్య, సేవకస్యాస్య తేజసా.

22

శశిధ్వజ ఉంచావాచ.....

దండ్యం మాం దండయ విభో యోద్ధుత్వా దుర్యత్తా- యుధమ్

యేన కామాది రాగేణ త్వయ్యాత్మన్యపి వైరితా.

23

భాః ధర్మాంశువాచ. ఓ కలినాశక! వీరు భక్తితో మీ నామరూపములను కీర్తించుట వలన నేను నిశ్చయముగ కృతార్థుడనయితిని. కృతయుగము పలికెను. మీదాసుని చూచుట వలన

ద్వితీయ భాగము

కృతయుగమను నేను సఫలుడనయితిని. జగత్కూజ్యోజుడు ఓ పరమేశ్వర! సేవకుని తేజస్సుంపన్ననిగచేయట వలన మీరు ఈశ్వరులైతిరి. శశిధ్వజుడు పలికెను. ఓ పరమేశ్వర! కామక్రోధాది వశుడై మీతో శత్రుత్వమాచరించి యుద్ధము చేసి అపరాధము చేసితిని. దండనార్థుడనగు నన్ను దండింపుడు.

ఇతి కల్పి ర్వచ స్తోషాం నిశమ్య హాసితాననః

త్వయాజితో ఉస్మీతి నృపం పునః పునరుఖ హ.

24

తతః శశిధ్వజో రాజౌ యుద్ధాదాహరాయ పుత్రకాన్

సుశాంతాయా మతిం బుద్ధ్వ రమాం ప్రాదాత్ సకల్పయే.

25

భా: వారి మాటలను వినిన కల్పి మందహసముతో నీచే నేను జయింపబడితినని పటుమార్చు రాజుతో పలికెను. పిమ్మటు శశిధ్వజుడు తన పుత్రులను యుద్ధరంగము నుండి వెనుకు పిలిచి సుశాంత అభిప్రాయము నెరిగి తన పుత్రిక రమను కల్పికి దానము చేసేను.

తదైత్య మరుదేవాపీ శశిధ్వజ సమాహర్తో

విశాఖయాపభూపశ్చ రుధిరాశ్వశ్చ సంయుగాత్.

26

శయ్యకర్ణన్నపేణాపీ భల్లాటం పురమాయయః

సేనాగణైరసంఖ్యాత్తైః సాపురీ మర్దితాఉ భవత్.

27

భా: శశిధ్వజునిచే వెనుకు పిలువబడి యుద్ధరంగము నుండి మరుదేవాపులు, విశాఖయాపుడు, రుధిరాశ్వము శయ్యకర్ణునితో కూడి భల్లాట నగరమునకు తిరిగి వచ్చిరి. అసంఖ్యాకమగు సేనా సముదాయముచే ఆ పురము కోలాహలముగ నుండెను.

గజోశ్వరథసంబాధైః పత్రిచ్ఛత్ర రథ ధ్వజైః

కల్పినాపీ రమాయాశ్చ వివాహాఽత్మవ సంపదామ్.

28

ద్రష్టం సమీయుస్యరితా హర్షాత్ సబలవాహనాః

శంఖభేరీ మృదంగానాం వాదిత్రాణాంచ నిస్యునైః.

29

నృత్యగీతవిధానైశ్చ పురత్తీకృతమజ్ఞలైః

వివాహాఽ రమయా కల్పై రభూదతిసుఖావహాః.

30

భా: గజ, అశ్వ, రథముల ప్రతిబంధకములతో, పదాతిదల, చత్ర, రథ, ధ్వజములతో నగరమంతయు నిండియుండెను. కల్పిరమల వివాహాఽత్మవమును తిలకించుటకు సంతోషముతో సపరివారముగ అందరు వచ్చిరి. శంఖము, భేరి, మృదంగము మున్నగు వాద్యముల ధ్వనులతో,

నృత్యగీతములతో, పురస్తీల మంగళాచరణములతో మిక్కాలి సుఖప్రదమై రఘాకల్పల వివాహము జరిగిను.

నృపో నానావిథై ర్భోజైయేః పూజితా వివిశుః సభామ్
బ్రాహ్మణా త్తత్త్త్తియా వైశ్వాః శూద్రాశ్చవరజూతయః.

31

విచిత్ర భోగావరణాః కల్పం ద్రష్టు ముపోవిశన్
తస్యాం సభాయాం శుశుభే కల్పః కమలలోచనః.

32

భాః నానావిధములగు భోజ్యపదార్థములతో సత్కరింపబడిన రాజులు సభను ప్రవేశించిరి.

(బ్రాహ్మణ, త్తత్త్త్తియ, వైశ్వ, శూద్రులు చిత్రములగు భోగ్యవస్తువులను పొంది కల్పిని చూచుటకు సభలో కూర్చుండిరి అట్టే సభలో కమలనేత్రుడను కల్ప-----

నక్షత్రగణమధ్యస్థః పూర్ణః శశధరో యథా
రేజే రాజగణాధిశో లోకాన్ సర్వ స్విమోహయన్.

33

రఘాపతిం కల్ప మవేష్య భూపః
సభాగతం పద్మదలాయతేకణమ్
జూమాతరం భక్తియతేన కర్మణా
విబుధ్య మధ్యై నిషసాద తత్త హా.

34

భాః నక్షత్రముల మధ్యలో పూర్ణచంద్రుని వలె సమస్తలోకములను మోహపరచుచు
శోభిస్తును. పద్మదళములవలె విశాలమయిననేత్రములు కల్గిన, సభయందున్న కల్పిని తన యల్లునిగ
భక్తిభావముతో తెలుసుకొనుచు శశిధ్వజుడు సభామధ్య దేశమును ప్రవేశించెను.

ఇతి శ్రీకల్పపురాణేఽనుభాగవతే భవిష్యై తృతీయాంశే
కల్పనా రఘావివాహాఽనామ
దశమోఽధ్యాయః

ఇది భాగవతానుబంధము, భవిష్యమునగు
శ్రీ కల్ప పురాణమున తృతీయాంశమున
కల్పతో రఘా వివాహము
దశమాధ్యాయము.

★ ★ ★

కల్గి పురాణము

తృతీయంశము- ఏకాదశాధ్యాయము

సూత ఉచాచ.....

తత్తొహస స్నేసభామధై వైష్ణవం తం శశిధ్వజమ్
మునిభిః కథితాశేష భక్తివ్యాసక్త విగ్రహమ్.

సుంశాంతాం చ కృతేనాపి ధర్మో విధివ ద్యుతామ్.

1

భా: సూతుడు పరికెను. మహర్షులచే వర్ల్మింపబడిన పరమభక్తి పూర్ణుడు విష్ణుభక్తుడునగు
శశిధ్వజుని కృతయుగ ధర్మములతో కూడిన సుశాంతను, చూచి రాజులు, బ్రాహ్మణులు ఇట్లు
పరికిరి.

రాజున ఉచిచుః.....

యువాం నారాయణ స్వాస్య కల్గేః శ్వశురతాంగతో
వయం నృపా ఇమే లోకా బుషయో బ్రాహ్మణాశ్చ యే.

2

ప్రేష్టు భక్తివితానం వాం హరో విస్మృతమానసాః
పుచ్ఛామ స్తో మియం భక్తిః క్వ లబ్ధా పరమాత్మనః.

3

భా: రాజులు పరికిరి. సాఙ్కాత్తు విష్ణుమార్తి అవతారమగు కల్గి భగవానుని కి మీరిద్దరు
అత్తమామలైతిరి. రాజులగు మేము, బుషులు, బ్రాహ్మణాత్మత్రియాదులు అందరు హరియందు
మీకు కల్గిన భక్తికి ఆశ్చర్యపడుచున్నాము. పరమాత్మ యెదల మీకు ఇంతటి భక్తి ఎట్లు కల్గినదో
తెలిసికొనదలచితిమి.

కస్య వా శిష్టితా రాజన్! కిం వా నైసర్గికీ తవ
శ్రోతు మిచ్ఛామహే రాజన్! త్రిజగజ్జనపావనీమ్
కథాం భాగవతీం త్వైత్తః సంసారాశ్రమనాశినీమ్.

4

భా: ఓరాజ! భగవంతునియెదల యింత భక్తి మీరెవరి నుండి నేర్చితిరి? లేక స్వభావికమా?
ముల్లోకములను పావనము చేయునదియు, సంసారాశ్రమమును నశింపజేయునదియునగు
భగవద్గుక్తిని గూర్చి వినదలచితిమి.

శశి ధ్వజ ఉపాచ.....

త్రీపుంసో రావయో స్తు త్త చ్ఛుణుతోమోఘు విక్రమః

వృత్తం యజ్ఞన్యకర్మది స్తుతిం తద్భూతి- లక్షణామ్.

5

భా: శశిధ్వజుడు పరికెను. అమోఘుపరాక్రమము కల్గిన రాజులార! మా ఇరువురి త్రీ పురుష జన్మను గూర్చి, మీస్తుతికి వచ్చే భక్తి యొక్క లక్షణమును గూర్చి చెప్పేదను వినుడు.

పురా యుగసహస్రాంతే గృధ్రోఽహం పూతిమాంస భుక్

గృధ్రీయం మే ప్రియారణ్యే కృతసీదో వనస్పుతో.

6

చచార కామం సర్వత వనోపవనసంకులే

మృతానాం పూతిమాంసాశ్మైః ప్రాణినాం వృత్తికల్పకౌ.

7

భా: పూర్వము వేఱు యుగముల చివరి కాలమున నేను దుర్గంధముతో కూడిన మాంసమును భక్తించు గృధ్రమును. నాప్రియరాలగు ఈమె గృధ్రియై (ఆదగ్రద్ద) పెద్ద వృక్షము మీద గూడుకట్టుకొని నివసించుచు వన, ఉపవనములతో కూడిన ప్రదేశమున యథేచ్చగ లిరోడివారము. మరణించిన ప్రాణుల దుర్గంధ యుక్త మాంసమునుతినుచు జీవయాత్ర సాగించేడి వారము.

ఏకదా లుబ్ధకః క్రూరో లులోభ పిశితాశిన్ా

ఆవాం వీష్య గృహే పుష్టం గృధం తత్రా ష్యయోజయత్.

8

తం వీష్య జూతవిశంభో కుధయా పరిపీడితో

త్రీపుంసో పతితో తత్ర మాంసలో భితచేతసో.

9

భా: ఒకసారి క్రూరుడయిన కిరాతుడు మాంసభక్షణమునుకోరు మమ్ములను చూచి పట్టుకొనవలయును భావనతో తన పెంపుడు గ్రద్దను నియోగించేను. ఆకలిగొన్న మేము దానిని చూచి విశ్వాసముతో మాంసలో భముతో అచ్చట వ్రాలితిమి. (వలలో చిక్కితిమి)

బద్ధా వావాం వీష్య తదా హర్షా దాగత్య లుబ్ధకః

జగ్రాహ కంఠే తరసో చంచ్యగ్రా ఘూత పీడితఃః.

10

ఆవాం గృహీత్వా గండక్యాః శిలాయాం సలిలాంతికే

మస్తిష్కం చూర్చయామాస లుబ్ధకః పిశితాశనః.

11

భా: బంధింపబడిన మమ్ము చూచి వ్యాధుడు సంతోషముతో అక్కుడకు వచ్చి మాకంరములను పట్టుకొనెను. మేము కూడ ప్రాణభీతితో ముక్కు కొనతో పాడిచి బాధించితిమి.

మాయద్దరినిపట్టుకొని వ్యాధుడు మాంసభక్షణాశతో గంగానది సన్మిహనమునఁగండకీశిలపై మోది మాతలలు బ్రద్దలు చేసెను.

చక్రాంకితశిలా గంగా మరణా దపి తత్కణాత్

జోయైతిర్మయవిమానేన సద్యై భూత్వాచతుర్భజో. 12

ప్రాప్తా పైకుంరనిలయం సర్వలోకనమస్కృతమ్

తత్త స్థిత్వాయుగశతం బ్రహ్మాణో లోకమాగతో. 13

భా: గంగాతీరమునఁ చక్రాకారమగు (సాలగ్రామ శిలపై) మృత్యును నొందుటవలనవెంటనే నాలుగు భుజములు గల రూపము నొంది ప్రకాశవంతమగు విమానములో లోకవంద్యమగు పైకుంరమునకేతెంచితిమి. అచ్చట వందయుగములు నివసించి బ్రహ్మాలోకమునకు వచ్చితిమి.

బ్రహ్మాలోకే పంచశతం యుగానా ముపభుజ్యై పై
దేవలోకే కాలవశా ధ్వని యుగచతుర్భవతమ్. 14

తతో భువి నృపో స్తావ దృఢసూను రహం స్కృత్న

హరే రనుగ్రహం లోకే శాలగ్రామ శిలాశ్రమమ్. 15

భా: బ్రహ్మాలోకమున అయిదు వందల యుగము లనుభవించి పీమ్మటు కాలవశమున నాలుగు వందల యుగములు స్వర్గాలోకమున సుఖముగ నుంటిమి. పీమ్మటు భూలోకమున జన్మించితిమి. శాలగ్రామ శిలాశ్రమము, హరి అనుగ్రహము స్కృతిపథమున వచ్చుచున్నావి.

జాతిస్కృతత్వం గండక్యాః కిం తస్యాః కథయా మ్యహామ్
యజ్ఞల స్వర్పమాత్రేణ మాహాత్మ్యం మహా దధ్యతమ్. 16

చక్రాంకిత శిలాస్వర్ప మరణ స్వేచ్ఛాశం ఘలమ్
న జానే వాసుదేవస్య సేవయా కిం భవిష్యతి. 17

ఇత్యావాం హరిపూజాసు హర్షవిహ్వల చేతసౌ

నృత్యంతౌ వనుగాయంతౌ విలురంతౌ స్థితా విహా. 18

భా: ఇంత శక్తికల్గిన ఈ గండకీశిలయొక్క మహాత్మ్యము ఏమని వర్ణించను? గంగాజల స్వర్పమాత్రముచే అద్యాతము మహాత్మ్యము కల్గను. చక్రాంకిత శిలాస్వర్ప వలన కలుగు మరణమునకే ఇంతటి ఘలము లభించిన వాసుదేవుని సేవ వలన ఎంతటి ఘలము కల్గనో గదా! అని యోచించి హర్ష విహ్వల చిత్తులమై నృత్యము చేయుచు, భగవంతుని గుణములను గానము చేయుచు, భక్తితో తన్నయులగుచు హరిసేవతో కాలము గడుపుచుంటిమి.

కల్ప ర్మారాయణాంశస్య అవతారః కలిష్యః

పురా విదితఫీర్యస్య పృష్టో బ్రహ్మముఖా చ్ఛుతః. 19

ఇతి రాజసభాయాం స శ్రావయిత్వా నిజాః కథాః

దదౌ గజానా మయుత మశ్వనాం లక్ష మాదరాత్. 20

భాః మేము పూర్వము బ్రహ్మవలన కలినాశకుడగు కల్ప అవతరించగలడని వినియుంటిమి.

అతని పరాక్రమము గూర్చి మాకు బాగా తెలుసునని రాజసభయందు తమ వృత్తాంతమును సంపూర్ణముగ వినిపించి శశిధ్వజుడు కల్పిదేవునకు భక్తితో పదివేల ఏనుగులు, లక్షగుట్టములు ఇచ్చేను.

రథానాం షట్సహస్రం తు దదౌ పూర్ణస్య భక్తితః

దాసీనాం యువతీనాం చ రమానాథాయ షట్ శతమ్. 21

రత్నాని చ మహార్థాణి దత్యై రాజు శశిధ్వజః

మేనే కృతార్థ మాత్మానం స్వజనై ర్మాంధవై స్నహా. 22

భాః ఆరువేల రథములు, ఆరువందలు దాసీ యువతులును అమూల్యములగు రత్నములను ఇచ్చి స్వజన బంధువులతో గూడ తనను కృతార్థనిగ తలచేను.

సభాసద ఇతి శ్రుత్వా పూర్వజనోగైదితాః కథాః

విస్మయావిష్టమనసః పూర్ణం తం మేనిరే సృపమ్. 23

కల్పిం స్తువంతో ధ్యాయంతః ప్రశంసంతో జగజ్ఞనాః

పున స్తుమాహా రాజునం లక్షణం భక్తిభక్తయోః. 24

భాః ఈ విధముగ రాజు యొక్క పూర్వజన్మవృత్తాంతమును వినిన సభాసదులు ఆశ్చర్యచకితులై అతనిని పూర్ణపురుషునిగ తలచిరి. కల్పిని స్తుతించుచు, ధ్యానించుచు, ప్రశంసించుచు వారందరు తిరిగి శశిధ్వజుని భక్తి, భక్తుల లక్షణముల నడుగదలచిరి.

సృపా ఉతిచుః.....

భక్తికామ్య దృగవతః కో వా భక్తో విధానవిత్

కిం కరోతి కి మశ్వతి క్వ వా వసతి వక్తి కిమ్. 25

ఏతాన్ వర్ణయ రాజేంద్ర సర్వం త్వం వేత్తి సాదరాత్

జాతిస్నేరత్వత్ కృష్ణస్య జగతాం పావనేచ్చయా. 26

ద్వాతియ భాగము

ఇతి తేషాం వచః శ్రుత్యై ప్రపుల్లవదనో నృపః

సాధువాదైః సమామంత్ర్య తా నాహా బ్రిహమ్మణోదితమ్.

27

భా: రాజులు పలికిరి. భగవద్భూక్తి స్వరూపమేమి? దాని విధానమును తెలియు భక్తుడెవరు? భక్తుడు ఏమిచేయును? ఏమి భుజించును ఎక్కుడు నివసించును? ఎట్లు మాట్లాడును? ఓరాజేంద్ర మీకు సర్వము తెలియును. కనుక విషయము లన్నియు వివరించి చెప్పుడని అడుగగ శశిధ్వజుడు ప్రపుల్లవదనుడై, కృష్ణనామస్కరణాచే లోకములను పవిత్రము చేయదలచినవాడై బ్రహ్మ చేపేసిన ప్రకారము చెప్పుటకారంభించెను.

శశిధ్వజ ఉపాచ.....

పురా బ్రిహమ్మసుభామధ్యై మహార్షిగణసంకులే

సనకో నారదం ప్రోహా భవద్బ్రి ర్యా స్తోపశోదితాః.

28

తేషా మనుగ్రహో ణోహం తత్తోషిత్యై శ్రుతాః కథాః

యాస్తాః సంకథయా మీహ శృష్టిధ్వం పొపనాశనాః.

29

భా: శశిధ్వజుడు పలికను. పూర్వము బ్రిహమ్మలోకమున మహార్షి గణముతో కూడిన బ్రిహమ్మసభలో మీరడిగిన విషయమునే సనకుడు నారదుని అడుగెను. ఆసమయముననేను అక్కుడ ఉండుటచే వారి యనుగ్రహమువలన సర్వము వింటిని. వాటిని మీకు చెప్పేదను, వినుడు. సనక ఉపాచ.....

కా భక్తిః సంస్కృతిహరా హరో లోకనమస్కృతా

తా మాదౌ వర్ణయ మునే నారదా వహితా వయమ్.

30

నారద ఉపాచ.....

మనః షష్ఠో నీంద్రియాణి సంయమ్య పరయా ధియా

గురా వపి న్యసే ద్యేహం లోకతంత్ర విచక్షణః.

31

భా: ఓ నారద! ప్రశంసామోగ్యమగు ఎట్టి హరి భక్తి జన్మ నపహరించునో వివరించి చెప్పుడు. సావధానముగ వినెదము. నారదుడు పలికను. నేత్రములు, చెవులు, ముక్కు, నాలుక, చర్మము అను అయిదు ఇంద్రియములను మనస్సును నియంత్రించి ఏకాగ్రతతో గురుచరణములపై దేహమును అర్పించవలెను.

గురో ప్రసన్నే భగవాన్ ప్రసీదతి హరిః స్వయమ్

ప్రణవాగ్నిప్రేయామధ్యై మవర్ణి తన్నిదేశతః.

32

సృష్టి దనన్యయా బుద్ధో దేశికః సుసమాహితః
పాద్మార్థాచమనీయాద్యైః స్వానవాసో విభూషణైః.

33

పూజయాత్మా వాసుదేవ పాదపద్మం సమాహితః
సర్వజ్ఞసుందరం రమ్యం సృష్టిధ్వత్వద్వుమధ్యగమ్.

34

భాః గురువు ప్రసన్నడైనచో భగవంతుడు కూడ ప్రసన్నడగును. గురువు ఆదేశానుసారము ఓంకార, (అగ్ని భార్యయగు) స్వాహా రెండిటినడుమ మఘ్రము కల్గిన ‘నమః’ అనునది యోజనహేసి ‘ఓంనమః స్వాహా’ అని అన్యబుద్ధితో స్వరించవలెను. పిమ్మట సావధానమస్త్రడై, పాద్య, అధ్య, ఆచమనీయాదులతో, స్వాన, వస్త్ర, అలంకారములతో వాసుదేవపాదపద్మములను పూజించవలెను. పిమ్మట హృదయాంతరాళమున సర్వంగసుందరుడగు నారాయణుని స్వరించవలెను.

ఏవం ధ్యాత్మా వాక్యమనో బుద్ధింద్రియగణైః సహ
ఆత్మాన మర్మయే ద్విద్యాన్ హరా వేకాంతభావవిత్.

35

అజ్ఞాని దేవా స్తోషాం తు నామాని విదితా న్యైత
విష్ణోః కల్పై రనంతస్య తాస్యై వాన్య న్న విద్యతే.

36

భాః ఈ విధముగ ఏకాగ్రచిత్తుడు భగవంతుని ధ్యానము చేసి మాట, మనస్సు, బుద్ధి, ఇంద్రియములతో కూడ ఆత్మను హరికి సమర్పించవలెను. దేవతామూర్తులన్నియు విష్ణువు యొక్క అంగములే. వారి నామములు ప్రసిద్ధములే. ఆవి కాకుండ మరియేమియు లేవు.

సేవ్యః కృష్ణః సేవకోఽహ మన్యై తస్యాత్మమార్తయః

అవిద్యోపాధయో జ్ఞానా ద్వైదంతి ప్రభవాదయః.

37

భక్తస్యాపి హరో ద్వైతం సేవ్యసేవకవ త్తదా

నాన్య ద్వినా త మిత్యైవ క్వచ కించన విద్యతే.

38

భాః కృష్ణుడు సేవింపదగినవాడు. నేను సేవకుడను. సర్వప్రాణులు కృష్ణుని ఆత్మరూపములు. ప్రాణుల ఉత్తత్తత్తి మున్నగునవి అవిద్యావశముచే కల్గునని జ్ఞానులు చెప్పుచున్నారు. భక్తునికి కూడ హరియెడల సేవ్యసేవక రూపద్వైతభావము కల్గుచున్నది. నారాయణుని విడిచి మరియుకటి ఎక్కుడా లేదు. అనగా అంతయు హరిమయమే.

భక్తః సృష్టి తం విష్ణుం తన్నామాని చ గాయతి

తత్కుర్మాత్మణి కరో త్యైవ తదానందసు ఖోదయః.

39

నృత్యాత్ముద్ధతవ ద్రోతి హసతి ప్రైతి తన్నునాః

విలుంర త్యాత్మువిస్తృత్యా న వేత్తి కియదంతరమ్.

40

భా: భక్తుడు నారాయణుని స్నేరించును. హరి నమములను గానము చేయును. అతని కొఱకే కర్మల నాచరించును. వానివలననే అతనికి ఆనందము, సుఖము లభించును. భక్తుడు ఉద్రూతునివలె నృత్యము చేయును. రోదించును, నవ్యను, తన్నయుడై వెడలును. తను తాను మరచి తిరుగును. ఎక్కుడను భేదమతనికి గోచరించదు.

ఏవం విధా భగవతో భక్తిరవ్యభిచారిణీ
పునాతి సహస్రా లోకాన్ సదేవాసురమానుషాన్.

41

భక్తిః సౌ ప్రకృతిర్మిత్యై బ్రహ్మసంపత్తుకాశితా
శివవిష్ణు బ్రహ్మరూపా వేదాద్యానాం వరాపి వా.

42

భా: ఈ విధముగ వైకల్యమున కవకాశము లేని భగవద్గుక్తి దేవ, అసుర, మానవులను, లోకములను పవిత్రము చేయును. భక్తియనునది నిత్యమగు ప్రకృతి. అదియే బ్రహ్మసంపద, వేదాదులలో భక్తిశ్రేష్టమైనది. అది బ్రహ్మ విష్ణుశివ రూపము.

భక్తాః సత్యగుణాద్యాసా ద్రజసేంద్రియలాలసాః
తమసా ఘోరసంకల్పా భజంతి దైవతదృగ్గణాః.

43

సత్యై స్నీరుగణతా మేతి రజసా విషయస్నృషామ్
తమసా నరకం యాంతి సంసారాదైవత ధర్మిణి.

44

భా: దైవత భావము కల జనులు సత్యగుణాద్యాస వలన భక్తి కల్గినవారు, రజోగుణముచే ఇంద్రియలాలసులు, తమోగుణముచే ఘోరకృత్యములు చేయువారగుదురు. సంసారమున దైవతజ్ఞాన సంపన్ములలో సత్యగుణాధిక్యముచే నిర్మణ భావమేర్పడును. రజోగుణముచే విషయవాంచలు కల్గును. తమోగుణాధిక్యముచే నరకమును పొందుదురు.

ఉచ్చిష్ట మవశిష్టం వా పథ్యం పూత మభీష్టితమ్
భక్తానాం భోజనం విష్ణో రైవేద్యం సాత్మ్యకం మతమ్.

45

ఇంద్రియ ప్రీతిజననం శుక్రశోషితవర్ధనమ్
భోజనం రాజసమ్ శుద్ధ మాయురారోగ్య వర్ధనమ్.

46

భా: విష్ణుమూర్తికి నివేదనచేయబడిన పథ్యము, పవిత్రమగు ఆహారము భక్తులకు సాత్మ్యక ఆహారముగచెప్పబడుచున్నది. ఇంద్రియములకు ప్రీతిని కల్గించునది, శుక్రశోషితములను వృద్ధి చేయునది, ఆయురారోగ్యవర్ధకము, శుద్ధమునగు ఆహారము రాజసభోజన మనబడును.

అతః పరం తామసానాం కట్టామైష్టవిదాపీకమ్
పూతిపర్యాష్టితం జ్ఞేయం భోజనం తామసప్రీయమ్.

47

సాత్మ్వికానాం వనే వాసో గ్రామే వాసస్తు రాజసః
తామసం దూర్మతమద్యాది సదనం పరికీర్తితమ్.

48

భా: కారము, పులుపు, బాగా కాల్పబడైనది, దుర్గంధయుక్తము అయిన ఆహారము తమోగుణసంపన్నులకు మిక్కిలి ఇష్టము. సత్యగుణ సంపన్నులు వనమున, రజోగుణసంపన్నులు, గ్రామమున, తమోగుణముతో కూడినవారు జూదగృహమున, మద్యశాలలోను నివసించెదరు.

న దాతా స హరిః కించిత్ సేవకస్తు న యాచకః

తథాపి పరమా ప్రీతి స్తుయోః కిమితి శాశ్వతీ.

49

ఇత్యేత దృగవత ఈశ్వరస్య విష్టో ర్ఘుకథనం సనకో విబుధ్వై భక్త్వై
సవినయవచ్ఛైః సురర్షివర్యం పరిషు త్వేంద్ర పురం జగామ శుద్ధః. 50

భా: భగవంతుడు (హరి) దాతకాదు. సేవకుడు యాచకుడు కాదు. అయినను వారిద్దరి మధ్య పరస్పరప్రీతి ఆశ్చర్యమును గొలుపును. సనక మహార్షి పరమేశ్వరుడగు శ్రీహరి యొక్క గుణములను నారదుని వలన శ్రద్ధగతెలుసుకోని సవినయముగానారదుని స్తుతించి ఇంద్రపురమునకు వెళ్ళేను.

ఇతి శ్రీ కల్పపురాణేఱసుభాగవతే భవిష్యై తృతీయాంశే
నృపగణ శశిధ్వజ సంవాదే జూతి స్వరత్వ కథనం నామ
వీకాదశాధ్యయః

ఇది భాగవతాను బంధము భవిష్యము నగు
శ్రీకల్పపురాణమునతృతీయాంశమున
నృపగణ శశిధ్వజ సంవాదమున జూతిస్వరత్వ కథనమును
వీకాదశాధ్యయము.

★ ★ ★

కల్పిషురాణము

తృతీయంశము- ద్వాదశాధ్యాయము

శశిధ్వజ ఉంచ....

ఏత ద్వాః కథితం భూపాః కథనీయోరు కర్గుణః
కథా భక్త స్వ భక్తే శ్చ కి మన్యత్ కథయా మ్యహామ్.

1

భూపా ఉంచుః.....

త్వం రాజన్ వైష్ణవశ్రేష్టః సర్వసత్యహాతే రతః
తవావేశః కథం యుద్ధరజ్ఞే హంసాదికర్గుణి.
ప్రాయశః సాధవో లోకే జీవానాం హాతకారిణః
ప్రాణబుద్ధిధనై ర్వగ్రిః సర్వేషాం విషయాత్మనామ్.

2

3

భా: శశిధ్వజుడు పరీకెను. ఓ భూపాలులార! భక్తిస్వరూపము, భక్తుని లక్షణములు మీకు వివరించి చెప్పితిని. ఇక మీకు నేనేమి చెప్పవలయను అపుడు రాజులు అడిగిరి. ఓరాజ! మీరు సర్వప్రాణులకు హాతమును కల్గించెడి వైష్ణవ భక్తులు. కాని హంసాత్మకమగు యుద్ధమున ఏల ప్రవర్తించిరి? సామాన్యముగ సత్పురుషులు లోకమున ప్రాణ, బుద్ధి, ధన వాక్యాలచే సమస్తజీవులకు హాతమును కల్గించెదరని రాజులు శశిధ్వజునితో పరికిరి.

శశిధ్వజ ఉంచ....

దైవతప్రకాశినీ యా తు ప్రకృతిః కామరూపిణీ
సాసూతే త్రిజగత్ కృత్స్నం వేదాంశ్చ త్రిగుణాత్మికా.
తే వేదా త్రిజగద్ధర్మ శాసనాధర్మనాశనాః
భక్తి ప్రవర్తకా లోకే కామినాం విషయైషిణామ్.

4

5

భా: శశిధ్వజుడు పరీకెను. దైవతప్రకాశకము, కామరూపిణి సత్యరజస్ఫుమోరూప త్రిగుణాత్మకమగు ప్రకృతి ముల్లోకములను, వేదములను పుట్టించును. ముల్లోకములలో ధర్మమునుజాసించునవి, అధర్మమును నాశము చేయునవగు వేదములు విషయవాంచ కల్గిన

కాముకులను భక్తిమార్గమందు ప్రవర్తింపజేయును.

వాత్స్యయనాదిమునయో మనవో వేదపారగాః

వహంతి బలి మీశస్య వేదవాక్యానుశాసీతాః. 6

వయం తదనుగాః కర్మధర్మనిష్టా రణప్రియాః

జిఘాంసం తం జిఘాంసామో వేదార్థకృతనిశ్చయాః. 7

భాః వేదపారంగతులగు వాత్స్యయనాది మహర్షులు, మనువులు వేదోక్తమార్గమున నుసరించినవారై పరమేశ్వరునికి ఆత్మసుమర్పుణముగాపించెదరు. వారి ననుసరించు మేము కర్మధర్మతత్వరులమై రణమందాసక్తి కలిగి వైదిక మార్గమందు దృఢ నిశ్చయము కలవారమై చంపువానిని చంపెదము.

అవధ్యస్య వథే యావాం స్తావాన్ వధ్యస్య రక్షణే

ఇత్యాహ భగవాన్ వ్యాసః సర్వవేదార్థ తత్వరః. 8

ప్రాయశ్చిత్తం న తత్తొస్త్రీ తత్తొధర్మః ప్రవర్తతే

అతోఽత్ర వాహినీం హత్యా భవతాం యుధి దుర్జయామ్. 9

ధర్మం కృతశ్చ కల్పం తు సమానీయాగతా వయమ్

ఏషా భక్తి ర్మమ మతా తవాభిప్రేత మీరయ. 10

భాః చంపదగని వానిని చంపిన ఎట్టీ పాపము కల్గునో, చంపదగినవానిని చంపకపోయిన అట్టీపాపము కల్గునని వేదార్థవిశారదుడగు వ్యాసమహర్షిచెప్పిరి. అట్టీ అధర్మమునకు ప్రాయశ్చిత్తము లేదు. కనుక నేను యుద్ధరంగమున దుర్జయమగు సేనను సంహరించి ధర్మ, కృత, కల్పాలను తీసుకొని వచ్చితిని. నా ఆలోచన ప్రకారము ఇదియే సరియైన భక్తి. మీ అభిప్రాయమునచెప్పుడు.

అహం తదను వజ్యమి వేదవాక్యానుసారతః

యది విష్ణుః స సర్వాత్ర తదా కం హంతి కో హతః. 11

హంతావిష్ణు ర్భతో విష్ణు ర్వాధః కస్త్రాస్తి తత్త చేత్

యుద్ధయజ్ఞాదిషు వథే న వథో వేదశాసనాత్.

ఇతి గాయంతి మునయో మనవశ్చ చతుర్ధశ

ఇత్తం యదైశ్చ యజ్ఞైశ్చ భజామో విష్ణు మీశ్వరమ్. 13

భాః వేదవాక్యముల ననుసరించి అటుపిమృట మీకు సమాధానము చెప్పేదను. అంతా విష్ణుమయమైనచో చంపువాడెవరు? చచ్చి వలడెవరు? చంపువాడు విష్ణువు, హతుడు కూడా

విష్ణువే అయినచో ఎవరికి వథ జిరుగును. వేదశాసనము వలన యుద్ధయజ్ఞములలో వథ వథగా పరిగణింపబడదు అని మహార్షులు పదునాల్గురు మనువులు గానముచేయుచున్నారు. ఇట్లు యుద్ధములు, యజ్ఞములతో పరమేశ్వరుడగు విష్ణువును సేవించు చున్నాము.

అతో భాగవతీం మాయా మాశ్రిత్య విధినా యజన్

సేవ్య సేవకభావేన సుఖీ భవతి నాన్యభా.

14

భూపా ఊచించి:

**నిమేరూపస్య భూపాల! గురోః శాపా న్యుతస్య చ
తాదృశే భోగాయతనే విరాగః కథ ముచ్యతామ్.**

15

భా: ఈ విధముగ భగవత్పుంబంధమయిన మాయ నాశయించి విధిపూర్వకముగ సేవ్య సేవక భావముతో పూజించుచు సుఖమును పొందవలెను. మరియొక మార్గము లేదు. రాజులు పరికిరి. ఓరాజ! నిమిభూపాలుడు గురువ గు వశిష్టునీ శాపమువలన మరణించి శరీరమును విడిచెను. కాని భోగసాధనమును శరీరమందు నిమికి వైరాగ్యమేల కలిగెను? (సూర్య వంశమున ఇణ్యుకు పుత్రుడు నిమి సహాప్ర వర్షాకమగు యజ్ఞమును చేయదలచి వశిష్టమహర్షిని హోమము చేయించుటకు (హోత) కోరెను. ఇంద్రుడు ఆచరించు ఐదువందల సంవత్సరముల యజ్ఞమునకు హోతగముందుగ నిర్ద్యయమగుటుచే కొంతకాలమాగుమని పీమృటు బుత్యిక్కుగ వ్యవహారించెనని వశిష్టుడు చెప్పేను. నిమిరాజు ఏమియు సమాధానము చెప్పక ఊరకుండెను. పీమృటు నిమి గౌతముని చే యజ్ఞము చేయించ సాగెను. ఇంద్రుని యజ్ఞము సమాప్తమయిన వెంటనే వశిష్టుడు త్వరగ అచ్ఛటకు వచ్చి గౌతముడు యజ్ఞము చేయించుటను నిమి నిద్రహోవుటను గమనించి దేహాశీనుడవు కమ్మని నిమికి శాపమిచ్చేను. నిద్ర నుండి మేల్క్కునిన నిమి, నిద్రచే ఏమియు ఎరుగని నాకు శాపమిచ్చిన గురువునకు కూడ శరీరము పతనము కాగలదని శాపమిచ్చి శరీరము త్వజించెను - (విష్ణుపురాణము 4 అంశము 5 అధ్యాయము) యజ్ఞము యొక్క అంతమున దేవతలు ప్రసన్నులై అతనిని బ్రతికించుటకు మృతశరీరములోనికి ప్రవేశించమని చెప్పినను ఏల ప్రవేశించలేదు?

శిష్యశాపా ద్వాశిష్యస్య దేహవా ర్ముతస్య చ

శ్రూయతే కిల ముక్కానాం జన్ము భక్తవిముక్తతా.

16

అతో భాగవతీం మాయా దుర్మృధ్య విజితాత్మనామ్

విమోహయతి సంసారే నానాత్మ్య దింద్రజాలవత్.

17

ఇతితేషాం వచో భూయః శ్రుత్వా రాజూ శశిధ్వజః
ప్రోవాచ వదతాం శ్రేష్ఠో భక్తి ప్రవణయా ధియా.

18

భాః శిష్యుని శాపమువలన వసిష్టుడు దేహమును విడిచి తిరిగి దేహంతరమును ధరించెను.
ముక్తి పొందిన వారికి తిరిగి జన్మించున్న కలుగును? భగవంతుని ఆశ్రయించిన మాయ జ్ఞానులకు
కూడా దుర్బోధ్యమే. ఇంద్రజాలము వలె మాయలోకములను మోహపెట్టును. అని రాజులు
వలుకగ వినిన శశిధ్వజుడు భక్తి భావముతో ఇట్లు పలికెను.

శశిధ్వజ ఉపాచ.....

బహునాం జన్మనా మంతే తీర్థశ్శైతాదియోగతః

దైవా ద్భువేత్ సాధుసంగ స్తస్తాదీశ్వర దర్శనమ్.

19

తతః సాలోక్యతాం ప్రాప్య భజం త్వాదృత చేతసః

భుక్త్వా భోగా ననుపమాన్ భక్తో భవతి సంస్కతో.

20

భాః శశిధ్వజుడు చెప్పేను. తీర్థశ్శైతాది దర్శనము వలన అనేక జన్మల తరువాత
దైవానుగ్రహము వలన సాధుసమాగమము కల్గును. సాధుసాంగత్యము వలన జీవునకు
ఈశ్వరదర్శనము కలుగును. విష్ణుదర్శన భాగ్యమును పొంది పిమ్మట ఆదరింపబడిన మనస్సు
కలవారై భగవంతుని సేవించెదరు. ఈ విధముగ జీవుడు సంసారమున నిరుపమానములగు భోగము
లన నుభవించి భక్తుడగుచున్నాడు.

రజోజుపుః కర్మపరాః హరిపూజాపరాః సదా

తన్నామాని ప్రగాయంతి తద్రూపస్తృరణోత్సుకాః.

21

అవతారానుకరణ పర్వాపతమహోత్సవాః

భగవద్భుక్తిపూజాధ్యాః పరమానంద సంప్రతాః.

22

భాః రజోగుణ సంపన్మలు ఎల్లప్పుడు కర్మలనాచరించుచు హరిపూజాతత్వర్మలై ఎల్లప్పుడు
నారాయణాని నామములను గానము చేయుచు, వారి రూపమును స్కరించుచుందురు. వారు
భగవంతుని అవతారమునుకరించుచు పర్వదినములయందు ప్రతమహోత్సవముల నాచరించుచు,
భగవంతుని యెడల భక్తి పూజలచే సంపన్మలై పరమానందసంభరితులగుదురు.

అతో మోషం న వాంఛంతి దృష్టముక్తి ఫలోదయాః.

ముక్త్వా లభంతే జన్మాని హరిభావ ప్రకాశకాః..

23

హరిరూపాః షైత్రతీర్థపూవనా ధర్మతత్వరాః

సారాసారవిదః సేవ్యసేవకా దైవతవిగ్రహః.

24

ద్వితీయ భాగము

భాః భక్తజనము ముక్తి ఫలమును ప్రత్యక్షముగ అనుభవించిన వారగుటచే మోత్థమును యాచించుట లేదు. వారు భోగముల ననుభవించి తిరిగి జన్మనొంది హరిభక్తిని ప్రకటించు చున్నారు. భక్తులు నారాయణుని రూపములు. శైత్రతీర్థములను పవిత్రము చేయువారు, ధర్మతత్వరులు, సార, అసారములను తెలిసినవారు, సేవ్యసేవక భావముచే దైవతభావము నొందినవారు.

యథావతారః కృష్ణస్వతథా తత్స్మవినా మిహ
ఏవం నిమే ర్మిషతా లీలా భక్తస్వ లోచనే. 25

ముక్తస్వాపి వశిష్టస్వ శరీరభజనాదరః
ఏతద్వాః కథితం భూపా మాహాత్మ్యం భక్తి భక్తయోః. 26

భాః కృష్ణుడు అవతరించినట్లు వారి సేవకులు కూడా అవతరించెదరు. ఈ కారణముచే నిమి భక్తుల నేత్రములపై విమేష రూపముగ నివసించుట కూడా భగవంతుని లీలయే. ముక్తిని పొందిన వశిష్టుడు తిరిగి దేహమును ధరించుట కూడా ఇటువంటిదియే. ఓ రాజులార! భక్తి భక్తుల మాహాత్మ్యమును మీకు వివరించితిని. (నిమిచే శాపము పొందిన వశిష్టుని తేజస్సు మిత్రావరుణు తేజస్సు నందు ప్రవేశించెను. పీమ్మటు అప్పరస యగు ఊర్వశి ధర్మనము వలన స్వాలిత్యము పొందిన వీర్యము వలన వశిష్టుడు మరియుక దేహమును ధరించెను - వి.పు. 4-5)

సద్యః పొపహరం పుంసాం హరిభక్తి వివర్ధనమ్
సర్వోంద్రియస్థదేవానా మానందసుఖసంచయమ్
కామరాగాది దోషఘ్నం మాయామోహనివారణమ్. 27

నానాశాత్ర పురాణ వేద విమలవాఖ్యమృతాంబోనిధిం
సంమధ్యతిచిరం త్రిలోకమునయో వ్యాసాదయో భావుకాః
కృష్ణేభావ మనన్య మేవ మమలం పైయజ్ఞవీనం నవం
లబ్ధ్య సంస్కతినాశనం త్రిభువనే శ్రీకృష్ణ తుల్యాయతే. 28

భాః దీనిని వినుటవలన మనుష్యుల పాపములు దూరమగును. ఇది హరిభక్తిని వృద్ధి చేయును. సర్వోంద్రియముల అధిష్టత్తు దేవతలకు సుఖానందములు కలుగజేయును. కామరాగాది దోషముల నష్టహరించును. మాయామోహమును నివారించును. ముల్లోకములో తిరిగిడి వ్యాసాది మహర్షులునానా శాస్త్రములు, పురాణములు, వేదములు, వాటికి సారరూపములగు వ్యాఖ్యలనేడి సాగరమును బహుకాలము మధించి పరమపవిత్రము, అసాధారణము సంసారనాశకమగు కృష్ణభక్తి అనెడినవనీతమును సంపాదించిరి. అపూర్వమగు ఫలమును సంపాదించి పెట్టిన వ్యాసాదిముఖులను

భక్తులు శ్రీకృష్ణనితో పోల్చిరి.

ఇతి శ్రీ కల్పపురాణేం నుభాగవతే భవిష్యై తృతీయాంశే
భక్తి భక్త మాహాత్మ్యం నామ ద్వాదశోం ధ్యాయః.

ఇది భాగవతానుబంధము భవిష్యమునగు
శ్రీకల్ప పురాణమున తృతీయాంశమున
భక్తి భక్త మాహాత్మ్యమును
ద్వాదశాధ్యాయము.

కల్పరాణము

తృతీయాంశము- త్రయోదశాధ్యాయము

సూత ఉపాచ....

ఇతి భూషః సభాయాం స కథయిత్వా నిజాః కథాః

శశిధ్వజః ప్రీతమనాః ప్రాహ కల్పిం కృతాంజలిః.

1

శశిధ్వజ ఉపాచ.....

త్వం హి నాథ త్రిలోకేశ ఏతే భూషాస్త్వదాశయాః

మాం తథా విధి రాజౌనం త్వస్నిదేశకరం హరే.

2

భాః సూతుడు పరికను. శశిధ్వజుడు ప్రసన్నహర్షయుడై తన వృత్తాంతమును రాజులకు చెప్పి పిమ్మటు చేతులు జోడించి కల్పితో ఇట్లు పరికను. ఓహరి! నీవు ముల్లోకములకు నాథుడవు, ఈ రాజు లందరు నిన్ను ఆశ్రయించినవారు. నీ ఆదేశమును పాలించువానిగ నీను తెలుసుకొనుము.

తపస్తప్తం యామి కామం హరిద్వారం మునిప్రేయమ్

ఏతే మత్వప్రతపోత్రాశ్చ పాలనీయాస్త్వదాశయాః.

3

మమాపి కామం జూనాసి పురా జాంబవతో యథా

నిధనం ద్వివిదస్యాపి తదా సర్వం సురేశ్వర.

4

ఇత్యక్ష్వ గంతుముద్యక్తం భార్యాయా సహితం నృపమ్

లజ్జయాఉధోముఖం కల్పిం ప్రాహుర్భాపాః కిమిత్యత.

5

భాః ఓనాథ! మునులకు ప్రేయమగు హరిద్వారమునకు తపమాచరించుటకు నేను వెళ్లుచున్నాను. నిన్ను ఆశ్రయించిన నా పుత్రపోత్రాదులను నీవు రక్షించగలవు. ఓ సురేశ్వర! నా అభిప్రాయము మీకు తెలుసు. గతజన్మలో మీరు జాంబవంతుని, ద్వివిదుడను వానరుని నాశముచేయుటగుర్తుండియుండును. అనిపరికి శశిధ్వజుడు భార్యతో కూడ బయలుదేరుటకు సిద్ధము కాగా సిగ్గుతో తలవంచుకొనిన కల్పిని రాజులందరు కారణమడిగిరి.

ఓహనాథ! కిమనేనోక్తం యిచ్చుత్వా త్వ మధోముఖః

కథం తద్ బ్రూహి కామం నః కిం వా నః శాధి సంశయాత్.

6

కల్ప రువాచ.....

అముం పృథ్విత వోభూపా యుష్మకం సంశయచ్ఛిదమ్

శశిధ్వజం మహాప్రాజ్ఞం మద్భూతి కృత నిశ్చయమ్.

7

ఇతి తల్మై ర్ఘ్వచః శ్రుత్వా తే భూపాః ప్రిష్టకారిణః

రాజునం తం పునః ప్రాపుః సంశయాపన్నమానసాః.

8

భాః ఓ నాథ! శశిధ్వజుడు ఏమని పరికను. ఏ కారణముచే మీరు అధోముఖులైతిరి.

వివరముగ చెప్పి మాసంశయమును నివృత్తి చేయుడని రాజులు కల్పిని వేడిరిః వారి మాటలు వినినకల్పి ఓ రాజులార! మీరు శశిధ్వజుని దీనికి కారణ మడుగుడు. అతడు మీ సంశయమును పోగొట్టు గలడు. శశిధ్వజుడు ఉత్తమజ్ఞాని. నాయందు దృఢమైన భక్తి కలవాడని చెప్పేను. సంశయగ్రస్తులయిన రాజులు కల్పి మాటలు విని పిమ్మట శశిధ్వజుని ఇట్లు అడిగిరి.

నృపా ఉత్సిచుః.....

కిం త్వయా కథితం రాజన్ శశిధ్వజ మహామతే

కథం కల్పిస్తద్వదిదం శ్రుత్తైవాభూదధోముఖః.

9

శశిధ్వజ ఉత్సిచ.....

పురా రామావతారేణ లక్ష్మణాదింద్రజిద్వధమ్

మోత్తం చాలక్ష్య ద్వివిదో రాత్మసత్వాత్త్స దారుణాత్.

10

భాః రాజులు పరికిరి. ఓ రాజ! బుద్ధిమంతులగు మీరు ఏమి చెప్పిరి? మీ మాటలను విని ఏ కారణముచే కల్పి అధోముఖుడాయెను. శశిధ్వజుడుచెప్పేను. పూర్వము రామావతారమున లక్ష్మణునివలన ఇంద్రజిత్తునకు ముక్తి లభించేను.

అగ్న్యగారే బ్రహ్మావీరవథేనై కాహికో జ్వరః

లక్ష్మణస్య శరీరేణ ప్రవిష్టో మోహకారకః.

11

తం వ్యాకుల మథిప్రేష్య ద్వివిదో భిపజాం వరః

అశ్వివంశేన సంజూతః ఖ్యాపయామాస లక్ష్మణమ్.

12

భాః అగ్నిశాలలో బ్రాహ్మణుని వథించుట వలన ఐకాహికమగు (ఒకరోజు) జ్వరము లక్ష్మణుని శరీరమందు ప్రవేశించి అతనికి మోహము కల్గించసాగేను. అశ్వినీకుమారుల వంశమందు పుట్టినవైద్యశ్రేష్ఠుడు ద్వివిదుడు లక్ష్మణుని న్యాకులపడుటను చూచి ఒకమంత్రమును వినిపించేను.

ద్వితీయ భాగము

లిథిత్వా రామభద్రస్య సంజ్ఞాపత్రీమతందితః
అక్షణం దర్శయామాస ఉహర్యేతిష్ఠన్ మహాభుజః.

13

లక్ష్మణో వీష్ట్య తాం పత్రీం విజ్యోరో బలవానభూత్
సతతో ద్వివిధం ప్రాపా వరం వరయ వానర.

14

భాః మంత్రమును పత్రముపై ప్రాసి రామచంద్రుని ఎదుట ఉన్నతస్థానమున నుండి
లక్ష్మణునికి చూపెను. లక్ష్మణుడు పత్రమును చూచి జ్వరరహితుడై బలవంతుడాయెను. పీమృటు
అతడు ద్వివిధమును పేరుగల వానరమును వరమును కోరుకొనుమని పరికెను.

ద్వివిధస్తద్వచః శ్రుత్వా లక్ష్మణం ప్రాపా హృష్టవత్
త్వతో మే మరణం ప్రార్థయం వానరత్వచ్చ మోచనమ్.

15

పునస్తం లక్ష్మణః ప్రాపా మమ జన్మాంతరే తవ
మోచనం భవితా కీశ బలరామశరీరిణః.

16

భా� ద్వివిధుడు లక్ష్మణుని మాటలు విని సంతుష్టుడై అతనితో మీ వలన మరణమును
పొంది పెరజాతి నుండి విముక్తిని కోరుచున్నాను అనెను. అప్పుడు లక్ష్మణుడు అతనితో
జన్మాంతరమందునేను బలరామునిగ అవతరించెదను. అప్పుడు బలరాముని వలన నీకు విముక్తి
కలుగ గలదని చెప్పేను.

సముద్రసోయైత్తరే తీరే ద్వివిదో నామ వానరః
ఐకాహికం జ్వరం హంతి లిథితం యస్తు పశ్యతి.

17

ఇతి మంత్రాత్మరం ద్వారి లిథిత్వా తాలపత్రకే
యస్తు పశ్యతి తస్యాపి నశ్యత్యైకాహికజ్యోరః.

18

ఇతి తస్య వరం లబ్ధ్య చిరాయుః సుస్థవానరః
బలరామాత్రుభిన్నాత్మా మోషమాపాకుతో భయమ్.

19

భాః ‘సముద్రము ఉత్తర తీరమున ద్వివిధుడను వానరుడుగలడు’ అను మంత్రాత్మరములను
ప్రాసినది చూచు వాని ఐకాహిక జ్వరము తోలగును. ఈ మంత్రములను ద్వారమందు గాని
తాలపత్రమందుగాని ప్రాసి దర్శనము చేసినను జ్వరము దూరమగును. అని లక్ష్మణుని వలన
వరము పొంది ద్వివిధుడు స్వస్థుడై చిరకాలము జీవించెను. పీమృటు బలరాముని అస్త్రముల
వలన మరణించి మోత్కము నొందెను.

తథా జైత్రీ సూతపుత్రో నిహాతో లోమహర్షః

బలరామాత్రుభిన్నాత్మైనైమిషేషభూత్ స్వవాంఘయా.

20

జాంబవాంశ్చ పురాభూపా వామనత్వం గతే హరో

తస్యాపూర్వార్థగతం పాదం తత్త చక్రే ప్రదక్షిణమ్.

21

భా: అట్లే తనకోరిక ననుసరించి సూతపుత్రుడు లోమహర్షఃఉడు నైమిషారణ్యమున బలదేవుని అస్త్రముచే మృతి చెందెను. ఓ రాజులార! పూర్వకాలము వామనావతారమున శ్రీహరి మూడు పాదములతో సమస్త లోకములను విస్తరింప, ఊర్ధ్వలోకములకు విస్తరించిన అతని పాదమునకు జాంబవంతుడు ప్రదక్షిణా చేసెను.

మనోజవం తం నిరీక్ష్య వాయనః ప్రాహ విస్మృతః

మత్తో వృణు వరం కామమృషాధీశ మహాబల.

22

ఇతి తం హౌషషపదనో బ్రిహష్టాంశో జాంబవాన్ ముదా

ప్రాహ భో చక్రదహనాన్నమ మృత్యుర్భువిష్ణుతి.

23

భా: మనస్సు వలె మిక్కిలి వేగముగల జాంబవంతుని చూచి ఆశ్చర్యపడిన వామనుడు ఓబుఱపతి! మహా బలవంతుడగునీను నావలన వరము కోరుకొనుమని చెప్పేను. వామనుని మాటలు వినిన జాంబవంతుడు సంతోషము నొందినవాడై ‘మీచక్రము వలన నాకు మృత్యును సంభవించునట్లు వరమీయ’ మని అడుగెను.

ఇత్యైకే వామనః ప్రాహ కృష్ణజన్మనైని మే తవ

మోక్షశ్చత్రేణ సంభిన్నశిరసః సంభవిష్ణుతి.

24

మమ కృష్ణవతారేతు సూర్య భక్తస్య భూపతేః

సత్రాజితస్తు మణ్ణధై దుర్వాదః సమజ్ఞాయత.

25

భా: ఇది విని వామనుడు ‘కృష్ణవతారమున మా చక్రమువలన శిరస్సు ఖండింపబడి ముక్కిని పొందెదవని చెప్పేను. కృష్ణవతారమున నాకు సత్రాజిత్తు శ్వమంతక మణి నిమిత్తము (కృష్ణనికి) అపవాదు కల్గినది.

ప్రసేనస్య మమ భ్రాతుర్వధస్తు మణిహేతుకః

సింహశ్తస్యాపి మణ్ణధై వథో జాంబవతా కృతః.

26

దుర్వాదభయభీతస్య కృష్ణస్యామితతేజసః

మణ్ణస్వేషణ చిత్తస్య బుణైణాభూదణో బిలే.

27

ద్వితీయ భాగము

భా: నా కనిష్ఠసోదరుడగు ప్రసేనుని మణి నిమిత్తమై సింహము చంపెను. మణికారణముచే సింహము జాంబవంతునిచే చంపబడినది. శ్వమంతకమణి కొఱకు ప్రసేనుని చంపెనను కళంకమునకు వెఱచిన శ్రీకృష్ణుడు మణిని వెదకుచు ఒకగుహలో జాంబవంతునితో యుద్ధము చేసెను.

స నిజేశం పరిజ్ఞాయ తచ్ఛక్రగ్రస్తబంధనమ్

ముక్తో బభూవ సహసా కృష్ణం పశ్యన్ సలక్ష్మణమ్. 28

నవదూర్వాదలశ్యమం దృష్టౌ ప్రాదాత్ నిజాత్మజామ్

తదా జాంబవతీం కన్యాం ప్రస్తుప్యా మణినా సహా. 29

భా: జాంబవంతుడు తన ప్రభువును తెలుసుకొనెను. కృష్ణుని చక్రము వలన అతని శిరస్సు ఖండింపబడగ లక్ష్మణునితో కూడిన శ్రీకృష్ణుని దర్శించుకొని జాంబవంతుడు ముక్తిని పొందెను. బుక్కరాజు శ్యామవర్ధుడగు కృష్ణునికి తన పుత్రులికయగు జాంబవతిని దానము చేసెను. కృష్ణుడు మణితో కూడ జాంబవతిని గ్రహించి-----

ద్వారకాం పురమాగత్య సభాయాం మాముపొహ్వయత్

ఆహాయ మహ్యం ప్రదదౌ మణిం మునిగణార్థితమ్. 30

సోఉహం తాం లజ్జయాతీన మణినా కన్యకాం స్వకామ్

వివాహేన దదావస్తై లావణ్యజ్జగ్నహే మణిమ్. 31

భా: (పిమ్మట కృష్ణుడు) ద్వారకానగరమునకు వచ్చి నన్న సభకు పీలిపించి మనిజన వంద్యమగు మణిని నాకిచ్చెను. (సత్రాజిత్తునకు) నేను సిగ్గుపడి మణితోకూడ నాపుత్రికయగు సత్యభామను అతనికర్మించితిని. శ్రీకృష్ణుడు లావణ్యము కారణముగ రెండిటిని గ్రహించెను.

తాం సత్యభామాదాయ మణిం మయ్యర్పు స ప్రభుః

ద్వారకామాగత్య పునర్దజ్ఞాహ్వయ మగాద్విభుః. 32

గతే కృష్ణే మాం నిహాత్య శతధన్యా గ్రహిన్యణిమ్

అతోఉహామిహా జానామి పూర్వజన్మనై యత్కృతమ్. 33

భా: మణిని నాకర్మించి, సత్యభామను తీసుకొని శ్రీకృష్ణుడు హస్తినాపురమునకు వెడలెను. కృష్ణుడు వెళ్లిన పిమ్మట శతధన్యడను రాజు నన్న చంపి మణిని తీసుకుపోయెను. ఈ కారణముగ పూర్వజన్మలో కలిగ్గి చేసిన పనులను స్వరించు చున్నాను.

మిథ్యాభిశాపాత్ కృష్ణస్య నైవాభూనోగ్రచనం మమ
అతోఽహం కల్పరూపాయ కృష్ణాయ పరమాత్మనే
దత్తాం రమాం సత్యభారూపిణీం యామి సద్గుతిమ్.

34

సుదర్శనాత్రఘాతేన మరణం మమ కాంక్షితమ్
మరణేఽభూదితి జ్ఞాత్మా రణే వాంఘామి మోచసమ్.

35

భాః కృష్ణనిషై మిథ్యా కళంకము నాపాదించుటచే గతజన్మలోనాకు మోత్సము లభించలేదు.

కనుక కల్ప అవతారమగు కృష్ణనికి రమగ అవతరించిన సత్యభామను సమర్పించి సద్గుతిని పొందెదను. సుదర్శనాస్త్రప్రపంచముచే మరణమును కోరి యుద్ధరంగమున మోత్సమును పొందుటకు యుద్ధమునకు ప్రవర్తించితిని.

ఇత్యసౌ జగతామీశః కల్పః శ్వశురఘాతనమ్
శ్రుత్యైవాధోముఖస్తస్థా హ్రీయా ధర్మభియా ప్రభుః.

36

అత్యాశ్చర్య మపూర్వముత్తమమిదం శ్రుత్యై నృపా విస్మృతా
లోకాః సంసది హర్షితా మునినణాః కల్పైర్మణాకర్మితాః
అఖ్యానం పరమాదరేణ సుఖుదం ధన్యం యశస్వం పరం
శ్రీమద్భావ శశిధ్వజేరితవచో మోత్సప్రదం చాభవన్.

37

భాః జగదీశ్వరుడగు కల్ప శ్వశురవధను స్వరించి సిగ్గుతో, ధర్మభీతితో తల వంచుకొనెను.
ఆశ్చర్యమును గొలుపు అపూర్వ వృత్తాంతమును విని సభలోని వారందరు ఆశ్చర్యపడిరి.
లోకములన్నియు హర్షమును పొందినవి. మహర్షులు కల్పగుణముల కాకర్మింపబడితిరి. ఈ
ఉపాఖ్యానమును వినినవారు సుఖమును, యశస్వును, మోత్సమును పొందెదరు.

ఇతి శ్రీకల్ప పురాణేను భాగవతే భవిష్యైత్తుతీయాంశే
శశిధ్వజేరిత చక్రమరణాఖ్యానం నామ
త్రయోదశోఽధ్యాయః
ఇది భాగవతానుబంధము. భవిష్యమునగు
శ్రీకల్ప పురాణమున తృతీయాంశమున
శశిధ్వజేరిత చక్రమరణాఖ్యానమున
త్రయోదశాధ్యాయము.

కల్పిషురాణము

తృతీయంశము- చతుర్దశాధ్యాయము

సూత ఉపాచ.....

తతః కల్పిర్వహతేజాః శ్వశురం తం శశిధ్వజమ్

సమామంత్యై వచభీత్రైః సహా భూపైర్వ్యయౌ హరిః. 1

శశిధ్వజో వరం లబ్ధ్య యథాకామం మహేశ్వరీమ్

స్తుత్వై మాయం త్యుక్తమాయః సప్రియః ప్రయయౌ వనమ్. 2

భాః సూతుడు పరికను. పీమృట మహోతేజస్వి అయిన కల్పి మామగారైన శశిధ్వజుని సంతోషపరచివెడలెను. రాజు శశిధ్వజుడు వరమును పొందినవాడై మహేశ్వరి మాయను స్తోత్రము చేసి భవబంధముల నుండి ముక్తిని పొందుటకు భార్యతో కూడ అడవులకు వెళ్లేను.

కల్పిః సేనాగణైః సార్థం ప్రయయౌ కాంచనీం పురీమ్

గిరిదుర్గావృతాం గుప్తాం భోగిభిర్వ్యష వర్షిభిః. 3

విదార్య దుర్గం సగణః కల్పిః పరపురంజయః

చిత్వై విషాయధాన్ బాణైస్తాం పురీం దదృశేఖ చ్యుతః. 4

భాః కల్పి సేవతో కూడి కొండలు దుర్గములతో చుట్టుకొనబడి, విషసర్వములచే కష్టింపబడు కాంచనీపురమునకు వెళ్లేను. సైన్యదై శత్రుపురనాశకుడగు కల్పి ప్రవేశించుటకు శక్యము కాని కోటిలను చేదించి, విషసర్వములను సంహరించి పురమును ప్రవేశించెను.

మణికాంచన చిత్రాధ్యాం నాగకన్యాగణావృతామ్

హరిచందన వృక్షాధ్యాం మనుజైః పరివర్తితామ్. 5

విలోక్య కల్పిః ప్రహసన్ ప్రాహా భూపాన్ కిమిత్యహాః

సర్వస్యేయం పురీ రమ్య నరాణాం భయదాయనీ

నాగనారీగణాకీర్తాం కిం యాస్యమో వదంత్యోహా. 6

భాః ఆ నగరము మణిమయ కాంచన చిత్రములచే అలంకరింపబడినది. హరిచందన వృక్షములతో శోభిల్లు చున్నది. అచ్చట నాగకన్యలు మాత్రమే గలరు. మనమ్యల జాడ లేదు.

నగరమును చూచి మందహసముతో కల్పి “ఎంత ఆశ్చర్యము! మనుష్యులకు మిక్కిలి భయము గొలుపు సర్వముల పురమిది. నాగకన్యలు మాత్రము నివసించు ఈ పురమును ప్రవేశించెదమా?” అని రాజుల నడ్డిగెను.

ఇతికర్తవ్యతాష్ట్యగ్రం రమానాథం హరిం ప్రభుమ్

భూపాంస్తదను రూపాంశ్చ షే వాగాహః శరీరిణి.

7

విలోక్య నేమాం సేనాభిః ప్రవిష్టం భో స్వ్యమృషి

త్వం వినాస్యే మరిష్యంతి విషకన్యాదృశాదపి.

8

భా: రమానాథుడగు కల్పి, రాజులు నాగపురమును ప్రవేశించు విషయమై ఏమియు తోచక వ్యగ్రు లగుచుండ ‘సేనతో కూడ మీరు ఈ పురమున ప్రవేశించుట యుక్తముగాదు. మిమ్ములను విడిచి మిగిలిన వారందరు విషకన్యల చూపులచేతనే మరణించెదరు.’ అని అశరీరవాణి వినపడెను.

ఆకాశవాణీమాకర్ణ్య కల్పిః శుకనహయకృత్

యయాపేకః ఖడ్గధరస్తురగేణ త్వరాన్వితః.

9

గత్వా తాం దదృశే ఏరో ధీరాణాం ధైర్యనాశినీమ్

రూపేణాలష్య లష్మీశం ప్రోహా ప్రహసితాననా.

10

భా: ఆకాశవాణిని విని కల్పి శుకము సహయముగ కలవాడై ఖడ్గము తీసుకొని ఒంటరిగ గుట్టముపై త్వరగ బయలుదేరెను. అచ్చటకు వెళ్లిన పిమ్మట కల్పి, ధీరులకు కూడ ధైర్యమును పొగొట్టేడి అపూర్వ కన్యను చూచెను. ఆమె కల్పిని చూచి మందహసముతో ఇట్లునియే. విషకన్యోవాచ.....

సంసారేఱస్మిన్ మమ నయనయోర్వీక్షణ కీణదేహః

లోకా భూపాఃకతి కతి గతా మృత్యుమత్యగ్రవీరాయః

సాహం దీనాసురసురనరప్రేక్షణ ప్రేమహీనా

తే నేత్రాబ్జద్వయరస సుధాప్లావితా త్వం నమామి.

11

క్షౌర్పాం విషేక్షణా దీనా క్షౌమృతేక్షణ సంగమః

భవేఱస్మిన్ భాగ్యహీనాయః కేనాహా తపసాకృతః.

12

భా: విషకన్య పలికెను. ఈ లోకమున నాచూపులకు ఎందరో మహావీరులగు రాజులు మృత్యువుపాలయిరి. ఈ కారణముచే నేను మిక్కిలి విచారముగ నుంటిని. దేవతలు, అసురులు

వ్యతియ భాగము

మనస్యలెవ్వరి చూపులతో ప్రేమతో నుండి ఆశనాకు లేదు. కానీ నీ పద్మముల వంటి నేత్రముల నుండి జారు అమృతము వంటి చూపులతో ఆష్టావితమయిననేను నీకు నమస్కరించుచున్నాను. విషద్మృష్టికల్గిననేను ఎక్కుడ? అమృతమయమగు చూపులు కల్గిన మీరెక్కుడ? మందభాగ్యరాల నగు నాకు ఏ తపస్సుచే మీతో సమాగమము కల్గినదో కదా!

కల్గిరువాచ....

కాసి కన్యాసి సుశ్రోణి కస్యాదేషా గతిస్తవ

బ్రూహి మాంకర్మణా కేన విషనేత్రం తవాభవత.

13

విషకన్యేవాచ....

చిత్రగ్రీవస్య భార్యాహం గంధర్వస్య మహామతే

సులోచనేతి విభ్యాతా పత్యురత్యంత కామదా.

14

భా: కల్గి పలికెను. ఓ సుశ్రోణి! నీవు ఎవరి కన్యవు? ఈ అవస్థ నీకేల కల్గినది? నీవు చేసిన ఏపనివలన నీకు విషద్మృష్టి ప్రాప్తించినది? విషకన్య పలెకెను. ఓమహామతి! నేను చిత్రగ్రీవుడను గంధర్వని భార్యను. భర్తకు మిక్కిలి ఆనందము కల్గించు నేను సులోచనను.

ఏకదాహం విమానేన పత్యాపీలేన సంగతా

గంధమాదనకుంజేషు రేమే కామకలాకులా.

15

తత్ యజ్ఞమునిందృష్టౌ వికృతాకారమాతురమ్

రూపయోవనగర్వేణ కట్టాషైణాహా సంమదాత్.

16

భా: ఒకసారి భర్తతో గూడ నేను పిమానవున పయనించి గంధవాదన పర్వతపొదరిండ్రయందు కామక్రీడాసక్తురాలనై విహారించితిని. రూపయోవనగర్వముతో మదించిన నేను వికృతాకారము కల్గిన యజ్ఞమునిని చూచి పరిహసించితిని.

సోపాలంభం మునిః శ్రుత్యౌ వచనం చ మమాప్రియమ్

శశాప మాం క్రుధా తత్త తేనాహం విషదర్మనా.

17

నిష్టిష్టాహం సర్వపురే కాంచన్యం నాగినీగణే

పతిహీనా దైవహీనా చరామి విషవర్షిణీ.

18

భా:- నిరాదరణతో గూడిన వచనములను వినిన మహార్షి కోపముతో నన్ను విషద్మృష్టికల్గినదానిగ శపించెను. పిమ్మిలు నేను సర్వములతో నిండిన కాంచనీపురమున ఉంచబడితిని. భాగ్యహీనురాలగు నేను పతికి దూరమై విషమును వర్షించుచు తిరుగు చున్నాను.

న జ్ఞానే కేన తపసో భవద్భుజీపథం గతా
త్వుక్షా పామృతాజ్ఞాహం పతిలోకం వ్రజామ్యతః. 19

అహా తేషామస్తు శాపః ప్రసాదో మా సతామిహ
పత్యః శాపాదృజేర్మైక్షత్తవ పాదాబ్జ దర్శనమ్. 20

భా: ఏ తపస్సు వలన మీదృజీపథమున పడితినో నాకు తెలియదు. మీ దర్శనము వలన నాశాపము తొలగినది. అమృత దృజీ కల్పిన నేను పతినివసించు లోకమునకు వెడలెదను. ఎంత ఆశ్చర్యము! సత్యరుషుల శాపములు మంచికే అగును. కనుకనే బుఖిశాపమువలన మోక్షసమయమున మీ పాదాబ్జదర్శనము కల్పినది.

ఇత్యక్త్వ సయయో స్వర్గం విమానేనార్గవర్ధసా

కల్పిస్తు తత్పరాధీశం సృషం చక్రే మహామతిమ్. 21

అమర్షస్తత్పుతో ధీమాన్ సహస్రో నామ తత్పతః

సహస్రతః సుతశ్చాసీద్రాజా విశ్రుతవానసిః. 22

భా: ఇట్లు పలికి విషకన్య సూర్యని వలె ప్రకాశించెడి విమానమధిరోహంచి స్వర్గమునకు వెడలెను. కల్పి మహామతి అను రాజును ఆపురమునకు ప్రభువుగచేసెను. మహామతి పుత్రుడు అమర్షుడు. అమర్ష పుత్రుడు ధీమంతుడగు సహస్రుడు. సహస్రుని వలన అసి అను విశ్వాతుడగు రాజు జన్మించెను.

భూపాన్నలానాం భూపానాం సంభూతాయస్య వంశజాః

తం మనుం భూపశార్యాలం నానామునిగుణైర్వ్యతః. 23

అయోధ్యాయాం చాభిషచ్య మధురామగమధ్యరిః

తస్యాం భూపం సూర్యకేతుమథిషిచ్య మహాప్రభమ్. 24

భా: వారి వంశమున బృహాన్నలరాజులు జన్మించిరి. వారిలో శ్రేష్ఠుడగు మనువును అయోధ్యకు రాజుగ చేసి శ్రీహరి మధురా నగరమునకు వెళ్లాను. అచ్చట వారు ప్రతిభా సంపన్ముడగు సూర్యకేతువును మధురకు రాజుగ చేసిరి.

భూపం చక్రే తతో గత్యా దేవాపిం వారణావతే

అవిష్టలం వృక్షలం మాకందంచ గజాప్యాయమ్. 25

పంచదేశేశ్వరం కృత్మా హరిః శంభలమాయయౌ

శౌంభం హౌండం పులిందం చ సురాప్రాణం మగధం స్తథా

కవి ప్రాజ్ఞసుమంతేభ్యః ప్రదదౌ ఖ్రాత్మవత్సులః.

26

భా: పిమ్మట శ్రీహరి వారణావతము చేరి దేవాపిని అవిష్టల, వృక్షపుల, మాకంద, హస్తినాపురములను ఐదుదేశములకు అధిపతిగ చేసి శంభలదేశమునకు వచ్చేను. సోదరప్రేమ కల్గిన నారాయణుడు కవి, ప్రాజ్ఞ, సుమంతులను శౌంభ, హౌండ, పులింద, సురాప్రా మగధ దేశములను దానము చేసేను.

కీకటం మధ్య కర్మాటమంధ్ర మోధ్రం కలింగకమ్

అంగం వంగం స్వగోత్రేభ్యః ప్రదదౌ జగదీశ్వరః.

27

స్వయం శంభలమధ్యస్థః కజ్ఞకేన కలాపకాన్

దేశం విశాఖయాపాయ ప్రాదాత్ కల్పిః ప్రతాపవాన్.

28

చోలబర్హర కర్మాభ్యాన్ ద్వారకాదేశమధ్యగాన్

పుత్రేభ్యః ప్రదదౌ కల్పిః కృతవర్మపురస్కులతాన్.

29

భా: పిమ్మట జగదీశ్వరుడు తన వంశీయులకు కీకట, మధ్య కర్మాట, ఆంధ్ర, ఓధ్ర, అంగ, వంగ దేశముల నిచ్చేను. అటు తరువాత శంభలదేశమందుండి కల్పి విశాఖయాపునకు కజ్ఞక, కలాపక దేశముల నిచ్చేను. తరువాత కల్పి కృతవర్మ మున్నగు పుత్రులకు ద్వారకా దేశమందలి చోల, బర్హర, కర్మాప్ర దేశములను ఇచ్చేను.

పిత్రే ధనాని రత్నాన్ని దదౌ పరమభక్తితః

ప్రజాః సమాశ్వాస్య హరిః శంభలగ్రామవాసినః.

30

పద్మయా రమయా కల్పిః గృహషో ముముదే భృశమ్

ధర్మశుతుష్టాదభవత్ కృతపూర్వం జగత్తయమ్.

31

భా: శ్రీహరి పరమభక్తితో తన తండ్రికి ధనరత్నముల నిచ్చి శంభలగ్రామవాసులను ఊఱడించి రమాపద్మలతో గృహషోశమమున సంతోషముగమండెను. ముల్లోకములతో ధర్మము నాలుగు పాదములతో నడుచుచు కృతయుగము పూర్వాప్తితి నొందెను.

దేవా యథోక్తఫలదాశ్వరంతి భువి సర్వతః

సర్వశస్త్ర్య వసుమతీ హృష్టపుష్ట జనాపృతా

శార్యచౌర్యాన్తృత్వీనా ఆధివ్యాధి వివర్షితా.

32

విషోవేదవిదః సుమజ్జలయుతా నార్యస్త చార్యాప్రత్తిః
పూజాహోమపరాః పతిప్రతథరాః యాగోద్యతాః జ్ఞతియాః
వైశ్వా వస్తుషు ధర్మతో వినిమయైః శ్రీవిష్ణుపూజాపరాః
శూద్రాస్త ద్వ్యజసేవనాధరికథాలాపాః సపర్యాపరాః.

33

భాః దేవతలు యథోచిత ఫలముల నిచ్చుచు భూమండలమున తిరుగసాగిరి. భూమి సస్యశ్వాముల మాయేను. అందరు ఆనందముగ నుండిరి. మోసము, దొంగతనము, ఆసత్యభాషణా మనునవి లేవు. జనులు ఆధివ్యాధులు తొలగినవారైరి. బ్రాహ్మణులు వేదవేత్తలైరి. శ్రీలు సుమజ్జలు వైప్రతాది పుణ్యకార్యముల నాచరించుచు, పూజాహోమతత్పరులై పతిప్రతలైరి. జ్ఞతియులు యజ్ఞ ముల నాచరించిరి. వైశ్వ్యులు విష్ణు సేవాతత్పరులై ధర్మమార్గమున క్రయవిక్రయములు చేయసాగిరి. శూద్రులు బ్రాహ్మణులను సేవించుచు శ్రీమన్నారాయణుని సుణములను కీర్తించుచు జీవనము గడిపిరి.

ఇతి శ్రీ కల్ప పురాణేణ భాగవతే భవిష్యై తృతీయాంశే
విషకన్యామోక్ష కృత ధర్మప్రవృత్తి కథనం నామ
చతుర్ధ్రశోఽధ్యాయః

ఇది భాగవతానుబంధము, భవిష్యమునగు
శ్రీ కల్ప పురాణమున తృతీయాంశమున
విషకన్యామోక్షకృత ధర్మప్రవృత్తి కథన మను
చతుర్ధ్రశాధ్యాయము.

★ ★ ★

కల్పరాణము

తృతీయంశము-పంచ దశాధ్యయము

శౌనక ఉపాచ.....

శశిధ్వజో మహారాజః స్తుత్యై మాయాం గతః కుతః
కావా మాయాస్తుతిః సూత వద తత్త్వవిదాం వర
యా త్వత్తుథా విష్ణుకథా వక్తవ్యా సావిశుద్ధయే.

1

సూత ఉపాచ.....

శృంగారాం మునయః సర్వై మార్గాండేయాయ పృచ్ఛతే
శుకః ప్రాపా విశుద్ధాత్మా మాయాస్తవమనుత్తమ్.

2

భాః శౌనకుడు పరికెను. ఓసూత! శశిధ్వజుడను మహారాజు మాయను స్తోత్రము చేసి ఎక్కుడికివెడలెను? మాయాస్తుతి ఎట్టీది? తత్త్వజ్ఞానముగలవారిలో శ్రేష్ఠుడవగు నీవు పాపవిముక్తి కొఱకు మాయాకథ, విష్ణుకథ చెప్పవలసీనదని సూతిని అడిగెను. సూతుడు పరికెను. ఓమనులార! మహార్షి మార్గాండేయుడు అడుగు విశుద్ధాత్మయగు శుకము మాయాస్తవమును గూర్చి చెప్పేను. దానిని మీకు చెప్పేదను వినుడు.

తచ్ఛుణుష్ట్వ ప్రవక్ష్యామి యథాధీతం యథాప్రతమ్
సర్వకామప్రదం న్యాషాం పొపతాపవినాశనమ్.

3

శుక ఉపాచ.....

భల్మాటునగరం త్వక్త్వ విష్ణుభక్తః శశిధ్వజః
ఆత్మసంసారమోఙ్ఘాయ మాయాస్తవమలం జగో.

4

భాః దేనిని వినుటవలనచదువుట వలన సర్వపొపతాపములు దూరమగునో సమస్తకోరికలు నెరవేరునో అట్టి మాయాస్తవమును చెప్పేదను. శుకము పరికెను. విష్ణు భక్తుడగు శశిధ్వజుడు భల్మాటునగరమును విడిచి సంసారబంధముల నుండి మోతము కొఱకు మాయను స్తోత్రము చేసేను.

శశిధ్వజ ఉంచ....

ఓం హీంకారాం సత్యసారాం విశుద్ధాం
బ్రహ్మదీనాంమాతరం వేదబోధ్యామ్
తన్నీవం స్వాహం భూతతన్నాత్రకషాం
వందే వంద్యాందేవగంధర్వస్మిద్ధైః.
లోకాతీతాం దైవతభూతాం సమీడే
భూతైర్భవ్యాంవ్యాససామాసికాద్యైః
విద్వదీతాం కాలకల్లోల లోలాం.
లీలాపాష్ట-షిష్ట సంసార దుర్గామ్.

5

6

భా: శశిధ్వజుడు పలికను. హీంకార స్వరూపము, సత్యగుణసారము, విశుద్ధముగు రూపముగలది, బ్రహ్మ విష్ణుమహేశ్వరులకు జనని, వేదములచే తెలియబడునది, భూతములు, తన్నాత్రలు కత్తయందుగలది, దేవగంధర్వ సిద్ధులచే పూజింపబడునది, సూత్మస్వాహారూపిణియగు మాయను నమస్కరించు చున్నాను. లోకములకతీతమైనది, దైవతస్వరూపము, వ్యాసాది మహార్షులచే నమస్కరింపబడునది, విద్యాంసులచే గానము చేయబడునది, కాలమనెడి సముద్రకెరటములలో విహారించునది, విలాసమయములగు చూపులచే సర్వ ప్రపంచమును సంసారబంధములో పడవేయునదగు మాయకు నమస్కారము.

పూర్ణాం ప్రాప్యాం దైవతలభ్యాం శరణ్యా.
మాద్యశేషే మధ్యతో యా విభాతి
నానారూపైరైవతిర్యజ్ఞమనుష్టై
స్తామాధారాంబ్రహ్మరూపాం నమామి.

7

యస్యా భాసా త్రిగజద్వాతి భూతైర్భుతై త్త దభావే విధాతుః

కాలోదైవం కర్మచోపాధయో యే తస్యా భాసా తాం విశిష్టాం నమామి. 8

భా: దైవతభావముచే ఉపాసన చేసిన పొందదగినది, పూర్ణస్వరూపరాలు, సమస్త ప్రాణులనాత్రయించినది, స్ఫుర్తి ఆది, మధ్య, అంతములలో విరాజిల్పునది, దేవ, మనుష్య, పశు పశ్యదులుగ విభక్తమైనది, సమస్త ప్రపంచమున కాథారము, బ్రహ్మస్వరూపిణియగు నీకు నమస్కారము. నీ ప్రకాశముచే ముల్లోకములు పంచమహాతములలో భాసిల్పుచున్నవి. నీ సుక-శము లేకుండగ విధాతయొక్క ఉపాధులైన కాలము దైవము కర్మ మున్నగు భావములు

వ్యుతీయ భాగము

ప్రకాశించవు. అట్టి తేజస్సుంపన్నురాలగు నీకు నమస్కారము.

భూమో గంధో రసతాత్మాపు ప్రతిష్టో.

రూపం తేజస్సేవ వాయో స్ఫూర్థత్వమ్

ఫే శబ్దోవా యచ్ఛిదాభాతి నానా

తామభ్యేతాం విశ్వరూపాం నమామి.

9

సాపిత్రీత్వం బ్రహ్మరూపా భవానీ

భూతేశ్వర్య శ్రీపతేఃశ్రీస్వరూపా

శచీ శక్రస్వాపి నాకేశ్వరస్య పత్ని

శ్రేష్ఠో భాసి మాయే జగత్తు.

10

భాః భూమి యందు గంధముగ, జలమందు రసముగ, తేజస్సు నందు రూపముగ, వాయువు నందు స్వర్గుగ, ఆకాశమందు శబ్దముగ ఇట్లు అనేక రూపములుగ భాసించుచు అంతట వ్యాపించిన విశ్వరూపిణియగు మాయకు నమస్కారము. ఓమాయ! నీవు బ్రహ్మరూపిణియగు సాపిత్రివి, భూతనాథుని భవానివి; నారాయణుని లక్ష్మీదేవివి, స్వర్గాధిపతియగు దేవేంద్రుని భార్య శచీదేవియై సమస్తలోకముల యందు సర్వోత్సవముగ ప్రకాశించు చున్నావు.

బాల్యో బాలా యువతీ యోవనేత్వం వార్ధక్యే యా స్ఫవిరా కాలకల్పా

నానాకారైరాగ యోగైరుపాస్వా జ్ఞానాతీతా కామరూపాచిభాసి.

11

వరేణ్య త్వం వరదా లోకసిద్ధ్య సాధ్యై ధన్యా లోకమాన్యా సుకన్యా

చండీ దుర్గా కాలికా కాలికాఖ్యా నానాదేశే రూపవేషైర్యిభాసి.

12

భాః బాల్యవస్తులో బాలవు, యోవనమున యువతివి, వార్ధక్యమున ముసలిదానివై కాలవశముచే నానారూపములతో భాసించెదవు. యాగాది క్రియలచే ఉపాసింపబడు దానివి. జ్ఞానమునకతీతయై, కామరూపిణివై భాసించు నీకు నమస్కారము. సర్వశ్రేష్ఠరాలగు నీవు ఉపాసకులకు వరములిచ్చుదానివి, సాధ్వివి, ధన్యరాలవు, లోకములచే సమానింపబడుదానివి, సుకన్యవు, చండీ, దుర్గ, కాలిక మున్నగు బహురూపములతో, బహువేషములతో అనేక దేశములయందు ప్రకాశించు చున్నావు.

తవ చరణసరోజం దేవి! దేవాదివంద్యం

యది హృదయసరోజే భావయంతీహ భక్త్యై

శ్రుతియుగకుహారే వా సంశ్రుతం ధర్మసంప

జ్ఞానయతి జగదాద్యై సర్వసిద్ధిజ్ఞ తేషామ్.

13

మాయాస్తవమిదం పుణ్యం శుకదేవేన భాషితమ్

మార్గందేయాదవాప్యాపి సిద్ధిం లేభే శశిధ్వజః.

కోకాముఖే తపస్తప్త్వై హరిం ధ్యాత్వై వనాంతరే

సుదర్శనేన నిహాతో వైకుంఠం శరణం యయౌ.

14

15

భా: జగత్తుల కాద్యరాలగు ఓదేవి! దేవాదులచే నమస్కరింపబడు నీ పొదపద్మములను
హృదయకమలమందు భక్తితో భావన చేసిన లేక క్రూరుకుహరమున నీ నామమును వినిన వారికి
ధర్మసంపద, సర్వకార్య సిద్ధి కలుగును. శుకదేవునిచే చెప్పబడిన మాయాస్తోత్రమును
మార్గందేయుని వలన పొంది శశిధ్వజుడు మోతమును పొందెను. కోకాముఖ స్థానమున
తపమాచరించి, నారాయణుని ధ్యానించి సుదర్శనచక్రముచే నిహాతుడై శశిధ్వజుడువైకుంఠమును
పొందెను.

ఇతి శ్రీ కల్ప పురాణేణ భాగవతే భవిష్యై తృతీయాంశే

మాయాస్తవం నామ

పంచదశోఽధ్యాయః

ఇది భాగవతానుబంధము, భవిష్యమునగు

శ్రీ కల్ప పురాణమున తృతీయాంశమున

మాయాస్తవమును

పంచదశాధ్యాయము.

★ ★ ★

కల్పరాణము

తృతీయంశము - షోడశాధ్యాయము

సూత ఉథా

ఏతద్వః కథితం విప్రాః శశిధ్వజ విమోహణమ్

కల్మ్రేః కథామప్తిమాం శృంగంతు విబుధర్మభాః.

1

వేదో ధర్మః కృతయుగం దేవా లోకాశ్వరాచరాః

పూష్టాః పుష్టాః సుసంతుష్టాః కల్మ్రే రాజని చాభవన్.

2

భాః సూతుడు పరీకెను. ఓ బ్రాహ్మణులార! నేను మీకు శశిధ్వజుని మోత్కవృత్తాంతమును చెప్పితిని. పండితశ్రేష్ఠులార! కల్పి యొక్క అద్భుత వృత్తాంతమును చెప్పిదను వినుడు. కల్పి రాజు కాగా వేదము, ధర్మము, కృతయుగము, దేవతలు, చరాచరములను సమస్త లోకములు మిక్కిలి సంతోషించినవి.

నానాదేవాదిలింగేషు భూషణై రూప్యేతేషు చ

ఆంద్రజాలికవద్వ్యుతి కల్పకాః పూజకా జనాః.

3

న సంతి మాయా మోహణాః పౌఖండాః సాధువంచకాః

తిలకాచితసర్వాంగాః కల్మ్రే రాజని కుత్రచిత్.

4

భాః కల్పి రాజుకాగా అనేక ఆభరణములచే అలపకరింపబడిన వివిధ దేవతా మూర్తుల యొడల ఇంద్రజాలికుల వలె వ్యవహారించేడి పూజారులుగాని, సత్పురుషులను వంచించేడి సర్వవయవముల యందు తిలక ధారణాచేసిన, మాయామోహముతో సంపన్ములగు పౌఖండులు గాని లేరు.

శంభలే వసత స్తస్య పద్మయా రమయా సహ

ప్రాహా విష్ణుయశాః పుత్రం దేవాన్ యష్టం జగద్ధితాన్.

5

తిష్ణుత్వా ప్రాహా పీతరం కల్పిః పరమహర్షితః

వినయావనతో భూత్వా ధర్మకామార్థసీద్ధయే.

6

భాః శంభల గ్రామమున పద్మ, రమలతో నివసించు కల్పితో లోకములకు హితమును

కల్పించు దేవతలకు యజ్ఞయాగాదులను నిర్వర్తించవలెనని విష్ణుయశస్ని పత్రిను. తండ్రి మాటలను వినిన కల్ప పరమానంద భరితుడై వినయముగ ఇట్లు పలికెను. ‘ధర్మ, అర్థ, కామ సిద్ధి కొఱకు-----

రాజసూయైర్వ్యజేపేయై రశ్వమేధైర్మహామత్తైః

నానాయాగైః కర్మతంత్రైరీజే క్రతుపతిం హరిమ్.

7

కృపరామ వశిష్టైష్టైర్వ్యసధౌమ్యకృతప్రత్యైః

అశ్వత్థామ మధుచ్ఛందో మందపౌలైర్మహాత్మైనః.

8

గంగాయమున యోర్మధ్యై స్నాత్వావభృత మాదరాత్

దక్షిణాభిః సమభృత్యై బ్రాహ్మణాన్ వేదపారగాన్.

9

భా: రాజసూయము, వాజపేయము, అశ్వమేధము మున్సుగు వివిధములగు యజ్ఞములతో, యజ్ఞపతియగు హరిని పూజించెదను. పీమైటు కల్ప యజ్ఞ కర్మలనుషీంచి కృపాచార్య, పరశురామ, వశిష్ట, వ్యాస, ధౌమ్య, అకృతప్రణ, అశ్వత్థామ, మధుచ్ఛంద, మందపాలాది మహార్మలను, వేదపారంగతులగు బ్రాహ్మణులను పూజించి యజ్ఞదీష యొక్క అంతమున గంగాయమునల నడుమ దీఖాంత స్నానమాచరించి దక్షిణలతో సత్కరించెను.

చ్ఛైశోచైషైశ్చ పేయైశ్చ పూగశష్ట్రాలియావత్తైః

మధుమాంసై రూపుల ఫలైర్మైశ్చ వివిధైః ద్వైజాన్.

10

భోజయామాస విధివత్ సర్వకర్మసమృద్ధిభిః

యత్రవహీర్ముతః పాకే వరుణో జలదో మరుత్.

11

భక్ష్యము, చోప్యము, పేయము, పూగ, శష్ట్రాలియావకములు, మధు, మాంస, కందమూల ఫలములు మున్సుగు పదార్థములతో బ్రాహ్మణులకు విధిపూర్వకముగ బోజనము పెట్టేను. యజ్ఞము యొక్క సర్వాంగములు సంపన్నము లాయెను. ఇందు వహీ పాకక్రియను నిర్వర్తించ వరుణుడు జలము నిచ్చేను.

పరిపేష్టా ద్వైజాన్ కామైః సదన్మాష్టైరతోషయత్

వాదైః సృత్యైశ్చ గీతైశ్చ పితృయజ్ఞమహాత్మైః.

12

కల్పిః కమలపత్రాణః ప్రహర్షం ప్రదదో వసు

త్రీబాలస్థవిరాదిభ్యః సర్వైభ్యశ్చ యథోచితమ్.

13

భా: వాయువు వడ్డించువాడు. కల్ప మంచి ఆహారము, వాద్యనృత్యగీతములు, పితృయజ్ఞ

ద్వితీయ భాగము

మహాత్మవములచే ద్విజులను సంతోషపరచెను. శ్రీ, బాల, వృద్ధులందరికి యథోచితముగా సంతోషముతో ధనము నిచ్చెను.

రంభాతాలధరా నందీ హరూహరూయతి నృత్యతి

దత్యాదానాని పాత్రేభోయై బ్రాహ్మణేభ్యః స ఈశ్వరః 14

ఉవాస తీరే గంగాయాః పితృవాక్యానుమోదితః

సభాయాం విష్ణుయశస్సః పూర్వరాజుకథాః ప్రియాః. 15

కథయంతో హసంతశ్చ హర్షయంతో ద్విజౌ ఖుధాః

తత్రాగతస్తుంబురుణా నారదః సురపూజితః. 16

భా: రంభ నృత్యము చేయ, నంది తాళము వేయ, గంధర్వులు గానము చేసిరి.

జగదీశ్వరుడను కల్పి యోగ్యులగు బ్రాహ్మణులకు దానమిచ్చెను. పీమ్మట తండ్రి అనుమతి తీసుకొనిగంగాతీరమున నివసించెను. విష్ణుయశస్సు సభలో ద్విజులు, పండితులు పూర్వరాజుల కథలను చెప్పుకొనుచు ఆనందముగ నుండు సమయమున తుంబురునితో కూడ దేవపూజితుడను నారదుడు అచ్చటకు వచ్చెను.

తం పూజయామాస ముదా పిత్రా సహా యథావిధి

తో సంపూజ్య విష్ణుయశాః ప్రోవాచ వినయాన్వితః

నారదం వైష్ణవం ప్రీత్యా పీణాపాణిం మహామునిమ్. 17

విష్ణుయశా ఉవాచ.....

అహాభాగ్య మహాభాగ్యం మమ జిన్నశతార్థితమ్

భవద్విధానాం పూర్తానాం యన్నే మోఙ్చాయ దర్శనమ్. 18

భా: విష్ణుయశస్సు ప్రసన్నపూర్వయుడై ఇద్దరు మహర్షులను యథోచితముగ పూజించి వినయాన్వితుడై విష్ణుభక్తుడు, వీణాపాణి, మహామునియగు నారదునితో ఇట్లు పరికెను. నాభాగ్యముచెప్పనటికానిది. నూరుజన్మల పుణ్యముచే కలుగు మీదర్శన భాగ్యము మోత్థమునకు దారి చూపును.

అద్యగ్నయశ్చ సుహరతాస్త్రప్తాశ్చ పితరః పరమ

దేవాశ్చ పరిసంతుష్టాస్తవావేకణ పూజనాత్. 19

యత్పూజాయాం భవేత్ పూజ్యై విష్ణుర్యన్నమ దర్శనమ్

పాపసంఘం స్ఫుర్యనాచ్చ కిమహా సాధుసంగమః. 20

భా: మీదర్నిన భాగ్యమువలన, మిమ్మలను పూజించుట వలన అగ్నికార్యములు సఫలమైనవి. పితృదేవతలు తృప్తిపొందిరి. దేవతలు సంతోషించిరి. (అగ్నికి ఆహాతి ఇచ్చినవి సఫలమైనవి) ఎవరిని పూజించుట వలన విష్ణువును పూజించినట్టగునో, ఎవరి స్వర్ఘచే సకల పాపములు తోలగునో, ఎవరి దర్శనము మౌత్సప్రదాయకమో అట్టిసాధు పురుషుల సమాగమము అత్యద్యుతము.

సాధునాం హృదయం ధర్మై వాచోదేవాః సనూతినాః

కర్మక్షయాణి కర్మాణి యతః సాధుర్ధరిః స్వయమ్.

21

మన్యే నభాతికో దేహాఽవైష్ణవస్య జగత్త్రయే

యథావతారే కృష్ణస్య సతో దుష్టవినిగ్రహే.

22

భా: సత్పురుషుల హృదయము ధర్మము. వాక్య సనూతన దేవతలు. వారి కర్మలు కర్మనాశకములు. కనుక సత్పురుషులు సాఙ్కాత్కు శ్రీహరి స్వరూపులు. దుష్ట శిక్షణ కొఱకు కృష్ణావతారమున అవతరించిన కృష్ణని వంటి వైష్ణవ భోతికశరీరము మరియేకటి ముల్లోకములలోనూ లేదు.

పృచ్ఛామి త్వామతో బ్రహ్మాన్ మాయాసంసారవారిథా

నౌకాయాం విష్ణుభక్త్వాచ కృధారోఽసి పొరకృత్.

23

కానాహాం యాతనాగారాన్నిర్వాణ పదముత్తమమ్

లప్యామీహ జగద్వంధో కర్మణా శర్మ తద్వద.

24

భా: ఓ బ్రహ్మర్షి! మాయచే ఆవరింపబడిన సంసారసాగరమును విష్ణు భక్తి యనెడి నౌకతో దాటడినావికులగు మిమ్మలను అడుగుచున్నాను. ఓ జగద్వంధు! నేను సంసారయాతనల నుండి తోలగి ఉత్తమమగు మౌత్సమును పొందుటకు ఏ కర్మల నాచరించవలెను? నారద ఉంచ....

అహా ఖిలవతీ మాయా సర్వాశ్చర్యమయా శుభా

పితరం మాతరం విష్ణురైవ ముంచతి క్షర్షిచిత్.

25

పూర్ణో నారాయణో యస్య సుతఃః కల్పర్జనత్వత్తిః

తం విహాయ విష్ణుయశా మతో ముక్తిమఖీప్నుతి.

26

వివిచ్యేత్తం బ్రహ్మసుతః ప్రాహా బ్రహ్మయశస్నుతమ్

వివిక్తే విష్ణుయశసం బ్రహ్మసంపద్యోవర్ధనమ్.

27

ర్వతియ భాగము

భా: నారదుడు పలికెను. అందరిని ఆశ్వర్యపరచు మాయ ఎంత బలవత్తరమైనది! తల్లినీ, తండ్రినీ, చివరలకు విష్ణువును కూడ మాయ విడిచిపెట్టుదు. జగత్తుతియగు నిష్ఠమూర్తి పుత్రునిగ కల విష్ణు యశ్సు తన పుత్రుని విడిచి నావలన ముక్కిని పొందవలెనని కోరుచున్నాడని ఆలోచించి బ్రహ్మసుతుడగు నారదుడు (బ్రహ్మయశ్సు) పుత్రుడగు విష్ణుయశశునితో నిర్జన ప్రదేశమున బ్రహ్మాపదేశమున్నకే ఇట్లు పలికెను.

నారద ఉపాచ.....

దేహపసానే జీవం సా దృష్ట్యౌ దేహవలంబనమ్
మాయాహా కర్తుమిచ్ఛంతం యన్నే తచ్ఛుఱు మోక్షదమ్.
వింధ్యాదో రమణీ భూత్వా మాయోవాచ యథేచ్ఛయా. 28

భా: నారదుడు పలికెను. దేహము ధ్వంసము కాగా తిరిగి దేహమును పొందవలెనని కోరు జీవునితో మాయ పలికెన మోక్ష ప్రదములగు మాటలను నీకు చెప్పేదను వినుము. వింధ్యపర్వతము మీద ఇచ్ఛానుసారము శ్రీరూపమును ధరించి మాయ ఇట్లు పలికెను.
మాయోవాచ.....

అహం మాయా మయాత్మ్యక్తః కథం జీవితుమిచ్ఛసి. 29

జీవ ఉపాచ.....

నాహం జీవామ్యహం మాయే కాయేఽస్మిన్ జీవనాశయే
అహమిత్యన్యథా బుద్ధిర్వినా దేహం కథం భవేత్. 30

మాయోవాచ.....

దేహబంధే యథాశ్చేషాస్తథా బుద్ధిః కథం తవ
మాయాధీనాం వినా చేష్టాం విశిష్టాం తే కుతో వద. 31

భా: మాయ పలికెను. నేను మాయను, నిన్ననేను విడిచితిని. నాచే విడువబడిన నీవు ఎట్లు జీవించుటకు కోరుచున్నావు? జీవుడు పలికెను. ఓమాయ! నేను నీవలన (అహం పదార్థము) జీవించుటలేదు. జీవనమున కాశ్రయమగు శరీరమున నేనుంటేని. దేహము లేకుండగ (అహం) ‘నేను’ అను భేదజ్ఞానమేట్లు కలుగును? మాయ పలికెను. దేహ సంబంధమున్నప్పుడు కలుగు అహంకార బుద్ధి (భేద జ్ఞానము) దేహాశము తరువాత ఎట్లు కలుగును? మాయాధీనము చేష్ట. మాయాసంబంధము లేకుండగ చేష్టతో సంబంధమేట్లు కలుగును?

జీవ ఉపాచ....

మాం వినా ప్రాజ్ఞతా మాయే ప్రకాశవిషయస్నూహః
మాయోవాచ....

32

మాయయా జీవతి నరశ్చైష్టతే హతచేతనః

నిస్సారః సారవద్భూతి గజభుక్త కపిత్థవత్.

33

భా: జీవుడు పరికను. ఓమాయ! నేను లేకుండగనీ ప్రాజ్ఞత (బుద్ధివైభవము) ప్రకాశించదు. విషయముల యందు ఆస్తిక్తి కలుగదు. మాయ పరికను. మాయ వలన నరుడు జీవించు చున్నాడు. మాయవలన ఆయా పనులను చేయుచున్నాడు. నిస్సారుడైనను ఏనుగుచే తినబడ్డినవెలగపండువలె సారవంతముగ కనిపించు చున్నాడు.

జీవ ఉపాచ....

మమ సంసర్గ బాతా త్వం నానా నామస్వరూపిణీ

మాం వినిందసి కింమూఢే సైవిణీ స్వామినం యథా.

34

మమాభావే తవాభావ ప్రోద్యత్ సూర్యే తమోయథా

మామావర్య విభాసి త్వం రవిం నవఘునో యథా.

35

భా: జీవుడు పరికను. మా సంబంధము వలన నీవు అనేక నామరూపములను ధరించితిని. స్వచ్ఛగ తిరుగు శ్రీ స్వామిని నిందించునట్ల నీవు ఏల నన్ను నిందించు చున్నావు? సూర్యుడు ఉదయించినచీకటి లేనట్లునేను లేనిచో నీ ఉనికి లేదు. నూతనమేఘములు సూర్యుని ఆచ్చాదించి నట్లు నీవు నన్ను ఆవరించి ప్రకాశించు చున్నావు.

లీలా బీజ కుశాలాసి మమ మాయే జగన్మయే

నాద్యంతే మధ్యతోభాసి నానాత్మాదింద్రజాలవత్.

36

ఏవం నిర్విషయం నిత్యం మనోవ్యాపారవర్జితమ్

అభోతికమజీవశ్చ శరీరం వీష్య సాత్త్వజత్.

37

భా: జగద్రూపయగు ఓ మాయ! నీవు విలాసములనెడి బీజమునకు కుశాలమవు. (బాధించుదానవు) స్ఫుర్తి ఆది, మధ్య, అంతములలో నానా రూపములుగ ఇంద్రజాలమువలె భాసించెదవు. విషయవ్యాపార రహితము, మానసిక వ్యాపార వర్జితము, అభోతికము, జీవరహితమగు శరీరమును చూచి మాయ దానిని విడిచెను.

వ్యాతీయ భాగము

త్వక్కుమాం సాద దో శాపమితి లోకే తవాప్రియ

న స్థితిర్భవితా కాష్టకుడ్యోపమ కథభ్యాన.

38

సా మాయా తవ పుత్రస్య కల్యైర్విశ్వాత్మునః ప్రభోః

తాం విజ్ఞాయ యథాకామం చర గాం హరిభావనః.

39

భా: మాయ నన్ను (జీవుని) విడిచి ఓ అప్రియము! కాష్టకుడ్యము వలె చేతనీముడ్వైన నీకు ఈ లోకమున తిండి ఉనికి లేదని శపించెను. నారదుడు విష్ణుయశశునితో ఓదేవ! నీ పుత్రుడను కల్పి వలన మాయ పుట్టేనది. మాయాతత్త్వమును తెలుసుకొని నారాయణుని ధ్యానించుచు భూమియందు తిరుగుము అని పలికెను.

నిర్మాశో నిర్మమః శాంతః సర్వభోగేషు నిస్మాపాః

విష్ణోజగదిదం జ్ఞాత్మావిష్ణుర్జగతి వాసకృత్

ఆత్మనాత్మానమాహేశ్వ సర్వతో విరతో భవ.

40

భా: ఆశ, మమకారములు లేనివాడ్వై, శాంతుడ్వై, సమస్త విషయవాసనలను విడిచి సరజగత్తు విష్ణువు యందు కలదు, జగత్తున విష్ణువు నివసించు చున్నాడని తెలుసుకొని జీవాత్మను పరమాత్మతో ఐక్యము చేసి సమస్త కోరికల నుండి విరక్తుడవు కమ్మై.

ఏవం తం విష్ణుయశసమామంత్ర్య చ మునీశ్వరా

కల్పిం ప్రదక్షిణీకృత్య జగ్నైతుః కపిలాశ్రమమ్.

41

నారదేరితమాకర్ణ్య కల్పిం సుతమనుత్తమమ్

నారాయణం జగన్నాథం వనం విష్ణుయశాయయౌ.

42

భా: విష్ణుయశశుని దగ్గర శలవు తీసుకొని మునీశ్వరులు కల్పికి ప్రదక్షిణాగావించి కపిలమహార్షి ఆశ్రమమునకు వెళ్లిరి. తన పుత్రుడు కల్పి జగన్నాథుడను నారాయణుడని నారదుని వలన తెలుసుకొని విష్ణుయశశుడు వనమునకు వెడలెను.

గత్యై బదరి కారణ్యం తపస్తప్త్వై సుదారుణమ్

జీవం బృహతి సంయోజ్య సూర్యస్తత్యాజ భోతికమ్.

43

మృతం స్వామినమాలిజ్య సుమతిః స్నేహ విక్లబా

వివేశ దహనం సాధ్య సువేషైర్మి సంస్తుతా.

44

భా: విష్ణుయశశుడు బదరి కారణ్యమునకు వెళ్లి ఫూరముగ తపమాచరించి ఆత్మను పరమాత్మతో ఐక్యము జేసి భోతిక శరీరమును విడిచెను. మరణించిన స్వామిని ఆలింగనము

శీసుకొని సుమతి ప్రేమచే విహ్వయలుర్లై అగ్ని ప్రవేశము చేసెను. దేవలోకమున దేవతలు ఆమెను స్ఫుతించిరి.

కల్పః శ్రుత్వా మునిముఖాత్ పిత్రోర్ధుర్మాణమీశ్వరః
సబాపునయనం స్నేహాత్తయోః సమకరోత్ క్రియామ్. 45

పద్మయా రమయా కల్పః శంభలే సురవాంఛితే
చకార రాజ్యం ధర్మత్వా లోకవేదపురస్కృతః. 46

భా: తల్లి దండ్రుల మరణమును మహార్షుల వలన తెలుసు కొనిన కల్ప అశునేత్రుడై ఉత్తర క్రియలను నిర్వర్తించెను. లోకవేదములచే పూజింపబడు ధర్మస్వరూపుడను కల్ప దేవతలచే కోరబడు శంభలగ్రామమున రమాపద్మలతో కూడి రాజ్యమును పాలించెను.

మహోంద్ర శిఖరాద్రామస్తీర్థపర్యటనాదృతః
ప్రాయాత్ కల్పేర్ధర్థనార్థం శంభలం తీర్థతీర్థకృత్. 47

తం దృష్టౌ సహసోత్థాయ పద్మయా రమయా సహా
కల్పః ప్రహార్షో విధివత్ పూజాత్మకే విధానవిత్. 48

భా: తీర్థములను కూడపవిత్రము చేయు పరశురాముడు తీర్థపర్యటనచేయుచు మహోంద్ర శిఖరము నుండి కల్ప దర్శనముకొఱకు శంభల గ్రామమునకు వచ్చేను. పరశురాముని చూచి సంతోషించిన కల్ప వెంటనే లేచి పద్మ రమలతో కూడి విధిపూర్వకముగ పూజించెను.

నానారసైర్మణమయైర్భేజయిత్వా విచిత్రితే
పర్యంకేఱ వస్త్రాఢ్యే శాయయిత్వా ముదం యయో. 49

తం భుక్తవంతం విశ్రాంతం పాద సంహారైర్మర్మ
సంతోష్య వినయాపన్మః కల్ప ర్మధురమబ్రహీత్. 50

భా: షడ్సోపేతముగ భోజనము పెట్టే పిమ్మట అమూల్యమగు వస్తుములతో కూడి పర్యంకమున పరశురాముని పరుండబెట్టేను. భోజనముచేసి విశ్రాంతి తీసుకొను పరశురాముని పాదము లోతుచు సంతోషపరచి కల్ప సవినయముగ పలికెను.

తవ పసాదాత్ సిద్ధం మే గురో త్రైవర్ధికం చ యత్
శశిధ్వజసుతాయాస్తు శృష్టి రామనివేదితమ్. 51

ఇతి పతివచనం నిశమ్య రామా
 నిజహృదయేష్టిత-పుత్రలాభమిష్టమ్
 వ్రతజపనియమైర్యమైశ్వకైర్య
 మమ భవతీహ ముదాహ జామదగ్న్యమ్.

52

భా: ఓ ఆచార్య! తమ అనుగ్రహము వలన ధర్మార్థకామములు సిద్ధించినవి. ఓ పరశురామ! శశిధ్వజుని పుత్రుకయగు రమ యొక్క విన్నపమును వినుడు. పతివచనములను విన్న రమ సంతుష్టురాలై పరశురామునితో ఏ వ్రత, జప, యమ, నియమములచే హృదయేష్టితుడగు పుత్రుని పొందగలనని అడిగెను.

ఇతి శ్రీ కల్పిషురాణైను భాగవతే భవిష్యై తృతీయాంశే
 విష్ణుయశస్సః మోక్షఃి రామ దర్శనో నామ
 షోడశోఽధ్యాయః.

ఇది భాగవతానుబంధము, భవిష్యమునగు
 శ్రీ కల్పి- పురాణమున తృతీయాంశమున
 విష్ణుయశస్సు మోక్షము, రామదర్శనమును
 షోడశాధ్యాయము .

★ ★ ★

కల్పరాణము

తృతీయాంశము-సప్తదశాధ్యాయము

సూత ఉపాచ.....

జూమదగ్న్యః సమాకర్ష్య రమాం తాం పుత్రగర్థినీమ్
కల్పే రభిమతం బుద్ధ్వకార యద్రుక్కిణీప్రతమ్.

1

ప్రతేన తేన చ రమా పుత్రాధ్యా సుభగ్ం సతీ
సర్వబోగేన సంయక్తా బభూవ స్థిరయోవనా.

2

భా: సూతుడు పలికెను. రమ పుత్రుని కోరుటను మరియు కల్ప అభిమతమును తెలుసుకొని పరశురాముడు ఆమెచే రుక్కిణీ ప్రతమును చేయించెను. ప్రతమాచరించుటచే రమ పుత్రసంపదను పొంది సౌభాగ్యవతియై సర్వబోగములతో కూడి స్థిరయోవనవతి ఆయెను.
శౌనక ఉపాచ....

విధానం బ్రూహి మే సూత ప్రతస్యాస్య చ యత్పులమ్
పురాకేన కృతం ధర్మం రుక్కిణీ ప్రతముత్తమ్.

3

సూత ఉపాచ.....

శ్వాస బ్రహ్మాన్! రాజపుత్రీ శర్మిష్టో వార్ఘపర్వణీఁ
అవగాహ్య సరోనీరం సోమం హరమపశ్యత.

4

భా: శౌనకుడు పలికెను. ఓ సూత! రుక్కిణీ ప్రతవిధానమును తెలుపుడు. ప్రతఫలమేమి?
ఈ ప్రతమును పూర్వము ఎవరు ఆచరించిరి? సూతుడు పలికెను. “నేను సర్వము చెప్పేదను వినుము. ఒకప్పుడు వృషపర్వని పుత్రికయగు శర్మిష్ట సరోవరమున జలక్రీడలాడుచు పార్వతీ పరమేశ్వరులనుచూచెను.

సాసథీభిః పరిపృతా దీవయాన్యా చ సంగతా
శంభుభీత్యా సముత్థాయ పర్వధాద్వసనం ద్రుతమ్.

5

వ్యుతీయ భాగము

తత్తు శుక్రస్వే కన్యాయా వత్తువ్యత్యయమాత్మనః
సంలట్యై కుపితా ప్రోహా వసనం త్యజి భిక్షుకి.

6

భా: సఖురాండ్రతో, దేవయానితో కూడిన శర్మిష్ట పరమేశ్వరభీతితో సరస్సు నుండి బయటకు వచ్చి శీఘ్రముగ బట్ట కట్టుకొనెను. అప్పుడు శుక్రాచార్యుని కూతురగు దేవయాని తనదనుకొని శర్మిష్ట వస్తుమును కట్టుకొనెను. అది చూచి కోపగించిన శర్మిష్ట ఓ భిక్షుకి! నా వస్తుమును విడువుమని గద్దించెను.

ఇతి దానవకన్యా సాదాసీభిః పరివారితా

తాం తస్యా వాససా బద్ధా కూపే క్షిప్త్యై గతాగృహమ్.

7

తాం మగ్నాం రుదంతీం కూపే జలార్థి నహుషాత్మజః

కరే స్నేశ్య సముద్ధుత్యై ప్రోహా కాత్యం వరాననే.

8

భా: దానవకన్యయగు శర్మిష్ట దాసీల సహాయముతో దేవయానిని ఆమె వస్తుముతోనే బంధించి నూతిలోపడవైచి ఇంటికి వెడలిరి. నూతిలో పడవేయబడిన దేవయాని ఏడ్ముచుండగ నీటికొలకు అటువైపు వచ్చిన నహుషపుత్రుడు యయాతి చేయి పట్టుకొని పైకి తీసి నీవెవరివని ప్రశ్నించెను.

సా శుక్రపుత్రీ వసనం పరిధాయ ప్రోయా భియా

9

శర్మిష్టయా కృతం సర్వం ప్రోహారా రాజూనమీక్షతీ.

యయాతిస్తదభిప్రోయం జ్ఞాత్యాను ప్రజ్యై శోభనమ్

ఆశ్వాస్య తాం యయా గేహం తస్యాః పరిణయాదృతః.

10

భా: శుక్రపుత్రీ యగు దేవయాని బట్టకట్టుకొని సీగ్గుతో భయముతో రాజును చూచుచు శర్మిష్ట చేసినదంతయు చెప్పేను. ఆమె అభిప్రోయమును తెలుసుకొనిన యయాతి దేవయానిని వివాహమాడదలచి, ఆమెకు విశ్వాసము కలుగజేసి తన రాజ్యమునకు తిరిగి వెళ్ళేను.

సా గత్యా భవనం శుక్రం ప్రోహా శర్మిష్టయా కృతమ్

11

తచ్ఛుత్యా కుపితం విప్రం వృషపర్వాహా సాంత్యయన్.

దండ్యం మాం దండయ విభో కోపో యద్యస్తి తే మయి

శర్మిష్టం వాప్యపక్తుతాం కురు యన్మనసేప్సితమ్.

12

భా: దేవయాని ఇంటికి వెళ్లి తన తండ్రి శుక్రాచార్యునితో శర్మిష్ట చేసిన దుర్వ్యవహారమును చెప్పేను. అది విని కోపగించిన శుక్రుని వృషపర్వుడు సమాధానపరచుచు ఓమహామాహ! నామీద

కోపమున్నను, నేను శిఖార్థుడైనను నన్ను శిష్టింపుము. అపకారము చేసిన శర్మిష్టను ఇచ్చానుసారము చేయుమని వేడెను.

రాజూనం ప్రణతం పాదే పితుర్భుష్టౌ రుషోఽబ్రహ్మ

దేవయానీ త్వియం కన్యా మమ దాసీ భవత్వితి. 13

సమానీయ తదా రాజూ దాస్యై తాం వినియుజ్యై సః

యయా నిజగృహం జ్ఞానీ దైవం పరమకం స్వరన్. 14

భా: తన తండ్రి శుక్రాచార్యుని పాదములపై పడిన రాజును చూచి దేవయాని కోపముతో మిపుత్రిక శర్మిష్ట నాకు దాసి కావలెనని పలెకెను. జ్ఞానీయగు రాజు దైవము బలీయమని తలచి తన కూతురును దాసిగ నియోగించి తన యింటికి వెడలెను.

తతః శుక్రస్తమానీయ యయాతిం ప్రతిలోమకమ్

తస్మై దదౌ తాం విధివద్భేవయానీం తయా సహా. 15

దత్త్వై ప్రోహా నృపం విప్రోఽహేయైనాం రాజసుతాం యది

శయనే హ్వయసే సద్యై జరా త్వా ముపభోక్షుతి. 16

భా: పిమ్మిటు శుక్రాచార్యుడు రాజు యయాతిని రప్పించి ప్రతిలోమ వివహము ప్రకారము విధిపూర్వకముగ దేవయానిని దాసి శర్మిష్టతో కూడ దానము చేసెను. శర్మిష్టను దాసిగ ఇచ్చిసుచుచున శుక్రాచార్యుడు యయాతితో నీవు శర్మిష్టను శయనమందిరమునకు ఆహ్వానించిన తథ్యామే ముసలితనమును పొందెదవని చెప్పేను.

శుక్రస్యైతద్వాచః శ్రుత్వా రాజూ తం వరవర్తినీమ్

అదృశ్యాం స్థాపయామాస దేవయాన్యనుగాం భియా. 17

సా శర్మిష్టౌ రాజపుత్రీ దుఃఖశోకభయాకులా

నిత్యం దాసీశతాకీర్ణా దేవయానీం తు సేవతే. 18

భా: శుక్రాచార్యుని వచనములను వినిన యయాతి భయముతో దేవయాని సేవకురాలగు సౌందర్యవతి శర్మిష్టను తనకు కనబడనట్లు తగు ఏర్పాటు చేసెను. దుఃఖ, శోక, భయముతో వ్యగ్రురాలగు శర్మిష్టనూరుదాసీలతో కూడి ప్రతి దినము యయాతిని సేవించు చుండెను.

ఏకదా సా వనగతా రుదతీ జాప్యావీ తహే

విశ్వామితం మునిం సా తం దదృశే త్రీభిరావృతమ్. 19

వ్రతినం పుణ్యగంధాభిః సురూపాభిః సువాసితమ్

కారయంతం వ్రతం మాల్యధూపదీపోపహస్రత్తోః. 20

ద్వితియ భాగము

భా: ఒకసారి శర్మిష్టగంగా తీరమున తన దుఃఖీతికి ఏడ్చుచు, అంతలో శ్రీలతో కూడిన విశ్వామిత్రమహార్థిని చూచెను. వ్రతదీష్కకల్గిన మహార్థి సుగంధపదార్థములతో నలంకరింపబడిన, రూపవతులను శ్రీలచే ధూపదీపమాల్యాదులచే ప్రసిద్ధమగు వ్రతమును చేయించసాగెను.

నిర్మాయాష్టదళం పద్మం వేదికాయం సుచిహ్నతమ్

రంభాపోతైశ్వతుర్భిస్తు చతుష్పోతిం విరాజితమ్.

21

వాసనా నిర్మితగృహే స్వర్ణపత్రైర్వితితే

నిర్మితం శ్రీవాసుదేవం నానారత్నవిఘ్నటైతమ్.

22

భా: విశ్వామిత్రుడు వేదికపై అష్టదళపద్మమును నిర్మించెను. నాలుగు కోణములు నాలుగు అరటిచెట్లతో శోభిల్పుచుండెను. స్వర్ణమయములను పట్టుబట్టులతో అతంకరింపబడిన వస్తు నిర్మితగృహమున నానారత్నములతో పొదగబడిన శ్రీవాసుదేవ మార్తిని (నిల్చి) పూజించు చుండెను.)

పౌరుషేణ చ సూక్తేన నానాగంధోద్కైః శుభైః

పంచామృతైః పంచగవ్యైర్వ్యధామంత్రైర్ణిజేరితైః.

23

స్నాపయిత్వై భద్రపీరే కర్మికాయం ప్రపూజయేత్

పంచభిర్దశభిర్వాపి పోడైశైరుపచార్కైః.

24

భా: (పూజా విధానము) పురుషసూక్త విధానము ననుసరించి శుభములగు వివిధ గంధోదకములతో, పంచామృతములతో (ఆపుపాలు, పెరుగు, నెంయి, చక్కర, తేనె) పంచగవ్యములతో (గోవుల వలన కలుగుపాలు, పెరుగు, నేయి, పంచితము, పేద) బ్రాహ్మణులు మంత్రములుచూరించ చుండ భద్రపీరమున కర్మికమీద (పద్మబీజకోశము) వాసుదేవమార్తిని స్నానముచేయించి పంచపచారములు (స్నానము, పూజ, నైవేద్యము, ప్రదక్షిణము, నమస్కారము) లేదా పోడశోపచారములు (ఆవాహనము, ఆసనము, పాద్యము, అర్ణవము, ఆచమనీయము, అభిషేకము, వస్త్రము, యజ్ఞశోపవీతము, గంధము, పుష్పము, ధూపము, దీపము, నైవేద్యము, తాంబూలము, ప్రదక్షిణము, నమస్కారము) లేక దశోపచారములతో పూజించవలెను.

పాద్యమధ్యశ్రమహారం శీతలం సుమనోహరమ్

పరమానందజనకం గృహణి పరమేశ్వర.

25

దూర్మాచందన గంధాధ్య మర్మం యుక్తం ప్రయత్నతః

గృహణి రుక్మిణీధ ప్రసన్నస్య మమ ప్రభో.

26

భా: ఓపరమేశ్వర! మార్గశ్రమను పోగొట్టు శీతలము, సుమనోహరము, ఆనందజనకమగు పాద్యము (పాదముల కొఱకైన జలము) స్వీకరింపుము. ఓ రుక్మిణీనాథ! మాచే సమర్పింపబడు దూర్యా (గటికగడ్డి) చందనగంధములతో సంపన్నమగు అర్ఘ్యమును (పూజకొఱకైన జలము) స్వీకరించి మమ్మి అనుగ్రహింపుము.

నానాతీర్థోద్భవం వారి సుగంధి సుమనోహరమ్
గృహశాచమనీయం త్వం శ్రీనివాస శ్రియా సహ.

27

నానాకుసుమగంధాధ్యం సూత్రగ్రథితముత్తమ్
వక్షః శోభాకరం చారు మాల్యం నయ సురేశ్వర.

28

భా: ఓ శ్రీనివాస! నానా తీర్థముల నుండి సంగ్రహింపబడిన సుగంధయుక్తము, సుమనోహరము, ఆచమనార్థమగు జలమును సమర్పించు చున్నాను. లక్ష్మీదేవితో కూడి స్వీకరించ వలసినది. ఓ సురేశ్వర! సూత్రమందు గ్రుచ్ఛబడిన వివిధసుగంధ పుష్పములతో మనోహరమగు, వత్సలమునకు శోభను కల్గించేడి మాలను స్వీకరింపుము.

తంతుసంతాన సంధానరచితం బంధనం హరే

గృహశావరణం శుద్ధం నిరావరణ సప్రియ.

29

యజ్ఞసూత్రమిదం దేవ! ప్రజాపతి వినిర్మితమ్
గృహణ వాసుదేవ త్వం రుక్మిణ్య రమయాసహ.

30

భా: ఓ హరి! చుట్టుకొనుటకశక్యమైనను తంతు సముదాయముచే రచింపబడిన శుద్ధమగు ఆవరణ వస్త్రమును లక్ష్మీస్థితుడై గ్రహింపుము. ఓ వాసుదేవ! రుక్మిణీ రమలతో గూడిన వాడై ప్రజాపతిచే చేయబడిన యజ్ఞాపవీతమును గ్రహింపుము.

నానారత్నసమాయుక్తం స్వర్ణముక్తా విఘ్నట్టితమ్

ప్రియయా సహ దేవేశ గృహశాభరణం మమ.

31

దధిష్ఠిరగుడాన్నాది పూపలడ్డుక ఖండకాన్

గృహణ రుక్మిణీనాథ సనాథంకురు మాం ప్రభో.

32

భా: ఓ దేవేశ! నానారత్నములతో కూడినవి, ముత్యములతో కూర్చుబడిన స్వర్ణమయములగు ఆభరణములను భార్యతో కూడి స్వీకరింపుము. ఓ రుక్మిణీనాథ! పెరుగు, పౌలు, బెల్లము, అన్నము, అపూపము, లడ్డు, ఖండకములు స్వీకరించి నన్ను సనాథుని చేయుము.

కర్మార్గురుగంధాధ్యం పరమానందదాయకమ్

ధూపం గృహణ వరద వైదర్మాభ్య ప్రియయా సహ.

33

భక్తానాం గేహశక్తానాం సంసారభ్యంతనాశనమ్
దీపమాలోకయ విభో! జగదాలోకనాదర.

34

శ్యామసుందర! పద్మాక్ష! పీతాంబర! చతుర్భజ!
ప్రపన్చం పొహి దేవేశ! రుక్మిణ్యా సహితాచ్యుత.

35

భా: ఓ పరప్రదాత! కర్మార, అగురు, గంధములతో సుభగ్మైన, పరమానందదాయకమగు
ధూపమును రుక్మిణీ సనాథుడై స్వికరింపుము. ఓ పరమేశ్వర! లోకములకు వెలుగునిచ్చువాడ!
సంసారమందు ఆసక్తులయిన భక్తులయొక్క సంసారమనెడి చీకటిని నాశముచేయు దీపమును
చూపు చున్నాము నీ కటూతములను ప్రసరింపజేయుము. ఓ శ్యామ సుందర!, పద్మాక్ష!,
పీతాంబర!, చతుర్భజ!, దేవేశ! రుక్మిణీ సహితుడై మమ్మలను కాపాడుము.

ఇతి తాసాం ప్రతం దృష్ట్యై మునిం నత్యా సుదుఃఖితా
శర్మిష్టా మిష్టవచనా కృతాంజలిరువాచ తాః.

36

శర్మిష్టోవాచ....

రాజపుత్రీం దుర్భగాం మాం స్వామినా పరివర్తితామ్
త్రాతుమృధథ హే దేవో ప్రతేనానేన కర్మణా.

37

భా: మిక్కిలి దుఃఖించిన శర్మిష్ట స్త్రీలు ఆచరించెడి ప్రతమును చూచి మునికి
నమస్కారించి చేతులు జోడించి పలికను. ఓ వనితలారా! దౌర్ఘాగ్యముచే స్వామిచేవిడువబడిన
రాజపుత్రినినేను. ఈ ప్రతమెట్లుచేయవలెనో ఉపదేశించి నన్న రక్షింపుడు అని శర్మిష్ట పలికను.

శ్రుత్యాతు తా వచస్తస్యాః కారుణ్యాచ్చ కియత్ కియత్
పూజోపకరణం దత్యా కార్థయామాసురాదరాత్.

38

ప్రతం కృత్యాతుశర్మిష్టా లబ్ధ్య స్వామినమీశ్వరమ్
సూత్యా పుత్రాన్ సుసంతుష్టా సమభూత్ స్థిరయోవనా.

39

భా: శర్మిష్టమాటలు వినిన స్త్రీలు దయతో పూజాసామగ్రి ఇచ్చి ప్రతమును చేయించిరి.
ప్రతమాచరించిన శర్మిష్ట పతిని పొంది, పుత్రులను బడసి స్థిరయోవనము కలది ఆయైను.

సీతా చాశోకవని కామధ్యై సరమయా సహ
ప్రతం కృత్యా పతిం లేభే రామం రాక్షసనాశనమ్.

40

ఖృష్ణాదశ్వ ప్రసాదేన కృత్యైమం ద్రోపదీ ప్రతమ్
పతియుక్తా దుఃఖముక్తా బభూవ స్థిరయోవనా.

41

భా: సీతయు విభీషణపత్ర్యయగు సరమ అశోకవనమున రుత్కీణీ వ్రతమాచరించిరి. పిమ్మట సీతరాక్షసనాశకుడగు శ్రీరామందుని పొందెను. బృహదశ్వని అనుగ్రహముచే ఈ వ్రతమాచరించి ద్రోపది దుఃఖములు తోలగి పతిని పొంది స్థిరయౌవనవతి ఆయ్మెను.

తథా రఘూ సితే పష్టే వైశాఖే ద్వాదశీదినే

జామదగ్న్యాద్వితం చక్రే పూర్ణం వర్ష చతుష్పయమ్. 42

పట్టసూత్రం కరే బద్ధ్య భోజయత్వాద్విజాన్ బహూన్

భుక్త్వ్య హవిష్యం జీర్ణాక్తం సుమృష్టం స్వామినా సహా. 43

భా: రఘు వైశాఖమాసము శుక్లపత్మము ద్వాదశినాడు పరశురాముని ద్వారా నాలుగు సంవత్సరములు పూర్ణముగ వ్రతమాచరించెను. వ్రతము సమాప్తమయిన పిమ్మట పట్టుదారము చేతికి ధరించి బ్రాహ్మణులకు భోజనము పెట్టే, పిమ్మట బాగుగ శోధింపబడిన తీరమిళితమగు హవిష్యమును పతితో కూడ భుజించి-----

ఖభుజే పృథివీం సర్వామపూర్వం స్వజనైరాల్తా

సా పుత్రోసుషువే సాధ్యమేఘమాల బలాహకౌ. 44

దేవానాముపకర్తారౌ యజ్ఞదానతపోవ్రత్తః

మహాత్మాహా మహావీర్యం సుభగౌ కల్పసమ్మతౌ. 45

వ్రతవరమితి కృత్వా సర్వసంపత్తి సమృద్ధ్య భవతి

విదితతత్త్వ్య పూజితా పూర్ణకామా

హరిచరణసరోజ ద్వంద్వ భక్త్యైకతానా

వ్రజతి గతి- మపూర్వం బ్రహ్మవిజ్ఞిరగమ్యమ్. 46

భా: స్వజనముతో కూడి, పతితో అఖండ భూమి ననుభవించెను. మేఘమాల, బలాహకుడను ఇద్దరు పుత్రులు రఘుకు కల్గిరి. కల్పికి ప్రీతి పాత్రులగు ఇద్దరు పుత్రులు సౌభాగ్యవంతులు, ఉత్సాహా, పరాక్రమ సంపన్ములై యజ్ఞదాన, తపో, వ్రతములచే దేవతలకుపకరించెడి వారైరి. శ్రేష్ఠమగు వ్రతమాచరించుటవలన సమృద్ధిగ సర్వసంపదులను పొందెదరు. వారి అభీష్టములు నెరవేరి, తత్త్వజ్ఞానము కలవారై లోకమున పూజింపబడుదురు. శ్రీహరి పాదపద్మములను సావధానముగ భక్తితో సేవించిన బ్రహ్మవేత్తలకు అగమ్యమగు శ్రేష్ఠగతిని పొందెదరు.

ఇతి శ్రీ కల్ప పురాణేణ భాగవతే
భవిష్యత్తుతీయాంశే రుక్మిణీప్రతం నామ
సహదశోభాధ్యయః

ఇది భాగవతానుబంధము భవిష్యము నగు
శ్రీ కల్ప పురాణమున తృతీయాంశమున
రుక్మిణీ ప్రతమను
సహదశాధ్యయము.

కల్పరాణము

తృతీయాంశము - అష్టాదశాధ్యయము

2-120

సూత ఉచ్చార.....

ఏతద్వాః కథితం విప్రా వ్రతం త్రైలోక్య విశ్రుతమ్

1

అతః పరం కల్పకృతం కర్మయచ్ఛుణుత ద్విజాః.

శంభలే వసతస్తస్య సహాస్రపరివత్సరాః

వ్యుతీతా భ్రాత్రు పుత్ర స్వజ్ఞాతి సంబంధిభిః సహా.

2

శంభలే శుశుభే శ్రేణీ సభాపణక చత్వరేః

పతాకాధ్వజ చిత్రాధ్వర్య ఫేంద్ర స్వామరావతీ.

3

భాః సూతుడు పరికెను. ఓ బ్రాహ్మణులార! ముల్లోకములలో ప్రసిద్ధిగాంచిన రుక్మిణీప్రతమును గూర్చి చెప్పితిని. పిమ్మట నేను కల్ప చేసిన కర్మలను చెప్పేదను వినుడు. కల్ప శంభలగ్రామమున సోదర, పుత్ర, బంధు, పరివారముతో నివసించుచువేయి సంవత్సరములు గడిచెను. ధ్వజ, పతాకలతో అలంకృతమైన, సభామంటపములు, క్రయ విక్రయ శాలలు, చత్వరములతో శంభలగ్రామము అమరావతి వలె శోభిల్పేను.

యత్రాష్ట షష్ఠి తీర్థానాం సంభవః శంభలేఉభవత్

4

మృత్యోర్గృషః క్షితో కల్పైరకల్పస్య పదాత్రయాత్.

వనోపవన సంతాన నానాకుసుమ సంకులైః

శోభితం శంభలంగ్రామం ఘన్యే మోత్సపదం భువి.

5

తత్కల్పః పురప్రీణాం నయనానందవర్ధనః

పద్మయా రమయా కామం రరామ జగతీపతిః.

6

భాః శంభలగ్రామమున 68 తీర్థములు (బుములచే సేవింపబడు జలాశయములు) కలవు. పౌపరహితుడుకల్ప యొక్క పదవిన్యాసముచే శంభలగ్రామమున మరణించిన వారు మోత్సమును పొందుచున్నారు. మన ఉపమములతో విపుధపుష్టములతో శోభిల్లు శంభల గ్రామము భూలోకమున ఉండుటాన్ని చూస్తే నీ మనమును పురప్రీలకు నేత్రానందము కల్పించు జగత్తుతి యగు కల్ప

ద్వాతీయ భాగము

రమాపద్మలతో శంఖలగ్రామమున స్వేచ్ఛగ క్రీడించెను.

సురాధిపప్రదత్తైన కామగేన రథేన వై

నదీపర్వత కుంజేషు ద్వీపేషు పరయా ముదా. 7

రమమాణో విశన్ పద్మారమాద్యాభీ రమాపతిః

దివానిశం నబుబుధే స్నేషాశ్వ కామలంపటుః. 8

పద్మముఖామోద సరోజశీధువాసోపభోగి సువిలాస వాసః

ప్రభూతనీలేంద్రమణి ప్రకాశే గుహావిశేషే ప్రవిషేశ కల్పిః. 9

భా: స్వేచ్ఛగా పయనించెడి దేవేంద్రుడిచ్ఛినరథమునెక్కి మిక్కిలి ఆనందముతో నదులు, పర్వతములు, నికుంజములు, దీపములలో రమాపద్మలతో విహారించుచు కామాసక్తుడగు కల్పికి దివారాత్రములు తెలియలేదు. పీమ్ముట ఒకనాడు పద్మావతియెనుక్క ముఖామోదమనెడి పద్మగంధమును ఆస్వాదించుచు కల్పి ఇంద్రనీలమణులతో ప్రకాశించెడి గుహను ప్రవేశించెను.

పద్మాతు పద్మశతరూపరూపా రమాచ పీయూషకలావిలాసా

పతిం ప్రవిష్టం గిరిగహ్వారేతే నారీసహస్రాకులితే త్వగాతామ్. 10

పద్మాపతిం ప్రేష్య గుహానివిష్టం రంతుం మనోజ్ఞా ప్రవిషేశపశ్చత్

రమా, బలాయూధ సమన్వితా తత్పశ్చాధ్యతా కల్పిమహాగ్ర కామా. 11

భా: నూరు పద్మముల రూపము వంటి రూపము గల పద్మలమృత కళవంటి విలాసలు గల రమ ఇద్దరు, వేయి శ్రీలతో కూడి పతి ప్రవేశించిన గుహను ప్రవేశించిరి. మనస్సును హరించెడి పద్మ తన భర్త గుహను ప్రవేశించుట చూచి విహారించవలెనను అభిలాషతో పతివెంట లోనికి వెళ్లును. కల్పితో రమించవలెనని ఉత్సుటాభిలాషకల రమ కూడ శ్రీలతో కలిసి వెనుక వెళ్లేను.

తత్తేంద్రనీలోత్పల గహ్వారాంతే కాంతాభిరాత్మ ప్రతిమాభిరీశమ్

కల్పించ దృష్ట్యు నవనీరదాభం తతః స్థితం ప్రస్తరవన్ముమోహ. 12

రమా సథీభిః ప్రమదాభిరార్తా విలోకయంతీ దిశమాకులాషీ

పద్మాపి పద్మశతరోభమానా విషణ్ణుచిత్తా నబభో స్నేచార్తా. 13

భా: ఇంద్రనీల మణి మయమగు గుహలోపల మేఘశ్యముడగు కల్పి భగవానుడు తన రూపము వంటి రూపము గల శ్రీలతో విహారించుట చూచి పద్మమోహము చెంది రాయవలె అచేతన మాయెను. పరివారముతో గూడిన రమ వ్యగ్రురాలై దీనముగ నలుదిక్కలను చూచుచండెను. పద్మసముదాయమువలె ప్రకాశించెడి పద్మకాంతి హీనురాలై శోకతప్తహృదయము కలదాయెను.

భూమో లిఖింతీ నిజకజ్ఞలేన కల్పిం శుకం తం కుచకుంకుమేన
కస్తూరికాభిస్తు తదగ్రమదై నిర్మాయ చాలిజ్య ననామ భావాత. 14

రమా కలాలాపపరా స్తువంతీ కామార్దితా తం హృదయే నిధాయ
ధ్యాత్వ నిజాలజ్య రణ్ణిః ప్రపూజ్య తస్మా విషణ్ణ కరుణావసన్నా. 15

భా: పద్మ తన కంటి కాటుకతో భూమిపై గీయుచు, తనకెదురుగ కుచకుంకుమ
కస్తూరికలతో కల్పి శుకులను చిత్రించి ఆలింగనము చేసుకొని భావావేశముతో నమస్కరించెను.
అవ్యక్తమధురముగ మాట్లాడెడి కామ పీడితురాలగు రమ హృదయమున కల్పిని నిలుపుకొని
స్తోత్రము చేయుచు పూజించి విషణ్ణురాలై దుఃఖభారముతో క్రింద పడెను.

షణాత్ సముత్థాయ రురోదరామా కలాపినః కంరనిభం స్వనాథమ్
హృదోపగూఢం నపునః ప్రలభ్య కామార్దితేత్వాహ హరే ప్రసీద. 16

పద్మాపి నిర్మచ్య నిజాజ్ఞభూషాశ్వకార ధూళీపటలే విలాసమ్
కంరణ్ణ కస్తూరికయాపి నీలం కామం నిహంతుం శివతాముహేత్వా. 17

భా: వెంటనే పైకి లేచి రమనెమలి కంధధ్వని వలెరోదనముచేసెను. తన హృదయస్వామిని
పొందక మదన పీడితురాలై ఓహరి! అనుగ్రహింపుమనివేడెను. పద్మ శరీరాలంకారములను విడిచెను.
శరీరము ధూళిచే మలినము కాగా, కంరము కస్తూరిచే నీలముగ నుండుటచే మన్మథుని
సంహరించుటకు శివరూపము ధరించినట్లుండెను.

కలావతీనాం కలయాకలయ్య క్షీణేషణానాం హరిరార్త బంధుః
కామప్రపూరాయ ససార మధ్యై కల్పిః ప్రియాణాం సురతోత్సవాయ. 18

తాః సాదరేణాత్మపతిం మనోజ్ఞాః కరేణవో యూధపతిం యథేయః
సానందభావా విషదానుమత్తా వనేషు రామాః పరిపూర్ణ కామాః 19

భా: బెదిరిన చూపులు గల విలాసవతులగు ప్రియురాండ్ర కోరికలను తీర్చుటకు
ఆర్తజనబంధువగు కల్పి సురతోత్సవమున్నకై వారి మధ్యకు వచ్చెను. ఆడ ఏనుగుల గజరాజును
సమీపించినట్లు శ్రీలందరు ప్రసన్నులై ఆనందముతో కల్పిని సమీపించిరి. విషేదము తొలగి
వారి కోర్కెలు తీరెను.

వైభ్రాజికే చైత్రరథే సుపుష్పై సునందనే మందర కందరాంతే
రేమేస రామాభిరుదారతేజా రథేన భాస్వత్ ఖగమేన కల్పిః. 20

పద్మాముఖాభ్యామృత పొనమతో రఘాసమాలిజ్ఞన వావాసితాంగః
వరాంగనానాం కుచకుంకుమాక్రో రతిప్రసంగే విపరీతయుక్తః
ముఖే విదష్టౌ రసనావశిష్టామోదః సకల్మిర్మహిషేద దేహామ్. 21

భాః ఉదార చరితుడు, తేజస్సుంపన్నుడగు కల్మి ఆకాశగామియగు ప్రకాశించేడి రథమున రఘాపద్మలతో కూడి ఉత్తమ పుష్పములతో శోభిత్తైడి నందనవనము, వైభాజకము, చైత్రరథము మన్నగు ప్రాంతములలో విహరించేను. పద్మావతి ముఖపద్మము యొక్క అమృతమును త్రాగుటచే మత్తుడు, రఘా సమాలింగనముచే సుగంధితమైన అవయవములు కలవాడు, శ్రేష్ఠయువతుల కుచకుంకుమ పూయబడిన వాడగు కల్మి రతిప్రసంగమున విపరీతాచరణము కలవాడాయెను. శ్రీలచే అతని ముఖము కొఱకబడెను. అధరోష్మపానముచే మత్తుడైన కల్మికి శరీరము తన ఉథనములో లేకుండెను.

రఘాసమానాః పురుషోత్తమం తం వక్షోజమధ్యై వినిధాయ ధీరాః
పరస్సరాశైషణ జాతహసా రేముర్మకుందం విలసచ్ఛరీరాః. 22

తతః సరోవరం త్వరా త్రైయో యయుః క్తమజ్వరాః
ప్రియేణ తేన కల్మినా వనాంతరే విహారిణా. 23

సరః ప్రవిశ్య పద్మయా విమోహరూపయా తయా
జలం దదుర్వరాజ్ఞనాః కరేణవో యథా గజమ్. 24

భాః రఘతో సమానమగు రూపము కల్మిన శ్రీలు పురుషోత్తముని వక్షోజమధ్యమున ధరించి క్రీడించిరి. పరస్సరాలింగనముచే సంతుష్టులై పులకరించిన శరీరము గలవారై ముకుందునితో రమించిరి. అలసిన శ్రీలు వనాంతరమున విహారించు ప్రియుడగు కల్మితో సరోవరమునకు వెడలిరి. ఆడ ఏనుగులు గజరాజుపై నీరు చిమ్మినట్టు శ్రేష్ఠవనితలు మోహపెట్టు రూపముతో గల పద్మావతితో కలసి సరోవరమున జలక్రీడలాడుచు కల్మి శరీరముపై నీరు చిలికిరి.

ఇతి హా యువతి లీలా లోకనాథః సకల్మిః

ప్రియయువతి పరీతః పద్మయా రఘయా సహ
నిజరమణవినోదైః శిక్షయన్ లోక వర్ణన
జయతి విభుధ భర్తా శంభలే వాసుదేవః. 25

యే శృంగారంతి వదంతి భావచతురా ధ్యాయంతి సంతః సదా
కల్మైః శ్రీపురుషోత్తమస్య చరితం కర్మమృతం సాదరాః

తేషాం నో సుఖయత్యయం మురరిపోర్తాస్వాభిలాపం వినా
సంసారః పరిమోచనజ్ఞ పరమానందామృతాం భోనిధీః.

26

భా: శంభలగ్రామము రమాపద్మలతోను, ప్రియయువతుల తోడను విహారించుచు తన
వినోదముతో లోకముల కుపదేశము చేయు జగన్నాథుడను కల్పికి జయమగుగాక పురుషోత్తముడను
కల్పి భగవానుని కర్ణామృతమగు సాధుచరితమును ఎవరు భక్తితో వినెదరో, పరికదరో, ధ్యానము
చేయుదురో అట్టీవారికి మురరిపువగు శ్రీహరిని సేవించుట కంటే మరియుక భావన
హృదయములోనికిరాదు. పరమానందభరితమగు అమృత మయ సంసారసాగరము నుండి ముక్తి
నిచ్చు భగవంతుని సేవ తప్ప ఏదియు వారికి సుఖము నీయదు.

ఇతి శ్రీ కల్ప పురాణేణ భాగవతే
భవిష్యై తృతీయాంశే
కల్ప వర్ణనం నామ
అష్టాదశోఽధ్యాయః

ఇది భాగవతానుబంధము, భవిష్యమునగు
శ్రీ కల్ప పురాణమున తృతీయాంశమున
కల్ప వర్ణన మను
అష్టాదశాధ్యాయము.

★ ★ ★

కల్పరాణము

తృతీయంశము- ఏకోన వింశత్యధ్యాయము

సూత ఉచచ....

తతో దేవగణాస్నర్వే బ్రహ్మాణా సహాతా రద్భిః

సైవః సైవరణ్ణిః పరివృతా కల్పిం ద్రష్టమపాయయః. 1

మహార్థయః సగంధర్వః కిన్నరాశ్చప్సరోగణాః

సమాజగుర్ణిః ప్రముదితాః శంభలం సురపూజితమ్. 2

భా: సూతుడు పరికెను. పిమ్మిట దేవగణమంతయు బ్రహ్మతో కలిసి తమతమ పరివారముతో రథములపై కల్పిని చూచుటకు వచ్చిరి. మహార్షులు, గంధర్వులు, కిన్నరులు, అప్సరసులు ఆనందముతో దేవపూజితమగు శంభల గ్రామమునకు వచ్చిరి.

తత్త గత్వా సభామధ్యే కల్పిం కమలలోచనమ్

తేజోనిధిం ప్రపన్మానాం జనానామభయ ప్రదమ్. 3

నీలజీమూతసంకాశం దీర్ఘపీవరబాహుకమ్

కిరీతీనార్గవర్ణేన స్థిరవిద్యన్నిభేన తమ్. 4

భా: శంభల గ్రామమునకు వెళ్లి దేవతలు సభామంటపమున కమలనేత్రుడు, తేజోరాశి, శరణాగతులకు అభయవిచ్ఛివాడు, నీలమేఘుసదృశుడు, దీర్ఘమై బలిసిన బాహువులు కలవాడు, సూర్యనివలె, మెఱుపులవలె ఎట్టుని కాంతి వంతమైన కిరీటముతో శోభిల్లువాడు.

శోభమానం ద్యుమణినా కుండలేనాభిశోభినా

సహర్షాలాప వికసద్వదనం స్నేతశోభితమ్. 5

కృపాకటాక్ష విషేప పరిషీప్త విపక్షకమ్

తారాహసరోల్సద్వ్యక్షంద్రకాంతమణిశ్రియా. 6

భా: అతని ముఖము సూర్యనివలె మిక్కిలి ప్రకాశించెడి కుండలములతో శోభిల్లెను హర్షముతో కూడిన వార్తాలాపములతో వికసించెను. మందహసముతో ప్రకాశించెను. అతని

శ్రీకటాక్షమిత్రేషుచే శత్రువులు తోలగిరి. (శత్రువులు అనుగ్రహింపబడెను) వశస్తులమందు ప్రాణంచెడి హోరమందలి చంద్రకాంతమణి శోభతో ప్రసన్నతను పొందెను.

కుముద్వృతీమోదవహం స్నురచ్ఛక్రాయుధాంబరమ్
సర్వదానంద సందోహరసోల్లసిత విగ్రహమ్.

7

నానామణిగణోద్యత దీపితం రూపమధ్యతమ్
దదృశుర్దేవగంధర్వాయే చాన్యే సముపాగతాః.

8

భక్త్యా పరమయాయుక్తాః పరమానందవిగ్రహమ్
కల్పిం కమలపత్రాష్టం తుష్టవుః పరమాదరాత్.

9

భాః ఇంద్రధనుస్సు వలె అతని వస్తుములు ప్రకాశించు చున్నవి. హర్షాతిరేకముచే ఎల్లప్పుడు అతడు ఉల్లాసముగ నుండెను. రకరకముల మణిల కాంతులచే ప్రకాశించెడి అద్భుత రూపముగల కల్పిని అక్కడకు విచ్ఛేసిన దేవగంధర్వాదులు చూసి మిక్కిలి భక్తితో, ఆదరముతో పరమానంద విగ్రహధారి, కమల పత్రాష్టుడగు కల్పిని స్తుతించిరి.

దేవా ఊచుః.....

జయాశేష సంక్లేశ కళ ప్రకీర్తానలోద్దామ
సంకీర్ణహీ(?) శదేవేశ విశ్వేశ భూతేశ భావః
తవానంత శాంతః స్థితోఽంగాప్తరత్న
ప్రభాభాత పాదాజితానంత శక్తి.

10

భాః దేవతలు పలికిరి. ఓ దేవదేవ! విశ్వేశ! భూతనాథ! నీవు అనంతుడవు. నీయందు సమస్త భావములు విరాజిల్లు చున్నవి. సాంసారికక్లేశములనెడి ఎందుగడ్డిని భస్మము చేసెడి ప్రచండమైన అగ్ని వంటి వాడవు. శరీరాభరణము లందలి రత్నకాంతులచే ప్రకాశించెడి పాదములచే సర్వరాజు యొక్క అనంతశక్తిని అణచితివి. (కాళి యమర్ధనము) ఓ దేవ! నీకు జయమగుగాక.

ప్రకాశీకృతాశేష లోకత్రయాత్ర వక్షఃస్థలే భాస్వాత్ కౌస్తుభశ్యామ
మేఘాఘరాజచ్ఛరీర ద్విజాధీశ పుంజానన త్రాహిం
విష్ణో సదారా వయం త్వాం ప్రపన్హాః సశేషః.

11

భాః ఓశ్రీహరి! ముల్లోకములను ప్రకాశపంతముగచేయువాడ! వశస్తులమున కౌస్తుభమణి ప్రకాశించుచున్నది. నీలమేఘము వలె ప్రకాశించు శరీరము కలవాడా! ఓదేవ! భార్యాస్థాతులమై మీ శరణకోరి వచ్చితివి. రణ్ణింపుడు.

ద్వారీయ భాగము

యద్యస్త్ర్యనుగ్రహాలైసాకం ప్రజ వైకుంఠమిశ్వర

త్వక్కు శాసితభూఖండం సత్యధర్మావిరోధతః.

12

కల్పస్తేషామితి వచః శ్రుత్వాపరమహర్షితః

పాత్రమిత్రైః పరిపృతశ్చకార గమనే మతిమ్.

13

పుత్రానాహాయ చతురో మహాబలపరాక్రమాన్

రాజ్యై నిజిష్ట్య సహసా ధర్మిష్టాన్ ప్రకృతి ప్రియాన్.

14

భా: ఓ పరమేశ్వర! మామీదదయ యున్నచో సత్యధర్మములకు విరుద్ధముగ శాసించెడి భూమండలమును విడిచి వైకుంఠమునకు రావలసినది. దేవతల ప్రార్థనను ఆలకీంచిన కల్పి సంతుష్టుడై మిత్రులతో వైకుంఠమునకు వెళ్ళట కభిలషించుచు పరమధార్మికులు, ప్రజలకు ఇష్టులు, బలపరాక్రమ సంపన్నులను పుత్రులను పిలిచి రాజ్యభిషిక్తులను చేసెను.

తతః ప్రజాః సమాహాయ కథయత్వా నిజాః కథాః

15

ప్రాహ తాన్నిజ నిర్వాణం దేవానాముపరోధతః.

తచ్ఛత్వత్వాతాః ప్రజాః సర్వ రురుదుర్విస్తుయాన్వితాః

16

తం ప్రాహుః ప్రణతాః పుత్రాయథా పితరమిశ్వరమ్.

భా: పిమ్మిలు కల్పి ప్రజలను పిలిచి తన వృత్తాంతమును చెప్పి దేవతల ఆగ్రహముచే తన వైకుంఠ ప్రయాణమును తెలియజేసెను. అది విని విస్క్యాయమునొందిన ప్రజలు ఏద్వసాగిరి. ప్రజలు ఈశ్వరునికి నమస్కరించి పుత్రుడు తండ్రితో చెప్పుకొన్నట్లు ఇట్లు చెప్పికొనిరి. ప్రజా ఉత్సమః.....

భోనాథ! సర్వధర్మజ్ఞ నాస్తాన్ త్వక్తు మిహార్షసీ

17

యత్తత్వం తత్తతు వయం యామః ప్రణతవత్సల.

ప్రియా గృహ ధనాన్యత్ర పుత్రాః ప్రాణాస్తవానుగాః

18

పరత్రిహ విశోకాయ జ్ఞాత్వా త్వం యజ్ఞపూరుషమ్.

భా: ప్రజలు పలికిరి. ఓనాథ! సర్వధర్మములనెరిగిన మీరు మమ్ములను విడుచుటు ఉగదు. మీరు ఎక్కుడ ఉండిన మేము అక్కుడకే వచ్చేదము. ఈ సంసారమున గృహ, ధన, పుత్రులు అందరికి ప్రియమైనవే. కానీ ఇహపరలోకములలో దుఃఖరాహిత్యమునకై మాప్రాణములు యజ్ఞపురుషులను మీమ్ములను అనుసరించుటక భిలషించు చున్నావి.

ఇతి తద్వచనం శ్రుత్వా సాంత్వయిత్వా సద్గుక్తిభి�

ప్రయయా క్షిన్నపూర్వదయః పత్నిభ్యాం సహాతో వనమ్.

19

హిమాలయం మునిగణైరాకీర్ణం జాప్యావీజలైః

పరిపూర్ణం దేవగణైః సేవితం మనసః ప్రియమ్.

20

గత్వావిష్టుః సురగణైర్హైత శాచరు చతుర్మిజః

ఉషిత్వా జాప్యావీతీరే సస్మారాత్మానమాత్మనా.

21

భాః ప్రజల మాటలను వినిన కల్ప వారిని సద్వచనములతో శాంతపరచి క్షిన్నమనస్త్రైతై
తన ఇద్దరి భార్యలతో వనమునకు వెడలెను. పీమైటు మునిగణముతో కూడినది గంగాజలముతో
పరిపూర్ణమైనది, దేవతలచే సేవింపబడునది మనస్సున కానందము కల్గించునదగు హిమాలయ
పర్వతమును చేరి గంగానది తీరమున దేవతలతో కూడి చతుర్మిజ విష్ణురూపమును ధరించి
తనను తాను ధ్వనించెను.

పూర్ణజ్యోతిర్మియః సాష్టి పరమాత్మా పురాతనః

బభో సూర్యసహస్రాంతేజోరాశి సమద్యుతిః.

22

శంఖ చక్రగదాపద్మ శార్ఙ్జద్వ్యః సమఖిష్టతః

నానాలజ్ఞరణానాశ్చ సమలజ్ఞరణాకృతిః.

23

భాః పూర్ణజ్యోతిర్మియుడు, సాష్టిస్వరూపుడు, పురాతనుడగు పరమాత్మ సహస్ర
సూర్యల తేజః పుంజము వలె భాసించెను. శంఖ, చక్ర, గదా, పద్మ, శార్ఙ్జదులచే స్తోత్రము
చేయబడిన కల్ప శరీరాకృతి అలంకారములకే అలంకారమాయెను.

వప్సుష్టం సురాః పుష్టిః కౌస్తుభాముక్తకంధరమ్

సుగంధి కుసుమాసా రైదైవ దుందుభి నిఃస్వనైః.

24

తుష్టపుర్వముహాః సర్వే లోకాః సస్థాణు జంగమాః

ద్వాష్టో రూపమరూపస్య నిర్మాణే వైష్ణవం పదమ్.

25

భాః కౌస్తుభవణిచే ప్రకాశించెడి అతనిపై దేవతలు పుష్ట వర్ధము కురింపించిరి.
దుందుభులు మ్రోగుచుండ పలుమార్లు కల్పని స్తుతించిరి. కల్ప వైష్ణవ పదమును ప్రవేశించగ
నిరాకారుని రూపమును చూచి సమస్తలోకములు తమను తాము మైమఱినవి.

తద్వాష్టో మహాదాశ్చర్యం పత్యః కల్పేర్మిత్వాత్మనః

రమా పద్మాచ దహనం ప్రవిశ్య తమహాపతుః.

26

ధర్మః కృతయుగం కల్పే రాజుయా పృథివీతలే
నిస్సపత్నే సుసుఖినో భూలోకం చేరతుశ్చరమ్.

27

భా: ఆశ్చర్యమును గొలుపు కల్పి భగవానుని రూపమును చూచి రఘాపద్మాలు అగ్నిని ప్రవేశించి అతనిని పొందిరి. కల్పి ఆదేశానుసారము భూమండలమున ధర్మ కృతయుగములు శత్రురహితమై చిరకాలము విహరించిరి.

దేవాపిశ్చ మరుః కామం కల్పే రాదేశకారిణో
ప్రజాః సంపోలయంతో తు భువం జుగుపతుః ప్రభూ.

28

విశాఖ యూపభూపాలః కల్పే ర్షిర్యాణామీదృశమ్
శ్రుత్వా స్వపుత్రం విషయే నృపం కృత్వా గతోవనమ్.

29

భా: కల్పి ఆదేశానుసారము మరు దేవపులు ప్రజలను పాలించుచు చిరకాలము భూమిని రక్షించిరి. విశాఖ యూప భూపాలుడు కల్పి నిర్యాణమును విని తన పుత్రునికి రాజ్య భార మప్పగించి అడవులకు వెడలేను.

అన్యే నృపతయో యే చ కల్పే ర్షిరహకర్షితాః
తం ధ్యాయంతో జపంతశ్చ విరక్తాః స్వయః నృపాసనే.

30

ఇతి కల్పే రనంతస్య కథాం భువనపావనీమ్
కథయిత్వా శుకః ప్రాయాన్నర నారాయణాశ్రమమ్.

31

భా: మిగిలిన కొందరు రాజులు కల్పివిరహముచే శిన్ములై రాజసింహసనము నుండి విరక్తులై కల్పి నామమును జపించుచు ధ్యానము చేసిరి. లోకములను పావనము చేయు కల్పి కథలను చెప్పి శుకదేవులు నరనారాయణాశ్రమమునకు వెడలిరి.

మార్గందేయాదయో యే చ మునయః ప్రశమాయనాః
శ్రుత్వానుభావం కల్పే స్తోతం ధ్యాయంతో జగుర్మశః.

32

యస్యాను శాసనాద్మాహో నాథరిష్టశ్చాః ప్రజాజనాః
నాల్మాయుషో దరిద్రాశ్చ నపోఖండా న పైత్రుతుకాః.

33

నాథయో వ్యాధయః క్లేశా దేవభూతాత్మసంభవాః
నిర్మత్సరాః సదానందా బభూవు ర్షీవజ్ఞాతయః.

34

భా: శమగుణ సంపన్నులగు మార్గందేయాదిమునులు కల్పి మాహాత్మ్యమును వి అతనిని ధ్యానించుచుక్కిర్తించిరి. కల్పి శాసనకాలమున భూమండలమున ప్రజలలో అధారిక్కుల

ఉచ్ఛవిస్తున్నాడు, దరిద్రులు, పౌఖండులు, కపటులు లేదు. సమస్త జీవులు ఆధివ్యాధిరహితులై కైశమాత్మర్యములు లేనివారై నిత్యానంద భరితులైతిరి.

ఇత్యేతత్క కథితం కల్ప రవతారం మహాదయమ్

ధన్యం యశస్వి మాయప్యం స్వర్గం స్వస్థయనం పరమ్. 35

శోకసంతాప పాపమ్మం కలి వ్యాకులనాశనమ్

సుఖిదం మోక్షదం లోకే వాంచితార్థ ఫలప్రదమ్. 36

భా: కల్ప అవతారకథను వినుటవలన ధనము, యశస్వి, ఆయువు పొంది శుభములు కలిగి చివరకుస్వర్గము లభించును. కల్ప వృత్తాంతమును వినుట వలన శోక, సంతాప, పాపములు తోలిగి కలి ప్రభావము వలన కల్గిన ఉద్యోగము పోవును. అభీప్రితార్థ సిద్ధి కలిగి సుఖమోక్షములు ప్రాప్తించును.

తాపచ్ఛాత్రప్రదీపానాం ప్రకాశో భువిరోచతే

భూతి భూనుః పురాణాఖ్యో యావల్లోకేఱైతి కామధుక్. 37

శ్రుత్తైవ్ తద్భుగు వంశజో మునిగణైః సాకం సహర్షావశీ

జ్ఞాత్వా సూతమమేయబో ధవిదితం శ్రీలోమ హర్షత్పుజమ్

శ్రీకల్ప రవతార వాక్యమమలం భక్తిప్రదం శ్రీహరేః

శుశ్రూషః పునరాహా సాధువచసా గంగాస్తవం సత్కృతః. 38

భా: అభీప్రిత ఫలమునిచ్చేడి పురాణరూప సూర్యదు ఉదయించనంతవరకు శాస్త్రములనెడి ప్రదీపములు ప్రకాశించును. భృగు వంశమున జన్మించిన జితేంద్రియుడగు శౌనకమహార్షి మహార్షులతో కూడి ప్రీతిదాయకము, భక్తిప్రదమగు కల్ప అవతారవృత్తాంతమును విని మిక్కిలి ప్రసన్నులైరి. శౌనక మహార్షి తిరిగి నారాయణుని వృత్తాంతమును వినదలచి లోమహార్షుని పుత్రుడగు సూతుని కల్ప చేసిన గంగాస్తుతిని గూర్చి అడిగెను.

ఇతి శ్రీ కల్ప పురాణేఱను భాగవతే భవిష్యై తృతీయాంశే కల్పనిర్వాణం నామ
వికోన వింశతి తమోఽధ్యాయః

ఇది భూషణముబంధము, భవిష్యము నగు శ్రీకల్పపురాణమున తృతీయాంశమున
కల్పనిర్వాణము ఏకోనవింశతితమాధ్యాయము సమాప్తము.

కల్పిషురాణము

తృతీయాంశము - వింశత్యధ్యాయము

శౌనక ఉంచ....

హేసూత! సర్వధర్మజ్ఞ యత్ప్రయా కథితం పురా
గంగాం స్తుత్వాం సమాయాతా మునయః కల్పిసన్నిధిమ్.

1

స్తవం తం వద గంగాయాః సర్వపొప్రణాశనమ్
మోత్సదం శుభదం భక్త్వా శృంగైతాం పరతామిహ.

2

భా: శౌనకుడు పలికెను. ఓసూత! సర్వధర్మజ్ఞ! గంగను స్తుతించి మునులు కల్పిసన్నిధిని
చేరితిరని నీవు ముందు చెప్పితివి. భక్తి పూర్వకముగ వినిన చదివిన హరి సర్వపొప్రములను
పారించునది, మోత్సము నిచ్చునది, సమస్త మంగళములను కల్గించునదను గంగా స్తోత్రమును
చెప్పుము.

సూత ఉంచ....

శృంగాధ్వర్మప్రయః సర్వే గంగాస్తవ మనుత్తమమ్
శోకమోహారం పుంసామ్ బుషిభిః పరికీర్తితమ్.

3

బుషయ ఉంచః....

ఇయం సురతరంగిణీ భవనవారిధేస్తారిణీ
స్తుతా హరిపదాంబుజాదుపగతా జగత్పుంసదః
సుమేరుశిఖరామరప్రియజలా మలఙ్గాలనీ
ప్రసన్నవదనా శుభా భవభయస్య విద్రావిణీ.

4

భా: సూతుడు పలికెను. ఓబుషులార! శోకమోహములను నాశము చేసేడి, బుషులు
కీర్తింపబడేన గంగాస్తవమును చెప్పేదను వినుడు. బుషులు పలికిరి. దేవనది యగుగంగ జీవులన
భవసాగరమునుండి ఉద్ధరించును. ఇది శ్రీహరి పాదాబ్జముల నుండి పుట్టి భూమి వీ
ప్రవహించినది. ఇది సంసార భీతిని పోగొట్టి పొపములను కడిగి వేయును. సుమేరు శిఖరమండ
ఉనికి కలదై దేవతలకు ప్రీతిని కలుగజేయును. ఇట్టిగంగను లోకమున సమస్తప్రాణులు స్తుతించేదడ

భగీరథపథానుగా సురకరీంద్ర దర్శాపశః
మహేశ ముకుటప్రభా గిరిశిరః పతాకా సితా
సురాసురనరోర్గైరజ భవాచ్యుత్తైః సంస్తుతా
విముక్తి ఘలశాలినీ కలుషునాశినీ రాజతే.

5

భా: గంగ భగీరథుని వెంట భూమికి వచ్చేను. తెల్లని రూపముతో గంగానది ఐరావత దర్శమునటచెను. గంగపరమేశ్వరుని కిరీటమందలి చంద్ర ప్రభవంటిది. హిమాలయ శిఖరముల వలె తెల్లని బ్రహ్మావిష్ణుపరమేశ్వరులు, దేవదానవ మనుష్య సర్వదులు గంగను స్తుతించిరి. పాపమును పోగొట్టే మోత్సఫలము నిచ్చుచు గంగ విరాజిల్లు చున్నది.

పితామహాకమండలు ప్రభవముక్తిబీజాలతా
శ్రుతి స్తుతిగణస్తుతా ద్వైజకులాలవాలావృతా
సుమేరు శిఖరాభిదా నిపతితా త్రిలోకావృతా
సుధర్మఘలశాలినీ సుఖపలాశినీ రాజతే.

6

భా: బ్రహ్మాదేవుని కమండలము నుండి పుట్టేన గంగయనెడి లతకు ముక్తియను నది బీజము. బ్రాహ్మణగణము లతకు ఆలవాలము. (చెట్టుపాదు) సుధర్మమను ఘలములతో, సుఖమనెడి పత్రములతో ఒప్పేడి గంగాలత సుమేరు పర్వత శిఖరమును భేదించి పుట్టే ముల్లోకములలో వ్యాపించి (శ్రుతిస్త్రు)తులచే స్తుతింపబడుచున్నది.

చరద్వహగమాలినీ సగరవంశముక్తిప్రదా
మునీంద్రవరనందినీ దివి మతాచ మందాకినీ
సదా దురితనాశినీ విమలవారి సందర్భన
ప్రణామగుణకీర్తనాదిషు జగత్పు సంరాజతే.

7

భా: సంచరించేడి పశ్చిసముదాయము గలది, సగర వంశమునకు ముక్తి నిచ్చినది, మునిశ్రేష్ఠులచే స్తుతింపబడునది, దేవలోకమున మందాకినిగ ప్రసిద్ధిగాంచినదగు గంగ తన స్వచ్ఛజల దర్శనముచే, నమస్కరించుటచే, గుణములను కీర్తించుటచే లోకముల అమంగళములను నాశము చేయుచు విరాజిల్లు చున్నది.

మహాభిష్మ సుతాజ్ఞనా హిమగిరీశకూతుస్తనీ
సమేన జలహసినీ సితమరాల సంచారిణీ

చరల్లహారిసత్కరా వరసరోజమాలాధరా .
రసోల్లసితగామినీ జలధికామినీ రాజతే.

8

భా: ప్రశ్నమైన అవయవములుగల శంతను భార్యయగు గంగ హిమాలయ శిఖరములు స్తనములుగ, నురుగుతో కూడిన జలమే మందహసముగ, తెల్లని హంసల సంచారమే ఆమె నడకలుగ, చలించెడి తరంగములే హస్తములుగ కలిగి వికసించిన పద్మసముదాయమే మాలగ ధరించి సముద్రుని కోరుచు ఉల్లాసముతో కూడిన గమనము కలదై ప్రకాశించెను.

క్వచిత్ కలకలస్వనా క్వచిదధిరయాదోగణా
క్వచిన్మన్మనిగణైః స్తుతా క్వచిదనంతసంపూజితా
క్వచిదవికరోజ్యోలా క్వచిదుదగ్రపాతాకులా
క్వచిజ్ఞన విగాహాతా జయతి భీష్మమాతా సతీ.

9

భా: ఒకప్పుడు అవ్యక్తమధురముగ నాదము చేయుచు, ఒకచో భయంకరములగు జలజంతువులతో కూడినదై, మునిగణముచే స్తుతింపబడుచు, దేవతలచే పూజింపబడుచు, సూర్యకిరణములచే ఉజ్జ్వలముగ ప్రకాశించుచు, ఒకచో ఉగ్రజలప్రపాతములు కలదై, మరొకచో జనము స్నానమాచరింప భీష్మమాతయగు గంగ సరోవర్తర్షుగ నుండెను.

స ఏవ కుశలో జనః ప్రణమతీహ భాగీరథీం
స ఏవ తపసాం నిధిర్భవతి జాప్యావీమాదరాత్
స ఏవ పురుషోత్తమః స్వరత్తి సాధు మందాకినీం
స ఏవ విజయా ప్రభుః సురతరంగిణీం సేవతే.

10

భా: గంగాదేవికి నమస్కరించువాడే కుశలుడు. భుక్తితో గంగను జపించువాడే తపస్వి. మందాకినిని స్వరించువాడే పురుషశ్రేష్ఠుడు. దేవదిని సేవించువాడే విజయము లభించిన ప్రభువు.

తవామల జలాచితం ఖగశ్వగాలమీనక్తతం
చలల్లహారిలోలితం రుచిరతీర జంబాలితమ్
కదా నిజవపుర్వుదా సురనరోర్గైః సంస్తుతో ఉ
ష్యహం త్రిపథగామిని! ప్రేయమతీవ పశ్యామ్యహా.

11

భా: స్వగ్రమర్యాపాతాళములు మూడిటీయందు ప్రవహించు ఓగంగ! నీ పవిత్రజలమందు లగ్గుము చేయబడినది, చంచల తరంగములచే ఇటువటు కదల్చబడినది, మనోహరతీర అగు నా శరీరమును దేవమనుష్య సర్వగణముచే స్తుతింపబడు నేను ఎప్పుడు చూడగలను?

త్వాత్తే వసతిం తవామలజలస్నానం తవ గ్రేషణం
 త్వాన్నామస్యరణం తవోదయకథా సంలాపనం పొవనమ్
 గంగే మే తవ సేవనైకనిపుణో ఇప్యానందితశ్చాదృతః
 స్తుత్మా త్వద్దతపాతకో భువి కదా శాంతశ్చరిష్యామ్యహామ్. 12

భా: ఓ గంగ! నీతీరమున నివసించుట పవిత్రజలస్నానమాచరించుట, చూచుట,
 నీవామమును స్యారించుట, పవిత్రములగు నీ ఉపాఖ్యానములను కీర్తించుట ఎప్పుడు చేయగలను?
 నిన్న సేవించుట వలననే నా హృదయముప్పాంగును. అందరు నన్న ఆదరింతురు. నిన్న
 స్తుతించుటచే పొపములు తోలగి శాంతచిత్తుడైనై భూమండలమున ఎప్పుడు విహారించగలను?

ఇత్యే తదృష్టిః ప్రోక్తం గంగాస్తవమనుత్తమ్
 స్వర్యం యశస్వి మాయుష్యం పరనాచ్ఛవణాదపి. 13

సర్వపాపహరం పుంసాం బలమాయుర్వైవర్ధనమ్
 ప్రాతర్మధ్యాప్నాసాయాహ్నౌ గంగాసాన్నిధ్యతా భవేత్. 14

ఇత్యేతద్వార్ధవాఖ్యానం శుకదేవాన్నయా శ్రుతమ్
 పతితం శ్రావితం చాత పుణ్యం ధన్యం యశస్వరమ్. 15

అవతారం మహావిష్ణుః కల్పేః పరమమద్భుతమ్
 పరతాం శుణ్యతాం భక్త్యై సర్వశుభ వినాశనమ్. 16

భా: ఇట్లు గంగా స్తోత్రము మునులచే చెప్పబడినది. దీనిని చదువుట వినుట వలన
 స్వర్గము, యశస్వి, ఆయుర్దాయము లభించును. ప్రాతః కాలము, మధ్యాహ్నము,
 సాయంకాలములలో స్తోత్రము చదివిన వారికి గంగా సామీప్యము లభించును. ఇది సర్వపాపములను
 పారించును. బలము, ఆయుర్దాయమును వృద్ధి పరచును. నేను శుక దేవుని వలన భార్గ
 శ్యాఖ్యానమును వింటేని. దీనిని చదివిన వినిన వారికి పుణ్యము, ధనము యశస్వి లభించును.
 మహావిష్ణువు యొక్క కల్ప అవతార ఘట్టము చదివిన వినిన సమస్త అమంగళములు తోలగి
 శుభము జరుగును.

ఇతి శ్రీ కల్ప పురాణేఱను భాగవతే భవిష్యై
 తృతీయాంశే గంగాస్తవం నామ వింశతి తమోఽధ్యాయః.
 ఇది భాగవతానుబంధము, భవిష్యమునగు శ్రీ కల్పపురాణమున
 తృతీయాంశమున గంగాస్తవమను ఇరువదవ అధ్యాయము.

కల్పిషురాణము

తృతీయాంశః - ఏకవింశోఽధ్యాయః

అత్రాపి శుక సంవాదో మార్గండేయేన ధీమతా

అధర్మవంశకథనం కలేర్యోవరణం తతః.

1

భా : కల్పిషురాణమున బుద్ధిమంతుడగు మార్గండేయునితో శుకమహర్షి సంవాదము, అధర్మవంశ కథనము, కలివివరణము.

దేవానాం బ్రహ్మాసుదనప్రయాణం గోభువా సహ

బ్రహ్మణో వచనాద్విష్టోర్జన్మ విష్ణుయో గృహే.

2

భా : గోరూపమును ధరించిన భూదేవితో దేవతలు బ్రహ్మలోకమును చేరుటా, బ్రహ్మవచనముల నమసరించి విష్ణుయశునింట విష్ణు జననము.

సుమత్యాం స్వాంశకైర్మాతృచతుర్భ్యః శంభలే పురే

పితుః పుత్రేణ సంవాదస్తథోపనయనం హరేః.

3

భా : శంభల గ్రామమున సుమతికి విష్ణువు అంశలుగ నల్గురు సోదరులు జన్మించుటా, తండ్రికొడుకుల సంవాదము, కల్పి ఉపనయనము.

పుత్రేణ సహ సంవాసో వేదాధ్యయనముత్తమ్

శస్త్రాశస్త్రాణాం పరిజ్ఞానం శివసందర్భనం తతః.

4

భా : తండ్రికొడుకుల సహవాసము, కల్పి వేదాధ్యయనము, శస్త్రాశస్త్రాణమును నేర్చుట, శివదర్శనము.

కల్పేః స్తవం శివపురో వరలాభః శుకాపనమ్

శంభలాగమనం చక్రే జ్ఞాతిభోయై వరకీర్తనమ్.

5

భా : కల్పి శివుని స్తుతించుట, శివుని వలన వరమును పొందుట, శుకమును పొందుట, తిరిగి కల్పి శంభల గ్రామమునకు తిరిగి వచ్చుట, తన బంధువర్గమునకు మహాదేవుడు వరము లిచ్చుటను చెప్పుట.

విశాఖయూపభూషేన నిజసర్గాత్మై వర్ణనమ్

మహాభాగ్యద్రావ్హప్రాణానాం శుకస్యాగమనం తతః. 6

భా : విశాఖయూపునికి ప్రశ్నకు సమాధానముగ కల్గి విప్రలత్యాములను వారి మాహాత్మ్యమును వివరించుట, శివునిచే నీయబడిన శుకము అచ్ఛటకు వచ్చుట.

కల్గినా శుక సంవాదః సింహా లాభ్యానముత్తమ్

శివదత్తవరా పద్మాతస్యా భూపస్వయం వరే. 7

భా : శుకము కల్గికి సింహాశ వృత్తాంతమును చెప్పుట, శివుని వరమువలన పద్మావతి స్వయంవర సభలో

దర్శనాద్యాప సంఘూనాం త్రీభావ పరికీర్తనమ్

తస్యా విషాదః కల్గేస్తు వివాహార్థం సముద్యమః. 8

భా : ఆమెను చూచిన పురుషులు శ్రీరూపమునొందుట, పద్మావతి విషాదము, కల్గి వివాహాప్రయత్నము.

శుక ప్రస్తాపనం దౌత్యై తయా తస్యాపి దర్శనమ్

శుకపద్మాపరిచయః శ్రీవిష్ణోః పూజనాదికమ్. 9

భా : దౌత్యమునకు పంపుట, పద్మ శుకమును చూచుట, వారిరువురి పరిచయము, శ్రీవిష్ణుపూజ.

పాదాది దేహాధ్యానం చ కేశాంతం పరివర్తితమ్

శుక భూపణదానం చ పునః శుక సమాగమః. 10

భా : ఆ పౌదమస్తకము విష్ణుస్తోత్రము, పద్మ శుకమును అలంకరించుట, కల్గి శుకముల సమాగమము.

కల్గేః పద్మావివాహార్థం గమనం దర్శనం తయోః

జలక్రీడా ప్రసంగేన వివాహాస్తదనంతరమ్. 11

భా : పద్మను వివాహాముడుకు కల్గి బయలుదేరుట, జలక్రీడ ప్రసంగమున వారిరువురి పరస్పర దర్శనము, వివాహము

పుంస్త్వ ప్రాప్తిశ్చ భూపానాం కల్గేర్ధర్థనమాత్రతః

అనంతాగమనం రాజు సంవాదస్తేన సంసది. 12

భా : కల్గి దర్శనము వలన శ్రీరూపము నొందిన రాజులు పురుషులుగ మారుట,

అనంతుని ఆగమనము, అతని సంఖాదము.

షండ త్వోదాత్మైనో జన్మకర్మచాత్ర శివస్తవః
మృతే పితరి తద్విష్టోః క్షేత్రే మాయాప్రదర్శనమ్.

13

భా : అనంతుడు తన జన్మవృత్తాంతమును చెప్పటట, శివస్తోత్రము, తండ్రిమరణానంతరము అనంతునికి విష్ణుక్షేత్రమున మాయాదర్శనము.

అతొఖ్యానమనంతస్య జ్ఞానవైరాగ్యవైభవమ్
రాజ్ఞాం ప్రయాణం కల్పేశ్చ పద్మయా సహ శంభలే.

14

భా : అనంతుని జ్ఞానవైరాగ్యవైభవమును చెప్పటట రాజుల నిర్గమనము, కల్పి పద్మతో శంభల గ్రామమునకు వెళ్లట.

విశ్వకర్మవిధానం చ వసతిః పద్మయా సహ
జ్ఞాతి బ్రాత్తు సుహృత్తు పుత్రైః సేనాభిర్బుఢ నిగ్రహః.

15

భా : విశ్వకర్మ నిర్మించిన శంభల గ్రామమున పద్మతో బంధు వర్గముతో కల్పి నివసించట,
బౌద్ధులను అణగదోక్షట.

కథితం చాత్ర తేషాంచ త్రీణాం సంయోధనాశ్రయః
తతోఽత వాలఫిల్యానాం మునీనాం స్వనివేదనమ్.

16

భా : బౌద్ధుల స్త్రీలు యుద్ధము చేయుటకు వచ్చట, వాలఫిల్యాది మునులు తమ
వృత్తాంతమును చెప్పట,

సపుత్రాయః కుథోదర్య వధశాచత ప్రకీర్తితః
హరిద్వారగతస్యాపే కల్పేర్మని సమాగమః.

17

భా : పుత్రునితో కూడ కుథోదరి యను రాత్మసి సంహారము, హరిద్వారమున కల్పి
మునులను దర్శించుట

సూర్యవంశస్య కథనం సోమస్య చ విధానతః
శ్రీరామ చరితం చారు సూర్యవంశానువర్తనే.

18

భా : సూర్యవంశ వర్ణనము, శ్రీరామచరితము, చంద్రవంశ వర్ణనము
దేవాపేశ్చ మరోః సంగో యద్భాయాత్ర ప్రకీర్తితః
మహామారవనే కోకవికోక వినిపాతనమ్.

19

భల్లాటగమనం తత్త శయ్యా కర్ణాదిభిః సహా
యుద్ధం శశిధ్వజేనాత్ర సుశాంతా భక్తి కీర్తనమ్.

20

భా : మరు, దేవాపులు యుద్ధశ్ఛేత్రమునకు వచ్చట, కోక వికోకవదు, కల్గి భల్లాట
గ్రామమునకు వెడలుట, అచ్చట శయ్యాకర్ణ, శశిధ్వజాదులతో కల్గి యుద్ధమొనర్చట, సుశాంత
భక్తి కీర్తనము.

యుద్ధే కల్గిరానయనం ధర్మస్యాచ కృతస్యాచ
సుశాంతాయాః స్తవస్తుత రమోద్యాహస్తం కల్గినా.

21

భా : కల్గి ధర్మ, కృతయగములు యుద్ధశ్ఛేత్రమునకు వచ్చట, సుశాంత కల్గిని
స్తుతించుట, కల్గిరమల వివాహము

సభాయాం పూర్వకథనం నిజగ్నిధత్వ కారణమ్
మోషః శశిధ్వజస్యాత్ర భక్తిప్రార్థయితు ర్యోభోః.

22

భా : శశిధ్వజుడు తానుగ్నిధముగ జన్మించిన వృత్తాంతము తెలుపుట, కల్గిని ప్రార్థించిన
శశిధ్వజునికి మోషము,

విషకన్యామోచనం చ నృపాణా మభిషేచనంమ్
మాయాస్తవః శంభలేషు నానాయజ్ఞాది సాధనమ్.

23

భా : విషకన్యనుద్దరించుట, రాజుల నభిషిక్తుని గావించుట, మాయను స్తుతించుట,
శంభల గ్రామమున యజ్ఞాది కర్మల నన్మైంచుట

నారదాద్విష్టయశసో మోషశ్చాత్ర ప్రకీర్తితః
కృతధర్మ ప్రవృత్తిశ్చ రుక్మిణీ వ్రతకీర్తనమ్.

24

భా : నారదుని వలన కీర్తింపబడిన విష్టయశుని మోష వృత్తాంతము, కృత ధర్మ ప్రపుత్రి,
రుక్మిణీ వ్రతము

తతో విషారః కల్గిశ్చ పుత్రపౌత్రాది సంభవః
కథితో దేవగంధర్వ గణాగమనమత్త హి.

25

భా : కల్గి విషారము, అతనికి పుత్రపౌత్రాదులుకలుగుట, శంభల గ్రామమునకు
దేవగంధర్వుల రాక

తతో వైకుంఠగమనం విష్టః కల్గి రిషాందితమ్
శుక ప్రస్తానముచితం కథయిత్వ కథాః శుభాః.

26

భా : విష్ణువు కల్పి అవతారమును చాలించి వైకుంఠమునకు వెడలుట, శుక్రప్రస్తానము
గంగా స్నేహితమిహ ప్రోక్తం ముని సంమతమ్
జగతామానందకరం పురాణం పంచలక్షణమ్.

27

భా : ముని సమ్మతమగు గంగా స్నేహితము వ్యాపింపబడేవి. సర్గ, ప్రతిసర్గ, వంశ, మన్వంతర,
వంశాను చరితమను ఐదు పురాణాలక్షణములతో గూడిన కల్పిపురాణము సర్వజన రంజకము.
సకల్మ సిద్ధిదం లోకైః షట్ సహస్రం శతాధికమ్

28

భా : వినుటకింపైన, 6100 శ్లోకములతో గూడిన కల్పిపురాణము పౌష పంకిలమగు
లోకము నుద్దరించును.

చతుర్వ్యార్థ ప్రదం కల్పిపురాణం పరికీర్తితమ్

ప్రలయాంతే హరిముఖాత్మ నిః సృతం లోకవిష్ణుతమ్.

29

భా : ప్రశయాంతమున నారాయణుని ముఖము నుండి వెలువడి లోకవిస్తారము నొందిన
కల్పి పురాణము ధర్మార్థ కామమోతములనెడి పురుషోద్ధముల నొసగును.

అహా వ్యాసేన కథితం ద్వ్యాజరూపేణ భూతలే

విష్ణోః కల్పేర్భగవతః ప్రభావం పరమాద్యతమ్.

30

భా : కల్పి అవతారము నెత్తిన విష్ణుభగవానుని గాథలు వేదవ్యాసునిచే అద్యాతమగ
చెప్పుబడేవి.

యే భక్త్యాత్ర పురాణసారమమలం శ్రీవిష్ణుభావాప్లతం

శృంగారాంతీహ వదంతి సాధుసదసి షైత్రే సుతీర్థాశ్రమే

దత్యాగాం తురగం గజం గజవరం స్వర్ణం ద్వ్యాజాయాదరాత్

వస్త్రాలంకరణైః ప్రపూజ్య విధివన్మక్తాస్త ఏవోత్తమాః.

31

భా : బ్రాహ్మణులను యథావిధి పూజించి గోవులు మున్నగు వాటిని దానము చేయుచు
విష్ణు భావములతో నిండిన కల్పి పురాణసారమును ఏ భక్తజనము చదివెదరో, వినెదరో అట్టివారు
మోతము నొందగలరు.

ప్రత్యుత్తమానం విధివద్రాహాప్రాణో వేదపోరగః

క్షత్రియో భూపతిర్వైశ్వో ధనీ శాశ్వతో మహాన్ భవేత్.

32

భా : బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్వ, శాశ్వతులు యథావిధి కల్పిపురాణమును వినిన క్రమముగ
వేదవిద్య, రాజ్యము, ధనము, గోపుతనమును పొందుచున్నారు.

పుత్రార్థీ లభతే పుత్రం ధనార్థీ లభతే ధనమ్
విద్యార్థీ లభతే విద్యాం పతనాత్ శ్రవణాదపే.

33

భా : పురాణ పతనము లేక శ్రవణము వలన పుత్రార్థీ పుత్రుని, ధనార్థీ ధనమును, విద్యార్థీ విద్యను పొందగలడు.

ఇత్యేతత్ పుణ్య మాఖ్యానం లోమహర్షణజో మునిః
శ్రావయత్వమునీన్ భక్త్యై యయౌ తీర్థాటనాదృతః.

34

భా : లోమహర్షణ పుత్రుడగు సూతమహర్షి శౌనకాది మహర్షులకు పుణ్యప్రదమగు పురాణగాథను వినిపించి తీర్థములను పర్యటించుటకు వెడలెను.

శానకో మునిభిః సార్థం సూతమామంత్య ధర్మవిత్
పుణ్యరణ్యై హరిం ధ్యాత్వై బ్రహ్మాప్రాప సహర్షిభిః.

35

భా : ధర్మవేత్తయగు శౌనకుడు మహర్షులతో గూడ పుణ్యరణ్యమున హరిధ్యానము చేయుచు బ్రహ్మా లోకము చేరెను.

లోమహర్షణజం సర్వపురాణజ్ఞం యతప్రతమ్
వ్యాసశిష్యం మునివరం తం సూతం ప్రణమామ్యహమ్.

36

భా : వ్యాస శిష్యుడు, లోమహర్షుని పుత్రుడు, సమస్త పురాణముల నెరిగినవాడగు సూతమహర్షికి నానమస్తరము.

ఆలోక్య సర్వశాస్త్రాణి విచార్య చ పునః పునః
ఇదమేవ సునిష్పన్నం ధైయో నారాయణః సదా.

37

భా : సమస్తశాస్త్రములను పర్యాలోచనము చేయుట వలన శ్రీమహావిష్ణువు నిరంతరము ధ్యానింప దగినవాడని ఫలించినది.

వేదే రామాయణే చైవ పురాణే భారతే తథా
ఆదావంతే చ మధ్యై చ హరిః సర్వప్రతి గీయతే.

38

భా : వేదములు, రామాయణము, పురాణములు, భారతమున అంతట హరినామము కీర్తంపబడుచున్నది.

సజలజలద దేహాః వాతవైగైకహాః
కరధృతకరవాలః సర్వలోకైకపోలః
కలికులవనహంతా సత్య ధర్మప్రణీతా
కలయతు కుశలం వః కల్ప రూపః సభూపః.

39

భా : నాయువేగముగల అశ్వము వాహనముగ గలవాడు, హస్తమందు ఖడ్డము కల్గి కలివంశమును నాశము చేయుచు సర్వలోకములను రక్షించువాడు, సత్యయుగ స్థాపకుడు, వర్షించు మేఘమువలె ప్రకాశించు కల్గి భగవానుడు మీకు శుభము కలుగ జేయుగాక.

ఇతి శ్రీ కల్గి పురాణేఱనుభాగవతే భవిష్యై
తృతీయాంశే ఏకవింశోఱాయః.

ఇది భాగవతానుబంధము భవిష్యమునగు
శ్రీ కల్గిపురాణమున తృతీయాంశమున
ఇరువది యొకటప అధ్యాయము.

★ ★ ★

మా వద్ద లభించు ఇతర గ్రంథములు

రచయిత: ప్రో॥ శ్రీపాద సత్యనారాయణ మూర్తి.

1. పరమ లఘు మంజూష 125-00

2. కైషేలంకార విమర్శ: (సంస్కృతము) 150-00

రచయిత: డా॥ తిప్పాభట్ల రామకృష్ణ మూర్తి.

1. శ్రీమదాంధ్ర మహా భారతము- జనహిత వ్యాఖ్య
విరాట పర్వము 200-00

2. శ్రీమగాంధ్ర మహా భారతము- జనహిత వ్యాఖ్య
ఉద్యోగ పర్వము 200-00

3. రస సిద్ధాంతము- ఆంధ్రుల వరివస్య 125-00

4. భారత నిరుక్తి- తిక్కున సరసోక్తి 16-00

5. భారత నిరుక్తి- ఎఱ్ఱన ధర్మోక్తి 20-00

6. శివ సహస్ర నామ నిరుక్తి- అప్సోత్తర శత నామ నిరుక్తితో 60-00

7. తప్పులు లేని శివ సహస్ర నామములు 10-00

8. మహా భారత ప్రశ్నోక్తి (క్వీజ్) (550 ప్రశ్నలు- సమాధానములు) 15-00

త్వరలో.....

1. రామాయణ క్వీజ్.

2. భారత నిరుక్తి- నన్నయ రుచిరార్థ సూక్తి. పునర్వ్యాధిము.

ఈ గ్రంథములు కావలసిన వారు ముందుగా వాని సాముగై మనియార్థరు ద్వారా పంపిన చోపించే బుక్స్ బుక్ పోష్టులో పుస్తకములు పంపబడును. రిజిస్టర్ పోష్టుకు 14-00 రూ. అదనముగా పంప వలెను.

1. ఎస్. వి. ఫణీశ్వరి,

18-1-46/J9

శాంతి నగర్, కె.టీ. రోడ్,

తిరుపతి.

పిన్: 517 507.

ఫోన్: 08574-30423.

2. డా॥ టీ. ఆర్. కె. మూర్తి,

శివాలయం వెనుక,

పోలకం పోడు.

వయా. తాడేపల్లి పోష్టు.

గుంటూరు జిల్లా- 522 501.

ఫోన్: 08645-72093.